SÖYLEM
3. ULUSLARARARASI
FİLOLOJİ
SEMPOZYUMU

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Günce Yayınları

Söylem 3. Uluslararası Filoloji Sempozyumu Bildiri Özetleri

© Günce Yayınları
ISBN 978-625-6710-29-0
Yayıncı sertifika no: 19744

Söylem 3. Uluslararası Filoloji Sempozyumu Bildiri Özetleri
Editör * Gizem Ece Gönül
Dizi * Akademik

Mizanpaj * Günce Yayınları
Kapak tasarımı * Kenan Bıyıklı
Yayına giriş tarihi * 23 Mayıs 2024

Muğla Satış/Ofis * Boncuk Kitabevi
Kötekli Mah. 263. Sokak No: 6/C Muğla
Tel: 0 535 952 92 98

Yayın ve Dağıtım işleri * 0 543 486 23 09
İzmir İrtibat/Ofis * Çatalkaya Mahallesi
Sessiz Sokak No: 4 Narlıdere-İzmir

Genel Dağıtım * Odak Dağıtım / Point
Tomtom Mah. İstiklal Cad. Beyoğlu İş Mrk. daire: 161
Beyoğlu-İstanbul

gunceyayinlari@hotmail.com
www.gunceyayinlari.com

SÖYLEM
3. ULUSLARARASI FİLOLOJİ SEMPOZYUMU

Bildiri Özetleri

Günce Yayınları

Mademki hepimiz bu dünyada dolaysız olarak mevcut olanlarız ve tanımı gereği bu dünya, hakikatler sistemi olduğu için tektir, öyleyse kendimi hiçbir şekilde bir 'başka' bilinçten ayırt edemem.

Maurice Merleau-Ponty (*Algının Fenomenolojisi*, 15)

İÇİNDEKİLER

DÜZENLEME KURULU / ORGANIZERS BOARD 11

AKADEMİSYEN TEMSİLCİLERİ / ACADEMIC REPRESENTATIVES 11

BİLİM KURULU / SCIENCE BOARD 12

Nail Vahdeti Çakırhan ve Şiiri 17

Aliye Ummanel'in "Ev"i Bağlamında Çağdaş Kıbrıs Türk Tiyatrosunda Yüzleşme 19

The Tyranny of Existence In Albert Camus' *Caligula* and *The State Of Siege* 22

Yarım Kalmışların Hikâyesi: *Düş Kırgınları* Romanının Edebiyat ve Sinema Bağlamında Okunması 24

Sekiz Yükmek Yaruk'tan Eski Türkçenin Deyim Varlığına Katkılar 26

Dijital Beşerî Bilimlerde Çeviri ve Çağdaş Yaklaşımlar 28

Mukadder Gemici'nin Hikâyelerinde "Öteki" 30

Kazakçada Olgusallık Bildirmeyen Tümleç Yan Cümleleri 32

Authorship and Creativity in TV Series Theme Song Translation: Barış Pirhasan's Translation of "It's Jungle Out There" 34

"Ya Tutarsa" Söyleminin Bilme İstenci Açısından İncelenmesi 36

Türklerde Yıldızlarla İlgili Halk İnanışları: Selçuklu Örneği 39

Osmanlı Dönemi Sözlüklerinde "Yasak" Sözcükler: Sözlükbilimsel Bir İnceleme 41

Apokaliptik Bir Bilim Kurgu Örneği: *Sıcak Kafa* 44

Antroposen Çağın Erken Habercisi: Halikarnas Balıkçısı ve "Ege'nin Öfkesi"," Gündüzü Kaybeden Kuş" Adlı Öyküleri 46

Transformative Narratives: Exploring the Journey in Turkish and British Stage Adaptations of Kafka's *The Metamorphosis* 49

Yakup Kadri'nin *Millî Savaş Hikâyeleri* ile Alphonse Daudet'in *Pazartesi Hikâyeleri* Adlı Eserlerinde Bireyin Var Olma Tutkusu 51

Kutadgu Bilig ve Kitab-ı Gülistan bi't Türki Adlı Eserlerde Yönetici Vasıfları Üzerine 53

Representation of Sign Language Interpreters in Turkish Media: Examples of Interpreters "Overshadowing the Show" 55

Oğuz Atay'ın *Tutunamayanlar* Romanında Suçluluk Duygusu 57

Fransızcadan Türkçeye Geçen Şiir Terimlerinin Türkçede Terimleşme Süreci 60

A Postmodern Portrait of the Female Artist: A Kristevan Analysis of Joy McCullough's *Blood Water Paint* 63

Doğu ve Batıdan *Kadınlar Ülkesi*'ni Okumak: Gilman ve Gaspıralı'da Ütopya ve Kadın 65

Çeviribilimde Terminolojik Muğlaklık 67

Türkiye'de Kolay Dil Uygulamaları: Ege Üniversitesinde Bir Pilot Çalışma 69

Ecinni, Taşralı, Anormal ve Kadın: *Vesvese*'de Kadınlığın Bir Başka Hâli 71
Zeynep Uzunbay'ın Şiirlerinde Kronotop 73
Fakir Baykurt'un Köy Romanlarındaki Söz Varlığının Çevreci Eleştiri Odağında İncelenmesi 76
Şule Gürbüz'ün *Zamanın Farkında* Adlı Eserinde Başarısızlığın Estetiği 78
Fazlı Necip'in *Ah, Anne* Adlı Eserinin Anne-Oğul İlişkisi Bakımından İncelenmesi 80
Karekodlu Bir Roman: Hasan Özkılıç'ın *Şima* Adlı Eserini *Sanatsal* ve *Edebî* Bir Anlatı Olarak Okumak 82
Kaybedilen Benlik Saygısının Yeniden Oluşturulma Aracı Olarak Özyaşamöyküsü 84
Orta Çağ Ermeni Toplumsal Yaşamı Çerçevesinde Mhitar Goş'un Fablları 86
1940-1960 Dönemi Türk Romanında Kadın Seri Katiller 88
Oscar Wilde'ın *The Happy Prince* Başlıklı Hikâyesinin Osmanlı Türkçesine Çevirileri 90
Üstsöylem Belirleyicilerinin Kitap Arkası Yazılarda Görünümleri 92
Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi'nde Hastalık Kavram Alanının Ağızlar Üzerinde İncelenmesi 94
Dil Öğrenme-Öğretme Uygulamalarındaki Kültür Aktarımının Eksiklik, Baskınlık Bağlamında İncelenmesi 96
Altyazı Çevirisinde Makine Çevirisi Kullanımı 98
Safiye Erol'un *Kadıköyü'nün Romanı*'nın Edebî Atlası 101
1970'lerin Edebî Alanında *Edebiyat* Dergisinin Etrafındaki Polemikleri Konumlandırmak 103
Poe'nun "The Tell-Tale Heart" Adlı Kısa Öyküsünün Yeniden Çevirileri Üzerine Bir İnceleme 105
"The White Man's Burden" as Reserve and Agency in Conrad's "The Lagoon" 107
Türk Üniversite Öğrencilerinin Fransızca Dolaylı ve Dolaysız Tümleç Kullanımında Karşılaşılan Yanlışların İncelenmesi 109
Fatma Aliye Hanım'ın *Refet* ve *Udi* Romanlarında Kadınların Eğitimine ve Çalışmasına Dair Meseleler 111
Türk Medyasında Bellek Kavramının Söylemsel Çözümlemesi 113
İdeolojik Söylem Çözümlemesinde Örtük Anlam Çıkarımı: 31 Mart 2024 Türkiye Yerel Seçiminin Karşıt Bakış Açısına Sahip Çevrimiçi Haber Medyasına Yansıması 115
Yabancı Çocuklara Türkçe Öğretiminde *Ege İle Gaga* Örneği: "Tohum Topları" 118
Osmanlı Devleti Sokaklarının Dilsel Manzarası 120
A Symbolic Order or Dystopic Chaos: Exploring the Symbolic Constructs in *Blue Ticket* by Sophie Mackintosh 122

Jean Rouaud'un *Savaş Alanları* Adlı Özöyküsel Aile Romanı 124
Fransızca Yazma Yeteneğinin Geliştirilmesi: Avrupa Dil Ortak Çerçeve Programı ve Çevrimiçi Eğitim Araçlarının Rolü 126
Zamana Gülen İmge: Ophelia Kompleksi ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Ayna" Şiiri 129
Eleştirel Posthümanist Bir Okuma: Elif Sofya Şiirinde Hayvanlar 131
"Geçmiş Zaman Elbiseleri", "Bir Yol" ve *Zaman Sığınağı*'ndaki Geçmiş Zaman İmgesi Üzerine Bir Değerlendirme 133
The Nexus Between Nature and Self in *Pride and Prejudice* 136
Ana Altayca Yakın Anlamlı Kökler 138
Kazakistan'da Turizm Alanında Yabancı Dilin Önemi 141
Hans Friedrich Blunck'un *Die Urvätersaga* Eseri Örneğinde Nazi Almanyasının Edebiyat Anlayışı 142
Şiirde İmgenin Kullanımına İlişkin Bir İnceleme 145
Çarlık Rusyası Döneminde Nahçıvan'ın Siyasi-Ekonomik Hayatı *Molla Nasraddin* Sayfalarında 147
Alibala Hajizade'nin Yaratıcılığı: Genç Neslin Millî ve Kültürel Değerler Ruhuna Uygun Olarak Yetiştirilmesinin Rolü 150
Arap Şiirinin Türk Edebiyatındaki Konumu: Eleştirel Bir İnceleme 152
Abatbay Davletov Bibliyografyası 154
Houellebecq'in *Soumisson* Adlı Romanı Üzerine Toplumbilimsel Ruhçözümleyici Bir Okuma 156
V. Woolf'un *To the Lighthouse* Başlıklı Romanında Anlatının Bulanıklaştırılmasına Dair Bir Çözümleme 158
Kazakistan Millî Marşlarına Genel Bir Bakış 160
(Un)conscious Problem that has a Name in *Revolutionary Road:* Retraumatized April in Need of Performance 161
Böyle Geldi Hürriyet Romanında Teknolojik Gerçeklik 163
Orhan Pamuk'un *Sessiz Ev* Romanında Fatma'nın Suskusu 165
Beyaz Kale'de Güvenilmez Anlatıcı 167
Mustafa Kutlu'nun "Tarla Kuşunun Sesi" Adlı Hikâyesini Çevreci Eleştiri Işığında Okuma 169
Vücûdî'nin Risâle-i Gazâsı'nda Edebî Tasvirler 171
Şeyyad Hamza'nın Yusuf u Zelihası'nda Tasviri Eylemler 173
Vagif Sultanlı Hikâyelerinde Ahiret ve Ölüm 175

The Use of Discourse Markers in EFL Classroom Discourse: Turkey Case 177
Türk Eğitim Materyali ve Medyasında Fransızcadan Ödünçlenen Terimlerin Yazılması ve Seslendirilmesi Sorunu 179
Dil ve Söz Arasında İkinci Yeni Şiiri 182
Sözde Sorular Neden Tümleç Olamazlar 184
Bir Modern Edebiyat Masalı: "Bulut ve Kuyu" Hikâyesi ve Cinsiyet 186
Ibıray Altınsarin'in Yazdığı Bazı Mektuplarından Hareketle Kazak Toplumunda Eğitimin Panaroması 188
Nahçivan El Yazmaları Fonu'nda Muhafaza Olunan "Avamil" El Yazması 190
Tevfik Fikret ve Hüseyin Cavid'de Ortak Bir Sembol Olarak İstanbul 192
Salah Birsel'in Denemelerinde Yeni Sözcük, Deyim ve Farklı Dil Kullanımları 195
Çankırı Ağzı Örneğinde Sosyal Hayat: Aile ve Akrabalık 198
Ağızlarda Kanıtsalların İşlevleri ve Kaplamsal Özellikleri: Çankırı Ağzı Örneği 200
XV. Yüzyıla Ait Bir Ruzname Metni 203
Kültürel Kimliğinin Yabancı Dil Olarak Fransızca Ders Kitaplarında Çözümlenmesi 205
Mehmet Fuat Köprülü'nün "Süngü Altında" ve "Hicret Hikâyelerinden" Hikâyelerinde Balkan Savaşı'nın İzleri 210
İngiltere'deki 7. Sınıf ve Türkiye'deki 7. Sınıf Ana Dili Ders Kitaplarındaki Metinlerin Tema Bakımından İncelenmesi 213
Betimleyici Çeviribilim Çalışmaları İçin Yöntem Önerileri 214
Eski Anadolu Tarihi'nin İlk Yazılı Belgeleri: Kültepe Tabletleri 217
Çatalyol Anlatısı Olarak Haldun Taner'in *Günün Adamı* Oyunu 219
Süleymaniye Kütüphanesi Bağdatlı Vehbî Koleksiyonu 00918 Kayıt Numaralı Mensur Bir Kıyâfet-Nâme 222
Türk Edebiyatında İslam ve Modern: Yeni Bir Adlandırmanın Göreceli Tekinsizliği 225
Ali Şir Nevâyî'nin Nazmü'l-Cevâhîr Adlı Eserinde Deyimler 227
Alışılmışlıktan Açıklığa Açıklıktan Tekinsizliğe 229
Translation of Religious Texts 231
Refik Halit Karay'ın "Ayşe'nin Yazgısı" Öyküsünün Metindilbilimi Açısından İncelenmesi 233
Yabancı Dil Öğreniminde Sözdizimsel Yanlışların Analizi 236
İkinci Meşrutiyet Dönemi Basın Dünyasına *Boşboğaz ile Güllabi*'den Bir Bakış 239
Romanların Feminist (Eleştirel) Yöntemle İncelenmesi 242
Lermontov'un "Bir Türk'ün Yakınmaları" Adlı Şiirinde Türk İmgesi 245

Şiirde Estetik ve İdeoloji: Cenap Şahabettin'in Aynı Başlıklı Şiirine Bir Nazire Olarak Roni Margulies'in "Elhân-ı Şita" Şiiri 246
ОБРАЗЫ В ЛИРИКЕ ПРИРОДЫ (на примере работ А. Ажиниязова и Т. Сарсенбаева) 248
Otto Rank'ın Doğum Travması Kavramı ve Sosyal Bilimlere Getirdiği Yeni Bakış 249
Post-Kemalizm ve Post-post Kemalizm: 2002 Sonrası Türkiyesinde Siyasi Dönüşümlerin Söylem Boyutu 251
Turgut Uyar'ın Şiirlerinde Büyüklük Algısı 254
Technology and Pavlovian Conditioning Technique United: Shaping Individual Identity at Early Ages in Aldous Huxley's *Brave New World* 256
Fakir Baykurt'un *Tırpan* Adlı Romanında Kadın Kimliği 258
Sait Faik'in Öykülerinde Edebî Paralellik 260
Orhan Pamuk'un *Kara Kitap* Adlı Romanında Mekân 262
Çankırı Ağızlarında Kültürel Söz Varlığının Dokümantasyonu 264
Adalet Ağaoğlu'nun *Tombala* İsimli Eserinde Geriatrik Sorunlar ve Huizinga'nın Oyun Teorisi 266
Haruki Murakami: A Global Literary Journey from Japan to the World 268
Das Thema Familie in zeitgenössischen deutschen Kürzestgeschichten 270
Cevdet Kudret'in *Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman* Eseri Üzerine Bir İnceleme 272
Sabahattin Ali'nin "Dekolman" Öyküsünü Oksidentalist Anlayışla Okumak 274
Stefan Zweig'ın *Schachnovelle* Adlı Eserinde Benzetmeler ve Çevirileri 276
Soru-Yanıt Sıralı Çiftinde Yeğleme Türleri 278
Kayaç Katmanlarını Parçalamak: *Dünya Ağrısı*'nda Metinlerarasılık 280
Nasrettin Hoca Fıkralarında Anlatım ve İçerik Düzlemi Çözümlemesi: *Eşeğe mi İnanıyorsun Bana mı?* 282
Politics of Dark Humour in Virginia Woolf's *Orlando* 283
Eleştirel Edebiyatta Karakterlerin Toplumsal Statüsünün Yansıması 285
Mapping out Life with Resilience: Kiran Millwood Hargrave's *The Girl of Ink & Stars* 287
Yunus Emre ve Türk Tasavvuf Edebiyatı 289
Popüler Romanın Suçu Ne? Basmakalıp Eleştirinin Eleştirisi 292
Çocuklara Yönelik İyileştirici Öykülerin Göstergebilimsel Açıdan İncelenmesi 294
Sözbilimsel Yapı Kuramı Çerçevesinde Deyimlerin İkna ve Güdüleme İşlevi 297
Aşkın Üç Hâli 300

Religious Motifs in William Shakespeare's *The Tragedy of Hamlet, Prince of Denmark* and Fyodor Dostoyevsky's *Crime and Punishment* 302

Adalet Ağaoğlu'nun *Ölmeye Yatmak* Romanı Üzerinden Zaman, Aile ve Çocuk Kavramları 304

Şuşa'nın Değeri: *İki Alev Arasında* 306

Bir *Translatio* ve Çeviri Bütüncesi: Christine de Pizan ve "La Cité des dames" 308

Not: Bildiri özetleri yazar adlarına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

SÖYLEM 3. ULUSLARARASI FİLOLOJİ SEMPOZYUMU

Akyaka, 24-26 Mayıs 2024

SÖYLEM 3. INTERNATIONAL PHILOLOGY SYMPOSIUM

Akyaka, 24-26 May 2024

DÜZENLEME KURULU / ORGANIZERS BOARD

Prof. Dr. Oktay Yivli	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Sevtap Günay Köprülü	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Doç. Dr. Murat Gür	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Dr. Öğr. Üyesi Başak Ergil	Üsküdar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Birsel Sağıroğlu	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gizem Ece Gönül	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Öğr. Gör. Bilal Öngül	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Arş. Gör. Ahmet Duran Arslan	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Arş. Gör. Turhan Koç	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Doktorant Nilay Bilir	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doktorant Merve Gün	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doktorant Burak Biçer	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

AKADEMİSYEN TEMSİLCİLERİ / ACADEMIC REPRESENTATIVES*

Prof. Dr. Gökhan Tunç	Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Sevtap Günay Köprülü	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Doç. Dr. Maksut Yiğitbaş	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Doç. Dr. Ebru Özgün	Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Sevim Karabela Şermet	Sinop Üniversitesi
Doç. Dr. Murat Gür	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Dr. Öğr. Üyesi Cafer Gariper	Süleyman Demirel Üniversitesi

*Düzenleme kurulunda bulunan akademisyen temsilcileri, bağlı bulundukları üniversite-fakülte yönetim kurulları tarafından resmî yazıyla görevlendirilmişlerdir.

Dr. Öğr. Üyesi Birsel Sağıroğlu	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gizem Ece Gönül	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

BİLİM KURULU / SCIENCE BOARD

Prof. Dr. Abdullah Şengül	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Prof. Dr. Ahmet Günşen	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Alâattin Karaca	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Tilbe	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Prof. Dr. Cafer Şen	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Dilek Çetindaş	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Fatih Sakallı	Ankara Hacı Bayram Veli Ün.
Prof. Dr. Fazlı Gökçek	Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Filiz Meltem Erdem Uçar	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Prof. Dr. Gökay Durmuş	Kafkas Üniversitesi
Prof. Dr. Gökhan Tunç	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Günil Özlem Ayaydın Cebe	Samsun Üniversitesi
Prof. Dr. Hacer Tokyürek	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Hülya Argunşah	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Hülya Pilancı	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin Doğramacıoğlu	Gaziantep Üniversitesi
Prof. Dr. Juliboy Eltazarov	ÖZBEKİSTAN
Prof. Dr. Kamil İşeri	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Kubilay Aktulum	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Lutviyye Asgerzade	AZERBAYCAN
Prof. Dr. Marija Djindjic	SIRBİSTAN
Prof. Dr. Medine Sivri	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Prof. Dr. Mevhibe Coşar	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mitat Durmuş	Kafkas Üniversitesi
Prof. Dr. Muharrem Dayanç	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Apaydın	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Argunşah	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Kurt	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Özsarı	Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Sarıca	Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Zeki Çıraklı	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Nihayet Arslan	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer Solak	Çanakkale Onsekiz Mart Ün.
Prof. Dr. Sabahattin Çağın	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Sefa Yüce	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Soner Akpınar	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Şahika Karaca	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yakup Çelik	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Yasemin Mumcu	Kâtip Çelebi Üniversitesi
Prof. Dr. Yaşar Şenler	Tekirdağ Namık Kemal Ün.
Prof. Dr. Yunus Balcı	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Turan Türk	Çanakkale Onsekiz Mart Ün.
Doç. Dr. Bedia Koçakoğlu	Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Can Şen	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Canan Olpak Koç	Burdur Mehmet Akif Ersoy Ün.
Doç. Dr. Dilek Erenoğlu Ataizi	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Doç. Dr. Dinçer Atay	Kafkas Üniversitesi

Doç. Dr. Ebru Özgün	Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Ekrem Ayan	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Erkan Hirik	Samsun Üniversitesi
Doç. Dr. Fahri Kaplan	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. F. Gül Koçsoy	Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma Şahan Güney	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Ferda Zambak	Aydın Adnan Menderes Ün.
Doç. Dr. Funda Uzdu Yıldız	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Gökay Durmuş	Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Gulnaz Feyzulla	KAZAKİSTAN
Doç. Dr. Gülsine Uzun	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Kadri H. Yılmaz	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Doç. Dr. Kadriye Yılmaz	Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Kemale Umudova	AZERBAYCAN
Doç. Dr. Leyla Burcu Dündar	Başkent Üniversitesi
Doç. Dr. Liubovi ÇİMPOEŞ	MOLDOVA
Doç. Dr. Macit Balık	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Maksut Yiğitbaş	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Soğukömeroğulları	Gaziantep Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Surur Çelepi	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Mesut Kuleli	Bolu Abant İzzet Baysal Ün.
Doç. Dr. Metin Akyüz	Bolu Abant İzzet Baysal Ün.
Doç. Dr. Murat Gür	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Doç. Dr. Murat Kalelioğlu	Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Karataş	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Doç. Dr. Nilüfer İlhan	Yozgat Bozok Üniversitesi

Doç. Dr. Özlem Nemutlu	Celal Bayar Üniversitesi
Doç. Dr. Selami Alan	Bolu Abant İzzet Baysal Ün.
Doç. Dr. Sevim Karabela Şermet	Sinop Üniversitesi
Doç. Dr. Sevinç Agayeva	AZERBAYCAN
Doç. Dr. Sevtap Günay Köprülü	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Doç. Dr. Songül Aslan Karakul	Aydın Adnan Menderes Ün.
Doç. Dr. Şamil Yeşilyurt	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Doç. Dr. Türkan Yeşilyurt	Sinop Üniversitesi
Doç. Dr. Ümmühan Bilgin Topçu	Başkent Üniversitesi
Doç. Dr. Ümral Deveci	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Veli Uğur	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Volkan Karagözlü	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Yıkık	KIBRIS
Dr. Öğr. Üyesi Bagdagül Musa	ÜRDÜN
Dr. Öğr. Üyesi Baki Bora Hança	Muğla Sıtkı Koman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Başak Ergil	Üsküdar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Birsel Sağıroğlu	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Burak Özsöz	Marmara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Cafer Gariper	Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Canan Uğurdağ	Hitit Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ceyda Elgül	Boğaziçi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Duygu Tekgül Akın	Bahçeşehir Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fikret Uslucan	Giresun Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gizem Ece Gönül	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Halil Adıyaman	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Jale Coşkun	İstanbul Aydın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kevser Tetik	Anadolu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Babacan	Marmara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi M. Emin Yıldızlı	İstanbul Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Temizsu	Kâtip Çelebi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Seval Ayne Karacabey	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yaşar Şimşek	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Topaloğlu	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Dr. Ahmet Duran Arslan	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Raziye Ersan	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Sabri Gürses	Bağımsız

Nail Vahdeti Çakırhan ve Şiiri

DR. ARŞ. GÖR. AHMET DURAN ARSLAN*

1910 yılında Muğla'nın Ula ilçesinde doğan Nail Vahdeti Çakırhan gençlik yıllarını şairliğe, yetişkinlik yıllarını ise mimarlığa adamış velut bir şahsiyettir. Kaleme aldığı muhtelif metinlerde "Nail V.", "Nail Vahdeti" ve "Nail Çakırhan" imzalarını kullanan şairin ilk şiirleri, o yıllarda Ahmet Hamdi Tanpınar'ın da görev yapmakta olduğu Konya Lisesi'nde çıkan *Kervan* ve *Halka Doğru* dergilerinde yayımlanır. Sonraki yıllarda yazdığı şiirleri ise *Resimli Ay*, *Resimli Hafta*, *Çınaraltı*, *Ses*, *Görüşler*, *Yeni Edebiyat* ve *Gerçek* adlı dergilerde neşredilir. Öte yandan şairin yazdığı şiirler henüz lise yıllarındayken başına bela olmaya başlar. Şair, lise son sınıftayken arkadaşlarıyla beraber çıkardığı *Halka Doğru* dergisinde yayımlanan "Alev Yağmuru" adlı şiiri nedeniyle ilkin Konya'da, bu şiirin *Hareket* dergisinde yayımlanmasının ardından ise İstanbul'da yargılanır. Söz konusu şiir, aynı zamanda onun Nâzım Hikmet'le tanışmasına da vesile olur. Çakırhan ve Nâzım'ın dostlukları ilerleyen yıllarda gittikçe pekişir ve ikili, 1930'da *1+1=Bir* adlı ortak bir şiir kitabı çıkarırlar. Bu kitapta "Nail V." imzasını kullanan şairin heyecanı ve şiire ilgisi hat safhadadır. Ancak 1940'lı yıllardan sonra şairin şiirle kurduğu bağ zayıflamaya başlar. Nitekim son şiirinin yayımlanma tarihi 1945'tir. Bu tarihten itibaren Çakırhan'ın, yaşamına şair kimliğinden ziyade mimar kimliğiyle devam etme kararı aldığını söylemek mümkündür. Şairin biyografisine bütüncül olarak bakıldığında, ona asıl şöhretini kazandıranın da bu "alaylı mimar" kimliğinin olduğu görülür. Bununla birlikte bu çalışmada Çakırhan'ın ihmal edilen diğer kimliğine, şairliğine odaklanılmış ve onun bütün şiirlerini topladığı *Daha Çok Onlar Yaşamalıydı* kitabına yönelik etraflı bir incelemeye girişilmiştir.

Anahtar sözcükler: Nail Vahdeti Çakırhan, *Daha Çok Onlar Yaşamalıydı*, mimar, şair, şiir

* Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ahmetduranarslan@gmail.com, Orcid: 0000-0002-5131-2499

NAİL VAHDETİ ÇAKIRHAN AND HIS POETRY

Born in 1910 in the Ula district of Muğla, Nail Vahdeti Çakırhan is a distinguished personality who devoted his youth to poetry and his adulthood to architecture. The first poems of the poet, who used the signatures “Nail V.”, “Nail Vahdeti” and “Nail Çakırhan” in various texts he wrote, were published in *Kervan* and *Halka Doğru* magazines, which were published in Konya High School, where Ahmet Hamdi Tanpınar was also working in those years. The poems he wrote in the following years were published in magazines named *Resimli Ay*, *Resimli Hafta*, *Çınaraltı*, *Ses*, *Görüşler*, *Yeni Edebiyat* and *Gerçek*. On the other hand, the poems written by the poet began to cause trouble for him while he was still in high school. The poet was first tried in Konya for his poem “Alev Yağmuru”, which was published in the *Halka Doğru* magazine, which he published with his friends when he was in his last year of high school, and then in İstanbul after this poem was published in the *Hareket* magazine. Mentioned poem also enables him to meet Nâzım Hikmet. Çakırhan and Nâzım's friendship gradually strengthened in the following years, and the duo published a joint poetry book called *1+1=Bir* in 1930. The excitement and interest in poetry of the poet, who uses the signature “Nail V.” in this book, is at its peak. However, after the 1940s, the poet’s bond with poetry began to weaken. As a matter of fact, the publication date of his last poem is 1945. It is possible to say that from this date onwards, Çakırhan decided to continue his life as an architect rather than as a poet. When the poet’s biography is examined holistically, it is seen that it is this “lay scholar architect” identity that brought him his real fame. However, in this study, Çakırhan’s other neglected identity, his poetship, was focused on and a detailed analysis was undertaken of his book *Daha Çok Onlar Yaşamalıydı*, in which all his poems were collected.

Keywords: Nail Vahdeti Çakırhan, *Daha Çok Onlar Yaşamalıydı*, architect, poet, poetry

Aliye Ummanel'in "Ev"i Bağlamında Çağdaş Kıbrıs Türk Tiyatrosunda Yüzleşme

DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET YIKIK*

Çağdaş Kıbrıs Türk tiyatrosu, Hasan Nefi'nin 1875'te yayımlanan "Felaket" adlı piyesiyle başlar. Bu eserde, sınıf farkı nedeniyle kavuşamayan iki gencin ölümüyle biten trajik bir aşk öyküsü anlatılır. Nefi'nin ardından Türkçe tiyatro eserleri yazan Kıbrıslı [erkek] yazarlar, İstanbul merkezli Osmanlı-Türk edebiyatından etkilenerek gönül ilişkilerine yaslanmayı sürdürürler. Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşünü ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu izleyen yıllardaysa vatan sevgisi odağında Türk milliyetçiliğini yansıtan eserler verilir. Bunların yanı sıra, Kıbrıs Türk halkının toplumsal sorunları gerek komedi gerekse drama türündeki tiyatro eserlerinde işlenir. Ancak, 1974 yılına kadar tiyatro dalında eser veren hiçbir kadın yazara rastlanmaz. Belirtilen yılda; Gençlik, Spor ve Kültür İşleri Dairesi, Kıbrıs Türk Ulusal Radyo ve Sahne Oyunları Yarışması'nın ikincisini düzenler. Söz konusu yarışmada, ilk kez bir kadın yazar, Özden Selenge, "Fatma Çavuş" adlı eseriyle özendirme ödülü alır. Adada tiyatro türünde eserler verilmesine katkı koyan bir başka yarışma 1984'te Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından düzenlenir. Yarışmada, Filiz Naldöven, "Köşede Durmak" adlı eseriyle ikincilik ödülünü kazanır. Böylece, Kıbrıs Türk tiyatro tarihine adını yazdıran ikinci kadın yazar olur. 2000'li yıllarda tiyatro dalında eserler veren kadın yazar sayısında artış görülür. Genç kuşak yazarlar arasında Aliye Ummanel sağlam bir kurgu ve tiyatro tekniğine dayalı eserleriyle öne çıkar. Ummanel, savaş sonrası kuşağa ait bir yazar olarak dikkatini toplumsal sorunlara yöneltir. Savaş, coğrafi bölünme, zorunlu yer değiştirme vb. olguların bireyin kimlik ve aidiyet algıları üzerindeki etkilerine ışık tutar. Ataerkil toplumda erkek politikacıların çözümleyemediği sorunları kadın karakterler aracılığıyla sahneye taşır. Oyunları yoğun bir ilgi görür. Lefkoşa Türk Belediye Tiyatrosu tarafından kapalı gişe olarak sergilenir. Yerel medya ve basın organlarında uzun süre gündem yapılır. Yabancı dillere çevrilir, birçok ülkede seyirciyle buluşturulur. Bu çalışmada, Ummanel'in "Ev" (2016) adlı oyunu örneklem olarak seçilmiştir. Sosyolojik bir yaklaşım kullanılmış ve

* University of Cyprus, Department of Turkish and Middle Eastern Studies, yikik.ahmet@ucy.ac.cy

nitel araştırma yöntemi uygulanmıştır. İçerik analizine tabi tutulan eserden yola çıkarak tiyatronun önyargıların aşılmasındaki etkisi tartışılmıştır.

Anahtar sözcükler: çağdaş Kıbrıs Türk tiyatrosu, kadın yazarlar, Aliye Ummanel, *Ev*, önyargı

CONFRONTATION IN CONTEMPORARY TURKISH CYPRIOT THEATER IN THE CONTEXT OF ALİYE UMMANEL'S *THE HOUSE*

Modern Turkish Cypriot theater originates with Hasan Nefi's play *Catastrophe,* published in 1875. The play portrays a tragic love story that ends in the death of two young lovers who cannot marry because of class differences. After Nefi, Turkish Cypriot [male] playwrights continued to rely on love affairs for material, influenced by Istanbul-centered Ottoman-Turkish literature. The years following the collapse of the Ottoman Empire and the foundation of the Republic of Turkey are marked by works reflecting Turkish nationalism with a focus on patriotism. Additionally, the social problems of the Turkish Cypriot community are addressed in works of both comedy and drama. However, up until 1974, no female playwright is encountered in the field of theater. In that year, the second Turkish Cypriot National Radio and Stage Play Competition was organized. In said competition, for the first time, a woman, Özden Selenge, received an incentive award with her work, titled *Sergeant Fatma*. Another competition that contributed to the production of plays on the island was organized by the Nicosia Turkish Municipality in 1984. In the competition, Filiz Naldöven won the runner-up prize with her work *Standing on the Corner*. Thus, she became the second female playwright to add her name to the history of Turkish Cypriot theater. The 2000s have seen an increase in the number of female playwrights; among the young generation, Aliye Ummanel stands out with her works based on a strong fiction and theater technique. As a post-war writer, Ummanel focuses her attention on social problems. She sheds light on the consequences of war, geographical division, forced displacement, etc. on the individual's perceptions of identity and belonging. Through female characters, Ummanel dramatizes the problems that male politicians in a patriarchal society are unable to solve. Her plays have aroused great interest and have been performed to sold-out houses by the Nicosia Turkish Municipality Theater. They have long been a hot topic in local media and press organs. The plays have been translated into foreign languages and are presented to audiences in many

countries. In this paper, Ummanel's play The *House* (2016) was selected as a case study. A sociological approach was used, and qualitative research method applied. Based on the work subjected to content analysis, the effect of theater on overcoming prejudices is discussed.

Keywords: contemporary Turkish Cypriot theater, female playwrights, Aliye Ummanel, *The House*, prejudice

The Tyranny of Existence In Albert Camus' *Caligula* and *The State Of Siege*

ARŞ. GÖR. ALEYNA DURMUŞ*

The intricate dynamics between philosophy and literature has always intersected and through the years, the two disciplines became a platform where the problematic of one could be addressed through the other. Twentieth century writer and philosopher Albert Camus, through his works of *Caligula* and *The State of Siege* (an adaptation of his novel *The Plague*), digs deeper into existential themes that are at the center of this intersection. The selected works offer insight into the reality of the human condition, the challenge one faces in the face of the absurd, the existential angst as another complexity arising due to the acquisition of an absolute power. Influenced by the ideas of philosophers like Nietzsche, Sartre, and Kierkegaard, Camus uses the framework of existentialism to draw attention to the absurdity of existence. Through the play *Caligula*, set in ancient Rome, Camus depicts the great emperor's decline into tyranny and insanity. The analysis contrasts this deterioration before absolute power with *The State of Siege*'s depiction of oppression in Cadiz, Spain, during the Plague. The two plays are profound meditations on repercussions of unlimited power and the quest for purpose and meaning in an aimless world. Through the characters in *Caligula* and *The State of Siege*, Camus's viewpoint on absurdism—which encourages a revolt against hopelessness and an acceptance of life's absurdities—permeates his literary works and provides pathways for individuals to navigate their existential crises. Under themes of critique of the corrupted authorities and the misuse of power, Camus presents figures such as Diego and Cherea as testaments to resistance in the face of oppression. With his intricate characterizations and insightful discourse, Camus challenges the readers to consider the meaning of true freedom, authority, justice, and hope in an uncertain and chaotic world.

Keywords: Albert Camus, *Caligula*, *The State of Siege*, absurdism, existentialism, twentieth-century theatre

* Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, aleynadurmus@mu.edu.tr, Orcid: 0000-0001-6750-4244

ALBERT CAMUS'NÜN *CALİGULA* VE *SIKIYÖNETİM*'İNDE VAROLUŞUN TİRANLIĞI

Felsefe ve edebiyat arasındaki karmaşık dinamikler daima iç içe olmuş ve zaman içerisinde bu iki disiplin, birinin sorunsalının diğeri aracılığıyla ele alınabildiği bir platforma dönüşmüştür. Yirminci yüzyıl yazar ve düşünürü Albert Camus, *Caligula* ve *Sıkıyönetim* (*Veba* adlı romanının bir uyarlaması) adlı eserleriyle bu kesişimin merkezinde yer alan varoluşsal temaları derinlemesine irdelemektedir. Seçilen eserler, insanlık durumunun gerçekliğine, kişinin absürd olan karşısında karşılaştığı zorluklara, mutlak gücün elde edilmesiyle ortaya çıkan bir diğer karmaşıklık olarak ortaya çıkan varoluşsal kaygılara dair içgörü sunmaktadır. Nietzsche, Sartre ve Kierkegaard gibi filozofların fikirlerinden etkilenen Camus, varoluşun saçmalığına dikkat çekmek için varoluşçuluk felsefesini kullanır. Antik Roma'da geçen *Caligula* oyunu aracılığıyla Camus, büyük imparatorun tiranlığa ve deliliğe sürüklenişini anlatır. Analiz, mutlak iktidar öncesindeki bu bozulmayı, *Sıkıyönetim*'in veba sırasında İspanya'nın Cadiz kentindeki baskı tablosuyla karşılaştırır. Bu iki oyun da sınırsız gücün yansımaları ve amaçsız bir dünyada anlam ve amaç arayışı üzerine yazılmış etkileyici meditasyonlardır. *Caligula* ve *Sıkıyönetim*'deki karakterler yoluyla, Camus'nün umutsuzluğa karşı isyanı ve hayatın saçmalıklarını kabullenmeyi teşvik eden absürdizme (saçmacılığa) bakış açısı edebi eserlerine nüfuz eder ve bireylerin varoluşsal krizlerini yönetmeleri için yol göstericilik yapar. Yozlaşmış otoritelerin eleştirisi ve gücün kötüye kullanımı temaları altında Camus, Diego ve Cherea gibi figürleri baskı karşısında direnişin kanıtları olarak sunar. Karmaşık karakterizasyonları ve içgörülü söylemiyle Camus, belirsiz ve kaotik bir dünyada gerçek özgürlük, otorite, adalet ve umudun anlamının yeniden değerlendirilmesi için bir nevi çağrıda bulunmaktadır.

Anahtar sözcükler: Albert Camus, *Caligula*, *Sıkıyönetim*, absürdizm, varoluşçuluk, yirminci yüzyıl tiyatrosu

Yarım Kalmışların Hikâyesi: *Düş Kırgınları* Romanının Edebiyat ve Sinema Bağlamında Okunması

ALİŞAN OKUMUŞ*

Bu çalışmada Mehmet Eroğlu'nun 2005 yılında kaleme aldığı ve aynı isimle Selim Güneş tarafından 2017 yılında beyaz perdeye uyarlanan *Düş Kırgınları* romanı, sinema ve edebiyat bağlamında incelenecektir. *Düş Kırgınları*, acılarını alkolle yıkayan, geçmişin hapishanesinde tutsak ve özgürlüğü ölümde bekleyen, acının ateşini denizin serin sularında söndürmek isteyen, yarım kalmış ve hep kaybetmiş bir adamın hikâyesini konu alır. Geçmişle koparılamayan bağlar, varoluş sancılarının derin izleri, aşk ve sevginin adı konulamamış ikilemi, gerçek ile hayalin, geçmiş ile şimdinin karmaşık yapısı romanda ve filmde kendini gösteriyor. Bu çalışmadaki ana izlek, romanın beyaz perdeye uyarlanmasındaki benzerlik ve eksiltilerinin tespiti olacaktır. *Düş Kırgınları* adlı eserin sinemaya yansımasındaki dönüşümü ve ortak paydaları ortaya konacak ve böylece romanda yer alan karakterlerin, zaman, mekân ve anlatıcıdaki benzerlikler, dönüşümler ya da eksiltiler belirlenecektir. Edebiyat ve sinema ilişkisi sinemanın doğduğu günden bugüne kadar her dönemde birbirini beslemiş ve özellikle roman ve hikâyeler sinema için senaryo bağlamında zengin bir kaynak olmuştur. Ancak bu etkileşim kimi zaman içinde zorluklar ve engeller de getirmiştir. Bu iki sanat dalının uyarlama yönteminden doğan zorluklar ve engelleri de çalışmada göz önünde bulunduracak ve böylelikle benzerlik ve dönüşümler disiplinlerarası bir çalışma olarak sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: sinema, edebiyat, varoluşçuluk, disiplinlerarası, Mehmet Eroğlu, Selim Güneş

THE STORY OF THE UNFINISHED: READING THE NOVEL DREAM BREAKERS IN THE CONTEXT OF LITERATURE AND CINEMA

In this study, the novel *Düş Kırgınları*, written by Mehmet Eroğlu in 2005 and adapted to the big screen by Selim Güneş in 2017, will be analyzed in the context of cinema and literature. The Düş Kırgınları tells the story of a man who washes away his pain with alcohol, who is imprisoned in the prison of the past and waits for freedom in death, who wants to extinguish the fire of pain in the cool

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, aliokumuus@gmail.com, Orcid: 0009-0008-8901-9301

waters of the sea, who is unfinished and has always lost. The unbreakable ties with the past, the deep traces of the pains of existence, the unnamed dichotomy of love and affection, the complex structure of reality and imagination, past and present are all evident in the novel and the movie. The main focus of this study will be to identify the similarities and shortcomings in the adaptation of the novel to the big screen. The transformation and common denominators of the work *Düş Kırgınları* in its reflection in the cinema will be revealed and thus the similarities, transformations or omissions in the characters, time, space and narrator in the novel will be determined. The relationship between literature and cinema has fed each other in every period since the birth of cinema and especially novels and stories have been a rich source of scenarios for cinema. However, this interaction has sometimes brought challenges and obstacles. The difficulties and obstacles arising from the adaptation method of these two art forms will also be taken into consideration in the study, and thus the similarities and transformations will be presented as an interdisciplinary study.

Keywords: cinema, literature, existentialism, interdisciplinary, Mehmet Eroğlu, Selim Güneş

Sekiz Yükmek Yaruk'tan Eski Türkçenin Deyim Varlığına Katkılar

DR. ÖĞR. ÜYESİ ARDA KARADAVUT*

Eski Uygurlardan kalan metinler genel hatlarıyla dinî metinler ve din dışı metinler olmak üzere ikiye ayrılır. Dini metinler çoğunlukla Maniheizm ve Budizm etrafında şekillenen çeviri metinlerdir. Bununla birlikte az sayıda da olsa Hristiyan ve Müslüman çevreye ait dini metinler de bulunmaktadır. Din dışı metinler ise eski Uygurlardan kalan çeşitli hukuki belge ve sözleşmelerden müteşekkil metinlerdir.

Erken tarihli Eski Uygurca Budist metinlerden biri olan *Sekiz Yükmek Yaruk*, aslı Sanskritçede bulunmayan, Budist Çin edebiyatında meydana getirilip ardından Eski Uygurcaya çevrilen bir sutradır. Londra nüshası X. yüzyıla tarihlendirilen eser, Çinceden Eski Uygurcaya tercüme edilmiştir.

Uygurlar arasında çok yayılmış olan *Sekiz Yükmek Yaruk*'un konusu Budizm'e ait dini inanış ve ritüellerle birlikte çeşitli ahlaki meselelerdir. Bunun yanında eserde Budistlerin gündelik yaşamlarında uygulayabileceği bazı pratik bilgiler vardır. Cümleleri kısa ve anlaşılır olan, sade bir üslupla kaleme alınan *Sekiz Yükmek Yaruk*'ta anlatımı daha etkili kılmak için yer yer deyimlerden faydalanılmıştır.

Bu çalışmada Juten Oda'nın eserin nüshalarını karşılaştırmalı bir şekilde inceleyip yayımladığı ve *Berliner Turfantexte* serisinin XXXIII. kitabı olarak yayımlanan çalışma üzerinden *Sekiz Yükmek Yaruk*'taki deyimler tespit edilerek Eski Türkçenin deyim varlığına katkı sağlamak amaçlanmıştır. Araştırma sonunda belirlenen deyimler Serkan Şen tarafından hazırlanan *Eski Türkçenin Deyim Varlığı* adlı çalışmayla karşılaştırılmış, söz konusu çalışmada olmayan veya *Sekiz Yükmek Yaruk*'ta kuruluşu ya da unsurları farklı olan deyimler gösterilmiştir.

Anahtar sözcükler: Budizm, deyimler, eski Türkçe, eski Uygurca, Sekiz Yükmek Yaruk

* Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ardakaradavutt@gmail.com, Orcid: 0000- 0001- 9059- 0873

CONTRIBUTIONS FROM *SEKIZ YUKMEK YARUK* TO THE IDIOM EXISTENCE OF OLD TURKIC

The texts remaining from the old Uyghurs are generally divided into two: religious texts and non-religious texts. Religious texts are mostly translated texts shaped around Manichaeism and Buddhism. However, there are also religious texts belonging to Christian and Muslim circles, albeit in small numbers. Non-religious texts are texts consisting of various legal documents and contracts left over from the old Uyghurs.

Sekiz Yukmek Yaruk, one of the early Old Uyghur Buddhist texts, is a sutra whose original does not exist in Sanskrit, but was created in Buddhist Chinese literature and then translated into Old Uyghur. The work, whose London copy dates back to the tenth century, was translated from Chinese into Old Uyghur. The subject of the *Sekiz Yukmek Yaruk* which is widely spread among the Uyghurs, is the religious beliefs and rituals of Buddhism, as well as various moral issues. In addition, the work contains some practical information that Buddhists can apply in their daily lives. In *Sekiz Yukmek Yaruk* written in a simple style with short and understandable sentences, idioms are occasionally used to make the narrative more lively.

In this study, Juten Oda comparatively examined and published the copies of the work and published it in the XXXIII volume of the Berliner Turfantexte series. It was aimed to contribute to the idiom existence of Old Turkic by identifying the idioms in *Sekiz Yukmek Yaruk* through the study published as a book. The idioms determined at the end of the research were compared with the study titled *Eski Türkçenin Deyim Varlığı* prepared by Serkan Şen, and the idioms that were not in the study in question or whose structures or elements were different in *Sekiz Yukmek Yaruk* were shown.

Keywords: Buddhism, Idioms, Old Turkic, Old Uyghur, *Sekiz Yukmek Yaruk*

Dijital Beşerî Bilimlerde Çeviri ve Çağdaş Yaklaşımlar

DOÇ. DR. A. NURSEN DURDAĞI*

Çeviri, eylem olarak insanlığın doğuşuna kadar geri götürülebilirken aynı durum bilimsel alanı için söylenememektedir. Bilim dalı olarak Çeviribilim Felsefeye veya Edebiyata oranla yeni sayılmakla birlikte dijital evreye girilmesiyle uzmanlık terimlerinin yeniden tanımlanması, kavramların anlam dünyasının gözden geçirilmekle kalmayıp değişime duyarlı hale getirilmesi kaçınılmazdır. Örneğin, çeviri artık sadece metinle sınırlı bir eylem değilken, görsel-işitsel ve dijital sistemlerle etkileşimi kaçınılmaz, teknolojinin baş döndüren gelişmesi ortadayken hala betimlemelerde, kuramsal yaklaşımlarda kaynak metin ve erek metinden söz etmek güncel veya kapsayıcı olabilir mi? Yapay zekâ destekli yazılımlarla gerçekleştirilen çevirilerin bilim dünyasında kullanımı her geçen gün hızla yayılırken ve çeviri sektöründe, akademik eğitimde etkinliği yadsınamazken çevirmenin yeniden tanımlanması gerekmez mi? Aynı şekilde alan yazında güncellemeye gidilmesi kavşak disipliner konumu gereği kavramlarına dijital çağa uygun tanımların getirilmesi kaçınılmazdır. Çeviri yoluyla Türkçeye geçen çoğu kavram kısıtlı tanımlamaları ya da bütüncül bakış açısı sağlamaktan uzak oluşuyla öğretim ve kullanımda sorunlara yol açmaktadır. Çalışmanın amacı, kavramları nitel verileri gözlem ve deneyime dayalı saptamalar üzerinden özgün modellerle yenilemenin yanı sıra anlam evrenlerinde açımlamaya gitme ve bilimsel uzlaşı kültürünü gözeterek önerilerde bulunmaktır.

Anahtar sözcükler: dijital çağ, yapay zekâ destekli çeviri, çevirmen kimliği, kavramsal güncelleme

TRANSLATION AND CONTEMPORARY APPROACHES IN DIGITAL HUMANITIES

While translation as an action can be traced back to the dawn of humanity, the same cannot be said for its scientific field. Although Translation Studies as a discipline is relatively new compared to Philosophy or Literature, it is inevitable that the terms of specialisation will be redefined, and the meaning of

* Sakarya Üniversitesi, Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü, ndurdagi@sakarya.edu.tr, Orcid: 0000-0001-5193-7651

concepts will not only be revised but also made sensitive to change as we enter the digital phase. For instance, when translation is no longer an action limited to the text, when its interaction with audiovisual and digital systems is inevitable, when the dazzling development of technology is evident, can it still be up-to-date or inclusive to talk about the source text and the target text in descriptions and theoretical approaches? While the use of translations carried out with artificial intelligence-supported software is spreading rapidly in the world of science and its effectiveness in the translation sector and academic education is undeniable, shouldn't the translator be redefined? Likewise, it is inevitable to update the literature in the field and to bring definitions suitable for the digital age to its concepts due to its crossroads disciplinary position. Most of the concepts that are translated into Turkish cause problems in teaching and use due to their limited definitions or the fact that they are far from providing a holistic perspective. The aim of the study is to renew the concepts with original models based on qualitative data, observation and experience-based determinations, as well as to clarify their universes of meaning and to make suggestions by considering the culture of scientific consensus.

Keywords: digital age, artificial intelligence assisted translation, translator identity, conceptual update

Mukadder Gemici'nin Hikâyelerinde "Öteki"

DR. ÖĞR. ÜYESİ AYŞE TEPEBAŞI*

Toplum bilimi, insan bilimi, ruh bilimi, siyaset bilimi, tarih, felsefe ve edebiyat gibi pek çok alanda anahtar kelime olarak kullanılan "öteki" kavramı geçmişte olduğu gibi günümüzde de insanlığın önemli meselelerinden biridir. Bireysel farklılıkların hissedildiği andan itibaren başlayan öteki/ötekileşme/ ötekileştirme aslında bireyin kendini tanıma ve tanıtma yöntemidir. İnsan, kendi öz varlığını hissetmeye başladığı ilk andan itibaren var olabilmek için iki unsura ihtiyaç duyar. Bu unsurlardan biri "kendilik" diğeri ise "öteki"dir. Bu iki unsur bireyin hem kişisel olarak "benlik" hissini oluşturmasını sağlar hem de var olduğu toplum tarafından kabul edilmesine ya da reddedilmesine sebep olur. Bireyin zihinsel olarak yapmış olduğu bu ayrıştırma her ne kadar negatif bir eylemmiş gibi algılansa da kendini anlamlandırma ve öz varlığını ortaya koymada da tamamlayıcı bir role sahiptir. Kendini bir birey olarak ortaya koyan "ben" sosyalleşmeye başladığı andan itibaren bir gruba ait olma hissiyle "biz" söylemini kullanmaya başlar. Bu durum onun ait olduğu topluma göre inşa ettiği yeni bir kimliktir. Bireyin ve toplumun aynası olarak kabul edilen edebiyat hem toplumsal hem de bireysel boyutta öteki/ötekileştirme meselesini ele alır. Bu meseleyi günümüz hikâyeciliğinin önemli isimlerinden biri olan Mukadder Gemici (1974) de hikâyelerinde sıklıkla ele almıştır. Yaşayan hikâyeler kurgulayan Gemici, toplum tarafından cinsiyeti, yaşayışı, dili, dini, ırkı, kültür ve sınıf farkı gibi sebeplerle "öteki" olarak kabul edilen bireyleri ve grupları toplumsal ve bireysel bir mesele olarak hikâyelerinin içerisine yerleştirir. Gemici, hikâyelerinde ötekileştirilen bireylere empati ile yaklaşır, ötekileştirilen bireylerin hislerini, duygusal bir bakış açısı ile yansıtır. Söz konusu bireylerin kanayan, irrite edilmiş hatta yok sayılmış yaralarını iyileştirmenin çarelerini hikâyeleri yoluyla arar. Bu çalışmada, yazar Mukadder Gemici'nin kitap hâlinde yayımlanmış hikâyelerinde "öteki" ve "ötekileştirme" konuları sosyolojik, psikolojik, tarihi ve kültürel bağlamlarda incelenerek öteki/ötekileştirmenin boyutları değerlendirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Mukadder Gemici, hikâye, öteki, ötekileştirme

THE "OTHER" IN MUKADDER GEMİCİ'S STORIES

* Karabük Üniversitesi, Türker İnanoğlu İletişim Fakültesi, Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü, aysetepebasi@karabuk.edu.tr, Orcid: 0000-0003-4921-3202

The concept of “other”, which is used as a keyword in many fields such as sociology, human science, psychology, political science, history, philosophy and literature, is one of the important issues of humanity today, as in the past. Othering/othering/othering, which begins from the moment individual differences are felt, is actually the individual's method of recognition and promotion. A human being needs two elements in order to exist from the first moment he begins to feel his own existence. One of these elements is “self” and the other is “other”. These two elements allow the individual to both create his personal sense of "self" and be accepted or rejected by the society in which he exists. Although this separation made by the individual mentally is perceived as a negative action, it also has a complementary role in making sense of himself and revealing his own existence. From the moment the “I”, which reveals itself as an individual, begins to socialize, it begins to use the “we” discourse with the feeling of belonging to a group. This situation is a new identity that he has built according to the society he belongs to. Literature, which is accepted as the mirror of the individual and society, deals with the issue of othering/othering at both social and individual dimensions. Mukadder Gemici (1974), one of the important names of today’s storytelling, frequently discussed this issue in his stories. Gemici, who constructs living stories, places individuals and groups that are considered “other” by the society due to reasons such as gender, lifestyle, language, religion, race, culture and class difference, into his stories as a social and individual issue. In his stories, Gemici approaches the marginalized individuals with empathy, reflects the feelings of the marginalized individuals from an emotional perspective, and seeks solutions to heal the bleeding, irritated or even ignored wounds of the individuals in question through his stories. In this study, the issues of “other” and “othering” in the stories of writer Mukadder Gemici published in book form will be examined in sociological, psychological, historical and cultural contexts and the dimensions of othering/othering will be evaluated.

Keywords: Mukadder Gemici, story, other, othering

Kazakçada Olgusallık Bildirmeyen Tümleç Yan Cümleleri

ARŞ. GÖR. AYŞEGÜL ÖZKAN*

Bu çalışmanın ana konusunu Kıpçak grubu Türk dillerinden biri olan Kazakçada olgusallık bildirmeyen tümleç yan cümlelerinin biçimsözdizimsel ve anlamsal özellikleri oluşturmaktadır. Kazakçada tümleç yan cümleleri; *-GAn, -(U)w* veya *-AtIn* gibi sıfat-fiil ve isim-fiillerle oluşturulmaktadır. Bu eklerden biriyle işaretlenen yan cümleler, adlaştırma yoluyla üst cümleye sözdizimsel olarak bağımlı hale gelmektedir. Tümleç yan cümleleri; üst cümlede özne, doğrudan nesne veya dolaylı nesne olarak farklı işlevlerde kullanılmaktadır.

Kazakçada tümleç yan cümleleri olgusal ve olgusal olmayan şeklinde iki gruba ayrılmaktadır. İlk grupta *-GAn* ve *-AtIn* gibi eklerle işaretlenen tümleç yan cümleleri, muhtemel olgu bilgisine sahiptir. Bu gruptaki eklerle oluşturulan yan cümleler, içe yerleşik önermelerdir ve doğruluk değerine sahiptir. Türkiye Türkçesindeki *-mAK* ekine benzer bir işlevde kullanılan *-(U)w* eki ise doğruluk değerine sahip değildir. Bu ekle işaretlenen yan cümleler, içe yerleşik yüklemlerdir ve bir olaya gönderme yaparlar. Bu cümlelerde anlamının yorumlanması, üst cümle yükleminin anlamsal özelliklerine göre değişebilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Kazakçada *-(U)w* ekiyle işaretlenen tümleç yan cümlelerinin biçimsözdizimsel ve anlamsal özelliklerini incelemektir. Bu kapsamda öncelikle *-(U)w* ekiyle işaretlenen yan cümlelerin biçimsel özelliklerine ve olgusal olmayan tümleç yan cümlelerinin üst cümlede edindiği sözdizimsel işlevlere değinilmiş sonrasında ise *-(U)w* ekiyle işaretlenen yan cümleleri seçen üst cümle yüklemlerine odaklanılmıştır. Çalışmanın incelemesinde kullanılan örnekler, Kazakça ulusal derleminin ilk versiyonu olan *Almatı Qazaq Tili Qorpusı* (AQTQ) taranarak oluşturulmuştur.

Anahtar sözcükler: Kazakça, olgusallık, tümleç yan cümlesi, isim-fiil, *-(U)w*

* Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, aysegulozkan@hacettepe.edu.tr, Orcid: 0000-0001-8001-9892

NON-FACTIVE COMPLEMENT CLAUSES IN KAZAKH

The main topic of this study is the morphosyntactic and semantic features of non-factive complement clauses in Kazakh, a Turkic language of the Kipchak group. In Kazakh, complement clauses are formed with action nominals and participles such as *-GAn, -(U)w*, or *-AtIn.* Complement clauses marked with one of these suffixes become syntactically dependent to the matrix clause through nominalization. Complement clauses function as subject, direct object, or indirect object of the matrix clause.

In Kazakh, complement clauses can be divided into two groups: factive and non-factive. Complement clauses of the first group that are marked with participles such as *-GAn*, and *-AtIn* are embedded propositions and have a truth value. The non-factive suffix *-(U)w*, which is similar to the Turkish infinitive *-mAK*, does not have a truth value. Complement clauses marked with the *-(U)w* suffix are embedded predications and they refer to state of affairs. The meaning of such clauses is interpreted based on the semantic characteristics of the complement-taking predicate.

The aim of this study is to investigate the morphosyntactic and semantic features of complement clauses in Kazakh that are marked with the suffix *-(U)w*. Firstly, the study focuses on the formal characteristics and the syntactic functions of complement clauses marked with the suffix *-(U)w*, and then the complement-taking predicates that select complement clauses that are marked with the suffix *-(U)w*. The examples used in this study drawn from the *Almaty Corpus of Kazakh Language* (ACKL), the first version of the Kazakh national corpus.

Keywords: Kazakh, factivity, complement clause, action nominal, *-(U)w*

Authorship and Creativity in TV Series Theme Song Translation: Barış Pirhasan's Translation of "It's Jungle Out There"

ASST. PROF. DR. ÜYESİ BAŞAK ERGİL* - SUAT KÖSE**

The under-researched area of TV series theme song translation inherently brings about a focus on culture-specificity which requires extensive creativity of the translator. For one thing, TV series are usually adaptations or remakes characterized by the domestication of the script, a process governed by the norms of the target culture. As an integral part of the domesticated TV series, the theme song needs to be reworked in coherence with the whole body of the series. Secondly, the theme song needs to be translated with a special focus on the target culture as its main function is to catch the attention of the audience especially when it is used in the intro. The culture-specificity resting upon these basic aspects of TV series theme song translations allows and requires the translator to use their authorship and creativity. Throughout translation, the translator may or may not abide by the social, cultural, and translational norms of the target culture. Based on this perspective, the present research aims to examine the Turkish remaking of the Emmy Award-winning theme song "It's Jungle Out There" written by Randy Newman for the second season of *Monk* TV series. The Turkish version of the song, "Dışarda Kıyametler Kopuyor" is translated by Barış Pirhasan, one of the directors and screenwriters of the series. The study illustrates the authorial and creative aspects of Pirhasan's translation of the song, particularly his use of the target culture-specific elements that go beyond the theme song and constitute coherence with the remake in which he brings together the components of TV series in a western sense with local Anatolian traditions such as tales, mythological elements, and narrative techniques.

Keywords: TV series theme song translation, Barış Pirhasan, TV series translation, song translation, audio-visual translation

* Üsküdar Üniversitesi, İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, ergilbasak1@gmail.com, Orcid: 0000-0003-2714-391X

** Lisans Öğrencisi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, suatkose8697@gmail.com

TELEVİZYON DİZİLERİNİN JENERİK MÜZİĞİ ÇEVİRİLERİNDE YAZARLIK VE YARATICILIK: BARIŞ PİRHASAN'IN "DIŞARDA KIYAMETLER KOPUYOR" ŞARKISI ÇEVİRİSİ

Televizyon dizilerinin jenerik müziği çevirileri son derece az araştırılmış bir alan olup çevirmenin üst düzeyde yaratıcı olmasını gerektirdiği için kültüre özgülük konusuna yoğunlaşılmasını gündeme getirmektedir. Öncelikle, televizyon dizilerinin genellikle senaryoyu yerlileştirme gereksinimi doğuran adaptasyon veya yeniden yapımlar olduğunu ve bu sebeple erek kültürün normlarınca yönlendirildiğini belirtmek gerekir. Yerlileştirilmiş televizyon dizilerinin önemli bir unsuru olan jenerik müziklerinin dizinin bütünüyle bütünlük taşıyacak şekilde yeniden işlenmesi önemlidir. İkinci olarak, jenerik müziğinin özellikle dizinin giriş bölümünde kullanılması durumunda seyircinin dikkatini çekme ana işlevini görecek şekilde erek kültüre özellikle odaklanarak çevrilmesi gerekir. TV dizisi jenerik müziği çevirisinin bu temel özelliklerinin beraberinde getirdiği kültüre özgülük, çevirmenin yazarlık ve yaratıcılık becerilerini kullanması gereksinimini doğurur. Çeviri sürecinde çevirmen erek kültürün sosyal, kültürel ve çeviriye ilişkin normlarına uyup uymamaya karar verecektir. Bu bakış açısından hareketle, bu araştırma Randy Newman'ın *Monk* adlı televizyon dizisi için yazmış olduğu "It's Jungle Our There" başlıklı, Emmy Ödüllü şarkının Türkçe yeniden yapımını ele almaktadır. "Dışarda Kıyametler Kopuyor" başlıklı bu şarkı, dizinin Türkçe yeniden yapımının yönetmen ve senaristlerinden Barış Pirhasan'ın çevirisidir. Bu çalışma, Pirhasan'ın söz konusu şarkı çevirisindeki yazarlık ve yaratıcılık yönlerini, özellikle de Batılı anlamda televizyon dizisi türünün temel unsurları ile masallar, mitolojik unsurlar, anlatı teknikleri gibi yerel Anadolu geleneklerini bir araya getirdiği dizinin bütünüyle bütünlük taşıyacak şekilde jenerik şarkısının ötesine geçen, erek kültüre özgü unsurları mercek altına almaktadır.

Anahtar sözcükler: TV dizileri jenerik müziği çevirisi, Barış Pirhasan, TV dizisi çevirisi, şarkı çevirisi, görsel-işitsel çeviri

"Ya Tutarsa" Söyleminin Bilme İstenci Açısından İncelenmesi

BERAT SAMET KAHRAMAN*

Tüm insanlar doğaları gereği bilmeyi arzularlar. Bilme, doğal bir istençtir ancak özne olarak insan, bilgi karşısında "bilgi" ve "arzu" öznesi olarak birbirinden ayrılır. Bilgi, insanın dünyayla girdiği ilişkiden elde ettiği doğal bir refleksiyondur. "Bilgi öznesi" ise bu refleksiyondan elde ettiği edimle sınırlı bir özne durumudur. Arzu ise bilgiyi de içine alan, bilmeyi de aşan bir "yönelim", bilmeye yönelik bir istencidir. "Arzu öznesi" ise bilginin yalnızca arzunun nesnesi olduğu, bilmenin kendisini arzulayan ve "bilinebilirliği" keşfetmeye çalışan, bilginin hakikatini arayan, aşkın bir öznedir. Arzu öznesi, bir diğer ifadeyle "hakikat öznesi"dir.

Nasreddin Hoca, "göle maya çalma" eylemiyle ortaya bir bilme tavrı koyar. Bu tavır, bilginin ötesinde bir "arzu" diğer ifadeyle "bilme istenci" tavrıdır. Hoca, sembolik anlamda "maya-su" ilişkisine dair "yeterli" / "kısıtlı" bilgiye sahiptir ancak onun arzusu "bilginin sınırlarını" bilmeye yöneliktir. Buradaki "göl" aslında bilginin sınırlarına ilişkin sembolik bir ölçektir.

Metinde gölün maya tutup tutmadığı bilinmemektedir. Bu eksiltili anlatımın aslında bir önemi de yoktur. Önemli olan hem "olmaklılığı" hem de "olmamaklılığı" birlikte sağlamaktır. Ancak hem "bilinemez" hem de "bilinmeyen" bir hakikatin yol açtığı paradokstan da kaçınmak gereklidir. Bu noktada Nasreddin Hoca'ya "göl hiç maya tutar mı?" diyen "ötekilere" arzuya dönüşememiş bilginin, sınırlı bilginin öznesi olan insanlara cevap olarak verdiği "Ya tutarsa" söylemi, Nasreddin Hoca'yı paradokstan kurtaran bir "çıkış" söylemdir. Çünkü Nasreddin Hoca'nın, bilme istencinin amacı bilmekten öte tahakküm kurmak, galip gelmektir. Bu noktada "Ya tutarsa" söylemiyle bilginin sınırlılığını hapsolmuş ötekilere karşı "skandal" bir çıkış yapar.

Nasreddin Hoca'nın "Ya tutarsa" adlı fıkra metni, yapısal anlamda genel "fıkra" metinlerine göre "mizah" yanı oldukça zayıftır ancak kolektif bellekle geniş bir etkiye sahip olan bu metin fenomenal bir değere sahiptir. "Ya tutarsa" söyleminin ardında mizahtan çok daha fazlası olduğu açıktır. Bu metin, Michel

* Doktora Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, YÖK 100/2000 Somut Olmayan Kültürel Miras Proje Asistanı, beratsametkahraman@gmail.com, Orcid: 0000-0003-4676-6928

Foucault'un "bilme istenci" yaklaşımı çerçevesinde ele alınmıştır. "ya tutarsa" söylemi, buradan hareketle açımlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Nasreddin Hoca, bilme istenci, arzu öznesi, Michel Foucault, fıkra

ANALYZING THE "WHAT IF IT WORKS" DISCOURSE IN TERMS OF THE WILL TO KNOW

All human beings inherently desire to know. Knowing is a natural desire, but in the face of knowledge, human beings as subjects are distinguished as "knowledge" and "desire" subjects. Knowledge is a natural reflexion that human beings gain from their relationship with the world. The "subject of knowledge" is a subject limited to the act obtained from this reflexion. Desire, on the other hand, is an "orientation" that includes knowledge and transcends knowing, a will to know. The "subject of desire", on the other hand, is a transcendental subject where knowledge is only the object of desire, who desires knowing itself and seeks to discover "knowability", who seeks the truth of knowledge. The subject of desire is, in other words, the "subject of truth".

Nasreddin Hodja puts forth an attitude of knowing through the act of "playing yeast in the lake". This attitude is an attitude of "desire" beyond knowledge, in other words, an attitude of "will to know". Hodja has "sufficient" / "limited" knowledge about the "yeast-water" relationship in a symbolic sense, but his desire is to know "the limits of knowledge". The "lake" here is actually a symbolic scale for the limits of knowledge.

In the text, it is not known whether the lake is fermenting or not. In fact, this incomplete narration is not important. What is important is to ensure both "being" and "not being" together. However, it is also necessary to avoid the paradox caused by a truth that is both "unknowable" and "unknown". At this point, Nasreddin Hodja's discourse of "what if it works", which he responds to the "others" who ask Nasreddin Hodja "does the lake ever hold yeast?" as a response to the people who are the subjects of limited knowledge, is an "exit" discourse that saves Nasreddin Hodja from paradox. Because the purpose of Nasreddin Hodja's will to know is to dominate and prevail rather than to know. At this point, he makes a "scandalous" exit against others who are trapped in the limitation of knowledge with the discourse of "what if".

Nasreddin Hodja's joke text “what if it works” is structurally weaker in terms of “humor” than general “joke” texts, but this text, which has a wide impact on collective memory, has a phenomenal value. It is clear that there is much more than humor behind the “what if” discourse. This text is analyzed within the framework of Michel Foucault’s “will to know” approach. The discourse of “what if it works” has been paraphrased based on this approach.

Keywords: Nasreddin Hodja, the will to know, subject of desire, Michel Foucault, joke

Türklerde Yıldızlarla İlgili Halk İnanışları: Selçuklu Örneği

BETÜL ARICI*

Yıldız falı, insanoğlunun kullandığı en eski inanışlardan biridir. Kaynağı çok eskilere dayanan Yıldız falı Mısırlılar, Sümerliler, Asurlular, Hintliler, Akadlar, Hititliler, İranlılar, Çinliler, Romalılar, Grekler, Fenikeliler gibi pek çok yerde yaygın olarak kullanılmıştır. Farklı şekillerde yorumlanan ve tarih içinde farklı anlamlar yüklenerek değer kazanan bu inanış Türkler için de önemlidir. Eski Türkler'in gökyüzünde bulunan varlıkları kutsal varlık olarak görmesi, bu inanışların temelini oluşturmaktadır. Zamanla Türklerde de bu inanışın farklı mahiyet kazandığı görülmektedir. Günümüzde Anadolu'da da yıldızlara yönelik farklı inanışlar mevcuttur. Bazı insanlar, yıldızların parlaklığına, kayıp gitmesine ve boyutuna göre farklı anlamlar yüklemişlerdir. Bu anlamlardan biri; insanların alın yazılarının yıldızların doğup batmasına, onların hareketlerine bağlı olduğuna inanmalarıdır. Diğeri ise yıldızlarla bazı olayların daha önceden bilinebileceğine ve sonucunun tahmin edilebileceğine yönelik olan inanıştır. Biz bu çalışmamızda Konya ili Selçuklu ilçesinde yıldızlarla ilgili halk inanışları üzerinde durmaya çalışacağız. Çalışmamızda önce kuramsal çerçeveyi çizecek, ardından denekler üzerinden genel bir sonuca varmaya çalışacağız.

Anahtar sözcükler: Halk inanışı, yıldız, fal bakmak, yıldız kayması, Konya, Selçuklu

TURKISH FOLK BELIEFS ABOUT STARS: SELÇUKLU EXAMPLE

Horoscope is one of the oldest beliefs used by human beings. Horoscopes, whose origins date back to ancient times, were widely used in many places such as the Egyptians, Sumerians, Assyrians, Indians, Akkadians, Hittites, Iranians, Chinese, Romans, Greeks and Phoenicians. This belief, which has been interpreted in different ways and gained value with different meanings throughout history, is also important for the Turks. The fact that the ancient Turks viewed the beings in the sky as sacred beings forms the basis of these beliefs. It is seen that this belief has gained a different character in Turks over time. Today, there are different beliefs about stars in Anatolia. Some people

* Uzman, Yunus Emre Vakfı, betul.arici@yee.org.tr

have assigned different meanings to stars depending on their brightness, gliding and size. One of these meanings; People believe that their destiny depends on the rising and setting of stars and their movements. The other is the belief that some events can be known in advance and their results can be predicted with the help of stars. In this study, we will try to focus on the folk beliefs about stars in the Selçuklu district of Konya. In our study, we will first draw the theoretical framework and then try to reach a general conclusion based on the subjects.

Keywords: Folk belief, star, fortune telling, falling star, Konya, Selçuklu

Osmanlı Dönemi Sözlüklerinde "Yasak" Sözcükler: Sözlükbilimsel Bir İnceleme

DR. ÖĞR. ÜYESİ BİLGE GÖKTER GENÇER*

Türk basın tarihinde, özellikle II. Abdülhamit döneminde uygulanan sansür mekanizmaları gerek toplumsal gerek siyasi boyutuyla ele alınıp tartışılmıştır. 1877'de Sıkıyönetim Nizamnamesi'yle uygulanmaya başlayan basın sansürü, siyasi gazetelerle birlikte Türkçe ve azınlık dilleriyle yayımlanan gazeteleri, yabancı dillerde basılan gazeteleri, yerli ve yabancı kitapları kapsamıştır. Yine bu dönemde, Türkçede kullanılan *anarşi, ihtilal, istibdat, hürriyet, cumhuriyet, isyan, sosyalizm, radikal, oligarşi* vb. kimi sözcüklerle ilgili de yasaklamaların söz konusu olduğu, farklı çağrışımlar yaratabileceği gerekçesiyle bu sözcüklerin kullanımının sakıncalı görüldüğü kaynaklarda ifade edilmiştir. Diğer yandan çeşitli kaynaklarda söz konusu yasaklı sözcüklere ait listeler verilmekle birlikte bu tür bir listenin bulunduğuna dair elde resmî bir kayıt yoktur (Ataman, 2009). Yasaklı sözcüklerle ilgili resmî olmayan kaynaklardan biri Ali Seydi'nin hazırladığı, 1909-1912 yılları arasında yayımlanan *Resimli Kamus-ı Osmani*'dir. Ali Seydi'nin, bu sözlüğün ekler bölümünde yasaklı olduğu belirtilen sözcükleri bir liste halinde verdiği belirtilmektedir (Georgeon 2007). Ayrıca bu dönem sözlüklerinden *Lugat-ı Ebüzziya*'da Ebüzziya Tevfik'in döneminin yasaklı sözcüklerine yer vermesi sebebiyle sürgüne gönderildiği ve sözlüğün yayımının durdurulduğuna dair mevcut bilgiler de sözlükbilim açısından dikkat çekicidir (Gür, 1990). Bazin de *Kamus-ı Fransevi*'nin dördüncü basımının sansürden etkilendiğini; Sami'nin bazı sözcükleri sözlükten çıkardığını ya da bazılarının anlamlarını değiştirdiğini ifade etmiştir. Yasaklı sözcüklerle ilgili kaynaklarda yer alan bilgiler, gazete ve dergilere uygulanan sansür mekanizmasının kimi çevrelerce bazı sözcükler üzerinden bir oto-sansüre dönüştürüldüğü görüşünü desteklemektedir (Bazin 1985, Ataman 2009).

Bu çalışmada, döneminden sonra da çeşitli tartışmalara konu olmuş yasaklı sözcüklerle ilgili sözlükbilimsel bir inceleme yapılması amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada, basın sansürünün uygulandığı 1877-1908 yılları arasında

*Başkent Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, gokter@baskent.edu.tr, Orcid: 0000-0001-6744-304X

yayımlanan *Lehçe-i Osmani*, *Lugat-ı Ebüzziya*, *Kamus-ı Osmani* ve *Kamus-ı Türki* başta olmak üzere Osmanlı dönemi sözlüklerinde yasaklı olarak nitelendirilen sözcüklerin maddebaşı olarak yer alıp almadığı, anlamları ve kullanım örnekleri kısaca sözlükteki görünümleri karşılaştırılarak incelenecektir. Sonuç olarak, basın sansürünün uygulandığı bir ortamda kullanımının yasaklandığı iddia edilen sözcüklerin dönemin sözlüklerinde nasıl ele alındığı, sözlük hazırlayıcıların tutumları sözlükbilimsel bir yaklaşımla değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: sözlükbilim, sansür, yasak sözcükler, Osmanlı dönemi sözlükleri

"BANNED" WORDS IN OTTOMAN DICTIONARIES: A LEXICOGRAPHICAL ANALYSIS

In the history of the Turkish press, especially, the censorship mechanisms implemented during the reign of Abdulhamid II were discussed from both social and political dimensions. Press censorship, which began to be implemented in 1877, included newspapers published in Turkish and minority languages, newspapers published in foreign languages, and local and foreign books, as well as political newspapers. Also in this period, it was stated in the sources that there were bans on the words *anarşi, ihtilal, istibdat, hürriyet, cumhuriyet, isyan, sosyalizm, radikal, oligarşi*, etc. used in Turkish and that the use of these words was deemed undesirable because they could create different connotations. On the other hand, although lists of these banned words are given in various sources, there is no official record of the existence of such a list (Ataman, 2009). One of the unofficial sources about banned words is *Resimli Kamus-ı Osmani*, prepared by Ali Seydi and published between 1909 and 1912. It is stated that Ali Seydi gave a list of prohibited words in the appendix of this dictionary (Georgeon 2007). Moreover, it is noteworthy in terms of lexicography that Ebüzziya Tevfik was exiled and the publication of the dictionary was stopped because he included the banned words in *Lugat-ı Ebüzziya* (Gür, 1990). Bazin also stated that the fourth edition of *Kamus-ı Fransevi* was affected by censorship and that Sami removed some words from the dictionary or changed their meanings. The information contained in the sources about banned words supports the view that the censorship mechanism applied to newspapers and magazines has been turned into self-censorship by some circles over some words (Bazin 1985, Ataman 2009).

In this study, it is aimed to conduct a lexicographic examination of the banned words, which have been the subject of various discussions after the period. For this purpose, in the study, whether the words that were considered banned in the dictionaries of the Ottoman period, especially *Lehçe-i Osmani*, *Lugat-ı Ebüzziya*, *Kamus-ı Osmani* and *Kamus-ı Türki*, published between 1877 and 1908, were included as a lemma, their meanings and usage examples namely their appearance in the dictionary will be examined by comparing. As a result, how the words that were claimed to be banned in an environment where press censorship was applied were handled in the dictionaries of the period and the attitudes of the lexicographers will be evaluated with a lexicographic approach.

Keywords: lexicography, cencorship, banned words, Ottoman dictionaries

Apokaliptik Bir Bilim Kurgu Örneği: *Sıcak Kafa*

BURAK BİÇER*

Bu bildiride Afşin Kum tarafından ilk olarak 2016 yılında yayınlanan *Sıcak Kafa* romanı ve bu romanın ait olduğu bilimkurgunun alt türü olan "büyük felaket bilimkurguları" ele alınacaktır. Çok geniş bir ilgi alanı olan bilimkurgu edebiyatını tam anlamıyla tanımlamak zordur. Bu geniş alan, alt türler olarak sınıflandırıldığında türe ait tanımlar kolaylaşmaktadır. Dolayısıyla çalışmada genel olarak bilimkurgu özelde ise "büyük felaket bilimkurgu" alt türü incelenecektir. İnceleme nesnemiz olan *Sıcak Kafa* romanı, geçmişten beri insan türünün devamlılığını ciddi anlamda tehlikeye sokan salgın hastalıklar ve virüslerle ilgili bir gelecek tahayyülü üzerine şekillenir. Bilindiği üzere insanlık tarihi kitlesel ölümlerin yaşandığı, zamanında tedavisi bulunmakta zorlanılan ya da bulunamayan "pandemik" hastalıklarla doludur. Orta Çağda ortaya çıkan veba salgını, Birinci Dünya Savaşı yıllarında patlak veren İspanyol Gribi gibi dünyanın çok büyük bir çoğunluğunu etkileyen, dünya nüfusunun ciddi bir kısmının ölümüne vesile olan hastalıklar kolektif korkularımızdan biridir. Kurgusunun önemli bir kısmı gelecek tahayyülü olan büyük felaket bilimkurguları da geçmişte yaşanan bu salgın hastalıkların ilerde de tekrarlanabileceği üzerine şekillenir. *Sıcak Kafa*, "sağlıklı" insan neslinin sonunu getirebilecek kadar büyük bir tehlike arz eden pandemik bir virüsü konu alması bakımından bu alt türe dâhil edilir. Romanda konuşma-işitme-algılama süreçlerinden geçerek insandan insana bulaşan bir virüs ve bu virüse karşı mücadele söz konusudur. Virüsün nasıl ortaya çıktığı, bulaşma şekli, modern dünyayı ve günlük yaşantıyı etkilemesi gibi unsurlar alternatif bir gelecek kurgusu içermektedir.

Anahtar sözcükler: bilimkurgu, apokaliptik, felaket kurguları, salgın, *Sıcak Kafa*

AN APOCALYPTIC SCIENCE FICTION EXAMPLE: *SICAK KAFA*

In this paper, the novel *Sıcak Kafa*, first published by Afşin Kum in 2016, and the subgenre of science fiction to which this novel belongs, "apocalyptic science fiction", will be discussed. It is difficult to fully define science fiction literature, which has a very wide area of interest. Definitions of the genre become easier

*Doktora Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, burak__318@outlook.com, Orcid: 0000-0003-3936-6336

when this wide area is classified into subspecies. Therefore, the study will examine science fiction in general and the "apocalyptic science fiction" subgenre in particular. The novel *Sıcak Kafa*, which is the object of our analysis, is shaped on a future imagination regarding epidemics and viruses that have seriously endangered the continuity of the human species since the past. As it is known, human history is full of pandemic diseases that caused mass deaths and for which timely treatment was difficult or could not be found. Diseases that affect the vast majority of the world and cause the death of a significant portion of the world's population, such as the plague epidemic that occurred in the Middle Ages and the Spanish Flu that broke out during the First World War, are among our collective fears. Apocalyptic science fiction, a significant part of which is future imagination, is also shaped by the possibility that these epidemics experienced in the past may reoccur in the future. *Sıcak Kafa* is included in this subgenre as it is about a pandemic virus that poses a danger so great that it can end the "healthy" human race. In the novel, there is a virus that is transmitted from person to person through the processes of speech-hearing-perception and the fight against this virus. Elements such as how the virus emerged, how it is transmitted, and how it affects the modern world and daily life, contain an alternative future fiction.

Keywords: science fiction, apocalyptic, disaster fiction, epidemic, *Sıcak Kafa*

Antroposen Çağın Erken Habercisi: Halikarnas Balıkçısı ve "Ege'nin Öfkesi"," Gündüzü Kaybeden Kuş" Adlı Öyküleri

DR. ÖĞR. ÜYESİ BURAK ÇAVUŞ*

Antroposen çağ, genel olarak insanın merkezde olduğu ve diğer unsurlar üzerinde tahakküm kurduğu insanlık çağını ifade eder. İnsanın özellikle de doğal çevre üzerindeki yıkıcı, tahrip edici düşünce ve eylemleri sonucu insan-çevre ilişkisini dikkate alarak üretilen bir zaman tanımlamasıdır. İçinde bulunduğumuz zamana gönderme yapan antroposen, sanayileşme, kapitalizm, tüketim kültürü gibi olgular neticesinde, insanın doğayı sömürmesi, değiştirmesi, çeşitli ekolojik felaketlere sürüklemesi üzerine yoğunlaşır. George Perkins Mash'in *Man and Nature* (1864) eserinde ilk dikkatleri çektiği antroposen, 1960'lı yıllarda ABD'de ilk olarak ortaya atılan ekoeleştiri kuramı çerçevesinde edebî metinler üzerinden de okunmaya başlanmıştır. Ekoeleştiri kuramı edebiyata yeni bir işlev yükleyerek insan-çevre ilişkisinin insan merkezli yapısını sorgulamayı ve hatta değiştirmeyi hedefler. Yeşil edebiyat, çevreci edebiyat gibi kavramlar da yine bu bağlamda öne çıkarılır. Bu hususta bir yandan akademik çalışmalar, toplantılar düzenlenirken bir yandan da kurgusal düzlemde antroposen çağında insanın konumlanışı irdelenir ve ekolojik, biyolojik, toplumsal sorunların çözümü noktasında kurgunun imkânlarından faydalanılır.

Halikarnas Balıkçısı (Cevat Şakir Kabaağaçlı) ise yazdığı romanları ve öyküleriyle hem Türk edebiyatında hem de dünya edebiyatında insan-çevre ilişkisine yaklaşımı itibarıyla erken bir uyarıcı olarak okunabilir. Nitekim ekoeleştirel ilk metinler Batı'da ve ABD'de 1960-70'li yıllarda yazılmaya başlamışken Halikarnas Balıkçısı 1940-50'li yıllarda yazdığı eserlerinde insanın çevre üzerindeki yıkıcı, tüketici etkisine yer vermiştir. Bir anlamda yaklaşan antroposen çağın erken bir habercisi olmuş ve kalemini çevreci bir duyarlılıkla kullanmıştır. Yazarın *Aganta Burina Burinata* adlı romanının yanı sıra *Ege Kıyılarından, Merhaba Akdeniz* gibi öykü kitaplarında yer alan bazı öykülerinde de insan merkezli doğa anlayışının doğaya zararları üzerinde durulmuştur. "Ege'nin Öfkesi", "Gündüzü Kaybeden Kuş" adlı öyküler bu çerçevede

* Tokat Gaziosman Paşa Üniversitesi, Erbaa Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, burakcavuss@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-5050-6523

okunabilecek öykülerindendir. Bu çalışmada da yazarın öyküleri, antroposen çağa dikkatleri çeken metinler olarak okunacaktır.

Anahtar sözcükler: Halikarnas Balıkçısı, antroposen çağ, ekoeleştiri, öykü

EARLY HERALD OF THE ANTHROPOCENE ERA: HALİKARNAS BALIKÇISI AND STORİES NAMED "EGE'NİN ÖFKESİ", "GÜNDÜZÜ KAYBEDEN KUŞ"

The Anthropocene era generally refers to the age of humanity in which humans are at the center and dominate other elements. It is a definition of time produced by taking into account the human-environment relationship as a result of man's destructive, destructive thoughts and actions, especially on the natural environment. The Anthropocene, which refers to the time we live in, focuses on humans' exploitation and modification of nature and dragging it into various ecological disasters as a result of phenomena such as industrialization, capitalism, and consumer culture. The anthropocene, which first attracted attention in George Perkins Mash's *Man and Nature* (1864), began to be read through literary texts within the framework of the ecocriticism theory, which was first put forward in the USA in the 1960s. Ecocriticism theory aims to question and even change the human-centered structure of the human-environment relationship by assigning a new function to literature. Concepts such as green literature and environmentalist literature are also highlighted in this context. In this regard, while academic studies and meetings are organized, the position of humans in the anthropocene era is examined on a fictional plane, and the possibilities of fiction are used to solve ecological, biological and social problems.

The Halikarnas Balıkçısı (Cevat Şakir Kabaağaçlı), with his novels and stories, can be read as an early stimulant in terms of his approach to the human-environment relationship in both Turkish literature and world literature. As a matter of fact, while the first ecocritical texts began to be written in the West and the USA in the 1960s-70s, the Fisherman of Halicarnassus included the destructive, consuming effect of humans on the environment in his works written in the 1940s-50s. In a sense, he was an early harbinger of the approaching anthropocene era and he used his pen with environmental sensitivity. In addition to the author's novel *Aganta Burina Burinata*, some of his stories in his story books such as Aegean Shores and Hello Akdeniz also focus on the harms of the human-centered understanding of nature to nature.

The stories named “Ege’nin Öfkesi” and “Gündüzü Kaybeden Kuş” are among the stories that can be read in this context. In this study, the author's stories will be read as texts that draw attention to the anthropocene age.

Keywords: Halikarnas Balıkçısı, anthropochene era, ecocriticism, story

Transformative Narratives: Exploring the Journey in Turkish and British Stage Adaptations of Kafka's *The Metamorphosis*

INSTRUCTOR BURAK URUCU*

In the famous opening line of Kafka's novella *The Metamorphosis*, Gregor Samsa awakens from a dream to find himself transformed into a "gigantic insect." However, Lemn Sissay's *Metamorphosis* (2023), adapted for the stage, takes a departure from this classic beginning, choosing to commence with the character whom Kafka concluded his novella, Grete. The play opens with Grete lying in a bed, a scene Sissay himself labels "pre-metamorphosis," signaling that the play's metamorphosis extends beyond Gregor's physical and spiritual change. Looking in the mirror, draped in fabric, and walking around the room, Grete is one of the primal points of transformation. Sissay's adaptation introduces another twist to the original narrative by portraying Gregor as an adopted child, adding complexity to his journey of metamorphosis. As part of its extended scope, this study also examines the performative elements of *Dönüşüm* (2017, *Metamorphosis*), a Turkish adaptation by Altkat Sanat, which unveils the evolution of this iconic novella across cultural boundaries under Turkish directorship and dramaturgy. Directed by Müge Saut, who embodies Gregor's inner voice in the play, *Dönüşüm* stands as equally impactful, showcasing a transcendently radical quality in its capacity to shock the audience. Staged in a bare, minimalistic theatre in the round type setting, the center stage features a flat platform resembling a large cradle, upon which lies a half-naked Gregor covered in gray, filthy dust, appearing like an uncanny creature who evokes the image of a fetus attempting to erupt from a womb. This imagery is further emphasized by the presence of price tags and barcodes on all the props and costumes, reducing everything and everyone into quantifiable commodities. Moreover, themes of social alienation and dissolving family bonds are woven with grotesque threads, evoking a sense of existential absurdism. Ultimately, this study offers a comparative lens to align British and Turkish adaptations of *The Metamorphosis*, shining the limelight not only on

* Istanbul University-Cerrahpasa School of Foreign Languages, burakurucu@iuc.edu.tr, Orcid: 0000-0002-2962-0356

Gregor's transformation but also on the entire family and society through a thought-provoking delivery and dramaturgy.

Keywords: *Metamorphosis*, Kafka, *Dönüşüm*, adaptation, theatre

DÖNÜŞÜMCÜ ANLATILAR: KAFKA'NIN *DÖNÜŞÜM*'ÜNÜN TÜRK VE İNGİLİZ SAHNE UYARLAMALARINDAKİ YOLCULUĞUNUN İNCELENMESİ

Kafka'nın *Dönüşüm* adlı kısa romanının açılış cümlesinde Gregor Samsa bir rüyadan uyanarak kendini "dev bir böceğe" dönüşmüş olarak bulur. Ancak, Lemn Sissay, *Metamorphosis* (*Dönüşüm*, 2023) adlı sahne uyarlamasında bu klasik başlangıçtan koparak Kafka'nın kısa romanını sonlandırdığı karakter olan Grete ile başlamayı tercih eder. Oyun, Grete'in bir yatakta yatarken görüldüğü sahne ile açılır. Sissay tarafından bir "ön dönüşüm" olarak nitelendirilen bu sahne, dönüşümün sadece Gregor'un fiziksel ve ruhsal değişimiyle sınırlı kalacağını değil, çok daha fazlasını işaret eder. Ayna karşısında duran, kumaşla örtülü halde ve odada dolaşan Grete dönüşümün temel noktalarından birisidir. Sissay'in uyarlaması orjinal anlatıya başka bir dokunuş getirerek Gregor'u Samsalar'ın evlatlığı olarak betimler ve böylelikle dönüşüm yolculuğuna karmaşıklık katar. Bu çalışmanın kapsamı genişletilerek, kültürel sınırların ötesine geçilmiş ve Türk yönetmen ve dramaturgisi ile icra edilen Altkat Sanat'ın *Dönüşüm* (2017) adlı uyarlamasının performatif unsurları da incelenmiştir. Gregor'un içsesini canlandıran Müge Saut tarafından yönetilen oyun, sunduğu radikal değişikliklerle benzer bir etki yaratmaktadır. Minimalist dekorlu, üç cepheli bir sahnede sahnelenen performansta merkezde duran ve büyük bir beşiği andıran platform üzerinde gri, kirli tozlarla kaplı yarı çıplak yatan tekinsiz görünümüyle bir fetüsten dışarı fırlamaya çalışıyor imgesini çağrıştıran Gregor, acımasız kapitalizm ile felç edilen dünyadaki yeniden doğuşunu simgeler; bu simgeleme dekor ve kostümlerin üzerindeki fiyat etiketleri ve barkodların varlığıyla vurgulanarak, her şeyi ve herkesi alınıp satılabilen ticari mal boyutuna indirger. Toplumsal yabancılaşma ve aile bağlarının erozyonu grotesk öğelerle işlenmiş ve karakterleri varoluşsal absürtlüğün içine sürüklemiştir. Sonuç olarak bu çalışma *Dönüşüm*'*ün* İngiliz ve Türk sahne uyarlamalarına karşılaştırmalı bir pencere açmakta, sürecin sadece Gregor'un değil aynı zamanda tüm aile ve toplumun dönüşümü olduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar sözcükler: *Metamorphosis*, *Dönüşüm*, Kafka, adaptasyon, tiyatro

Yakup Kadri'nin *Millî Savaş Hikâyeleri* ile Alphonse Daudet'in *Pazartesi Hikâyeleri* Adlı Eserlerinde Bireyin Var Olma Tutkusu

DR. ÖĞR. ÜYESİ BURCU YILMAZ ÇEBİN*

Fecr-i Âti deneyiminden sonra Millî Mücadele ve Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nda tiyatro, hikâye, roman, mensur şiir, biyografi, deneme ve hatıra türlerinde eserler kaleme alan Yakup Kadri Karaosmanoğlu (1889-1974) Türk edebiyatının en üretken kalemlerinden biridir. Alphonse Daudet (1840-1897) ise Fransız Edebiyatı'nda natüralizm akımının en önemli temsilcilerinden biridir.

Bu çalışmanın konusu, 1947'de yayımlanan *Milli Savaş Hikâyeleri* ile 1873'te yayımlanan *Les Contes du Lundi* (Pazartesi Hikâyeleri) adlı eserlerde bireyin var olma tutkusudur. *Milli Savaş Hikâyeleri* Millî Mücadele yıllarında Batı Anadolu'nun o dönemki görünümünden izler taşır. Yakup Kadri kendisi bizzat gezdiği Batı Anadolu'yu hikâyelerinde kaleme almıştır. Alphonse Daudet ise 1871 yılında gönüllü olarak Fransa-Prusya savaşına katılmıştır. Savaşın Daudet üzerindeki etkileri *Pazartesi Hikâyeleri*'nde vücut bulur.

Her iki eserin temel meselesi savaştır ve vatanın kurtulmadır. *Milli Savaş Hikâyeleri*'nde savaşta yaşanan acılar, yoksulluk, felâket, umutsuzluğun en temelinde bireyin var olma tutkusu ve yaşama tutunması görülür. Sıkışmış", "ıssız", "melül", "kırık dökük" işgal altındaki coğrafyada "Sesini Duyan Kız" hikâyesindeki karakterin sıklıkla tekrarladığı "Kalk… memleketi düşman basıyor. Ne duruyorsun" ifadeleri bireyin hem kendine hem kolektife yaptığı çağrıdır. Savaşta canlarını, mallarını, mülklerini, haysiyetlerini kaybeden karakterlerin en içten temennisi düşman işgalinin bitişini görmektedir. Milli duyguların yanı sıra bireyin var olma tutkusu onu harekete geçiren itkilerden biridir. *Les Contes du Lundi* adlı eserde savaş, vatan, milliyetçilik duygusu gibi temleri işlerken Daudet'in dikkatli gözlemleriyle en temelde bireyin tutkularına odaklanır.

Bu çalışmada her iki eser, bireyin var olma tutkusu bağlamında tematik yöntemle karşılaştırılacaktır. Çalışmada farklı coğrafyada yaşayıp savaşı

* Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü (Komrat Devlet Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü), burcuyilmazcebin@gmail.com, Orcid: 0000-0002-3901-1036

deneyimleyen iki yazarın eserlerindeki benzerlik ve farklılıkların tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Yakup Kadri, *Millî Savaş Hikâyeleri*, Alphonse Daudet, *Pazartesi Hikâyeleri*, birey

THE INDIVIDUAL'S PASSION FOR EXISTENCE IN YAKUP KADRİ'S *MİLLÎ SAVAŞ HİKÂYELERİ* AND ALPHONSE DAUDET'S *LES CONTES DU LUNDI*

Yakup Kadri Karaosmanoğlu (1889-1974), who wrote plays, stories, novels, prose poetry, biographies, essays and memoirs in the Turkish Literature of the War of Independence and the Republic Period after the Fecr-i Âti experience, is one of the most productive writers of Turkish literature. Alphonse Daudet (1840-1897) is one of the most important representatives of the naturalism movement in French Literature. The subject of this study is the individual's passion for existence in the works named *Milli Savaş Hikâyeleri*, published in 1947, and *Les Contes du Lundi* (Pazartesi Hikâyeleri), published in 1873. *Milli Savaş Hikâyeleri*, bear traces of the appearance of Western Anatolia during the War of Independence. Yakup Kadri wrote about Western Anatolia, which he personally visited, in his stories. Alphonse Daudet voluntarily participated in the Franco-Prussian War in 1871. The effects of the war on Daudet are embodied in *Les Contes du Lundi*. The main issue of both works is war and the salvation of the homeland. In *Milli Savaş Hikâyeleri*, the individual's passion for existence and clinging to life are seen at the core of the suffering, poverty, disaster and despair experienced in war. In the "stuck", "deserted", "desolate", "broken" occupied geography, the character in the story "Sesini Duyan Kız" frequently repeats the words "Get up... the country is being invaded by enemies." "What are you waiting for?" is a call made by the individual to both himself and the collective. The sincerest wish of the characters who lost their lives, propert and dignity in the war is to see the end of the enemy occupation. In addition to national feelings, the individual's passion for existence is one of the impulses that motivate him. While the work *Les Contes du Lundi* deals with themes such as war, homeland, and the feeling of nationalism, it focuses mainly on the passions of the individual with Daudet's careful observations. In this study, both works will be compared with the thematic method in the context of the individual's passion for existence. The study aimed to identify the similarities and differences in the works of two writers who lived in different geographies and experienced war.

Keywords: Yakup Kadri, *Millî Savaş Hikâyeleri*, Alphonse Daudet, *Les Contes du Lundi*, individual

Kutadgu Bilig ve Kitab-ı Gülistan bi't Türki Adlı Eserlerde Yönetici Vasıfları Üzerine

ARŞ. GÖR. BUSE SENA DURUK*

Bu çalışmanın temel amacı hükümdar ve vezirin sahip olması gereken vasıfların ve bu vasıflar için kullanılan söz varlığının Orta Türkçe Devrine ait eserlerde değişimini ortaya koymaktır. Bu sebeple Orta Türkçe Devrine ait iki eser olan *Kutadgu Bilig* ve *Kitab-ı Gülistan bi't Türki* eserleri seçilerek bu iki eserde yer alan sultan ve vezir tipi incelenmiştir. *Kutadgu Bilig* Türklerin İslamiyeti kabulünden sonra Yusuf Has Hacib tarafından Karahanlı Türkçesiyle yazılmıştır. 1070 yılında yazımı tamamlanan eser Türkçe yazılmış ilk mesnevi ve ilk siyasetname olma özelliği taşır. Esere Yusuf Has Hacib tarafından verilen Kutadgu Bilig adı "mutluluk veren bilgi" anlamına gelmektedir. Eser bireysel mutluluktan ziyade toplumsal mutluluğa önem vermektedir. Bu sebeple eserde adalet, akıl, doğru ve güzel konuşma gibi bireysel erdemlerin yer aldığı başlıkların yanı sıra beyden aşçıbaşısına kadar devlet mensublarının nasıl olması gerektiği, hizmetkarların bey üzerindeki haklarının neler olduğu, hizmetkârlara nasıl davranılması gerektiği gibi birçok başlık yer almaktadır. *Kitab-ı Gülistan bi't Türki* ise *Kutadgu Bilig*'ten yaklaşık üç yüz yıl sonra 1391 yılında Seyf-i Sarayi tarafından Kıpçak Türkçesiyle yazılmıştır. Eser sekiz babdan oluşmaktadır. Bu bablar sırasıyla şu şekildedir: Padişahların Tabiatına Dair, Dervişlerin Ahlakına Dair, Kanaatin Faziletine Dair, Susmanın Faydalarına Dair, Aşka, Gençliğe Dair, Zayıflığa İhtiyarlığa Dair, Terbiyenin Tesirine Dair, Sohbetin Kurallarına Dair. Babların her birinde manzum-mensur karışık çeşitli hikâyeler bulunmakta ve kıssadan hisse tarzıyla cömertlik, öfke hakimiyeti, adalet gibi çeşitli konularda nasihat vermektedir.

Anahtar sözcükler: *Kutadgu Bilig*, *Kitab-ı Gülistan bi't Türki*, yönetici, sultan, vezir

* Sinop Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, busebuseduruk@gmail.com , Orcid: 0009-0005-1169-7362

ON RULER QUALITIES IN *KUTADGU BİLİG* AND *KİTAB-I GÜLİSTAN Bİ'T TÜRKİ*

The essential purpose of this study is to reveal the changes in the qualifications that the ruler and the vizier should have and the vocabulary used for these qualifications in the works of the Middle Turkish Period. For this reason, two works from the Middle Turkish Period, Kutadgu Bilig and Kitab-ı Gülistan bi't Türki, were selected, and the types of rulers and viziers in these two works were examined. Kutadgu Bilig was written in Karakhanid Turkish by Yusuf Has Hacib after the Turks accepted Islam. The work was written in 1070 and is the first "mesnevi" and the first political book in Turkish. The name Kutadgu Bilig, given to the work by Yusuf Has Hacib, means "knowledge that gives happiness". The work gives importance to social happiness rather than individual happiness. In addition to the titles on individual virtues such as justice, reason, and correct and eloquent speech, the work includes many titles such as how state members from the lord to the chief chef should be, what the rights of the servants over the lord are, and how servants should treat. Kitab-ı Gülistan bi't Türki was written in Kipchak Turkish by Seyf-i Sarayi in 1391, approximately three hundred years after Kutadgu Bilig. The work consists of eight chapters. These chapters are as follows, respectively: On the Nature of Sultans, On the Morality of Dervishes, On the Virtue of Consent, On the Benefits of Silence, On Love, Youth, On Weakness and Old Age, On the Effect of Discipline, On the Rules of Conversation. Each of the chapters contains various stories mixed in verse and prose and advises on different subjects like generosity, anger control, and justice in the style of a story.

Keywords: *Kutadgu Bilig*, *Kitab-ı Gülistan bi't Türki*, Ruler, Sultan, Vizier

Representation of Sign Language Interpreters in Turkish Media: Examples of Interpreters "Overshadowing the Show"

DR. BÜŞRA ÖZER ERDOĞAN*

Although sign language interpreting, which emerged to meet the communication needs of individuals with hearing impairment, is a subject that has received very little research in the field of Translation and Interpreting in Turkey and there are not enough sign language interpreters to meet the demand in this field, it is observed that sign language interpreters often come to the forefront in the Turkish media, often overshadowing important organizations. In the present study, in order to reveal how sign language interpreters are represented in the Turkish media, newspaper and magazine news in the national media in the last 10 years were subjected to qualitative content analysis. First of all, "sign language interpreter" was typed into the internet search engine and Turkish language media sources were scanned. As a result of the content analysis, it was observed that in the news reports on the representation of sign language interpreters included in the sample, sign language interpreters were usually presented in large concerts and meetings, with a prominent role in overshadowing the related organization. In many cases, it was observed that the sign language interpreter became an internet phenomenon due to the news about them. While this situation points to the tendency of the media to transform their content into an object consumed by the masses in the context of popular culture, it also ensures that sign language interpreting is seen as an important, attention-grabbing, entertaining and effective profession. This study, which draws attention to the representation of sign language interpreters in the Turkish media, is expected to open the door for more interdisciplinary studies in the field of sign language interpreting and increase the orientation towards the field of sign language interpreting.

Keywords: sign language interpreting, media representation, journalism, content analysis

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department Of Foreign Language, busra.ozererdogan@hbv.edu.tr, Orcid: 0000-0002-0478-6683

TÜRK MEDYASINDA İŞARET DİLİ TERCÜMANLARININ TEMSİLİ: "ŞOVU GÖLGEDE BIRAKAN" TERCÜMAN ÖRNEKLERİ

İşitme yetersizliğine sahip bireylerin iletişim ihtiyaçlarını gidermek üzere ortaya çıkan işaret dili tercümanlığı, Türkiye'de Mütercim-Tercümanlık alanında yapılan çalışmalar arasında hakkında oldukça az araştırma yapılan bir konu olmasına ve bu alanda var olan talebi karşılayabilecek yeterli sayıda işaret dili tercümanı bulunmamasına rağmen, Türk medyasında işaret dili tercümanlarının sık sık önemli organizasyonları gölgede bırakacak şekilde ön plana çıktıkları gözlemlenmektedir. Mevcut çalışmada, işaret dili tercümanlarının Türk medyasında nasıl temsil edildiklerinin ortaya konulması amacıyla, son 10 yılda ulusal medyada yer alan gazete ve dergi haberleri nitel içerik analizine tabi tutulmuştur. İlk etapta, internet arama motoruna "işaret dili tercümanı" yazılarak Türkçe dilinde medya kaynakları taranmıştır. Yapılan içerik analizi sonucunda, işaret dili tercümanlarının temsiline ilişkin ve örnekleme dahil edilen haberlerde işaret dili tercümanlarının genellikle büyük konser ve toplantılarda ilgili organizasyonu gölgede bırakacak şekilde ön plana çıkartılarak sunulduğu görülmüştür. Birçok örnekte, işaret dili tercümanının hakkında yapılan haberler nedeniyle internet fenomeni olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, medyanın içeriklerini popüler kültür bağlamında kitleler tarafından tüketilen bir nesne haline dönüştürme eğilimine işaret ederken, aynı zamanda işaret dili tercümanlığının önemli, dikkat çeken, eğlenceli ve etkili bir meslek olarak görülmesini sağlamaktadır. İşaret dili tercümanlarının Türk medyasında temsiline dikkat çeken bu çalışmanın, işaret dili tercümanlığı alanında daha fazla disiplinlerarası çalışma yapılmasına kapı aralaması ve ihtiyaca binaen işaret dili tercümanlığı alanına yönelimi arttırması beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: işaret dili tercümanlığı, medya temsili, habercilik, içerik analizi

Oğuz Atay'ın *Tutunamayanlar* Romanında Suçluluk Duygusu

DR. ÖĞR. ÜYESİ CAFER GARİPER* - ÖĞR. GÖR. EBRU VURAL ARSLAN**

Oğuz Atay'ın *Tutunamayanlar* romanı çok katmanlı, çok yönlü bir eserdir. Türk edebiyatında hem ele aldığı konular hem de bu konuları ele alış tarzı ve kurgusuyla dikkatleri üzerinde toplar. Yayımlandığı 1970'lerden bugüne kadar üzerinde çok sayıda çalışma yapılması da bunu gösterir. Romanın dünyasındaki arayış izleği, ironi, tutunamayan insanların öyküsü, modernizm eleştirisi, yoğun metinlerarasılıklar, üst kurmaca ve benzeri ögeler, *Tutunamayanlar*'ı kült romana dönüştürür. *Tutunamayanlar*'da roman kişilerinden Turgut Özben ve Selim Işık'ın bedensel duyumlarını, başkasıyla olan ilişkilerini, dünyada-oluşlarını, dünyayı idrak edişlerini ve bunlara yönelik yargılarını açığa çıkarmada duygular, önemli işleve sahiptir. Bunlardan biri de *suçluluk* duygusudur. Kişi, sorumluluk alanına giren durumlarda gerekli eylemi gerçekleştiremediğinde veya gerekli eylemde bulunmadığında/bulunamadığında suçluluk duygusuna kapılır. *Tutunamayanlar*'da suçluluk duygusu, karakterlerin kişisel çatışmalarını ve toplumsal çerçevedeki yerlerini sorgulamalarını sağlayan güçlü bir tema olarak belirir. Suçluluk duygusu, romanın genel tonunu ve karakterlerin hayatla mücadele biçimlerini belirleyen önemli ögelerden biridir. Bu duygu daha çok Selim Işık'ta ve Turgut Özben'de kendini gösterir. Selim Işık'ın yaşadığı suçluluk duygusu dünyayla başa çıkmanın bir yolu olarak belirirken aynı duygu Turgut'ta dünyaya bağlanmanın bir yolu olarak değerlendirilebilir. Selim, dünyada-olmanın verdiği iç sıkıntısı, uyumsuzluk gibi durumların bilincine vardığı hâlde sorumluluk almaması, kendi olamaması nedeniyle suçluluk duyar. Bu suçluluk duygusu zamanla *başkası*na yönelen hınca dönüşür. *Ben* ile başkası arasında doğan çatışma onu bunalıma sürükler. Kırılgan, alıngan, vesveseli birine dönüşmeye başlar. Kendi dışındaki insanları ve nesneleri suçlama yoluna gider. Bu, başkasıyla, dünya ile bir tür başa çıkma yöntemidir. Diğer yandan Selim'in intiharına kadar çoğu şeyin bilincinde olmadan modern bir hayat sürdüren Turgut Özben, suçu, öncelikle Selim'in çevresine yükler. Zamanla suçlular listesine kendisini de ekler. Suçluluk duygusuyla Selim'in intiharını aydınlatma sorumlulu-

* Süleyman Demirel Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, cafergariper@sdu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-1778-0168
** Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Gelendost Meslek Yüksekokulu, e.vuralarslan@gmail.com, ebruarslan@isparta.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7402-6073

ğunu üstlenir. Suçluluk duygusu gittikçe varoluşsal boyut kazanarak Turgut Özben'in "öz benlik"ini de içine alır. Bildiride Oğuz Atay'ın *Tutunamayanlar* romanındaki suçluluk duygusu, varoluş problemi ve duygu kuramları çerçevesinde ele alınmaya çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Oğuz Atay, *Tutunamayanlar*, suçluluk

SENSE OF GUILTY IN OĞUZ ATAY'S NOVEL *TUTUNAMAYANLAR*

Oğuz Atay's novel *Tutunamayanlar* is a multi-layered, versatile work. In Turkish literature, it attracts attention with both the subjects discussed and the literary style and fiction in which these subjects are addressed. The fact that many studies have been done on it since the 1970s when it was published shows this. The quest theme in the world of the novel, irony, the story of people who cannot hold on, criticism of modernism, intense intertextuality, metafiction and similar elements turn *Tutunamayanlar* on into a cult novel. In *Tutunamayanlar*, emotions have an important function in revealing the physical sensations of the characters of the novel, Turgut Özben and Selim Işık, their relationships with others, their being-in-the-world, their perception of the world and their judgments about them. One of these is the feeling of guilt. A person feels guilty when s/he cannot perform the action that falls within her/his area of responsibility or when s/he cannot take the necessary action. In *Tutunamayanlar*, the feeling of guilt appears as a strong theme that enables the characters to question their personal conflicts and their place in the social framework. The feeling of guilt is one of the important elements that determine the general tone of the novel and the way the characters struggle with life. This feeling manifests itself mostly in Selim Işık and Turgut Özben. While Selim Işık's feeling of guilt is appears as a way of coping with the world, Turgut's can be considered as a way of connecting to the world. Selim feels guilty for not taking responsibility and not being himself, even though he is aware of the inner distress and incompatibility of being-in-the-world. This feeling of guilt turns into resentment directed at others over time. The conflict that arises between himself and the other drags him into depression: He begins to turn into a fragile, sensitive and anxious person. He resorts to blaming people and objects outside himself. This is a kind of way of coping with someone else, with the world. On the other hand, Turgut Özben, who lived a modern life without being aware of most things until Selim's suicide, puts the blame primarily on Selim's environment. Over time, he adds himself to the list of people he blames. With a

feeling of guilt, he takes on the responsibility of illuminating Selim's suicide. The feeling of guilt gradually gains an existential dimension and includes Turgut Özben's "self". In the paper, the feeling of guilt in Oğuz Atay's novel *Tutunamayanlar* will be tried to be discussed within the framework of the problem of existence and emotion theories.

Keywords: Oğuz Atay, *Tutunamayanlar*, guilt

Fransızcadan Türkçeye Geçen Şiir Terimlerinin Türkçede Terimleşme Süreci

DR. ÖĞR. ÜYESİ CAN ŞAHİN*

Fransız edebiyatının modern Türk edebiyatının doğuşunda kurucu unsur olduğunu söyleyebiliriz. XIX. yüzyıl modernleşme sürecinin beraberinde getirdiği değişen yaşam kültürü ve düşünme biçimi edebiyat anlayışında, edebî türlerde, nazım şekillerinde, edebî sanatlarda bir dizi değişimi netice vermiş ve bunun doğal sonucu olarak yeni edebî terimler Türkçeye geçmiştir. Fransızcadan Türkçeye geçen şiir terimleri, Batılılaşmanın Türk şiirindeki yansımaları olarak değerlendirilebilir.

Fransızcadan şiir terimlerinin alınmasında Tanzimat ve Servet-i Fünun döneminde Fransızcadan yapılan şiir çevirilerinin önemli rolü vardır. Fransızcadan Türkçeye şiir terimlerinin en yoğun geçtiği dönem Türk şiirinde muhteva, teknik ve şekil bağlamında önemli değişikliklerin gerçekleştiği Servet-i Fünun dönemidir. Yeni nazım biçimleri ve teknikler Servet-i Fünun şiirinin de ayırt edici ve belirleyici özelliği olmuştur.

Fransızcadan Türkçeye geçen bu şiir terimlerinin dilimizde Fransızca söylendiği şekliyle kullanılması Türk edebiyatındaki değişimin yönünü de göstermektedir. Bu terimlere Türkçe isimler verilmemiş, Fransızca terim adları kullanılmıştır. Bu açıdan edebiyat terimleri üzerinden Türk edebiyatının hangi edebiyat paralelinde nasıl bir değişim ve dönüşüm geçirdiği okunabilir.

Çalışmamızda Fransızcadan Türkçeye geçen akrostiş (acrostiche), aliterasyon (alliteration), anjanbuman (enjambement), asonans (assonance), balad, pitoresk (pittoresque), rondo (rondeau), sone (sonnet), terza rima, triyole, prozodi (prosodie) şiir terimlerinin Türkçede terimleşme süreci üzerine tespitlerde bulunulmuştur.

Araştırmamıza konu olan şiir terimlerinden örneğin “aliterasyon” ve “anjanbuman” nazım biçimleri eski Türk şirininde de kullanılmış; fakat terimleşmemiştir. Dolayısıyla bu terimlerin Türkçeye geçişi Fransız edebiyatı üzerinden olmuş ve terimleşme sürecinde Fransız edebiyatı belirleyici olmuştur. Yine araştırmamıza konu olan “sone” ve “terza rima” İtalyan

* Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, csahin@erzincan.edu.tr, Orcid: 0000-0001-8038-9906

edebiyatında kullanılan nazım biçimleri olsa da Türkçeye geçişi Fransız edebiyatı üzerinden olmuştur. Aynı şekilde adı geçen bazı şiir terimlerinin sözcük düzeyinde ilk kullanımına Yunanca sözlüklerde rastlanmaktadır. Bu terimler Yunanca orijinli olsa da Türkçeye geçişi yine Fransızca üzerinden olmuştur.

Bu çalışmada Türkçeye geçen şiir terimleri Türk şiirinde nasıl kullanılmıştır, Türk şiirine nasıl uyarlanmıştır, ne tür dönüşümler geçirmiştir, ne ölçüde anlaşılmıştır sorularına cevap aranmıştır. Çalışmanın asıl odak noktası Fransızcadan geçen şiir terimlerinin dillimizdeki terimleşme sürecidir. Türkçede terimsel anlamı belirleyen terimin Fransız edebiyatındaki tanımı mıdır, yoksa Türk şiirindeki kullanımı mıdır? Soruları etrafında değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar sözcükler: şiir terimleri, Fransızca, Fransız şiiri, Türk şiiri

THE PROCESS OF THE TERMISATION OF POETRY TERMS FROM FRENCH INTO TURKISH

We can say that French literature was a founding element in the birth of modern Turkish literature. The differentiated life culture and way of thinking brought about by the modernisation process that started in the IXI. century resulted in a series of changes in the understanding of literature, literary genres, verse forms and literary arts, and as a natural consequence, new literary terms were introduced into Turkish. The poetic terms borrowed from French into Turkish can be considered as the reflections of Westernisation in Turkish poetry.

Poetry translations from French during the Tanzimat and Servet-i Fünun periods played an important role in the borrowing of poetry terms from French. The period in which poetry terms from French to Turkish were most intensively translated into Turkish is the Servet-i Fünun period in which there were significant changes in Turkish poetry in terms of content, technique and form. New verse forms and techniques became the distinctive and determining feature of Servet-i Fünun poetry.

The use of these poetry terms, which had passed from French into Turkish, in our language as they were spoken in French also shows the direction of the change in the understanding of literature. These terms were not given Turkish names, but French term names were used. From this point of view, it can be

read how Turkish literature has undergone a change and transformation in parallel with which literature through literary terms.

In our study, we have made determinations on the termisation process of acrostic (acrostiche), alliteration (alliteration), anjanbuman (enjambement), assonance (assonance), ballad, picturesque (pittoresque), rondo (rondeau), sonnet (sonnet), terza rima, triole, prosody (prosodie) poetry terms in Turkish.

Among the poetry terms subject to our research, for example, “alliteration” and “anjanbuman” verse forms were also used in old Turkish poetry; however, they were not terminised. Therefore, it can be said that the transition of these terms into Turkish was through French literature and French literature was decisive in the termisation process. Again, although “sonnet” and “terza rima”, which are the subject of our research, are verse forms used in Italian literature, their transition to Turkish has been through French literature. Likewise, the first use of some poetry terms at the lexical level is found in Greek dictionaries. Even though these terms are of Greek origin, their transition into Turkish was again through French.

This study seeks to answer the questions of how these terms have been used in Turkish poetry, how they have been adapted to Turkish poetry, what kind of transformations they have undergone, and to what extent they have been understood. The main focus of the study is the termisation process of the French poetry terms in our language. Is it the definition in French literature that determines the terminological meaning in Turkish, or is it its use in Turkish poetry?

Keywords: Poetry terms, French, French poetry, Turkish poetry

A Postmodern Portrait of the Female Artist: A Kristevan Analysis of Joy McCullough's *Blood Water Paint*

RES. ASST. CANSU CİVAN*

Julia Kristeva asserts that artistic subversion of the language belongs to the prelinguistic realm hence to the maternal realm. The semiotic level of the language brings about the music, rhythm, and disruption to the language and is before the child enters the symbolic realm which introduces the name of the father hence the communicative language. Even though the artist is always closer to the semiotic, the symbolic and the semiotic functions of the language should work together in order to stay sane. the woman artist needs to reconcile with the law of the father, use *the symbolic* language while remembering the disruptive force of the semiotic.

Written in an experimental narrative with multiple narrators and the central perspective belonging to the Italian Baroque artist Artemisia Gentileschi as the protagonist of the text, Joy McCullough's novel *Blood Water Paint* is a Postmodern retelling of an artist's story which sheds light on the period of her life until she leaves her father's house as a property of her future husband and focuses on the psyche of Artemisia with interruptions and illustrates a genuine struggle of an artist in early 17th century.

Artemisia's mother Prudentia is the storyteller and is intermittently included in the text. The dominant biblical figures in the novel, Judith and Susanna, and their visual depictions are significant to understand how Gentileschi's perspective is deconstructive.

This study seeks to discuss Artemisia's connection with the '"maternal" through biblical stories as a female artist and how religious narratives act as a medium of the father's law hence introduce the symbolic through the frame of Julia Kristeva and her approach to the semiotic.

Keywords: the semiotic, art, female artist, female subject, painting, Baroque

* Üsküdar University, Translation and Interpreting Studies, cansu.civan@uskudar.edu.tr, Orcid: 0000-0002-3570-2577

KADIN SANATÇININ POSTMODERN BİR PORTRESİ: JOY MCCULLOUGH'UN *BLOOD WATER PAINT ADLI ROMANI* ÜZERİNE KRISTEVAN BİR ANALİZ

Julia Kristeva, dilin sanatsal yıkıcılığının dil öncesi alana, dolayısıyla annenin alanına ait olduğunu ileri sürer. Dilin göstergebilimsel boyutu, dile müzik, ritim ve bozulma getirir ve çocuğun babanın adını, yani iletişimsel dili sunan sembolik alana girmesinden daha öncedir. Sanatçı her zaman semiyotiğe daha yakın olsa da akıl sağlığını korumak için dilin sembolik ve semiyotik işlevleri birlikte çalışmalıdır. Kadın sanatçının babanın yasasıyla uzlaşması, semiyotiğin yıkıcı gücünü unutmamakla birlikte sembolik dili kullanması gerekir.

Joy McCullough'un *Blood Water Paint* adlı romanı, metnin kahramanı olan İtalyan Barok ressam Artemisia Gentileschi'nin başrolde olduğu, çok anlatıcılı deneysel bir anlatımla kaleme alınmış, Artemisia'nın müstakbel kocasının mülkü olarak baba evinden ayrılmasına kadar geçen süreye ışık tutan, kadın sanatçının psişesine odaklanarak 17. yüzyıl başlarında bir sanatçının gerçek mücadelesini resmeden Postmodern bir anlatıdır.

Artemisia'nın annesi Prudentia hikâye anlatıcısıdır ve metne aralıklı olarak dâhil edilir. Romandaki egemen İncil figürleri Judith ve Susanna ve onların görsel tasvirleri, Gentileschi'nin bakış açısının nasıl yapısökümcü olduğunu anlamak için önemlidir.

Bu çalışma, bir kadın sanatçı olarak Artemisia'nın İncil hikâyeleri üzerinden "anne" ile kurduğu bağı ve dini anlatıların babanın yasasının bir aracı olarak nasıl işlediğini, dolayısıyla sembolik olanı nasıl ortaya çıkardığını Julia Kristeva ve onun dilin göstergebilimsel boyutuna yaklaşımı çerçevesinde tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar sözcükler: göstergebilim, sanat, kadın sanatçı, kadın özne, resim, Barok

Doğu ve Batıdan *Kadınlar Ülkesi*'ni Okumak: Gilman ve Gaspıralı'da Ütopya ve Kadın

PROF. DR. ÇİĞDEM PALA MULL*

Hukukçu, devlet adamı, İngiliz hümanist yazar Thomas More tarafından ilk kez 1516 yılında dile getirilen ütopya kavramı 'olmayan yer, bilinmeyen yer, hayali ülke' anlamındadır ve bir kurguyu ifade eder. İçinde yaşanılan toplumun yarattığı tatminsizlik ve yetersizlik hissi, tarih boyunca insanları daha iyi, daha güzel, daha mutlu bir yaşamı hayal etmeye yönlendirmiştir ve böylece ütopyalar edebiyatta kalıcı bir yer tutmuştur. Kadın ütopyaları ise geleneksel olgu ve değerler çerçevesinde, ataerkil toplumun oluşturmuş olduğu ötekileştirilen kadına ve onun toplumsal rolüne farkındalık yaratmak için ortaya çıkmışlardır. Bu anlatılarda kadınlar için daha eşitlikçi, sınıf ayrımının ve çatışmasının olmadığı, eğitime, bilime ve gelişmeye önem veren, savaşların, sömürünün ve ideolojik kaygıların olmadığı bir dünya tasarımı vardır.

Bu çalışma, Batıda feminist harekete önemli katkılar yapan Amerikalı yazar Charlotte Perkins Gilman'ın 1915 yılında yayınlanmış *Kadınlar Ülkesi* adlı romanı ile Türk aydınlanmasının öncülerinden Kırımlı düşünce adamı İsmail Gaspıralı'nın 1890 yılında *Tercüman* gazetesinde tefrika edilen *Kadınlar Ülkesi* adlı eserini, Doğu ve Batı toplumlarında kadının toplumsal rolü, cinsiyet eşitsizliğine yaklaşımları ve ütopik kurguları açısından karşılaştırmalı bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Doğu ve Batıda kadın, ataerkillik, toplumsal cinsiyet, ütopya, *Kadınlar Ülkesi*

READING *THE LAND OF WOMEN* FROM EAST AND WEST: UTOPIA AND WOMEN IN GILMAN AND GASPIRALI

The concept of utopia, which was first expressed by the English statesman and humanist writer Thomas More in 1516, refers to a 'non-existent place, unknown place, imaginary country.' The feeling of dissatisfaction and inadequacy created by the society they live in has led people throughout history

* Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesİ, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, mcigdem@mu.edu.tr, Orcid: 0000-0001-5023-6992

to dream of a better, more beautiful, happier life, and thus utopias attained a permanent place in literature. Women's utopias, on the other hand, emerged within the framework of traditional facts and values, to raise awareness of the marginalized women created by the patriarchal society. In these narratives, utopian writers voice their desire for a world that is more egalitarian for women, without class discrimination and conflict, without wars, exploitation, and ideological concerns, and a world that gives importance to education, science, and development.

This study examines the novel, *Herland*, published in 1915 by American writer Charlotte Perkins Gilman, who made significant contributions to the feminist movement in the West, and *The Land of Women*, serialized in Tercüman newspaper in 1890, by Crimean writer, thinker, and one of the pioneers of the Turkish enlightenment, Ismail Gaspirali in a comparative mode focusing on the role of women in Eastern and Western societies, their views on discrimination, gender inequality, and patriarchy.

Keywords: Women in the East and West, patriarchy, gender, utopia, *Land of Women, Herland*

Çeviribilimde Terminolojik Muğlaklık

DERYA OĞUZ*

Doğası gereği sosyal bilimlerin en önemli özelliklerinden biri, kavramların hem farklı disiplinlerde hem de zaman zaman aynı disiplin içinde farklı anlamlarda kullanılmasıdır. Sosyal bilimlerin bir alanı olan çeviribilim, dil ile ilgilenen bir alan olarak çeviri süreçlerinde ortaya çıkan karmaşıklıklarla karakterize disiplinler arası bir yaklaşım benimsemektedir. Bir bilim dalı olarak Türkiye'de çeviribilim, gelişimi sırasında terminolojisinin önemli bir kısmını diğer dillerin etkisiyle oluşturmuştur. Ancak ne var ki çeviribilimde kullanılan terminolojide bazı belirsizlikler ve muğlaklıklar mevcuttur. Çeviribilim terminolojisinde karşımıza çıkan karışıklıkların sebeplerinden biri, bazı terimlerin diller arası çeviri yoluyla dilimize geçmiş olmasıdır. Çevirinin kendisi de bunda bir etken olmuştur. Bunun yanı sıra bilim dalı içerisinde söz sahibi dil kullanıcılarının, eğitimcilerin ve yazarların terminolojik sözcükleri kendi paradigmalarından yola çıkarak adlandırmaları, diğer bir sebeptir. Çeviribilim terminolojisindeki sözcüklerin bazıları diğer bilim dallarında da kullanılmaktadır. Bu doğrultuda terminolojik sorun oluşturan sözcükleri iki gruba ayırabiliriz. Bunlardan birincisi diğer bilim dallarında da kullanılan yöntem, teknik, strateji gibi genel kavramlardır. Diğeri ise çeviribilime özgü terimler ve ifadeler arasında görülen karışıklıktır. Çeviribilim terminolojisinde karmaşıklığa sebep olan sözcükler, genellikle çok anlamlı ya da eşanlamlıdır. Sözcüklerin, bağlama ve yoruma göre anlam kazanması, dahası birbirinin yerine kullanılması sıkça rastlanan bir durumdur. Hal böyle olunca terminoloji konusundaki muğlaklık, ister istemez "söz konusu kavramların sınırları belirlenebilir mi" gibi bir soruyu akla getirmektedir. Zira bilim dalı içerisinde ortak bir dil oluşturmak ya da en azından bu konuda çabalamak bir disiplinin gelişimi açısından elzemdir. Bu çalışmanın amacı, bu doğrultuda terminolojide soruna yol açan sözcüklerin kullanım alanlarının tespit edilmesi, diyalektik bir bakış açısı ile değerlendirilmesi, tartışmaya açılması ve kullanıcıların farkındalığının artırılmasıdır.

Anahtar sözcükler: çeviribilim, terminoloji, terim, strateji, yöntem, teknik

* Marmara Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, deryaoguz06@yahoo.com, Orcid: 0000-0001-5228-076X

TERMINOLOGICAL AMBIGUITY IN TRANSLATION STUDIES

One of the most important characteristics of social sciences by nature is that concepts are used in different disciplines and sometimes within the same discipline with different meanings. Translation studies, as a field of social sciences, adopts an interdisciplinary approach characterised by the complexities inherent in translation processes. As a discipline, translation studies in Turkey has developed a significant part of its terminology under the influence of other languages. However, there are some ambiguities in the terminology used in translation studies. One reason for the confusion in translation studies terminology is the inclusion of terms from interlingual translation. Translation itself has been a factor in this. Another reason is that language users, educators and writers name terminological words according to their own paradigms. Some of the words in translation terminology are also used in other disciplines. In this respect, we can categorise the words that pose terminological problems into two groups. The first one is the general concepts such as method, technique and strategy which are also used in other disciplines. The other involves confusion between terms and expressions specific to translation studies. The words that cause confusion in translation terminology are usually polysemous or synonymous. It is common for words to acquire meaning according to context and interpretation, and moreover, to be used interchangeably. As such, the ambiguity in terminology inevitably brings to mind a question such as 'whether the boundaries of the concepts in question can be determined'. Because it is essential for the development of a discipline to establish a common language or, at the very least, to make efforts in this regard. The aim of this study is to identify the areas of use of the words that cause problems in terminology in this direction, to evaluate them from a dialectical point of view, to open them to discussion and to increase the awareness of users.

Keywords: Translation studies, terminology, term, strategy, method, technique

Türkiye'de Kolay Dil Uygulamaları: Ege Üniversitesinde Bir Pilot Çalışma

DOÇ. DR. DİLEK ALTINKAYA NERGİS* - DOÇ. DR. AHU SELİN ERKUL YAĞCI** - ESRA ÇAĞLAR AKA***

Devlet ve kamu kuruluşlarının web siteleri, modern toplumlarda bireylerle iletişim kurmanın temel araçlarındandır. Web siteleri temel olarak bireylerin hizmetlere erişmelerini ve bilgi alabilmelerini sağlar. Bu nedenle, web sitelerin kullanılabilirliği, erişilebilirliği ve anlaşılabilirliği son derece önemlidir ve bilgilendirme amacı taşıyan sitelerin etkili bir şekilde işlev görebilmesi için hem içerik hem de kullanıcı arayüzü açısından özenle tasarlanması gerekir. Web sitelerini sosyal bir ağ olarak ele alırsak, bu sitelerin çok geniş bir kullanıcı profiline de hitap ettiğini varsayabiliriz. Kullanıcı profili dikkate alındığında tüm bireylerin aynı okuma ve anlama seviyesinde olmadığı bilinen bir gerçektir. Belli bir okuyucu grubu için anlaşılır olan dil ve ifade çeşitleri, diğer okuyucular için anlaşılır olmayabilir. Başta özel öğrenme güçlüğü olan vatandaşlar olmak üzere gerek çocuklar gerek ise yaşlı kesim için bu kurum ve kuruluşların tercih edecekleri iletişim dili oldukça sade ve anlaşılır bir dil olmalıdır.

Bu amaç doğrultusunda günümüzde ilk olarak uluslararası kuruluşlar tarafından web sitelerde plain language (kolay dil), accesible language (erişilebilir dil) ve multilingual content (çok dilli içerik) uygulamaları oldukça popülerlik kazanmıştır. Bu bildiriyle Türkiye'de henüz resmi olarak uygulanmaya başlanmayan kolay dil uygulamalarına dikkati çekmek ve Ege Üniversitesi web sayfasında bir pilot çalışmayla Türkiye'de bu çalışmaları başlatmak amacıyla başlattığımız projeyi tanıtmayı amaçlıyoruz. Bildiride diliçi çeviri olarak incelenecek kolay dil (plain language) uygulamasının kavramsal çerçevesi, uygulanabilirliği yöntem önerileri ve başlatılan pilot çalışma sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: kolay dil, erişilebilirlik, diliçi çeviri

* Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, dilek.altinkaya.nergis@ege.edu.tr, Orcid: 0000-0003-4003-7273
** Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, selinerkulyagci@gmail.com, Orcid: 0000-0002-2184-9498
*** Doktora Öğrencisi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çeviribilim Yüksek Lisans Dereceli Doktora Programı, esracaglarsr93@gmail.com, Orcid: 0000-0003-2693-4541

PLAIN LANGUAGE PRACTICES IN TURKEY: A PILOT STUDY AT EGE UNIVERSITY

Websites of government and public organisations are one of the main means of communicating with individuals in modern societies. Websites basically enable individuals to access services and receive information. Therefore, the usability, accessibility and comprehensibility of websites are of utmost importance. In order for informative websites to function effectively, they need to be carefully designed in terms of both content and user interface. Considering websites as a social network, we can assume that these sites also cater for a very broad user profile. Considering the user profile, it is a known fact that not all individuals are at the same reading and comprehension level. Language and expression types that are understandable for a certain group of readers may not be understandable for other readers. The language of communication preferred by these institutions and organisations for both children and elderly people, especially citizens with special learning difficulties, should be a very simple and understandable language.

For this purpose, plain language, accessible language and multilingual content practices have gained popularity in websites by international organisations. In this paper, we aim to draw attention to plain language practices, which have not yet been officially implemented in Turkey, and to introduce the project we have initiated in order to start these studies in Turkey with a pilot study on Ege University web page. In this paper, plain language will be analysed as an intralingual translation. The conceptual framework of the practices, its applicability, methodological suggestions and the pilot study initiated will be presented.

Keywords: plain language, accessibility, intralingual translation

Ecinni, Taşralı, Anormal ve Kadın: *Vesvese*'de Kadınlığın Bir Başka Hâli

PROF. DR. DİLEK ÇETİNDAŞ*

Modern edebiyatın doğuşundan itibaren kadın yazar kavramı önem kazanır. Tanzimat'tan itibaren kadın yazar-kadın okur- kadın için edebiyat konuları da bir mesele hâline gelir. Kadın edebiyatının sınırları çizilirken, hegemonik alanın beklentileri de dikkate alınır. Daha çok modern ve kentli kadının ön plana alındığı anlatı düzeni, kadın edebiyatının sınırlarını popüler edebiyatın alanına, melodramlara ve nihayetinde pembe-beyaz dizilere ulaştırır. Eserlerdeki kadın tipleri, kadın yazarın kalemindeki modern ve şehirli kadın imgesinden kopamaz.

Ritimanalizin, bedene dair düşünce farklılıklarının, varoluşsal endişe ve krizlerinin verileri içerisinde kadın kahraman ve psikanaliz ilişkisi sorgulanmaya başlansa da kahraman başat rol yüklenemez. Ancak 2000'li yıllardan itibaren artan ölçüde kadını doğal yaşam formları içerisinde yorumlayan ve erkeğin ötekisi olmaktan öte kendi dili, benliği ve varlığı üzerine düşünen kadın kahramanların edebi metindeki hakimiyeti başlar.

Folklorik, taşralı, tekinsiz, garip, deli, cinli gibi adlarla tanımlanan "öteki" kadının dile getirdiği bu metinler yalnızca yazın hayatında değil, alışılagelen kadın kahraman noktasında da sınırları yıkıp, kadın edebiyatının kavramının anlam alanını genişletir.

Bu bildiride Ülkü Oktay'ın *Vesvese* isimli eserinde yer alan kadın kahramanlar; bu "öteki-yabancı" kimliği üzerinden incelenecek ve yazarın işlediği kadın tiplerinin kadın edebiyatı içerisinde edindiği rol tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Ülkü Oktay, *Vesvese*, kadın edebiyatı

POSSESSED, COUNTRYMAN, ABNORMAL AND WOMAN: ANOTHER STATE OF FEMININITY IN *VESVESE*

The concept of female writer has gained importance since the birth of modern literature. Since the Tanzimat period, literary issues have become an

* Pamukkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, dcetindas@pau.edu.tr, Orcid: 0000-0001-8110-4175

issue for women writers - women readers - women. While drawing the boundaries of women's literature, the expectations of the hegemonic field are also taken into account. The narrative style, in which modern and urban women are brought to the fore, pushes the boundaries of women's literature to the field of popular literature, melodramas and eventually soap operas. The female types in the works cannot be separated from the image of modern and urban women written by the female author.

Although the relationship between the heroine and psychoanalysis begins to be questioned within the data of rhythmanalysis, differences in thought about the body, existential concerns and crises, the hero cannot be given a dominant role. However, since the 2000s, the dominance of female heroes in literary texts, who increasingly interpret women in natural life forms and think about their own language, self and existence rather than being the other of men, begins.

These texts, written by the "other" woman, defined by names such as folkloric, provincial, uncanny, strange, crazy, possessed, break down the boundaries not only in literary life, but also in terms of the conventional female hero, and expand the semantic field of the concept of women's literature.

In this paper, the female heroes in Ülkü Oktay's work named *Vesvese* are; This will be examined through the identity of the "other-foreigner" and the role of the female types that the author portrays in women's literature will be discussed.

Keywords: Ülkü Oktay, *Vesvese*, women's literature

Zeynep Uzunbay'ın Şiirlerinde Kronotop

DOÇ. DR. EBRU ÖZGÜN*

1961'de Kayseri'ye bağlı Karaözü kasabasında doğan Zeynep Uzunbay, 1985'te Ankara'da Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirir. Çeşitli okullarda edebiyat öğretmenliği yaptıktan sonra 2006'da emekli olur. "Bekleme Beni" başlıklı ilk şiiri 1993'te *Çağdaş Türk Dili* dergisinde, sonraki yıllarda şiir ve yazıları *Varlık, Damar, Yeni Biçem, Pencere, Damar, Dize* vd. dergilerde yayımlanır. 1995'te Çankaya Belediyesi ile *Damar* dergisinin düzenlediği II. İlkbahar Şiir Yarışmasında *Sabahçı Su Kıyıları* dosyası üçüncülük ödülünü alır ve şiirleri Çankaya Belediyesi yayınlarınca kitaplaştırılır. 1998'de yayımlanan *Yaşamaşk* Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödülü'nü alır. Üçüncü şiir kitabı *Kim'e* ise, 2003'te yayımlanır. Şair, 2004'te Homeros Şiir Ödülü'ne layık görülür. 2006'da *Yara Falı*, 2010'da *Geri Dönüşüm* diğer yayımlanan şiir kitaplarıdır. Şiirleri İngilizce, İtalyanca gibi dillere çevrilmiştir. Uzunbay, şiirlerinin yanı sıra çocuk kitabı, roman, öykü, deneme ve eleştiri türünde yazdığı eserlerle de dikkat çeker.

Çocukluk ve gençlik yıllarına geri dönüş, varoluş sıkıntısı, arayış, yalnızlık, düş, hüzün gibi duygu ve izleklerin etrafında şekillenen ilk şiirlerinin ardından; özellikle *Kim'e* ve *Yara Falı*'yla birlikte başkaldırı, yabancılaşma, kadınlık sorunsalı gibi temler Uzunbay'ın şiirlerinde geniş yer bulur. Dişil ve ironik dilin giderek hâkim kılındığı bu şiirsel yapının yeterince araştırılmadığı, literatürde Uzunbay'ın birkaç eseri dışında şiirlerinin tamamı üzerine bütünlüklü bir çalışmaya yer verilmediği görülür. Böylesi bir araştırma, bu bildirinin sınırlarını aşacağından bu çalışmada, Uzunbay'ın şiirlerinin temel dinamiklerini görebilmek açısından Mikhail Bakhtin'in Einstein'in izafiyet (görelilik) teorisinden hareketle oluşturduğu "kronotop" kavramından yararlanılmıştır. Chronos (zaman) ve topos (yer/mekân) sözcüklerinin birleşiminden oluşan bu kavram, zamansal ve uzamsal göstergelerin metnin anlamlandırılması noktasında birbirinden bağımsız düşünülemeyeceği ve kişinin duygu durumuyla da yakından ilişkili olduğu varsayımına dayanır. Uzunbay'ın şiirlerinde geçen koyak, çadır, kır, bahçe, kıyı, köprü, ırmak, kapı,

* Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ebruozgun@anadolu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7155-0558

dağ, kuyu, gökyüzü, duvar, kent, sokak, çöl, ada, köşe, tepe, sandık vd. kronotoplar; şairin geçmişi, şimdiyi ve geleceği nasıl alımladığının ve bunları hangi duygu durumlarının göstergesi olarak kullandığının anlaşılması bakımından bir yol haritası işlevi görürler.

Anahtar sözcükler: Zeynep Uzunbay, şiir, Mikhail Bakhtin, kronotop

CHRONOTOPE IN ZEYNEP UZUNBAY'S POETRY

Zeynep Uzunbay, who was born in the town of Karaözü in Kayseri in 1961, graduates from the Department of Turkish Language and Literature at Gazi University in Ankara in 1985. After teaching literature at different schools, she retires in 2006. Her first poem, "Bekleme Beni" (Do Not Wait For Me), is published in the *Çağdaş Türk Dili (Contemporary Turkish Language)* journal in 1993, and her poems and articles in the following years are published in journals like *Varlık (The Presence), Damar (The Vein), Yeni Biçem (New Style), Pencere (The Window), Dize (The Verse)* etc. In the Second Spring Poetry Contest, which is held by the Municipality of Çankaya and *Damar* journal in 1995, her folder *Sabahçı Su Kıyıları (Morning Shores)* gets the third-place prize, and her poems are published into a book by the Municipality of Çankaya. *Yaşamaşk* published in 1998 gets the Orhon Murat Arıburnu Poetry Award. Her third poetry book, *Kim'e (To Whom)*, is published in 2003. In 2004, the poet is deemed worthy of the Homer Poetry Award. Her other poetry books are *Yara Falı (The Fortune of Injury)* and *Geri Dönüşüm (My Comeback)* published in 2006 and 2010 respectively. Her poems are translated into languages such as English and Italian. Uzunbay also stands out with her works such as children's books, novels, stories, essays, and critical reviews.

After her first poems, which are shaped around emotions and themes like turning back to childhood and youth years, existence problems, pursuit, solitude, dream, sorrow, themes like rebellion, alienation, and problem of womanhood have a great place in Uzunbay's poetry, especially in *Kim'e* and *Yara Falı*. It is witnessed that this poetical structure with the growing dominance of feminine and ironic language has not been studied enough and that no place has been given to a whole study on all Uzunbay's poems rather than a few of her works in the literature. Since such kind of a study will be beyond this declaration, this study benefits from Mikhail Baktin's concept of "chronotope" based on Einstein's theory of relativity to see the basic dynamics of Uzunbay's poems. Comprised of the words chronos (time) and topos (place),

this concept is based on the assumptions that temporal and spatial indicators cannot be thought of in separation and that they are closely related to one's emotional state. The chronotopes such as valley, tent, moor, garden, shore, bridge, river, door, mountain, well, sky, wall, town, street, desert, island, corner, hill, and crate in Uzunbay's poetry function as a guide to understand how the poet perceive present and future, and which emotional states they refer to.

Keywords: Zeynep Uzunbay, poetry, Mikhail Bakhtin, chronotope

Fakir Baykurt'un Köy Romanlarındaki Söz Varlığının Çevreci Eleştiri Odağında İncelenmesi

DR. ÖĞR. ÜYESİ ELÇİN YILMAZKAYA*

Edebî eserler, insanı içinde bulunduğu çevreyle birlikte ele alarak okuyucuya aktarır. İnsanın içinde bulunduğu çevre ve bu çevrenin bir parçası olan doğayla kurduğu ilişki, edebî eserlerin temel konularından biridir. Son dönemde artan çevre sorunları ve insanın doğayla ilişkisinin giderek zayıflaması, edebî eserlerde çevre duyarlılığının ciddiyetle ele alınması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bunun bir sonucu olarak çevre, farklı türlerde yeni ve ilgi çeken bir çalışma alanı hâline gelmiştir. Böylelikle edebî eserlerin temel konularından olan doğa insan ilişkisi, çevreci eleştiriyle odak noktasına alınmıştır. 90'lı yıllardan sonra hem dünya edebiyatlarında hem Türk edebiyatında yeni bir okuma biçimi olarak karşımıza çıkan çevreci eleştiri, metinlerde özellikle doğa duyarlılığının gelişimine ışık tutarak insanın doğayla uyumu ve/veya uyumsuzluğu ile bunların neden ve sonuçlarına odaklanmıştır. Bu bağlamda insan çevre ilişkisini en yalın biçimde gözler önüne seren köy romanları, çevreci eleştiri kuramı üzerinden okunmaya uygun edebî türlerden biri olarak görülebilir. Bu çalışmada Fakir Baykurt'un *Yılanların Öcü*, *Irazca'nın Dirliği* ve *Onuncu Köy* adlı köy romanları, çevreci eleştiri odağında okunarak ortaya çıkan söz varlığı incelenecektir. Bu çalışmanın örneklemi, TÜBİTAK tarafından desteklenen *Köy Romanına Dair Ekoeleştirel Bir Okuma ile İnsan Doğa İlişkisinin İncelenmesi* adlı proje sonuçlarına bağlı kalınarak oluşturulmuştur. Bu çalışmada; Fakir Baykurt'un köy romanlarında yer alan bitki ve hayvan adları, toprak ve taş türleri, mevsimler, doğa olayları, doğal afetler, yeryüzü şekilleri, doğaya dair betimlemeler, tarım terimleri, doğa ve çevreyle ilişkili meslek adları, roman kahramanlarının doğaya dair söz varlığı tespit edilecektir. Çalışmada, yazarın seçtiği dil üzerinden insan doğa ilişkisini ortaya çıkaran söz varlığına dair değerlendirmelerde bulunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Köy romanı, çevreci eleştiri, ekoeleştiri, insan doğa ilişkisi, söz varlığı

* Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, elcinyilmazkaya@gmail.com, Orcid: 0000-0002-1064-3988

AN ANALYSIS OF THE VOCABULARY IN FAKİR BAYKURT'S VILLAGE NOVELS WITH A FOCUS ON ENVIRONMENTAL CRITICISM

Literary works convey the human being to the reader by addressing him/her together with the environment he/she is in. The environment in which human beings live and their relationship with nature, which is a part of this environment, is one of the main subjects of literary works. Recently, the increasing environmental problems and the gradual weakening of man's relationship with nature have revealed the necessity of taking environmental sensitivity seriously in literary works. As a result, the environment has become a new and interesting field of study in different genres. Thus, the nature-human relationship, which is one of the main subjects of literary works, has been brought into focus with environmentalist criticism. Environmental criticism, which has emerged as a new way of reading both in world literature and Turkish literature after the 90s, sheds light on the development of natural sensitivity in texts and focuses on human harmony and/or disharmony with nature and their causes and consequences. In this context, village novels, which reveal the human-environment relationship in the simplest way, can be seen as one of the literary genres suitable for reading through the theory of environmental criticism. In this study, Fakir Baykurt's village novels titled Yılanların Öcü, Irazca'nin Dirliği and Onuncu Köy will be read with a focus on environmental criticism and the resulting vocabulary will be analyzed. The sample of this study was formed based on the results of the project titled "An Ecocritical Reading of the Village Novel and the Investigation of the Human-Nature Relationship" supported by TÜBİTAK. In this study, the names of plants and animals, soil and stone types, seasons, natural events, natural disasters, landforms, descriptions of nature, agricultural terms, occupational names related to nature and environment, and the vocabulary of novel heroes about nature in Fakir Baykurt's village novels will be determined. In the study, evaluations will be made on the vocabulary that reveals the human-nature relationship through the language chosen by the author.

Keywords: village novel, environmental criticism, ecocriticism, human-nature relationship, vocabulary

Şule Gürbüz'ün *Zamanın Farkında* Adlı Eserinde Başarısızlığın Estetiği

ELİF ŞEYMA ÇETİN*

Eserlerini bireyin kendine dönük sesiyle kuran Şule Gürbüz, *Zamanın Farkında* adlı öykü kitabının yayımlanasını takip eden günlerde yapılmış bir söyleşide edebiyat metinlerinde yekpareliği önemsediğinden bahseder. Yazarın metinleri Gürbüz'ün edebiyatı yekpare midir, yekpare ise bu yekpareliği sağlayan nedir sorularıyla okunduğunda karakterlerin yekpare bir anlatım içerisinde olduğu görülür. Örneğin beş öykünün yer aldığı *Zamanın Farkında* 'da gençlikten yetişkinliğe ya da yetişkinlikten yaşlılığa geçen karakterlerin büyüme / büyüyememe süreçleri memnuniyetsizliğin hâkim olduğu bir anlatımla aktarılır. Karakterler yaşamlarını anlatırken sık sık şu soruları yanıtlar: Ben kimim? Burada ne işim var? Hakikat nedir? Ölümden sonra beni bekleyen nedir? Monolog olarak ilerleyen öykülerde karakterler kendi cevaplarından tatmin olmaz. Karakterler kendilerinde ortaya çıkan hâli beğenmezler, zaman işlerken olmayı istedikleri hâle dönüşememişlerdir. "Müzik Hocası" öyküsü ders aldığı müzik hocasını beğenmeyen anlatıcının türlü yakınmalarıyla başlar ancak öykünün sonunda anlatıcının müzik hocalığı yaptığı görülür. "Mezarlıktan Geçiş" öyküsünün karakteri Leyla ise on üç yaşında ettiği duayı kırklı yaşlara geldiğinde tekrarlar, çocukluk yaşlarından beri gelmesini beklediği koca adayı gelmemiştir. *Zamanın Farkında* 'da yekparelik sağlayan bu başarısızlık anlatımında karakterlerin benzerliklerini ve farklılıklarını irdelemek gerekir. Öykülerde anlatıcının cinsiyeti değişirken ebeveyn ilişkileri benzerlik göstermektedir. Bu çalışmada Şule Gürbüz'ün *Zamanın Farkında* adlı eserinde karakterlere ve karakterlerin başarısızlığının nasıl kurulduğuna odaklanılacaktır.

Anahtar sözcükler: Şule Gürbüz, *Zamanın Farkında*, birey, kimlik edinme süreci

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, elifseymacetin@icloud.com, Orcid: 0009-0006-3441-9880

THE AESTHETIC OF FAILURE IN THE ŞULE GÜRBÜZ'S WORK *ZAMANIN FARKINDA*

In a recent interview, Şule Gürbüz, the author of the book *Zamanın Farkında*, talked about the importance of unity in literary texts. She believes that her works are cohesive, and when characters are read together, they appear as a whole. In *Zamanın Farkında*, a collection of five short stories, characters transition from youth to adulthood, or from adulthood to old age, while struggling with dissatisfaction. They often ask themselves questions such as "Who am I?", "Why am I here?", "What is the truth?", and "What awaits me after death?". In the monologues that follow, characters are unsatisfied with their answers and are unable to transform into the people they want to be as time passes. For example, in "Müzik Hocası", the narrator complains about his music teacher, but eventually becomes a music teacher himself. In "Mezarlıktan Geçiş", the character Leyla repeats a prayer she made at the age of thirteen when she reaches her forties, but her long-awaited husband never comes. The failures of the characters in "Zamanın Farkında" contribute to the unity of the text, and similarities and differences between characters and their relationships with their parents are worth exploring in the work.

Keywords: Şule Gürbüz, *Zamanın Farkında*, individual, identity formation process

Fazlı Necip'in *Ah, Anne* Adlı Eserinin Anne-Oğul İlişkisi Bakımından İncelenmesi

EMEL AYDIN*

Türk edebiyatında Tanzimat döneminin ikinci nesli ile Servet-i Fünûn dönemi arasında olan bir neslin varlığı söz konusudur. Bu nesil sanatçıları herhangi bir topluluk veya bir sanat anlayışı etrafında toplanmamıştır. Ancak verdikleri eserler sanat anlayışı bakımından Tanzimat dönemi edebiyatının ikinci nesli ile Servet-i Fünûn dönemi edebiyatının hazırlığını görmüştür. Fazlı Necip İkinci Nesil ile Servet-i Fünûncular arasındaki Ara Nesil dönemi mensublarındandır. 21 Nisan 1864 senesinde Selanik'te doğmuştur. Doğduğu yerden dolayı eserlerinde onun kendisini Selanikli Fazlı Necip olarak tanıttığı bilinmektedir. Edebi açıdan en verimli dönemini Selanik'te geçirmiş olup on yedi roman kaleme almıştır. Eserlerinin ihmal edilmesinden dolayı hak ettiği kadar dikkat çekmemiş ve akademik açıdan incelemeler yapılmamıştır. Türk edebiyatının zenginleşmesine katkıda bulunan Fazlı Necip, *Türk Hayatı* isimli edebiyat mecmuasında bazı telif romanlarını tefrika etmiştir. Bu yayınladığı romanlardan biri milli roman olarak sunulan *Ah, Anne* romanıdır. Ah, Anne romanı anne-oğul ilişkisinin zayıf yönleri, annelerin oğulları üzerindeki baskıcı etkileri, kuşak çatışması sorunları, çatışmanın sebepleri ve sonuçlarını dile getirmektedir. Çalışmamızda Fazlı Necip'in *Ah, Anne* romanı incelenmiştir. Birinci bölümde Fazlı Necip'in hayatı ve eserlerini ikinci bölümde romanının yapısal unsurları bakımından incelenmesine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde de romandaki anne-oğul ilişkisi incelenmiştir. Sonuç kısmında çalışma boyunca elde edilen bulgular ortaya konmuştur. Kaynakçada ise çalışmamızın temelini oluşturan kaynaklar gösterilmiştir.

Anahtar sözcükler: Fazlı Necip, Ara Nesil dönemi, roman, anne-oğul ilişkisi

ANALYSIS OF FAZLI NECIP'S WORK TITLED *AH, ANNE* IN TERMS OF MOTHER-SON RELATIONSHIP

In Turkish literature, there is a generation between the second generation of the Tanzimat period and the Servet-i Fünûn period. The artists of this

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, emela147@gmail.com, Orcid: 0009-0007-3502-8969

generation did not gather around a community or an understanding of art. However, their works, in terms of their understanding of art, have seen the preparation of the second generation of Tanzimat period literature and Servet-i Fünûn period literature. Fazlı Necip is a member of the Intermediate Generation period between the Second Generation and the Servet-i Fünûnists. He was born on 21 April 1864 in Thessaloniki. It is known that he introduced himself as Fazlı Necip from Thessaloniki in his works due to his birthplace. He spent his most productive literary period in Thessaloniki and wrote seventeen novels. Due to the neglect of his works, they have not attracted as much attention as they deserve and have not been examined academically. Fazlı Necip, who contributed to the enrichment of Turkish literature, published some of his novels in the literary magazine *Türk Hayatı* One of these published novels is *Ah, Anne*, which is presented as a national novel. The novel *Ah, Anne* expresses the weaknesses of the mother-son relationship, the oppressive effects of mothers on their sons, the problems of generational conflict, the causes and consequences of the conflict. Fazlı Necip's novel *Ah, Anne* is analysed in our study. In the first part, Fazlı Necip's life and works are analysed in terms of the structural elements of his novel in the second part. In the third chapter, the mother-son relationship in the novel is analysed. In the conclusion section, the findings obtained throughout the study are presented. In the bibliography, the sources that form the basis of our study are shown.

Keywords: Fazlı Necip, Ara Nesil period, novel, mother-son relationship

Karekodlu Bir Roman: Hasan Özkılıç'ın *Şima* Adlı Eserini *Sanatsal* ve *Edebî* Bir Anlatı Olarak Okumak

DOÇ. DR. EMİNE AYAN*

1951 yılında Iğdır'da dünyaya gelen Hasan Özkılıç Manisa'nın ardından 1976 yılından itibaren yaşamını İzmir'de sürdürmekte olan bir yazardır. Ege Üniversitesi İşletme Bölümünden mezun olan ve geçimini mali müşavirlikle sağlayan Özkılıç'ın genç yaşta öykü ile başlayan edebi serüveni öykünün yanı sıra roman ile de devam eder. 1974 yılında *Demokrat İzmir Gazetesi*'nde yayımlanan ilk öyküsünün ardından ilk kitabı *Kuş Boranı* adıyla 1998 yılında yayımlanan yazarın *Şerul'da Beklemek* (2002), *Orada Yollarda* (2005), *Gönlümün Şirazesi Bozuldu* (2008), *Lataros Değirmeninde Üç Dakika* (2011), *Sonunda Herkes Yalnız* (2014) başlıklı öykü kitapları ile *Zahit* (2012) ve *Şima* (2022) adlı iki romanı vardır. Eserleri edebiyat dünyasında kısa sürede akis uyandıran Özkılıç'a *Gönlümün Şirazesi Bozuldu* 2007 Haldun Taner Öykü Ödülü'nü, *Sonunda Herkes Yalnız* Antalya Edebiyat Ödülleri 2015 Yılın Öykü Kitabı Ödülü'nü, *Zahit* ise 2013 Orhan Kemal Roman Ödülü'nü kazandırır. Kimi öyküleri ve *Zahit* adlı romanı sinemaya da uyarlanan Özkılıç bir süre *Agora* dergisinin yayın yönetmenliğini üstlenir.

2022 yılında yayımlanan *Şima Hasan* Özkılıç'ın ikinci romanıdır. İçerdiği karekodlar bakımından özgün bir anlatı görünümü taşıyan roman okura bir aşk ve arayış öyküsünün yanı sıra yoğun bir sanatsal ve edebi atmosfer sunar. İran coğrafyasında geçen romanda anlatının kurgusal ve özsel dünyasının sanat ve edebiyat üzerine inşa edildiği görülür. Başta Pervin-i İtisâmî ve Furûğ Ferruhzâd olmak üzere tanınmış pek çok sanatçıya yer verilen romanda halk edebiyatı geleneğini aksettiren şarkılar ve türküler de yer alır. Bu bildiride *Şima*'daki sanatsal ve edebi atmosferin izi sürülerek romanı besleyen bu atmosferden hareketle anlatının kurgusal ve özsel dünyası bu doğrultuda bir analize tabi tutulacaktır.

Anahtar sözcükler: Hasan Özkılıç, *Şima,* roman, sanat, edebiyat

* Çukurova Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, eayan333@gmail.com, Orcid: 0000-0003-2132-5587

A NOVEL WITH QR CODE: READING HASAN OZKILIC'S WORK NAMED *SIMA* AS AN *ARTISTIC* AND *LITERARY* NARRATIVE

Hasan Özkılıç, who was born in Iğdır in 1951, is a writer who has been living in Izmir since 1976 after living in Manisa. Özkılıç, who graduated from Ege University, Department of Business Administration and earns his living as a financial advisor, started his literary adventure with short stories at a young age and continues with novels as well as short stories.The author whose first book was published in 1998 under the name *Kus Boranı* following his first story published in *Demokrat İzmir Newspaper* in 1974 has got story books titled *Serul'da Beklemek* (2002), *Orada Yollarda* (2005), *Gonlumun Sirazesi Bozuldu* (2008), *Lataros Değirmeninde Uc Dakika* (2011), *Sonunda Herkes Yalnız* (2014) and two novels named *Zahit* (2012) and Sima (2022). Özkılıç's works, which quickly became a sensation in the literary world, won the 2007 Haldun Taner Short Story Award for *Gonlumun Sirazesi Bozuldu*, Antalya Literature Awards 2015 Story Book of the Year Award for *Sonunda Herkes Yalnız* and *Zahit* the 2013 Orhan Kemal Novel Award. Ozkılıç, some of whose stories and his novel Zahit were adapted into films, served as the editor-in-chief of *Agora* magazine for a while.

Sima published in 2022 is the second novel of Hasan Özkılıç. The novel, which has a unique narrative appearance in terms of the QR codes it contains, offers the reader a story of love and search as well as an intense artistic and literary atmosphere. it is seen that the fictional and essential world of the narrative is built on art and literature in the novel set in the Iranian geography. The novel, which features many well-known artists, especially Pervin-i İtisâmî and Furûğ Ferruhzâd, also includes songs and folk songs that reflect the tradition of folk literature. In this paper, the fictional and essential world of the narrative will be analyzed accordingly with tracing the artistic and literary atmosphere in Sima based on this atmosphere that nourishes the novel.

Keywords: Hasan Özkılıç, Sima, novel, art, literature

Kaybedilen Benlik Saygısının Yeniden Oluşturulma Aracı Olarak Özyaşamöyküsü

DR. ÖĞR. ÜYESİ EMİNE GÜZEL*

Düşünen, sorgulayan ve anlamaya çalışan bir varlık olarak toplumun temel öğesini oluşturan insan kendisi ve yaşamla kurduğu ilişki temelinde olayları anlamlandırmak ister. Bu istek aslında insanın yaşamdaki yerini ve amacını belirlemesi açısından önemlidir. Aynı zamanda benlik saygısının da bireyin yaşamını anlamlandırmada önemli bir etkisinin olduğu görülür. Benlik saygısı bireyin aile yaşamından başlayan ve biyolojik, psikolojik ve sosyal yönlerini etkileyen bir olgu olduğundan yaşanılan olaylara bağlı olarak artabilir veya kaybolabilir.

Günümüzde daha çok güçlü duruşu ve başarılarıyla anılan Simone Veil hukukçu, siyasetçi ve kadın hakları savunucusu olarak tarihe geçmiştir. Bu başarı, yalnızca rakamdan oluşan bir kimlik ve yok edilen bir özsaygı üzerine kurulmuştur. Geçen yüzyılın en büyük dünya savaşına acı bir şekilde tanıklık etmiş biri olan Veil yaşadıklarını yıllar sonra *Une Vie* (*Bir yaşam*) adlı yapıtında özyaşamöyküsü türünde aktarmıştır. İnsanın hangi durumda yaşam öyküsünü anlatma gereksinimi duyduğu ile ilgili yapılan çalışmalar bir tür olarak özyaşamöyküsünün gelişimi hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. Yazın alanında, yeniötesi (fr. postmoderne) olarak nitelendirilen dönemde öznenin yeniden önem kazanmasıyla "ben"li anlatıların yaygınlaşmasında bireyselliğin tanıklıklar ve itiraflarla ortaya konduğu özyaşamöykülerinin önemi yadsınamaz. Aynı zamanda bu tür öznenin kendini yeniden inşa etmesinde önemli bir yer tutar. Bu bildiride Simone Veil'in *Une vie* adlı yapıtı kuramsal çerçevesi Philippe Leujene tarafından oluşturulan özyaşamöyküsü türünde çözümlenecektir.

Anahtar sözcükler: Simone Veil, özyaşamöyküsü, benlik saygısı, Philippe Leujene, roman

* Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü, eguzel@nku.edu.tr, Orcid: 000-0002-5586-7205

AUTOBIOGRAPHY AS A MEANS OF REBUILDING LOST SELF-ESTEEM

As a being who thinks, questions and tries to understand, the human being, who constitutes the basic element of society, wants to make sense of events on the basis of the relationship he/she establishes with himself/herself and with life. This ambition is actually significant in terms of determining one's position and purpose in life. At the same time, self-esteem has an important effect on making sense of one's life. Since self-esteem is a phenomenon that starts from family life and affects biological, psychological and social aspects of the individual, it may increase or disappear depending on the events experienced.

Simone Veil, who is mostly remembered today for her strong stance and achievements, has made history as a lawyer, politician and women's rights defender. This success is based on an identity that is made up only of numbers and a self-esteem that is destroyed. Veil, who painfully witnessed the greatest world war of the last century, wrote about her experience years later in the genre of the autobiography in *Une Vie* (*A life*). Studies on the circumstances in which people feel the necessity to tell their life story provide important information about the development of the autobiography as a genre. The importance of autobiographies, in which individuality is revealed through testimonies and confessions, cannot be denied in the widespread use of narratives with "I" as the subject regains importance in the period characterized as postmodern (fr. postmoderne) in the field of literature. At the same time, this genre plays an important role in the reconstruction of the subject. In this paper, Simone Veil's *Une vie* will be analyzed in the genre of the autobiography, the theoretical framework of which was created by Philippe Leujene.

Keywords: Simone Veil, autobiography, self-esteem, Philippe Leujene, novel

Orta Çağ Ermeni Toplumsal Yaşamı Çerçevesinde Mhitar Goş'un Fablları

DR. ERDİ ÖZTÜRK*

Hristiyan bir din adamı olan Mhitar Goş (Մխիթար Գոշ, 1120-1213) Orta Çağ Ermeni kültüründe Ermenice ilk fabl kitabının ve Ermenilerin sosyal hayatını düzenleyen ilk kanunnamenin yazarı olarak önemli bir yere sahiptir. Araştırmacılara göre, Goş'un fabl kitabı yazmaktaki temel düşüncesi Ermenilerin sosyal hayatını düzenlemek için kaleme aldığı kanunnamedeki kuralları halka daha kolay bir şekilde öğretmektir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde araştırmanın amacı, Goş'un fabllarını tanıtmak, dönemin toplumsal değerleri ve kuralları açısından analiz etmektir. Bu amaç doğrultusunda, fabllar metin analizi yöntemi ile incelenmiştir.

Eski zamanlardan beri fabllar didaktik amaçlarla kaleme alınmaktadırlar. Fablların sonunda genellikle aktarılmak istenilen ahlaki öğreti açık bir şekilde okuyucuya sunulur. Goş'un fablları da bu tanıma uymaktadır. Onun yazmış olduğu fabllar kıssadan hisse şeklindedir. İlk kısımda fabl anlatılırken ikinci kısımda bu fabldan anlaşılması gerekilen öğüt okuyucuya sunulmaktadır. Orta Çağ yazınında fabl türü genellikle şiir formunda yazılmaktayken, Goş, fabllarını düz yazı formatında yazmıştır. 190 adet fabl kaleme almıştır. Fabllarda kullanmış olduğu karakterler hayvanlar, ağaçlar, çiçekler, meyveler, sebzeler ve gök cisimleri gibi unsurlardır. Bu fabllar, Goş'un yaşadığı dönemdeki Ermeni toplumunun bir aynasıdır. Goş, yazmış olduğu fabllar aracılığıyla kendi toplumunun siyasi-kültürel yapısı, insanların yaşam tarzları ve sorunları hakkında önemli bilgiler verir. Eser ilk olarak 1790 yılında Venedik'te basılmıştır. Eser daha sonra Fransızca, Rusça ve İngilizceye tercüme edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Mhitar Goş, fabl, Ermeni edebiyatı, Orta Çağ Ermeni Kültürü

* Ankara Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Ermenice Hazırlık Birimi, erdiozturk@ankara.edu.tr, Orcid: 0000-0001-8872-9688

FABLES OF MKHITAR GOSH IN THE FRAMEWORK OF MEDIEVAL ARMENIAN SOCIAL LIFE

Mkhitar Gosh (Մխիթար Գոշ, 1120-1213), a Christian clergyman, holds a prominent position in medieval Armenian culture as the author of the first fable book in Armenian language and the first code of laws regulating Armenian social life. According to researchers, Gosh's main intention in writing a book of fables was to teach the public more easily the rules in the law code he wrote to regulate the social life of Armenians. Considered in this context, the aim of the research is to introduce Gosh's fables and analyze them in terms of the social values and rules of the era. To accomplish this, fables were examined by using textual analysis methodology.

Fables have been written for didactic purposes since ancient times. Typically, the moral lesson intended to be conveyed is clearly presented to the reader at the end of the fables. Gosh's fables also adhere to this definition. The fables he wrote are in the form of moral tales. While the fable is explained in the first part, the teaching that should be understood from this fable is presented to the reader in the second part. While the fable genre in medieval literature is usually written in poetic form, Gosh chose to write his fables in prose format. He wrote a total of 190 fables. The characters he used in fables were animals, trees, flowers, fruits, vegetables and celestial bodies. These fables are a mirror of the Armenian society of Gosh's time. Through his fables, Gosh provides valuable insights into the political-cultural structure of his society, the lifestyles of the people, and the issues they faced. The work was first printed in Venice in 1790 and later translated into French, Russian, and English.

Keywords: Mkhitar Gosh, Fables, Armenian literature, Medieval Armenian Culture

1940-1960 Dönemi Türk Romanında Kadın Seri Katiller*

ERHAN GÜRPINAR**

Dünyada her gün binlerce cinayet işlenmektedir. Her cinayet ölümle sonuçlandığı için şüphesiz insanda korku oluşturmaktadır. Fakat seri kâtillerin işlemiş oldukları cinayetler belleklerde yer etmiştir. Çünkü cinayetlerin işleniş şekli ve ortaya çıkan vahşet insanları dehşete düşürmüştür. Seri katillerin işledikleri vahşi cinayetler toplumda infial yaratmış, kriminolojide araştırma konusu olmuştur. Kriminolojide cinayetlerin failleri incelenmiş, incelemeler sonucunda seri kâtillik kavramı ortaya çıkarılmıştır. Dehşete düşürücü bu vahşi cinayetlerin failleri şeytan, canavar, iblis gibi metafizik varlıkların isimleriyle nitelendirilmişlerdir. Çünkü bu dehşet verici cinayetlerin failleri insan olarak değerlendirilmemişlerdir. Toplumu derinden etkileyen bu polisiye olaylar yazarların ilgisini çekmiş, seri kâtil temasını romanlarında işlemişlerdir. Okuyucusunu heyecanlandıran, ürküten, korkutan ve dehşete düşüren seri kâtil romanları modern çağın en çok okunan romanlarındandır. Romanlaşan seri katillik film endüstrisinin de vazgeçilmez konusudur. Peyami Safa'nın *Selma ve Gölgesi* romanı ile Aydın Arıt'ın *Siyamlı İkizler* romanlarında da seri kâtillik teması işlenmiştir. Fakat bu romanlardaki seri kâtiller kadındır. *Selma ve Gölgesi* romanında Selma daha çok femme fatal olarak değerlendirilmiş fakat onun hiç kadın seri kâtil olduğu düşünülmemiştir. Bu çalışmada bu iki romandaki kadın kahramanların neden seri kâtil oldukları ispatlanmaya çalışılacaktır. Ayrıca kadın seri kâtil temasının Türk romanına nereden mülhem olduğunun tespiti yapılacaktır. Seri kâtil romanlarının polisiye kurgulu olmalarına rağmen korku romanları olduğu konusunda belirlemeler yapılacaktır.

Anahtar sözcükler: polisiye roman, seri katil, kadın seri katil, polisiye dehşet

---

* Bu çalışma yazılmakta olan *Tanzimat'tan 1980'e kadar Türk Romanlarında Korku Teması* adlı tezden üretilmiştir.

** T. C. Millî Eğitim Bakanlığı. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı ABD Doktora Öğrencisi, erhan7gurpinar@gmail.com, Orcid: 0000-0002-8312-5014

FEMALE SERIAL KILLERS IN TURKISH NOVEL OF THE PERIOD OF 1940-1960

Thousands of murders are committed every day in the world. Since every murder results in death, it undoubtedly creates horror in people. But the murders committed by serial killers are etched in memories. Because the way the murders were committed and the brutality that emerged horrified people. The brutal murders committed by serial killers created outrage in society and became a subject of research in criminology. In criminology, the perpetrators of murders were examined, and as a result of the investigations, the concept of serial murder was revealed. The perpetrators of these horrifying and brutal murders were described with the names of metaphysical beings such as devil, monster and demon. Because the perpetrators of these horrific murders were not considered human. These detective events, which deeply affected society, attracted the attention of writers and they used the theme of serial killers in their novels. Serial killer novels that excite, scare, frighten and terrify their readers are among the most read novels of the modern age. Serial murder, which has become a novel, is also an indispensable subject of the film industry. The theme of serial murder is also discussed in Peyami Safa's novel *Selma ve Gölgesi* and Aydın Arıt's *Siyamlı İkizler* novels. But the serial killers in these novels are women. In the novel *Selma ve Gölgesi*, Selma is considered more as a femme fatal, but she is not thought to be a female serial killer at all. In this study, we will try to prove why the female heroes in these two novels are serial killers. In addition, it will be determined where the female serial killer theme inspired the Turkish novel. Determinations will be made that serial killer novels are horror novels, even though they are detective fiction.

Keywords: detective novel, serial killer, female serial killer, detective horror

Oscar Wilde'ın *The Happy Prince* Başlıklı Hikâyesinin Osmanlı Türkçesine Çevirileri

DR. ESHABİL BOZKURT*

Bu bildiride Oscar Wilde'ın *The Happy Prince* başlıklı hikâyesi ve bu hikâyenin Osmanlı Türkçesine yapılan çevirileri incelenecektir. Wilde'ın bazı hikâyeleri, Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra iki kez Osmanlı Türkçesine aktarılmıştır. Kaynak metinlerin çevirisi, harf inkılâbıyla Latin alfabesinin Türkiye Cumhuriyeti'nde kabul edilip kullanılmaya başlanmasından önce yapıldığı için erek metinler Arap harfleriyle yayımlanmıştır. Yayımlanan bu eserlerden birincisi 1927 yılında Şaziye Berrin tarafından çevirisi yapılan *Oskar Vayld'ın Masalları* adlı kitaptır. Bu kitapta Wilde'dan dört hikâye çevirisi bulunmaktadır. Bildirinin inceleme nesnelerinden olan kaynak metin, *Bahtiyar Şehzade* başlığıyla çevrilmiş olup çeviri kitaptaki dördüncü hikâyedir. Wilde'ın hikâyelerinin Osmanlı Türkçesine ikinci çevirisi ise Salih Zeki tarafından yapılmış ve bu kitap *Bahtiyar Prens* adıyla 1928 yılında yayımlanmıştır. Bu kitapta ise Wilde'dan çevirisi yapılan beş hikâye bulunmaktadır. *The Happy Prince* başlıklı kaynak metin, erek metne *Bahtiyar Prens* başlığıyla çevrilmiş, ayrıca çeviri hikâyelerden oluşan kitap da bu adla yayımlanmıştır. İnceleme esnasında Wilde'ın *The Happy Prince* başlıklı hikâyesi "KM", bu hikâyenin Osmanlı Türkçesine Şaziye Berrin tarafından *Bahtiyar Şehzade* başlığıyla yapılan çevirisi "EM-1" ve Salih Zeki tarafından *Bahtiyar Prens* başlığıyla yapılan çevirisi ise "EM-2" şeklinde gösterilecektir. KM ve EM'leri incelemede kuramsal çerçeve olarak "Çeviride Anlam Evrilmesi Dizgeselliği" kullanılacaktır. Çeviri göstergebilimi bağlamında Sündüz Öztürk Kasar tarafından ortaya konulan bu dizgesellikte bazı "anlam evirici eğilimler" yer almaktadır. KM'nin EM'lere aktarımında bu "anlam evirici eğilimler"den hangilerinin bulunduğu ve hangilerinin bulunmadığı tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Oscar Wilde, *Bahtiyar Şehzade/Prens*, İngilizceden Osmanlı Türkçesine çeviri, çeviride anlam evrilmesi dizgeselliği

* Bağımsız Araştırmacı (İstanbul), eshabilbozkurt@gmail.com, Orcid: 0000-0003-2577-5315

TRANSLATIONS OF OSCAR WILDE'S STORY TITLED *THE HAPPY PRINCE* INTO OTTOMAN TURKISH

In this paper, Oscar Wilde's story titled *The Happy Prince* and its translations into Ottoman Turkish will be examined. Some of Wilde's stories were translated into Ottoman Turkish twice after the establishment of the Republic of Turkey. Since the source texts were translated before the adoption of the Latin alphabet in the Republic of Turkey with the alphabet reform, the target texts had been published in Arabic script. The first of these published works is the book titled *OskarVayld'ın Masalları*, translated by Şaziye Berrin in 1927. This book includes translations of four stories from Wilde. The source text, which is one of the study objects of the paper, was translated with the title *Bahtiyar Şehzade* and is the fourth story in the translated book. The second translation of Wilde's stories into Ottoman Turkish was published by Salih Zeki and this book was published in 1928 with the title *Bahtiyar Prince*. This book includes five translated stories from Wilde. The source text titled *The Happy Prince* was translated with the title *Bahtiyar Prens*, and the book consisting of the translated stories was also published with the same title. In the review, Wilde's story *The Happy Prince* will be shown as "ST", the translation of this story into Ottoman Turkish by Şaziye Berrin with the title *Bahtiyar Şehzade* will be shown as "TT-1", and the translation of this story by Salih Zeki with the title *Bahtiyar Prince* will be shown as "TT-2". "The Systematics of Designification in Translation" will be used as the theoretical framework in examining ST and TTs. Within the context of semiotics of translation, there are some "designificative tendencies" in this systematisation put forward by Sündüz Öztürk Kasar. It will be tried to determine which of these "designificative tendencies" are present and which are absent in the transfer of ST to TTs

Keywords: Oscar Wilde, *The Happy Prince*, translation from English into Ottoman Turkish, the systematics of designification in translation

Üstsöylem Belirleyicilerinin Kitap Arkası Yazılarda Görünümleri

ARŞ. GÖR. ESRA AYDIN* - ÖĞR. GÖR. GÖKHAN SOYŞEKERCİ** - PROF. DR. KAMİL İŞERİ***

Bu çalışmada, üstsöylem belirleyicileri çerçevesinde kitapların arka kapağında yer alan yazılar incelenmektedir. Kitap tanıtımlarında kitap arkası yazıları genellikle kitabın içeriğini kısa ve öz bir biçimde özetleyerek okuyucuların kitaptan ne beklemeleri gerektiği konusunda fikir vermekte; kitabın türü, tonu ve tarzı hakkında ipuçları sağlayarak okuyucuların doğru beklentiler içinde olmalarını sağlamaktadır. Bu metinlerde yazarlar, okuyucuyu etkilemek ve satın alma davranışını tetiklemek için çeşitli dilsel stratejiler kullanırlar. Üstsöylem belirleyicileri, bu stratejilerden biri olarak kitap arkası yazılarda önemli bir rol oynar. Bu belirleyiciler; metinlerde yazarların okuyucularıyla iletişim kurmalarına, okuyucularını yönlendirmelerine ve metnin anlamını biçimlendirmelerine yardımcı olan biçimbirim, sözcük ya da sözcük öbekleridir. Üstsöylem belirleyicileri; metnin genel yapısını, yazarın tutumunu ve düşüncelerini destekleme ya da karşıt düşünceleri sınırlandırma yöntemlerini de göstermektedir. Kitap arkası yazılarda üstsöylem belirleyicileri; söz konusu kitabın önemini vurgulamak, güvenilirlik ve uzmanlık algısı oluşturmak, okuyucuyu duygusal açıdan etkilemek ve harekete geçirme gibi çeşitli işlevler göstermektedir. Böylelikle yazarlar üstsöylem belirleyicileri kullanarak okuyucuları ile iletişime geçerek kitaplarını daha çekici ve ikna edici bir biçimde sunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, eğitim bilimleri alanındaki kitapların arka kapaklarında bulunan metinlerde kullanılan üstsöylem belirleyicilerini tespit etmektir. Çalışmada, nitel araştırma yöntemi kullanarak 2023 yılında Türkiye'de eğitim bilimleri alanında faaliyet gösteren ve uluslararası alanda tanınmış en fazla kitap yayımlayan yayınevindeki kitapların arka kapak yazıları incelenecektir. Çalışma

* Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Dilbilimi Bölümü, esraydin26@gmail.com, Orcid: 0000-0002-2638-575X
**Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Yabancı Diller Bölümü, gokhan.soysekerci@alanya.edu.tr , Orcid: 0000-0002-3324-5480
*** Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Dilbilimi Bölümü, kamil.iseri@deu.edu.tr, Orcid: 0001-8539-582X

kapsamında, kitap arkası yazılarda kullanılan üstsöylem belirleyicilerini tespit etmek için Hyland (2005) tarafından geliştirilen üstsöylem belirleyicileri modeli kullanılacak ve üstsöylem belirleyicilerinin türe özgü kullanımları sergilenecektir.

Anahtar sözcükler: üstsöylem, üstsöylem belirleyicileri, kitap arkası yazıları, eğitim bilimleri

THE APPEARANCES OF METADISCOURSE MARKERS IN BLURBS

In this study, back cover blurbs are examined within the framework of metadiscourse markers. In book marketing, back cover blurbs generally provide readers with an idea of what to expect from the book by summarizing the content briefly and concisely, providing clues about the genre, tone, and style of the book, thus ensuring that readers have appropriate expectations. In these texts, authors use various linguistic strategies to influence the reader and trigger purchasing behavior. Metadiscourse markers play an important role in blurbs as one of these strategies. These strategies are linguistic units, words, or phrases that help authors communicate with their readers, guide them, and shape the meaning of the text. Metadiscourse markers also indicate methods for supporting or limiting opposing thoughts, supporting the overall structure of the text, and the author's attitude and thoughts. In back cover blurbs, metadiscourse markers serve various functions such as emphasizing the importance of the book, establishing credibility and expertise, emotionally influencing and motivating the reader. Thus, authors communicate with their readers and present their books in a more attractive and convincing way by using discourse markers. The aim of this study is to identify metadiscourse markers used in the texts on the back covers of books in the field of education sciences. In the study, the texts on the back covers of books published by the publishing house with the most recognized publications in the field of education sciences in Turkey in 2023 will be examined using the qualitative research methods. Within the scope of the study, the metadiscourse markers model developed by Hyland (2005) will be used to identify metadiscourse markers used in back cover blurbs, and genre-specific uses of these metadiscourse markers will be demonstrated.

Keywords: metadiscourse, metadiscourse markers, blurbs, education sciences

Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi'nde Hastalık Kavram Alanının Ağızlar Üzerinde İncelenmesi

EZGİ DİLAN ÖZEL*

Türk ve dünya tarihinin önemli seyahat kitabı olan Evliyâ Çelebi'nin "Seyahatnâme" adlı eseri, büyük gezginimiz tarafından 17. yüzyılda kaleme alınmıştır. Evliyâ Çelebi, gezdiği yerlerdeki gözlemlerini not alarak son durağı olan Mısır'da bir araya getirmiştir. Evliyâ Çelebi, seyahat ettiği yerlerde insanların yaşam biçimlerini, kültürel özelliklerini, hastalıkla ilgili inanç ve uygulamalarını da dikkatle gözlemlemiştir. Evliyâ Çelebi'nin Seyahatnâme'sinde hastalık kavram alanı, çeşitli toplumların hastalıkla ilgili farklı yaklaşımlarını içermektedir. Evliyâ Çelebi, ziyaret ettiği şehirlerdeki hastalıkla mücadele yöntemlerini ve tedavi uygulamalarını anlatırken, yerel halkın hastalıklara nasıl baktığını ve onları nasıl açıkladıklarını da ifade etmektedir. Dil denen sistem, çoğu durumda birden fazla ögeyle ve bu ögeler arasındaki ilişkilerden faydalanarak görevini yerine getiren bir dizgedir. Bu konu ele alınırken önce kavramın, ardından hastalık kavramının ve daha sonra ağız kavramının açıklanması üzerinden, belirlenen konuyu incelemek gereklidir. Anlambilim sınırları içinde kavramların dillerde nasıl ifade edildiği, hangi yolla adlandırıldığı araştırılmaktadır. Bu noktada asıl konu, kavram ve kavram alanı dâhilinde hastalık adlarının, ağızlar üzerinde incelenecek olmasıdır. Evliyâ Çelebi'nin seyahatlerinde, ağızlar üzerinde hastalık kavram alanı incelenirken, o dönemdeki tıbbi bilgi düzeyinin ve tıbbi uygulamaların da esere yansıdığı tespit edilmiş, Seyahatnâme'de yer alan anlatılar, o dönemde hastalıkların nasıl teşhis edildiğini, hangi tedavi yöntemlerinin kullanıldığını, sağlıkla ilgili inanç ve uygulamaların nasıl yaygın olduğunu göstermektedir. Bu anlatılar, o dönemin tıbbi düşüncesini ve toplumdaki sağlıkla ilgili uygulamaları anlamamıza yardımcı olur.

Anahtar sözcükler: Evliyâ Çelebi, Seyahatnâme, hastalık, kavram alanı, ağız, anlambilim

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, ozellezgii@gmail.com

ANALYSIS OF THE DISEASE CONCEPT AREA IN EVLİYÂ ÇELEBİ SEYAHATNÂMESİ ON DIALECTS

Evliyâ Çelebi's "Seyahatnâme", an important travel book in Turkish and world history, was written by our great traveler in the 17th century. Evliyâ Çelebi took notes of his observations in the places he traveled and brought them together in Egypt, his last stop. Evliyâ Çelebi also carefully observed people's lifestyles, cultural characteristics, beliefs and practices related to illness in the places he traveled. In Evliyâ Çelebi's Seyahatnâme, the conceptual field of illness includes the different approaches of various societies to illness. Evliyâ Çelebi, while describing the methods of disease control and treatment practices in the cities he visited, also expresses how the local people viewed and explained diseases. The system called language is a string that fulfills its function by utilizing, in most cases, more than one element and the relations between these elements. In addressing this issue, it is necessary to first examine the concept, then the concept of disease and then the concept of mouth. Within the boundaries of semantics, it is investigated how concepts are expressed in languages and how they are named. At this point, the main issue is to examine the names of diseases within the concept and concept area on dialects. In Evliyâ Çelebi's travels, it was determined that the level of medical knowledge and medical practices of that period were also reflected in the work while examining the concept of disease on dialects. The narratives in Seyahatnâme show how diseases were diagnosed, which treatment methods were used, and how widespread beliefs and practices related to health were at that time. These narratives help us understand the medical thinking and health-related practices in society at the time.

Keywords: Evliyâ Çelebi, Seyahatnâme, disease, concept field, dialect, semantics

Dil Öğrenme-Öğretme Uygulamalarındaki Kültür Aktarımının Eksiklik, Baskınlık Bağlamında İncelenmesi*

EZGİ ESEN** - DOÇ. DR. A. NURSEN DURDAĞI***

Dil öğretiminde gerek kurumsal gerekse bireysel olarak da kullanılan akıllı tahtaların yanı sıra tabletler gibi telefonlardaki uygulamalarda interaktif egzersizler yapma olanakları dijital sistemlerin öğrenim desteği verdiği tüm etkinlikler de yazılımların yoğun_kullanımını zaruri kılmaktadır. Dil ve kültür birbirinin eyleyeni, geliştirenidir, haliyle de yabancı bir dil öğrenirken kültürel unsurların da edinilmesi ayrı bir önem arz etmektedir. Öğretimde desteğine başvurulan uygulamaların yalnızca dilbilimsel, işlevsel ve ticari boyutuyla kodlanması durumunda, yazılımcıların sistemsel kısıtlılıkları kültürel unsurların aktarımında baskın kültürlerden yana karar aldıkları, yerel olanı göz ardı ettikleri saptanmıştır.

Uygulamaları piyasaya sürenler kimler? İdeolojik yaklaşım söz konusu olmuş mudur? Dil temelli tüm alanlarda toplumun kültürel ögeleri hakkında da bilgi sahibi olması gerekmez mi? Öğrenenler hem kendi kültürünün görünürlüğünün farkındalığına hem de farklı kültürel perspektiflerden bakmaya teşvik edilemez mi? Öncelikle 24 farklı dil öğrenim uygulaması üzerinde içerik bakımından araştırma yapılarak kültürel unsurları verip vermediği, veriyorsa; ne derecede aktardığı inceleme, deneyimleme, gözlemleme ve değerlendirmeyle saptanmıştır. Daha sonra bu uygulamaları kullanan öğrenciler ile kültürel unsurları edinmeleri konusunda anket uygulanacaktır. Özgün değeri uygulamalarda verilen dil bilgilerinin yanı sıra kültüre odaklanmasıdır ve benzer bir çalışmaya literatürde rastlanamamıştır.

Çalışmanın amacı dil öğrenme uygulamalarındaki kültürel özelliklerin eksikliğinin, standartlaştırma ve baskınlık sağlamaya etkisini saptamaktır. Ayrıca dil öğretiminin küreselleşme, disiplinler ötesi araştırma ve uygulama dahilindeki etkinlikler neticesinde yüksek oranda artmasına katkı sunmak, uygulamaların eksiklikleri mevcutsa güncelleme yapılması ve dil öğreniminde kültür edinimin önemini vurgulamaktır.

---

* Tübitak 2209-A Projesi
** Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü
*** Sakarya Üniversitesi, Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü, ndurdagi@sakarya.edu.tr, Orcid: 0000-0001-5193-7651

Anahtar sözcükler: dil öğrenme uygulamaları, kültürel görünürlük, baskın kültür

ANALYSING TRANSFER OF CULTURE IN LANGUAGE LEARNING-TEACHING APPLICATIONS IN THE CONTEXT OF DEFICIENCY AND DOMINANCE

In addition to smart boards, which are used both institutionally and individually in language teaching, the possibilities of interactive exercises in applications on phones and tablets make it necessary to use software intensively in all activities where digital systems support learning. Language and culture are the activators and developers of each other, so it is of particular importance to acquire cultural elements while learning a foreign language. It has been found that if the applications that are used as supporting elements in teaching, are coded only in terms of linguistic, functional, and commercial aspects, the software developers make decisions in favour of dominant cultures in the transfer of cultural elements due to systemic limitations ignoring the local ones.

Who are the publishers of the applications? Has there been an ideological approach? Shouldn't all language-based fields also have information about the cultural elements of the society? Can learners not be encouraged both to be aware of the visibility of their own culture and to look at it from different cultural perspectives? Firstly, 24 different language learning applications were analysed in terms of content to determine whether they convey cultural elements and, if so, to what extent. Then, students using these applications will be surveyed about their acquisition of cultural elements. Its unique value is that it focuses on culture as well as the language information given in the applications. In addition, a similar study could not be found in the literature. The aim of the study is to examine effects of the deficiency of cultural features in language learning applications on standardisation and dominance. Moreover, to contribute to the increase of language teaching as a result of globalisation, transdisciplinary research and activities within the application, to update the applications if there are deficiencies and to emphasise the importance of culture acquisition in language learning.

Keywords: language learning practices, cultural visibility, dominant culture

Altyazı Çevirisinde Makine Çevirisi Kullanımı

DR. ÖĞR. ÜYESİ EZGİ GAGA*

Makine çevirisi, özellikle altyazı sürecini otomatikleştirme amacıyla son zamanlarda sıkça tercih edilmeye başlamıştır. Yapay zekâ tabanlı çeviri sistemlerinin, altyazı sürecini hızlandırma, maliyetleri düşürme potansiyeline sahip olduğu söylenebilir. Ancak bu uygulamaların altyazı çevirisinin doğasına ne kadar uygun olduğu tartışmalıdır. Altyazı çevirisi kısıtlı bir çeviri eylemi olarak tanımlanır (Titford, 1982) Altyazı sürecini uzamsal, zamansal, dilsel-metinsel ve göstergesel kısıtlar şekillendirir (Diaz Cintas, 2012). Altyazı ekranda sınırlı bir alanda sunulur ve bir satıra en fazla 42 karakter yazılabilir. Bu nedenle çeviri bu sınırlı alana sığacak şekilde formüle edilmelidir. Ayrıca, konuşma ve okuma hızları arasındaki fark göz önünde bulundurularak izleyicilere altyazıyı okumak için yeterli süre verilmelidir. Altyazılar okunabilirliği sağlamak için ekranda en az 1 saniye, en fazla 6 saniye kalabilirler. Sonuç olarak, zamansal ve uzamsal kısıtlar, çeviride zorunlu dilsel ve metinsel değişiklikler (kısaltma, çıkartma, özetleme, yeniden yazma vb.) yapılmasını gerektirir. Altyazı çevirisinde kaynak metin, dilsel materyalden oluşsa dahi, anlam diğer kanallardan gelen tüm unsurlarla birlikte ortaya çıkar. Özellikle belirli bir kurguya sahip metinlerde her sahne, diyalog, kamera hareketi ve ses belirli bir amaca hizmet eder. Tüm bu göstergeler bir bütün olarak ele alınmalı ve çeviri tüm öğelere göre şekillendirilmelidir. Son olarak, altyazı metinleri parçalı ve sıralı biçimde ekranda sunulur. İzleyicinin okuma sürecine yardımcı olmak için metinler arasında uyum ve tutarlılık olmalı, bölümlendirmeler anlamlı birimler halinde yapılmalıdır. Bu çalışmada, altyazı çevirisinde söz konusu kısıtlar çerçevesinde makine çevirisi uygulamalarına odaklanılmıştır. Netflix dijital platformunda en çok izlenen Türk dizilerinden *Bir Başkadır (Ethos)* dizisinin birinci bölümünün altyazıları, iki makine çevirisi aracı ile çevrilmiş, dizinin profesyonel insan üretimi çevirisi ile karşılaştırılmıştır. Çalışma boyunca makine çevirisi sistemleri ile altyazı çevirisi yapmanın etkililiği ve kaliteli altyazılar üretme potansiyeli incelenmiştir. Sonuç olarak, makine çevirisiyle, şu an için altyazıya özgü kısıtlar çerçevesinde henüz kabul edilebilir düzeyde çeviriler üretilmediği ortaya çıkmıştır. Altyazı

* İstanbul Topkapı Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, ezgigaga@topkapi.edu.tr, Orcid: 0000-0001-8985-3517

sürecinde makine çevirisi çıktılarının kalitesini artırmak için özellikle ön düzeltme ve son düzeltme aşamalarında insan çevirmenlerin katkısına ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Anahtar sözcükler: altyazı çevirisi, makine çevirisi, altyazı çevirisi kısıtları

SUBTITLING VIA MACHINE TRANSLATION

Machine translation has recently been increasingly preferred, especially for automating the subtitling process. It can be said that artificial intelligence-based translation systems have the potential to speed up the subtitling process and reduce costs. However, the extent to which these applications are suitable for subtitling translation is debatable. Subtitling translation is defined as a constrained translation action (Titford, 1982). Spatial, temporal, linguistic-textual, and semiotic constraints shape the subtitling process (Diaz Cintas, 2012). Subtitles are presented on screen in a limited space, and up to 42 characters can be written per line. Therefore, the translation should be formulated to fit this limited space. Additionally, considering the difference between speech and reading speeds, viewers should be given sufficient time to read the subtitles. Subtitles can stay on screen for at least 1 second and up to 6 seconds to ensure readability. As a result, temporal and spatial constraints require mandatory linguistic and textual changes in translation (abbreviation, omission, summarization, rewriting, etc.). In subtitle translation, the meaning emerges alongside all other elements from various channels, even if the source text consists of linguistic material. Especially in texts with a specific structure, each scene, dialogue, camera movement, and sound serve a specific purpose. All of these indicators should be considered as a whole, and the translation should be shaped according to all elements. Finally, subtitle texts are presented on screen in fragmented and sequential form. There should be harmony and consistency between the texts to assist the viewer's reading process, and the segmentation should be done in meaningful units. In this study, machine translation applications were focused on within the framework of these constraints in subtitle translation. The subtitles of the first episode of “Ethos”, one of the most-watched Turkish series on the Netflix digital platform, were translated via two machine translation tools and compared with the professionally human-produced subtitles of the series. Throughout the study, the effectiveness of machine translation systems in subtitle translation and the

potential to produce quality subtitles were examined. As a result, it was revealed that, currently, acceptable translations have not yet been produced within the constraints specific to subtitling via machine translation. It is observed that the contribution of human translators is particularly needed in the pre-editing and post-editing stages to improve the quality of machine translation outputs.

Keywords: subtitling, machine translation, subtitle translation constraints

Safiye Erol'un *Kadıköyü'nün Romanı*'nın Edebî Atlası*

DOÇ. DR. FATİH ALTUĞ**

Safiye Erol'un 1938 yılında basılan *Kadıköyü'nün Romanı* eseri, 1930'ların başlarında Türkiye'de hüküm süren modernliğin gerilimlerini, aşk ilişkilerini, yakınlık tarzlarını, dalgalanan duygulanımları ete kemiğe büründürmekle birlikte bir şehir romanı olarak da kıymetlidir. Başta -romana adını da veren- Kadıköy olmak üzere İstanbul'un çeşitli semtlerinin de kurucu unsur olduğu romanı edebiyat coğrafyası ve anlatısal haritacılığın imkânlarıyla birlikte düşünmek romana ve şehre dair ufkumuzu genişleten bir potansiyele sahip olabilir. Bu amaçla, bildiride, *Kadıköyü'nün Romanı*'nda İstanbul'un hangi semtlerinin nasıl temsil edildiği sorusu odağa alınacaktır. Yalnızca atıfta bulunulan mekânların, semtlerin, mahallelerin, sokakların, yapıların tespitiyle yetinilmeyecek bu mekânların hangi duygular ve düşüncelerle birlikte ele alındığı da çözümlenecektir. Tek başına belirli bir duygu ya da düşüncenin o mekânda nasıl belirdiğinden o mekânın hangi duygu ve düşünce karışımlarını vücuda getirdiğine kadar uzanan bir kapsamda şehrin mekânları ile şehirlilerin duyguları, düşünceleri arasında terkipler oluşturulacak, böylelikle de romandaki şehrin edebî atlası meydana getirilmeye çalışılacaktır. Bu çözümleme esnasında, şehir sabit konumlardan ibaret addedilmeyecek, kişilerin şehirdeki hareketleri de gündeme alınacaktır. Kişilerin izlediği güzergâhlar, birlikte ya da yalnız başına yürüme pratikleri, şehirdeki takipler ve karşılaşmalar da söz konusu duygu ve düşünce terkibiyle etkileşime sokularak edebî atlasa dâhil edilecektir.

Anahtar sözcükler: şehir romanı, edebî coğrafya, modernlik, anlatısal kartografi

* Bu bildiri Boğaziçi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri tarafından desteklenen 24B10SUP2 kodlu "Kurmacadaki Şehri Haritalamak: 1923-1950 Yılları Arasında Yayımlanan Türkçe Romanlarda İstanbul'un Edebî Atlası" başlıklı BAP projesi kapsamında sunulmaktadır.

** Boğaziçi Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, fatih.altug@bogazici.edu.tr, Orcid: 0000-0002-8007-0169

A LITERARY ATLAS OF SAFİYE EROL'S *KADIKÖYÜ'NÜN ROMANI*

Safiye Erol's *Kadıköyü'nün Romanı*, published in 1938, is not only valuable as an urban novel but also as a narrative that elucidates the tensions of modernity, romantic relationships, intimacy styles, and fluctuating emotions prevalent in Turkey in the early 1930s. Examining the novel, in which various districts of Istanbul, particularly Kadıköy (which lends its name to the novel), serve as constituent elements, through the lens of literary geography and narrative cartography, may significantly enhance our understanding of both the novel and the city.

This paper aims to investigate which neighborhoods of Istanbul are represented in *Kadıköyü'nün Romanı* and how they are depicted. It will identify the places, districts, neighborhoods, streets, and buildings mentioned, and analyze the emotions and thoughts associated with these locations. By exploring the range from how a specific emotion or thought is singularly manifested in a place to the composite emotions and thoughts that a location evokes, the study will create compositions between the city's locales and the emotions and thoughts of its inhabitants. Thus, an attempt will be made to construct a literary atlas of the city within the novel.

During this analysis, the city will not be viewed as a static setting; rather, the movements of people within the city will also be considered. The routes taken by individuals, their practices of walking together or alone, their pursuits, and encounters within the city will be incorporated into the literary atlas, interacting with the aforementioned composition of emotions and thoughts.

Keywords: urban novel, literary geography, modernity, narrative cartography

1970'lerin Edebî Alanında *Edebiyat* Dergisinin Etrafındaki Polemikleri Konumlandırmak*

DOÇ. DR. FATİH ALTUĞ**

Nuri Pakdil'in 1969-1984 tarihleri arasında çıkardığı *Edebiyat* dergisi, yayımlandığı dönemde edebi ve politik alanda yürürlükte olan kutuplaşmaları sarsan bir etkide bulunmuştur. İslamcı dünya görüşü ile birlikte sömürgecilik ve kapitalizm karşıtı söylemi, Öz Türkçeci dil tutumunu ve modernizm ile diyaloga giren bir edebiyat anlayışını benimseyen dergi 1970'lerin sağ/sol kutuplaşması çerçevesinde kolaylıkla konumlandırılamamıştır. Bunun sonucunda her iki kesimden dergi ve gazetelerde *Edebiyat* dergisine temas eden, dergiyi eleştiren yazılara sık sık rastlanmıştır. Bu bildiride 1970'lerin edebi alanında *Edebiyat*'ın nasıl alımlandığını, farklı ideolojik ve edebi konumlardan yazarların dergiyi nasıl değerlendirdiği, derginin kendisine yöneltilen eleştirileri nasıl karşıladığı çözümlenmeye çalışılacaktır. Söz konusu yazılarda hangi ölçütlerin yürürlükte olduğunun incelenmesiyle *Edebiyat* dergisi merkezli olarak edebi alanın haritalandırılması gerçekleştirilecektir. Pierre Bourdieu'nün *Sanatın Kuralları* kitabında temel işleyişini icra ettiği edebiyat sosyolojisi yaklaşımının alan, habitus ve sermaye kavramları çözümlemenin başvuracağı başlıca yaklaşım ve kavramlar olacaktır. Nuri Pakdil'in kendi adıyla ya da takma adlarla, Behçet Necatigil ve Melih Cevdet Anday ile girdiği polemiklere özellikle odaklanılacaktır.

Anahtar sözcükler: edebiyat dergiciliği, 1970'lerde edebî alan, polemikler, Pierre Bourdieu

POSITIONING THE POLEMICS AROUND *EDEBİYAT* MAGAZINE IN THE LITERARY FIELD OF THE 1970S

Nuri Pakdil's magazine *Edebiyat*, published between 1969 and 1984, significantly disrupted the prevailing literary and political polarizations of its

* Bu bildiri TÜBİTAK tarafından desteklenen 219K132 nolu "Nuri Pakdil'in *Edebiyat* Dergisini Edebiyat, Kültür ve Düşünce Tarihi İçerisinde Konumlandırmak" projesi kapsamında sunulmaktadır.

** Boğaziçi Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, fatih.altug@bogazici.edu.tr, Orcid: 0000-0002-8007-0169

time. With its Islamist worldview, anti-colonialist and anti-capitalist rhetoric, adherence to Turkish linguistic purity, and a literary approach that engaged in dialogue with modernism, the magazine defied easy categorization within the right/left divide of the 1970s. Consequently, critiques of *Edebiyat* frequently appeared in both right- and left-wing publications.

This paper aims to analyze how *Edebiyat* was received in the literary landscape of the 1970s, how writers from various ideological and literary backgrounds assessed the magazine, and how the magazine itself responded to the criticisms it faced. By exploring the criteria employed in these critiques, the study will map the literary field with *Edebiyat* at its center. The analysis will utilize Pierre Bourdieu's concepts of field, habitus, and capital, as outlined in his seminal work, *The Rules of Art*. Special attention will be given to Nuri Pakdil's polemics with Behçet Necatigil and Melih Cevdet Anday, conducted under his own name or pseudonyms.

Keywords: literary magazine, 1970s literary field, polemics, Pierre Bourdieu

Poe'nun "The Tell-Tale Heart" Adlı Kısa Öyküsünün Yeniden Çevirileri Üzerine Bir İnceleme

DR. ÖĞR. GÖR. FATMA BİLGE ATAY*

Daha önce çevirisi yapılmış olan bir metnin aynı dile çevirisi olarak tanımlanan yeniden çeviri, daha önce yapılandan daha iyisini yapma, dili güncelleme, çeviriyi belirli bir amaç odağında yeniden yapma veya yayınevi politikaları gibi sebeplerle gerçekleştirilen ve sıkça rastlanılan bir olgudur. Bilhassa kanonlaşmış metinlerin yeniden çevirileri yaygın olarak yapılmaktadır. Bu çalışmada gotik edebiyatın en önemli temsilcisi olan Edgar Allan Poe'nun kanon bir metin olarak kabul edilebilecek olan "The Tell Tale Heart" adlı kısa öyküsünün yeniden çevirileri incelenecektir. Öykünün 1933 yılından bu yana çeşitli seçkilerde basılmış ve ayrıca gönüllü çevirmenler tarafından yapılarak internet ortamında yayınlanmış toplam sekiz farklı çevirisi, Antoine Berman'ın "Yeniden Çeviri Hipotezi" bağlamında karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. 1990 yılında Palimpsestes dergisinde yayınlanan yazısında Berman ilk çevirilerin yabancı metni erek kültüre tanıtma işlevi gördüğünü, fakat bunu yaparken yerlileştirici bir çeviri stratejisi kullanılarak yabancının yabancılığının baskılandığını belirtmiştir. Yeniden çeviriler ise Berman'a göre kaynak metnin yazım tarzına daha sadık olarak yapılır, dolayısıyla yabancılaştırıcı özellik taşır. Öykünün çevirilerinin incelenmesinde Berman (2009)'ın ileri sürmüş olduğu çeviri analizi yol haritası kullanılacaktır. Kaynak ve erek metnin tekrarlı okumaları, yazar ve çevirmenler hakkında bilgi edinme ve metin dışı ögelerin okunmasını içeren metin inceleme süreci, metin içi ögelerin karşılaştırılması ile devam etmektedir. Metin içi ögelerin kıyaslanmasında Berman (2012)'ın "farklılaştırıcı eğilimler" tanımlamalarından faydalanılacaktır. Berman, çeviri yaparken çevirmenlerin birtakım eğilimlere maruz kaldığı ve bunun sonucunda çeviride farklılaşmalar meydana geldiğini belirtmiştir. Söz konusu farklılaşmaların tespit edileceği bu çalışmada amaç hata avı yapmak değil, çeviriye genel yaklaşım hakkında bilgi edinmektir. Farklılıklar, çevirinin bir yeniden yazım (Lefevere, 1992) olduğu düşüncesinden yola çıkılarak yorumlanacaktır.

* Trakya Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, bilgeatay@trakya.edu.tr, Orcid: 0000-0003-4038-2720

Anahtar sözcükler: yeniden çeviri, farklılaştırıcı eğilimler, yerlileştirme, yabancılaştırma, yeniden yazım

AN ANALYSIS OF THE RETRANSLATIONS OF POE'S SHORT STORY "THE TELL-TALE HEART"

Retranslation, which is defined as the translation of a previously translated text into the same language, is a common phenomenon that is carried out for reasons such as doing better than before, updating the language, reworking the translation for a specific purpose or publishing house policies. In particular, retranslations of canonized texts are widely practiced. In this study, retranslations of the short story "The Tell Tale Heart", which can be considered as a canon text by Edgar Allan Poe, the most important representative of gothic literature, will be examined. Eight different translations of the story, published in various selections since 1933 and also published online by volunteer translators, will be examined comparatively in the context of Antoine Berman's "Retranslation Hypothesis". In his 1990 article published in Palimpsestes, Berman states that first translations have a function of introducing the foreign text to the target culture, but in doing so, the foreignness of the foreign text is suppressed by using a domesticating translation strategy. According to Berman, retranslations, on the other hand, are more faithful to the writing style of the source text and therefore have a foreignizing characteristic. The translation analysis roadmap proposed by Berman (2009) will be used to analyse the translations of the story. The text analysis process, which includes repeated readings of the source and target texts, obtaining information about authors and translators, and examining paratextual elements, continues with the comparison of in-textual elements. Berman's (2012) definitions of "deforming tendencies" will be used in the comparison of in-text elements. Berman states that translators are exposed to certain tendencies while translating and as a result, differentiations occur in translation. The aim of this study is not to hunt for mistakes but to obtain information about the general approach to translation. Differences will be interpreted based on the idea that translation is a rewriting (Lefevere, 1992).

Keywords: retranslation, deforming tendencies, domestication, foreignization, rewriting

"The White Man's Burden" as Reserve and Agency in Conrad's "The Lagoon"

DR. ÖĞR. ÜYESİ FERAH İNCESU*

Joseph Conrad, "a naturalised British subject," in his short story "The Lagoon," outlines the coloniser's stance and qualification in this power relation. Although the second narrator's first person tale proceeds, the focus is on the colonised subject's plight, and the plot basically evolves around a personal scale instead of issues of colonisation, both the embedded narrative and the overall text discern the state of the coloniser. The short story obliquely points to emotive, affective problems of colonisation, and enables a secret comparison between the colonised and the coloniser regarding their humanity or human frailties. The enclosed story is a tale of love, both as romantic and fraternal, and is able to dig into the denied brotherhood of humankind. The unnamed coloniser, "the white man" is a figure of reserve and reticence, and seems to reveal his integral self through the agency of the colonised, which may foreshadow much awaited rehabilitation or at least postcolonial awareness. Some strange mirroring and echo proceed in the short story involving the two main characters. While Frederick Cooper (2005) acknowledges that "scholarly interest in colonialism arose when colonial empires had already … ceased to be viable forms of political organization" and "At the heart of colonialism, Partha Chatterjee has argued, is the rule of difference" (pp. 3, 23), Conrad, an inbetween writer within and outside the British Empire, had already whispered delicate convergence and commonness. The white man's silence, inner thought, and reserve recall Foucault; "Silence … is a form of oppression … our silence is never merely personal" (Bindeman, 2017, p. 144). "The Lagoon" becomes a silent critique of colonialism. Linking relevant colonial and discourse studies concisely to its subject, this paper finds out the white man's sympathy and kindness though silhouetted.

Keywords: Joseph Conrad, "The Lagoon", colonialism, fraternity, discourse

*İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, ferah.incesu@istanbul.edu.tr, Orcid: 0000-0002-9644-0689

CONRAD'IN "LAGÜN" ÖYKÜSÜNDE BASTIRMA VE YANSIMA OLARAK "BEYAZ ADAMIN YÜKÜ"

Britanya vatandaşlığına geçmiş bir yazar olan Joseph Conrad, "Lagün" adlı kısa öyküsünde sömürgecinin duruş ve niteliğini taslak olarak yansıtır. İkinci anlatıcının birinci tekil şahıs hikâyesi ilerliyor olsa da sömürülen tarafın tasası odakta bulunsa da ve olay örgüsü esas olarak sömürgecilikten ziyade kişisel bir düzlem etrafında gelişse de, hem çerçevelenen öykü hem metnin tamamı sömürgecinin durumunu ortaya dökmektedir. Metin sömürgeciliğin duygusal, duygularla ilgili sorunlarına oylumlu bir şekilde işaret eder ve insanlıkları veya insanî zafiyetleri açısından sömürülen ve sömürgeci arasında gizil bir kıyası mümkün kılar. Çerçevelenen hikâye hem romantik hem de kardeş sevgisini barındırır ve insanlığın inkâr edilen kardeşliğini de bulgulayabilmektedir. İsimsiz sömürgeci, "beyaz adam" bir tutukluk ve kapalı kutu halindedir, benliğinin bütünlüğünü sömürülenin aracılığıyla ifşa eder gözükmektedir, ki bu sömürgecilik sonrası dönemlerdeki o çok beklenen sağaltma veya en azından farkındalığın ön habercisi olarak düşünülebilir. İki karakterle ilgili olarak metinde bazı ayna tutmalar ve yankılar yer edinmiştir. Frederick Cooper (2005) "sömürgeciliğe akademik ilgi sömürgeci imparatorlukların … görünür siyasî düzen şekilleri olmayı terk ettikleri dönemde yükselmiştir" ve "Partha Chatterjee sömürgeciliğin bağrında farklılığın hakimiyeti vardır şeklinde görüş bildirmiştir" diye hatırlatadursun (ss. 3, 23), İngiliz İmparatorluğu'nun hem içinde ve hem dışında bir yazar konumundaki Conrad, hali hazırda narin bir benzerlik ve ortaklığı metninde fısıldamaktadır. Beyaz adamın sessizliği, düşüncesi ve ihtiyatı Foucault'nun sözlerini hatırlatır; "Sessizlik … bir baskı şeklidir … sessizliğimiz asla sadece kişisel değildir" (Bindeman, 2017, p. 144). "Lagün" sömürgeciliğin sessiz bir eleştirisi olur. İlintili sömürgecilik ve söylem çalışmalarını özlü bir şekilde katarak, bu inceleme öyküde taslak misali de olsa yansıtılan beyaz adamın duygudaşlık ve hassasiyetini ortaya dökmektedir.

Anahtar sözcükler: Joseph Conrad, "Lagün", sömürgecilik, kardeşlik, söylem

Türk Üniversite Öğrencilerinin Fransızca Dolaylı ve Dolaysız Tümleç Kullanımında Karşılaşılan Yanlışların İncelenmesi*

ÖĞR. GÖR. FERDA DİKMEN**

Yabancı dil öğrenimi sürecinde, öğrencilerin ürettiği ara dilde yanlışların oynadığı rolün olumlu mu olumsuz mu olduğu konusunda tartışmalar sürmektedir. Bu tartışmaya girmeksizin, söz konusu yanlışların türleri ve nedenleri üzerine yapılan çalışmalar, öğrenilen dil ile ana dili arasındaki farklılığın, söz konusu yanlışlar üzerinde önemli bir rol oynadığını ileri sürmektedir. Diğer taraftan, yanlışların *diller arası* veya *dil içi* olumsuz aktarımlardan kaynaklandığı yönünde görüşler bulunmaktadır. Farklı dil ailelerinden olan Fransızca ile Türkçe arasında da yapısal olarak önemli farklılıkların bulunduğu açıktır. Bundan kaynaklı olarak gözlemlenen çok sayıda yanlışlar arasında, Fransızca öğrenen Türk öğrencilerin ara dillerinde sıklıkla karşılaşılan yanlışlardan biri olarak dolaylı ve dolaysız tümleç kullanımları dikkat çekmektedir. Gerçekten, Fransızcada, fiilin kendisine tümleç görevi yüklediği bu dil öğesi ile girdiği ilişkinin yapısı Türkçeye göre farklılık gösterir. Bu ilişki Türkçede, tümleç görevindeki öğenin biçimsel olarak değişmesiyle gerçekleşirken, hal çekiminin olmadığı Fransızcada ise doğrudan veya ilgeç aracılığıyla sağlanır. Bu gözlem ve kuramsal çerçevede, yanlış çözümlemesi yöntemine dayalı çalışmamızda, söz konusu yanlışların türleri ve bunların nedenlerinin saptanması amaçlanmaktadır. Bu amaçla, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümünde, A2 seviyesindeki Hazırlık sınıfı öğrencilerinin sınav kâğıtlarından oluşturulan bütünce üzerinde yanlış analizine gidilmiştir. Elde edilen veriler, dolaylı ve dolaysız tümleç yanlışlarını, türlerine göre; eksiltme, ekleme, seçme, dizim ve ilişkiye dayalı yanlış olarak beş farklı gruba ayırmamıza olanak sağlamıştır. Bu yanlışlar arasında, sıklık bakımından en önemli yanlışların, eksiltme ve ilişkisel temelli olduğu saptanmıştır. Nedenleri açısından ise, diller arası olumsuz aktarım kaynaklı yanlışların öne çıktığı görülmüştür. Bu tespitler, söz konusu

---

* Bu çalışma Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yabancı Diller Eğitimi Fransızca Öğretmenliği Doktora Programı kapsamında yürütülen doktora tezi çalışmasının bütüncesinden üretilmiştir.

** Namık Kemal Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, fdikmen@nku.edu.tr, Orcid: 0000-00021064-5190

ulamların daha sağlıklı öğrenilmesine yönelik öneriler geliştirmemize katkı sağlamıştır.

Anahtar sözcükler: Fransızca öğrenimi, yanlış, olumsuz aktarım, dolaylı tümleç, dolaysız tümleç

AN ANALYSIS OF TURKISH UNIVERSITY STUDENTS' MISTAKES IN USING DIRECT AND INDIRECT OBJECTS IN FRENCH[***]

In foreign language learning, there is ongoing debate about whether interlanguage errors produced by learners have a positive or negative impact. Studies on the types and causes of these errors suggest that the difference between the learned language and the native language plays an important role. Some believe that mistakes are caused by negative transfers either interlingual or intra-linguistic. There are significant structural differences between French and Turkish, which belong to different language families. These differences result in mistakes, with the use of direct and indirect complements being one of the most frequent errors made by Turkish learners of French. In French, the structure of the relationship between the verb and its complement differs from that of Turkish. Turkish uses formal changes of the element in the complement function, whereas French uses a preposition or direct. This study aims to identify the types and causes of errors made by A2-level preparatory class students in the Department of French Language and Literature at Tekirdağ Namık Kemal University. An error analysis was carried out on the exam papers, and the data obtained allowed the categorization of direct and indirect complement errors into five groups: subtraction, addition, selection, syntactic, and relational errors. The most frequent errors were related to subtraction and relational errors. It was observed that mistakes arising from negative interlingual transfer were most common. These findings have led to suggestions for improving learning of these terms.

Keywords: French language learning, mistranslation, negative transfer, indirect object, direct object.

[***] This study is based on a doctoral dissertation completed at the Marmara University Institute of Educational Sciences, in the program for teaching French as a foreign language.

Fatma Aliye Hanım'ın *Refet* ve *Udi* Romanlarında Kadınların Eğitimine ve Çalışmasına Dair Meseleler

DOÇ. DR. FERDA ZAMBAK*

Fatma Aliye Hanım (1862-1936), Osmanlı modernleşme hareketleri ekseninde kadınlara ilişkin meselelere eserlerinde geniş bir şekilde yer verir. Yazarın *Refet* (1898) ve *Udî* (1899) adlı romanları, farklı sınıf ve medenî haller içerisindeki kadınların yaşam örüntüleri etrafında kurgulanmıştır. Romanların eğitimli, meslek sahibi veya çalışan kadın tipi üzerine inşa edilen kurgusu, bir yandan mücadeleci kadın imgesini ortaya koymaya çalışırken diğer yandan erkeğin değişimini talep eden bir bilinci yansıtır. Ancak romanlarda kadınların meslek sahibi olmaları ya da bir işi meslek olarak yapabilecek kadar iyi bilmeleri, onların çalışma hayatında yer alma zorunluluğunu oluşturmamaktadır. Çünkü erkekler evi geçindirmekle yükümlü olarak görülmeye devam eder. Nitekim *Udî*'de babadan sonra geçimi sağlamak görevinin önce erkek kardeş Şemi'ye devredildiği, Bedia'nın ise ekonomik çıkmaza girinceye kadar çalışmayı tercih etmediği görülür. *Refet*'te ise Refet ile annesi Binnaz, romanın en başından itibaren çalışıp para kazanmaktan başka hayatta kalma şansı olmayan kadınlar olarak okurun karşısına çıkarılır.

Fatma Aliye, kadın bilincinin yükseltilmesi için sosyal sınıf ve yaş farkı gözetmeksizin okulda yahut sosyal çevrede eğitim ve öğrenimin gerekliliğini vurgularken meslek sahibi olmanın önemine dikkat çeker. Ancak kadınların çalışma hayatında yer almalarıyla ilgili *Refet* ve *Udî* romanlarında, sosyal ve ekonomik koşullar bağlamında anlatıcının farklılaşan bakışıyla karşılaşılır. Çalışmada adı geçen iki roman, "kadın bilincinin yükseltilmesinde eğitim ve sosyal çevrenin etkisi", "sosyal sınıflar bağlamında kadının çalışmasının gerekli görüldüğü hâller", "toplumsal faydayı ve ahlâkı gözeten özellikleriyle çalışma hayatında kadın" şeklindeki alt başlıklar etrafında incelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Fatma Aliye Hanım, kadınlar, eğitim, çalışma hayatı

* Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ferda.zambak@adu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-1699-5017

ISSUES ON WOMEN'S EDUCATION AND WORK IN FATMA ALİYE HANIM'S NOVELS *REFET* AND *UDİ*

Fatma Aliye Hanım (1862-1936) extensively addresses women's issues in her works on the axis of Ottoman modernization movements. The author's novels *Refet* (1898) and *Udî* (1899) are constructed around the life patterns of women of different classes and civilizations. The fiction of the novels, which is built on the educated, professional, or working woman type, reflects a consciousness that demands a change in men while trying to reveal the image of a struggling woman. However, the fact that women in the novels have a profession or know a job well enough to do it as a profession does not constitute an obligation for them to take part in working life. Because men continue to be seen as the breadwinners. It is noteworthy that in *Udi*, the task of earning a living after the father is first transferred to the brother Şemi, and Bedia does not prefer to work until she reaches an economic impasse. In *Refet*, Refet and his mother Binnaz are presented to the reader from the beginning of the novel as women who have no chance of survival other than working and earning money.

Fatma Aliye emphasizes the necessity of education and training at school or in the social environment, regardless of social class and age, to raise women's consciousness, and draw attention to the importance of having a profession. However, in *Refet* and *Udî*, about women's participation in working life, the narrator's differentiated view is encountered in social and economic conditions. In this study, the two novels will be analyzed under the sub-headings of "the effect of education and social environment on raising women's consciousness", "situations where women's work is deemed necessary in the context of social classes", "women in working life with their characteristics that observe social benefit and morality".

Keywords: Fatma Aliye Hanım, women, education, working life

Türk Medyasında Bellek Kavramının Söylemsel Çözümlemesi

DR. ÖĞR. GÖR. GAMZE BEŞTAŞ*

Günümüz medyasında yer alan çevrimiçi basın, kamusal ve özel olayların kaydedilmesi, oluşturulması, arşivlenmesi ve iletilmesinin başlıca kaynaklarındandır. Birçok medya türünden beslenen bu kaynaklar, bilgiye erişim için son yüzyıla ilişkin en ilgi çekici araçları barındırır. Dahası, bunlar çok daha eski dönemlere ve olaylara ait aktarımları temsil etmek için yaratıcı araç bütününü de oluşturur. Özellikle son yüzyıllarda medyanın ve tarihsel öneme sahip olayların birbirinden ayrılamaz olduğu kabul edilmektedir. Medya, dünyayla olan ilişkimize aracılık ederek belleğimizi işletir ve geçmişe dair temsillerimize ve gelecek nesillere aktaracağımız zamanımızın imajına göre hareket eder. Her açıklayıcı konuşma gibi haber metinleri de metni üretenin ve okuyucunun belleğine dayanır. Öte yandan, söylem sırasında bilerek veya bilmeyerek not edilen önceki gerçeklerin ve ifadelerin anısı, bizi yakın veya eski tarihe götürür. Bakhtin'e göre, "taşıyıcı sözcükler" ve "yerleşik sözcükler" vardır; "konuşan bir topluluğun herhangi bir üyesi, başkalarının değerlendirmelerinden veya yönelimlerinden bağımsız ya da tarafsız sözcükler bulmaz, ancak başka seslerin yerleştiği sözcükler bulur". Moirand'a göre bellekte hatırlama eylemi, biriktirilen anılara, içinde bulunulan yaşa, sahip olunan bilgilere ya da gezilen yerlere göre her kişide farklı şekilde çalışır. Biz bu çalışmada tüm bellek depolarının tarihteki sözcüksel ifadelerle belirli türdeki bağlantıları içerdiğini göz önünde bulundurarak sözcüklerin birincil anlamları dışında tarihteki farklı tarihsel anlara nasıl gönderme yaptığını ortaya koymaya çalışacağız. Medyatik söylemin barındırdığı bellek kavramını ele alırken Charaudeau, Halbwachs ve Courtine gibi kuramcıların görüşüne de başvuracağız. Bütüncemizi, Türk siyasetçilerin yakın tarihte çevrimiçi haber medyasına yansıyan söylemlerinden seçtiğimiz örnekler oluşturacak. Bu örnekleri "söylemsel bellek", "kolektif bellek", "sözcüksel bellek" ve "deyişsel bellek" olarak dört başlıkta çözümlemeye çalışacağız.

Anahtar sözcükler: çevrimiçi basın, medyatik söylem, söylemsel bellek, kolektif bellek, sözcüksel bellek, deyişsel bellek

* Pamukkale Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Yabancı Diller Bölümü, gbestas@pau.edu.tr, Orcid: 0000-0001-7265-0916

DISCOURSE ANALYSIS OF MEMORY CONCEPT IN TURKISH MEDIA

In today's media landscape, the online press is a major source for recording, creating, archiving and transmitting public and private events. Drawing on many types of media, they offer some of the most compelling tools for accessing information of the last century. Moreover, they constitute a creative set of tools for representing the transmission of much older periods and events. Especially in recent centuries, it is recognized that the media and events of historical significance are inseparable. The media mediate our relationship with the world, operate our memory and act according to our representations of the past and the image of our time that we pass on to future generations. Like any explanatory speech, news texts rely on the memory of the producer and the reader. On the other hand, the memory of previous facts and statements, noted intentionally or unintentionally during the discourse, takes us back to recent or ancient history. According to Bakhtin, there are "carrier words" and "settled words"; "any member of a speaking community does not find words independent or neutral from the evaluations or orientations of others, but words in which other voices are settled". According to Moirand, the act of remembering in memory works differently for each person depending on the memories accumulated, the age, the knowledge possessed or the places visited. In this study, we will try to show how words refer to different historical moments in history beyond their primary meaning, taking into account that all memory stores contain certain kinds of connections to lexical expressions in history. We will also refer to the theorists such as Charaudeau, Halbwachs and Courtine in dealing with the concept of memory in mediatic discourse. Our corpus will be composed of examples selected from the discourses of Turkish politicians recently reflected in online news media. We will try to analyze these examples under four headings: "discursive memory", "collective memory", "lexical memory" and "verbal memory".

Keywords: online press, mediatic discourse, discursive memory, collective memory, lexical memory, verbal memory

İdeolojik Söylem Çözümlemesinde Örtük Anlam Çıkarımı: 31 Mart 2024 Türkiye Yerel Seçiminin Karşıt Bakış Açısına Sahip Çevrimiçi Haber Medyasına Yansıması

DR. ÖĞR. GÖR. GAMZE BEŞTAŞ*

Günlük hayatımız neredeyse tamamen toplumsal bir olgu olan dil tarafından şekillenmektedir. Ancak, dilde yüzeysel anlamların neredeyse her zaman gerçek anlamlardan farklı olduğu ve söylem çözümlemesinin amacının söylem kalıplarının belirli bir çerçevede nasıl işlediğini vurgulamak olduğu unutulmamalıdır. Medya söylemindeki görüşlerin dili kullanarak insanların inançlarını şekillendiren eylemler olduğu gösterilmiştir. Medyanın insanların algılarını (çıkarımlarını), inançlarını, değerlerini ve toplumsal ilişkilerini şekillendirme gücü yadsınamaz. Ayrıca medyanın, haberleri çerçeveleme ve büyük ölçüde dili manipüle etme biçimiyle kendini gösteren bir anlamlandırma gücü olduğunu söyleyebiliriz. Medya tarafından söylenen veya yazılan sözler nesnel gibi görünse de gerçekte özneldir ve dolaylı olarak medyanın ideolojileriyle yüklüdür. Moirand'a göre, "medyada sözcük seçimleri, bilginin konumlandırılması ve alıntıların kullanımı, söylemin ideolojisini ve temel amacını ortaya koymaktadır" (2007: 114). Medya söyleminde ifadenin yorumlanmasının çıkarımsal bir süreç olduğu saptanabilir, ancak diğer yandan, bir dizi önermesel öncül tarafından mantıksal olarak gerekçelendirilmeyen dilsel mantıksal biçimin edimbilimsel (pragmatique, fr.) zenginliklerini de göz ardı edemeyiz. Gruplara ya da düşüncelere ilişkin yerleşik basmakalıp düşünceler (stéréotype, fr.) içeren bir ortamda yaşadığımız için, bu durum başkalarını algılama biçimimizi, yani ifadeleri etkileyen olumlu ya da olumsuz çağrışımlara da zemin hazırlar. İdeolojik söylem açısından Guilbert (2007: 177-178) "örtük anlatımın yöntemleri açık olanın etkisini ve açık olanın çelişkisini destekler" görüşünü savunur ve "ideolojik söylem yananlam gerektirse de düzanlam da açıklık ve belirli bir nesnellik adına dayatıldığından her zaman ideolojiden arınmış değildir" (in Reboul, 1980: 137-139) diye ekler. Bu çalışmada, bütüncemizi farklı bakış açısına sahip olan ve haberlerinde ideolojik söylemlere yer veren "www.yeniakit.com.tr" ve "www.cumhuriyet.com.tr"

* Pamukkale Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Yabancı Diller Bölümü, gbestas@pau.edu.tr, Orcid: 0000-0001-7265-0916

sitelerinden derlediğimiz, son aylarda çevrimiçi haber medyasında oldukça yer tutan Türkiye 31 Mart yerel seçimini konu alan haber örnekleri oluşturacak. İdeolojik söylem niteliği taşıyan bu örneklerde, haberin ulaştığı okuyucu kitlesinin anlam çıkarımı yaparken örtük ifadelerin onların bu eylemini nasıl etkilediğini Orecchioni, Maingueneau gibi kuramcıların görüşüne de başvurarak çözümlemeye çalışacağız.

Anahtar sözcükler: ideolojik söylem, ideolojik söylem çözümlemesi, medya söylemi, örtük anlam, çevrimiçi haber medyası

IMPLICIT MEANING INFERENCE IN IDEOLOGICAL DISCOURSE ANALYSIS: REFLECTIONS OF THE LOCAL ELECTIONS OF MARCH 31, 2024 TURKEY IN ONLINE NEWS MEDIA WITH OPPOSING PERSPECTIVES

Our daily lives are shaped almost entirely by language, which is a social phenomenon. However, it should be kept in mind that superficial meanings in language are almost always different from real meanings and that the purpose of discourse analysis is to highlight how discourse patterns operate within a particular framework. Opinions in media discourse have been shown to be actions that use language to shape people's beliefs. The media's power to shape people's perceptions (inferences), beliefs, values and social relations is undeniable. We can also say that the media has a power of signification that manifests itself in the way it frames the news and manipulates language to a large extent. What is said or written by the media may appear to be objective, but in reality it is subjective and indirectly loaded with the ideologies of the media. According to Moirand, "the choice of words, the positioning of information and the use of quotations in the media reveal the ideology and the main purpose of the discourse" (2007: 114). It can be established that the interpretation of expression in media discourse is an inferential process, but on the other hand, we cannot ignore the pragmatics (pragmatique, fr.) richness of linguistic logical form that is not logically justified by a set of propositional premises. Since we live in an environment with established stereotypes (stéréotype, fr.) of groups or ideas, this also sets the stage for positive or negative associations that affect the way we perceive others, that is, the way we express ourselves. In terms of ideological discourse, Guilbert (2007: 177-178) argues that “the methods of implicit expression support the effect of the explicit and the contradiction of the explicit” and adds that “although ideological discourse requires connotation, it is not always free from ideology, since

connotation is imposed in the name of clarity and a certain objectivity" (in Reboul, 1980: 137-139). In this study, our corpus will be composed of news samples from "www.yeniakit.com.tr" and "www.cumhuriyet.com.tr" websites, which have different perspectives and include ideological discourses in their news, about the March 31 local elections in Turkey, which have been widely covered in the online news media in recent months. In these examples, which have the characteristics of ideological discourse, we will try to analyze how implicit expressions affect the readers' inference of meaning by referring to the views of theorists such as Orecchioni and Maingueneau.

Keywords: ideological discourse, ideological discourse analysis, media discourse, implicit meaning, online news media

Yabancı Çocuklara Türkçe Öğretiminde *Ege İle Gaga* Örneği: "Tohum Topları"

GAMZE BEYAZ*

Yabancılara Türkçe öğretiminde birçok yöntem kullanılmaktadır. Bunlardan biri de Görsel-İşitsel Yöntemdir. Özellikle yabancı çocuklar için bu yöntemin yararlı olduğu görülmüştür. Çocuklar bilhassa çizgi filmler vasıtasıyla bir dile maruz kalmakta, görsel ve işitsel veriler onun zihinde zamanla yer edinmektedir. Türkçenin yabancı çocuklara öğretilmesinde de TRT'nin çok zengin bir arşive sahip olduğu görülmektedir. TRT'nin özellikle son dönemlerde çizgi filmlerde Türk kültür ve dil bilincini önemsemesi bu malzemelerin yabancı çocuklar için değerli olmasına imkân sağlamıştır. Bu vesileyle yabancı çocuklara Türkçe öğretiminde TRT'nin çizgi film arşivinden yararlanmak mümkündür. Biz de bu çalışmamızda TRT'nin en çok izlenen çizgi filmlerinden biri olan *Ege ile Gaga* serisini incelemeyi amaçladık. Ancak sempozyum süresini de dikkate alarak bunlar içinde çizgi filmin 115. bölümü olan "Tohum Topları" üzerine örnek bir inceleme yapmayı tasarlamaktayız. Çalışmamızda öncelikle çizgi film metne aktarılacak; daha sonra metin yapı, tema ve sözcük grupları açısından incelenecektir.

Anahtar sözcükler: yabancı çocuklar, Türkçe, *Ege ile Gaga*, TRT, çizgi film, "Tohum Topları"

THE EXAMPLE OF EGE AND GAGA IN TEACHING TURKISH TO FOREIGN CHILDREN: "TOHUM TOPLARI"

Many methods are used in teaching Turkish to foreigners. One of these is the Audiovisual Method. This method has been found to be especially useful for foreign children. Children are exposed to a language, especially through cartoons, and visual and auditory data gain a place in their minds over time. It is seen that TRT has a very rich archive in teaching Turkish to foreign children. TRT's recent emphasis on Turkish culture and language awareness in cartoons has enabled these materials to be valuable for foreign children. On this occasion, it is possible to benefit from TRT's cartoon archive in teaching Turkish to

* T. C. Millî Eğitim Bakanlığı. Doktora Öğrencisi, starlyglobal@gmail.com, Orcid: 0009-0004-3105-4391

foreign children. In this study, we aimed to examine the *Ege ile Gaga* series, one of TRT's most watched cartoons. However, taking into account the duration of the symposium, we plan to make a sample review on the 115th episode of the cartoon, "Tohum Topları". In our study, firstly the cartoon will be transcribed into text; Then, the text will be examined in terms of structure, theme and word groups.

Keywords: foreign children, Turkish, *Ege and Gaga*, TRT, cartoon, "Tohum Topları"

Osmanlı Devleti Sokaklarının Dilsel Manzarası*

GİZEM KILIÇ**

Toplum dilbilimin bir alt dalı olan *dilsel manzara*, kamusal alanda görünür durumda olan yazılı işaretleri nicelik ve nitelik açısından incelemektedir. Terim yeni bir araştırma alanı olarak, 1997 yılında Rodrigue Landry ve Richard Y. Bourhis'in yayımladığı "Linguistic Landscape and Ethnolinguistic Vitality: An Empirical Study" başlıklı çalışmayla yaygınlaşmıştır. Başlangıçta toplumda konuşulan dillerin sokağa nasıl yansıdığına, yani dilsel canlılığa odaklanılmıştır. Zamanla konu üzerine yapılan çalışmalar artmış ve pek çok ülkede dillerin kamusal alandaki görünürlüğü incelenmiştir. Türkiye'de ise çalışmalar 1990'lı yıllarda başlamıştır. İlk çalışmalar, İngilizcenin veya İngilizce görünümlü iş yeri adlarının Türkçe için tehdit olarak algılanmasıyla ilgili popüler tartışmalara dayanır. Ancak Türkiye'de dilsel manzara çalışmaları, dilin kamusal alandaki görsel varlığının çok dillilik, dil politikası, sosyokültürel ilişkiler, güç dinamikleri, dil öğretimi, kimlik çatışmaları gibi konularla bağlantısını inceleyen bir araştırma alanı olarak son yıllarda artan bir ilgi görmektedir.

Bu çalışmada Osmanlı Dönemi'ne ait fotoğraf arşivleri ele alınmaktadır. İnceleme verisini *Sebah & Joaillier Photographes*'deki fotoğraf arşivi ile *Salt Araştırma* adlı kurumun *Kent, Toplum ve Ekonomi* koleksiyonunda "kent" alt başlığı altında yer alan *fotoğraflar ve kartpostallar*'dan seçilen fotoğraflar oluşturmaktadır. Arşivlerdeki tüm fotoğraflar çalışmaya dahil edilmemiş ve örneklemin belirlenmesinde rastgele örnekleme tekniği uygulanmıştır. İncelemede, Osmanlı sokaklarındaki tek dilli ve çok dilli tabelalar, Mechthild Reh'in (2004) "dublikasyon", "parçalı", "örtüşük" ve "tamamlayıcı" olarak dörde ayırdığı çok dilli metin türü ile Peter Backhaus'un (2007) "monofonik", "polifonik", "homofonik" ve "karışık" olarak ayırdığı parça yazma türleri altında analiz edilmiştir. Çalışmanın amacı, fotoğraf arşivlerinden hareketle Osmanlı sokaklarında görülen yazılı işaretleri dil ve dil ilişkileri açısından ortaya koymaktır. İnceleme, dönemin dili ve sosyal yapısı hakkında bulgular sunmakta, dilsel manzara çalışmaları için de veri sağlamaktadır.

Anahtar sözcükler: Dilsel manzara, Osmanlı sokakları, tabela, dil ilişkileri

---

* Bu çalışma TÜBİTAK Sobag-1001 Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı çerçevesinde desteklenen 123K062 numaralı *Şehir ve Dil: Ankara'nın Dilsel Görünümü* başlıklı projeden üretilmiştir. Desteği için TÜBİTAK'a teşekkür ederiz.

** Doktora Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları ABD, gizmm0697@gmail.com, Orcid: 0000-0002-1779-0227

LINGUISTIC LANDSCAPE OF THE STREETS OF THE OTTOMAN STATE

Linguistic landscape, a sub-branch of sociolinguistics, analyses the quantity and quality of written signs visible in the public sphere. The term was popularised as a new field of research in 1997 with the publication of "Linguistic Landscape and Ethnolinguistic Vitality: An Empirical Study" by Rodrigue Landry and Richard Y. Bourhis. Initially, the focus was on how the languages spoken in society are reflected on the street, that is, linguistic vitality. Over time, studies on the subject have increased and the visibility of languages in the public sphere has been analysed in many countries. In Turkey, studies started in the 1990s. The first studies are based on popular debates about the perception of English or English-looking business names as a threat to Turkish. However, in Turkey, linguistic landscape studies have received increasing attention in recent years as a field of research that examines the visual presence of language in the public sphere in relation to issues such as multilingualism, language policy, sociocultural relations, power dynamics, language teaching, and identity conflicts.

This study deals with the photographic archives of the Ottoman Period. The data for the analysis consists of photographs selected from the photographic archive of *Sebah & Joaillier Photographes* and the photographs and postcards under the subheading "city" in the *City, Society and Economy* collection of *Salt Research*. All photographs in the archives were not included in the study and random sampling technique was applied to determine the sample. In the analysis, monolingual and multilingual signs on Ottoman streets are analysed under the multilingual text type, which Mechthild Reh (2004) divides into four as "dublicating", "fragmentary", "overlapping" and "complementary", and the part writing types that Peter Backhaus (2007) divides into "monophonic", "polyphonic", "homophonic" and "mixed". The aim of the study is to reveal the written signs seen on the Ottoman streets in terms of language and language contact based on photographic archives. The analysis provides findings on the language and social structure of the period and provides data for linguistic landscape studies.

Keywords: linguistic landscape, Ottoman streets, signboard, language contact

A Symbolic Order or Dystopic Chaos: Exploring the Symbolic Constructs in *Blue Ticket* by Sophie Mackintosh

ASST. PROF. GONCA KARACA*

Blue Ticket written by Sophie Mackintosh depicts a dystopian world where women are given a blue ticket or a white ticket, which determines the path they follow during the rest of their lives: either as mothers or childless women. Indicating symbolic functions, the tickets are the tools shaped by patriarchal social norms and expectations concerning female identity and body. The journey of the protagonist, Calla, from conformity to such norms to resistance, from docility to rebellion provides a framework for analysing the conflict that exists between individual desire and societal conformity within the context of Jacques Lacan's theory of symbolic order.

As Calla evolves from a submissive body accepting her fate assigned by the oppressive society to an autonomous individual being aware of her own identity and agency, this shift, which overlaps with Lacan's idea of the subject's attempt to reconcile the individual self with social order, comes to an end with questioning the symbolic order. Moreover, Calla, on her journey, interacts with other women assigned with different tickets and comes to evaluate the social structures of reality from different perspectives. Accordingly, this paper aims to explore how the bodies and identities of women, especially the ones of protagonist, are constructed within patriarchal society through Lacanian theory.

Keywords: Blue Ticket, Sophie Mackintosh, Lacanian theory, Symbolic order, dystopia

SEMBOLİK BİR DÜZEN VEYA DİSTOPİK KAOS: SOPHIE MACKINTOSH'UN *MAVİ BİLET*'İNDE SEMBOLİK YAPILARI KEŞFETMEK

Sophie Mackintosh tarafından yazılan *Mavi Bilet*, kadınlara hayatlarının geri kalanında anne ya da çocuksuz kadın olarak izleyecekleri yolu belirleyen mavi

* Recep Tayyip Erdoğan University, Faculty of Social Sciences and Humanities, Department of English Language and Literature, gonca.karaca@erdogan.edu.tr, Orcid: 0000-0002-1013-7241

ya da beyaz biletin verildiği distopik bir dünyayı anlatmaktadır. Sembolik işlevlere işaret eden biletler, kadın kimliği ve bedenine ilişkin ataerkil toplumsal normların ve beklentilerin şekillendirdiği araçlardır. Başkarakter Calla'nın bu tür normlara uymasından direnişe, uysallıktan isyana doğru uzanan yolculuğu, bireysel arzu ile toplumsal uyum arasında var olan çatışmayı Jacques Lacan'ın sembolik düzen teorisi bağlamında analiz etmek için bir çerçeve sağlamaktadır.

Calla, baskıcı toplumun belirlediği kaderini kabul eden itaatkâr bir bedenden, kendi kimliğinin ve failliğinin farkında olan özerk bir bireye doğru evrilirken, Lacan'ın öznenin bireysel benliği toplumsal düzen ile uzlaştırma çabası fikriyle örtüşen bu değişim, sembolik düzenin sorgulanmasıyla sona ermektedir. Üstelik Calla, yolculuğunda farklı biletler verilen diğer kadınlarla etkileşime girmekte ve gerçekliğin toplumsal yapılarını farklı perspektiflerden değerlendirmeye başlamaktadır. Bu doğrultuda bu makale, Lacancı teori aracılığıyla kadınların bedenlerinin ve kimliklerinin, özellikle de başkarakterin bedeninin ve kimliğinin ataerkil toplumda nasıl inşa edildiğini keşfetmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar sözcükler: *Mavi Bilet*, Sophie Mackintosh, Lacancı teori, sembolik düzen, distopya

Jean Rouaud'un *Savaş Alanları* Adlı Özöyküsel Aile Romanı

ÖĞR. GÖR. GÖKHAN DİNAR* - PROF. DR. ALİ TİLBE**

Fransa'daki en saygın yazın ödüllerinden birisi olan *Le Prix Goncourt*'u Paris'te gazete bayiliği yapmaktayken yazdığı beş ciltten oluşan serinin *Savaş Alanları* adlı ilk romanıyla 1990 yılında alan ve dünya çapında ün kazanan Fransız yazar Jean Rouaud, romanda tarihsel bir bezemde I. Dünya Savaşı yıllarına uzanan *seriler yasası*[1] gibi yinelenen ölümlere adeta mahkûm gibi görünen üç kuşaklık aile öyküsünü resimsel bir anlatımla öyküler. Anlatıcı, sanki bu yazgının ipuçlarını saptamak ve çocukluğunun önemli kişiliklerini yaşama döndürmek istercesine geri sapımlarla tarihe doğru kuşaklararası bir yolculuğa çağırır okuru. Sağlam ve tutarlı kurgusal yapısıylaokurun ilgisini çekmeyi başaran yazar, geçmişin sırlarını ortaya çıkaracak birçok yapısal ve izleksel ögeyi içiçe örüntülemektedir. Fransa'daki bir bölgenin günlük yaşamına, insanların kuşaklararası öyküsünü de eklemleyerek okura ilgi çekici bir özöyküleme örneği sunmaktadır. Dört bölümden oluşan romanın her bölümü cenaze ve ölüm sahneleriyle çerçevelenmiştir. İlk bölüm, anlatıcının anne tarafından terzi olan büyük babası Alphonse Burgaud'nun Loire Inferieure bölgesinin yağmurlu ve puslu evrenindeki yaşamını ve ölümünü anlatan adeta bir ölüm yazısı fr. nécrologie olarak kurgulanmıştır. Anlatının ve ailenin temel kişilerinden birisi olan büyükbaba ve anıları, yazarın ggerçekte doğrudan tanık olmadığı, fakat evde bulunan fotoğraf, kartpostal ve anı defteri gibi belgelerden yola çıkarak kurguladığı anlatısının merkezinde yer alınmaktadır. Bu bağlamda Jean Rouaud'un romanını özyaşamöyküsel nitelikli bir özöyküleme (fr. autonarration) olarak tanımlamak olasıdır. Özöyküleme'de yazar, örtük ya da açık olarak kendisinin de anlatıda eyleyen olduğu, yaşanmış ya da düşsel/imgesel bir olay örgüsüyle okura seslenir. Bu çalışmada, romandaki yapısal ve izleksel öğeleri inceleyerek, anlatıcının aktardığı imleri ve derin yapıdaki örtük anlamlardan devinimle *ben*in arayışındaki yazarın geçmişinde beliren örge ve izlekler ile özyaşamöyküsel gizemleri çözümlemeye çalışacağız.

* Milli Savunma Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu Kurslar Müdürlüğü, gokhandinar@gmail.com, Orcid: 0000-0002-6057-7042
** İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Fransız Dili Eğitimi ABD, ali.tilbe@iuc.edu.tr, Orcid: 0000-0003-4634-8822

[1] *Seriler Yasası*, aynı yya da benzer olguların beklenmedik ya da olasılık dışı yinelenmelerini açıklamaya çalışır. Fr. Loi des séries

Anahtar sözcükler: Jean Rouaud, *Savaş Alanları*, özyaşamöyküsü, özöyküleme, özkurmaca, aile öyküsü

JEAN ROUAUD'S AUTONARRATIVE FAMILY NOVEL TITLED *FIELDS OF GLORY*

The French writer Jean Rouaud, who won *Le Prix Goncourt*, one of the most prestigious literary awards in France, in 1990 for the first novel in a series of five volumes entitled The Battlefields, written while he was working as a newsagent in Paris, tells the story of a family of three generations, who seem to be doomed to recurring deaths like a law of series extending back to the years of World War I in a historical ornament in a pictorial narrative. The narrator invites the reader on an intergenerational journey through history with flashbacks, as if to identify the clues of this fate and to bring the important personalities of his childhood back to life. The author, who manages to attract the reader's attention with his solid and consistent fictional structure, interweaves many structural and thematic elements that will reveal the secrets of the past. By adding the intergenerational story of people to the daily life of a region in France, he presents the reader with an interesting example of autobiography. The novel consists of four chapters, each of which is framed by scenes of funeral and death. The first chapter is structured as an obituary fr. nécrologie describing the life and death of the narrator's maternal grandfather Alphonse Burgaud, a tailor, in the rainy and hazy universe of the Loire Inferieure region. The grandfather, one of the main figures of the narrative and the family, and his memories are at the centre of the narrative, which the author did not directly witness, but constructed based on documents such as photographs, postcards and memoirs found in the house. In this context, it is possible to define Jean Rouaud's novel as an autonarrative (fr. autonarration) with an autobiographical quality. In autonarration, the author implicitly or explicitly addresses the reader with a lived or imaginary/imaginary plot in which he himself is an agent in the narrative. In this study, by analysing the structural and thematic elements in the novel, we will try to analyse the implications conveyed by the narrator and the patterns and themes and autobiographical mysteries that emerge in the past of the author in search of the self with the movement from the implicit meanings in the deep structure.

Keywords: Jean Rouaud, *Fields of Glory*, autobiography, autonnarration, aautofiction, family story

Fransızca Yazma Yeteneğinin Geliştirilmesi: Avrupa Dil Ortak Çerçeve Programı ve Çevrimiçi Eğitim Araçlarının Rolü

ÖĞR. GÖR. GÖKHAN DİNAR* - DR. ÖĞR. ÜYESİ YUSUF TOPALOĞLU**

Bilimsel ve teknolojik ilerleme ve gelişmeler, yaşamın her alanında etkililiğini gösterdiği gibi yabancı dil öğretimi ve öğrenimi sürecinde, özellikle çevrimiçi yabancı dil öğretimi ve öğrenimi konusunda da etkilidir. Bu süreçte kullanılan çevrimiçi eğitim araçları, öğrencilerin zorlandıkları, anlayamadıkları ve yeni öğrendikleri konuları tekrarlama olanağı verme konusunda oldukça çok yarar ve kazanım sağlarlar. Bu bağlamda söz konusu araştırmada, çevrimiçi Fransızca dil yeterliliklerinden yazma becerisi geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Gerçekten çevrimiçi eğitimle ve çevrimiçi eğitim araçlarıyla Fransızca dil yeterliliklerinden yazma becerisi geliştirilebilir mi? Bu araştırmanın örneklemini, Fransa dışından öğrenci adaylarının Fransızca dil yeterliliğini belgelemek için Fransız Eğitim Bakanlığı tarafından verilen, resmi bir diploma olan uluslararası DELF (Fr. diplôme d'études en langue française / Tr. Fransız Dili Eğitimi Diploması) B2 sınavı için hazırlanan ve tamamı Fransız lisesinde öğrenimini sürdüren B2 seviyesinde dersleri takip eden öğrenciler oluşturmaktadır. Çevrimiçi öğrenim gören bu öğrencilerin yazma becerilerini ölçmek ve gelişimleri ile ilgili veri toplamak amacıyla, DELF sınavlarında yazma konusu olarak sık karşılaşılan eğitim, çevre, teknoloji, sağlık gibi alanlarda dilekçe, makale, tartışma gibi türlerde 5 farklı yazma sorusu sorulmuştur. Bu 5 farklı yazma sorusundan elde edilen bulgular, Avrupa Birliği Dil Çerçevesi ve DELF sınavları değerlendirme ölçütlerinde bulunan değerlendirme araçlarıyla incelenmiştir. Öğrenciler, yazma becerilerinde sınav değerlendirme ölçütleri çerçevesinde bulunan *görevin gerçekleştirilmesi*, *tutarlılık ve bütünlük*, *toplumdilbilimsel uygunluk*, *sözcük kullanımı*, *biçim-sözdizimi* yeterliliklerinde B2 seviyesinde bir gelişme gösterdikleri saptanmıştır. Ancak sınav biçiminin dayattığı çıktılar göz önüne alındığında bu öğrencilerin, bilinen veya doğru olarak kabul edilen belirli önermelerden başka önermeler çıkarma (Fr. argumentation / Tr. akıl yürütme) becerileri, bağlaç kullanımı, makale ve

* Milli Savunma Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu Kurslar Müdürlüğü, gokhandinar@gmail.com, Orcid: 0000-0002-6057-7042
** İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Fransız Dili Eğitimi ABD, yusuf.topaloglu@iuc.edu.tr, Orcid: 0000-0003-2832-6902

dilekçe yazma gibi türlerde bazı yetersizliklerinin olduğu gözlemlenmiş ve özellikle akıl yürütmede zorlandıkları anlaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Fransız Dili Eğitimi (DELF), çevrimiçi öğrenim, B2 Sınavı, Fransızca yazma becerileri

DEVELOPING WRITING ABILITY IN FRENCH: COMMON EUROPEAN FRAMEWORK OF REFERENCE FOR LANGUAGES AND ONLINE LEARNING TOOLS

Scientific and technological progress and developments are effective in every field of life and the process of foreign language teaching and learning, especially in online foreign language teaching and learning. Online education tools used in this process provide a lot of benefits and gains in terms of allowing students to repeat the subjects that they have difficulty with, cannot understand, and have just learned. This study aims to develop writing skills from online French language competencies in this context. Can writing skills among French language competencies be created through online education and online educational tools? The sample of this study consisted of students preparing for the international DELF (Fr. diplôme d'études en langue française) B2 exam, an official certificate issued by the French Ministry of Education to certify the French language proficiency of prospective students from outside France, and all of whom were attending French high schools and following B2 level courses. To assess the writing skills of online students and gather data on their progress, we asked them five different writing questions related to common writing topics in DELF exams, such as petitions, articles, and discussions. The writing prompts covered the fields of education, environment, technology, and health. The findings obtained from these five different writing questions were analyzed with the assessment tools included in the assessment criteria of the European Union Language Framework and DELF exams. It was determined that the students showed an improvement at the B2 level in the competencies of task realization, coherence and completeness, sociolinguistic appropriateness, word usage, and morphosyntax within the framework of the exam evaluation criteria in writing skills. However, when the outcomes imposed by the exam format are taken into consideration, it is observed that these students have some inadequacies in certain areas such as argumentation

skills, use of conjunctions, writing essays and petitions, and it is understood that they have difficulties, especially in reasoning.

Keywords: French Language Education (DELF), online learning, B2 Exam, French writing skills

Zamana Gülen İmge: Ophelia Kompleksi ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Ayna" Şiiri

PROF. DR. GÖKHAN TUNÇ*

William Shakespeare'in klasikleşmiş bir niteliğe sahip *Hamlet* adlı oyununda yer alan Ophelia karakteri, merkezî kişi olan Hamlet'in aksine arka planda kalmıştır. Ancak birçok araştırmacıya göre Ophelia, Shakespeare'in en trajik kadın karakterlerinden biridir. Annesini erken bir yaşta kaybeden söz konusu figür, başkalarının nesnesi hâline gelmiştir. Öte yandan Gaston Bachelard onu, dişil intiharın bir simgesi olarak yorumlar ve su, güzel kadın ve ölüm denklemleriyle birlikte Ophelia kompleksini ileri sürer. Bachelard gibi Ahmet Hamdi Tanpınar da Ophelia kompleksine çok özel bir konum atfeder. Tanpınar, suda çoğunlukla Ophelia'nın "yarım kalmış türküsünü", "saçlarının dağınık rüyasını" görür. Ophelia kompleksine romanlarında, hikâyelerinde ve denemelerinde yer veren Tanpınar'ın Yahya Kemal Beyatlı ve Ahmet Haşim'in şiirlerini değerlendirirken de bu komplekse başvurması dikkat çekicidir. Bununla birlikte Tanpınar; akademisyen/eleştirmen vasfıyla okuduklarını, diğer şairlerde tespit ettiklerini, peoetik bir bilince ve şiirsel ürüne dönüştürebilmeyi başarabilmiş bir sanatçıdır. İfade edilen özellik Tanpınar'ın "Ayna" adlı şiirinde de görülebilmektedir. Bahsedilen çerçevede bu makalede şairin, "Ayna" şiirinin temeline Ophelia imgesini yerleştirdiği iddia edilmiş ve şiirde Ophelia kompleksinin sahip olduğu işlev yorumlanmıştır. Bu konuda iki düzlemde bir okuma önerilmiştir. Birinci olarak Ophelia'nın sevdiği kişiyle birleşemeyen, genç yaşta yarım kalan öyküsünün aksine bir tamlıktan, bir başka ifadeyle tamlık hayalinden bahsedilmiştir. Bu tamlık hayalinin ortaya çıkmasını sağlayan unsurlar ise su ile ateştir. İkinci düzlemde dişil su ile eril ateşin birleşmesinin fantazmatik bir şekilde şiirsel öznenin anne ile kavuşmasını imlediği öne sürülmüştür. Tanpınar, Ophelia imgesi ile birlikte kaybıyla yüzleşir, yarım kalmışlık duygusunu aşmaya çalışır.

Anahtar sözcükler: Ahmet Hamdi Tanpınar, Ophelia kompleksi, modern Türk şiiri, "Ayna"

* Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, gokhantunc@anadolu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-9450-8045

THE IMAGE THAT SMILES AT TIME: THE OPHELIA COMPLEX AND AHMET HAMDİ TANPINAR'S POEM "THE MIRROR"

The character of Ophelia in William Shakespeare's classic play *Hamlet* has remained in the background, unlike the central character Hamlet. However, according to many researchers, Ophelia is one of Shakespeare's most tragic female characters. Having lost her mother at an early age, figure in question has become the object of others. On the other hand, as Gaston Bachelard interprets her as a symbol of feminine suicide and also introduces the concept of "Ophelia complex" along with the equations of water, beautiful woman, and death. Similar to Bachelard, Ahmet Hamdi Tanpınar also attributes a very special position to the Ophelia complex. Tanpınar often sees in water what he describes as Ophelia's "unfinished ballad" and the "tangled dream of her hair." It is noteworthy that Tanpınar refering to the Ophelia complex not only in his novels, stories, and essays but also when evaluating the poems of Yahya Kemal Beyatlı and Ahmet Haşim. Moreover, Tanpınar is an artist who was able to transform what he read as an academic/critic and what he detected in other poets into a peoetic consciousness and poetic product. This expressed feature can also be seen in Tanpınar's poem called "The Mirror." Within this context, in this article, while interpreting the function of the Ophelia complex within the poem, it is asserted that the poet embedded the image of Ophelia at the core of his poem. In this regard, a reading on two levels is proposed. Firstly, in contrast to Ophelia's uncompleted story that ended at a young age with an unfulfilled love, in other words a dream of completeness, has been mentioned. The elements that facilitate the emergence of this illusion of completeness are water and fire. It has been suggested that the fantastical merging of feminine water and masculine fire on the second plane implies the poetic subject's reunion with the mother. Tanpınar confronts loss through the image of Ophelia and attempts to overcome his sense of incompleteness.

Keywords: Ahmet Hamdi Tanpınar, the Ophelia Complex, Modern Turkish Poetry, "The Mirror"

Eleştirel Posthümanist Bir Okuma: Elif Sofya Şiirinde Hayvanlar

DR. ÖĞR. GÖR. GÖKŞEN YILDIRIM*

Rönesans ve Aydınlanma ile birlikte ortaya çıkan ve gelişen hümanizm, merkeze insanı alarak onu değerin yegâne ölçütü olarak belirleyen bir anlayıştır. İnsan sonrası(cılık) anlamına gelen posthümanizm ise sadece insanı değil tüm yaşamı merkezine alan ve türlerin dolaşık ilişkilenmelerini konu edinen Antroposen Çağ'a yönelik eleştirel bir pratiktir. Şiirlerinde türcülüğün, türcülükle birlikte uygarlığın/tarihin eleştirisini yapan ve bu konuda politik bir tavır da sergileyen Elif Sofya, ekopoetik şiirler kaleme alan bir şairdir. Hayvanı ve doğayı konu alan çoğu eserde çevresel duyarlılıktan ziyade insanmerkezci bir tutum ya da dil dikkati çekerken Elif Sofya, insan öznenin dışındakilerinin tanıklığına ehemmiyet verir, hayvanları sembolleştirmeden ve insan yararını gözetmeksizin hayvana ve hayvan oluşa (hatta başka oluşlara da) açılan olanaklı bir şiirin imkânını gösterir. Sofya'nın şiir diline bakıldığında aynı ihtimamın bu konuda da sergilendiği rahatlıkla görülecektir. Onun şiirlerinde hayvanlar, sadece kurgusal bir malzeme değildir, kültür ve tarihin görmezden geldiği bu "canlı" türü, şiirin esas öznesidir. Eko yıkımın en önemli sebebi olan insanın failliği meselesi şiirlerde sorgulanırken insanlık dışı olarak tanımlanan insan eylemlerinin sınır durumları da irdelenir. Sofya'nın *Ters Düşünce* (2005), *Düzensiz* (2010), *Dik Âlâ* (214), *Hayhuy* (2019) ve *Pençe* (2021) isimli yayımlanmış beş şiir kitabı bulunmaktadır. Biz de bu çalışmamızda eleştirel posthümanizmin genel bir değerlendirmesini yapmaya ve bu değerlendirmenin ışığında Elif Sofya'nın şiirlerindeki hayvan temsillerini incelemeye çalışacağız.

Anahtar sözcükler: Elif Sofya, ekopoetik şiir, eleştirel posthümanizm, hayvanlar

A CRITICAL POSTHUMANIST READING: ANIMALS IN THE POETRY OF ELIF SOFYA

Humanism, which emerged and developed with the Renaissance and Enlightenment, is an understanding that puts the human being at the center and

* Fırat Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, gyildirim@firat.edu.tr, Orcid: 0000-0002-8651-8489

determines him/her as the sole criterion of value. Posthumanism, is a critical practice towards the Anthropocene Age, which centers not only human beings but all life and the entangled relations of species. Elif Sofya, who criticizes speciesism and civilization/history along with speciesism in her poems and displays a political attitude in this regard, is a poet who writes ecopoetic poems. While in most works dealing with animals and nature, an anthropocentric attitude or language rather than environmental sensitivity is noticeable, Elif Sofya attaches importance to the testimony of those other than the human subject, and shows the possibility of a possible poetry that opens to animals and animal being (and even other beings) without symbolizing animals and without considering human benefit. When we look at the poetic language of Sofia, it will be easily seen that the same care is displayed in this regard. In her poetry, animals are not just a fictional material, this "living creature" that culture and history ignore is the main subject of the poem. While the issue of human, which is the most important cause of eco-destruction, is questioned in the poems, the limit states of human actions, which are defined as inhuman, are also examined. Sofya has five published poetry books, *Ters Düşünce* (2005), *Düzensiz* (2010), *Dik Âlâ* (214), *Hayhuy* (2019) and *Pençe* (2021). In this study, we will try to make a general evaluation of critical posthumanism and analyze the animal representations in Elif Sofya's poems in the light of this evaluation.

Keywords: Elif Sofia, ecopoetic poetry, critical posthumanism, animals

"Geçmiş Zaman Elbiseleri", "Bir Yol" ve *Zaman Sığınağı*'ndaki Geçmiş Zaman İmgesi Üzerine Bir Değerlendirme

DR. ÖĞR. GÖR. GÖZDE ÖZLEM*

Post-truth, Oxford Dilbilimler Sözlüğü tarafından 2016 yılında "yılın kelimesi" olarak seçilmiştir. Türkçeye "Hakikat Sonrası" veya "Gerçek Sonrası/Ötesi" olarak da çevrilen bu kavram ve onun etrafında gelişen tartışması öncelikle kendini siyasi olaylar da göstermiş, sosyal alanlarda da önemli bir yer kaplayacağının işaretlerini vermiştir. Christopher Schaberg bu kavramı "insanların inançlarının, estetik anlayışlarının, tüketici alışkanlıklarının, seyahat araçlarının ve inandıkları politikaların çembere alındığı bağnaz bölünme çağı" olarak tanımlar. Bu yüzden bu çağın sabırsız izleyicileri/okuyucularının edebiyat eserlerdeki hakikate ulaşması veya hakikat-sonrası duygusallıkla insanların birbiriyle etkileşime geçmesi için "rahatsız edici mekân"a gelmesi gerektiğini söyler.

Bu bildiride Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Abdullah Efendinin Rüyaları*'ndaki "Geçmiş Zaman Elbiseleri" ve "Bir Yol" adlı hikâyeleri ile Bulgar yazar Georgi Gospodinov'un *Zaman Sığınağı* adlı romanındaki "geçmiş zaman" imgesi üzerinden bir değerlendirme yapılacaktır. Eserlerin seçilme sebeplerinden birincisi basım yılları arasındaki zaman farkının (1937/39, 2020) neredeyse bir yüzyıl olmasıdır. Bu da post-truth çağının edebi eserdeki "geçmiş zaman" ve "hakikat" imgelerinin izdüşümlerine yol göstericisi olacaktır. Bir diğer sebep ise eserdeki anlatıcıların bakış açılarıdır; Tanpınar'ın eserlerinde birey merkezli, diğerinde ise toplum merkezlidir.

Tanpınar'ın incelenen eserlerinde anlatıcı, "geçmiş zaman" imgesini kullanırken rüya, hayal, geçmiş ve hakikat kavramlarını birbirine girer. Anlatıcı "hakikat"ine ulaşmak için onu rahatsız eden mekânlarda ya yolculuk yapar ya da korkunç/ olağanüstü olaylar yaşar. Bachelard gibi "poetik bir hayal" yaratır. Gospodinov'un eserinde, demans/alzheimer ile mücadele eden Avrupalı devletler, hastalar için "geçmiş zaman klinikleri" açar. Bu klinikler neticesinde gelişen olaylar doğrultusunda Avrupa, "geçmiş referandumu"na gider. Avrupalılar, "şimdi"nin ve "gelecek"in yok edilmesi düşüncesinden dolayı,

* Bursa Uludağ Üniversitesi, Türk Dili Bölümü, gozdeozlem@uludag.edu.tr, Orcid: 0000-0001-7280-4532

geçmişe sığınıp hatırladıkları "hakikati" kitsch gibi bir geçmişte yaşamaya çalışırlar.

Çalışmada, Tanpınar ve Gospodinov'un eserleri ile ilgili genel bilgi verildikten sonra eserlerdeki geçmiş zaman imgelerinin hangi sözcükleri üzerinden verildiği gösterilir. İki eserin üzerinden 20. ve 21. yüzyıl yazarlarının "geçmiş zaman" ve "hakikat" imgeleri karşılaştırılarak değerlendirilir.

Anahtar sözcükler: Tanpınar, Gospodinov, hikâye, roman, imge

AN EVALUATION ON THE IMAGE OF PAST TIME IN THE "GEÇMİŞ ZAMAN ELBİSELERİ", "BİR YOL" AND *TIME SHELTER*

Post-truth was selected as the "word of the year" by the Oxford Dictionary of Linguistics in 2016. The term firstly manifested itself in political events, indicating that it would also occupy an important place in social spheres. Christopher Schaberg defines this term as "an age of narrow divisions where people's beliefs, aesthetic understandings, consumer habits, modes of travel, and political convictions are circumscribed." Therefore, he suggests that the impatient viewers/readers of this era need to come to a "disturbing space" to reach the truth in literary works or to interact with each other with post-truth sentiment.

In this paper, an evaluation will be made based on the image of "past time" in Ahmet Hamdi Tanpınar's "Geçmiş Zaman Elbiseleri" and "Bir Yol" stories from *Abdullah Efendinin Rüyaları*, and the novel *Time Shelter* by Georgi Gospodinov. One of the reasons for selecting these works is the nearly century-long time difference between their publication years (1937/39, 2020), which will shed light on the reflections of the "past time" and "truth" images in literary works in the post-truth era. Another reason is the perspectives of the narrators in the works; in Tanpınar's works, it is individual-centered, while in the other, it is society-centered.

In the examined works of Tanpınar, the narrator intertwines the images of "past time" with dreams, fantasies, past, and truth. To reach his "truth," the narrator either travels in disturbing places or experiences terrifying/extraordinary events. He creates a "poetic imagination" like Bachelard. In Gospodinov's work, European countries struggling with dementia/Alzheimer's open "past time clinics" for patients. As a result of the events that unfold in these clinics, Europe heads to a "past referendum." Europeans try to live in a past that they remember as "truth" like kitsch, seeking

refuge in the past due to the thought of the destruction of the “now” and the “future.”

In the study, after providing general information about the works of Tanpınar and Gospodinov, it is shown through which words the images of “past time” in the works is conveyed. The images of “past time” and “truth” of 20th and 21st-century authors is evaluated by comparing the two works.

Keywords: Tanpınar, Gospodinov, story, novel, image

The Nexus Between Nature and Self in *Pride and Prejudice*

ASST. PROF. DR. GÜLDEN YÜKSEL*

This study aims to discuss the role of nature in depicting characters as it is expressed through the portrayal of landscapes in Jane Austen's novel *Pride and Prejudice* in comparison with the film adaptation of *Pride and Prejudice*, directed by Joe Wright in 2005. Unlike Jane Austen, Wright illustrates nature as a romanticized space in which characters realize their existence and form their identity. Ann Banfield asserts that the "influence of place determines the development of individual character as physical setting interacts with and forms consciousness." Nature and the objects in nature are used in order to reflect the personality, psyche, and consciousness of people since there is a close connection between nature and people's moods. In the film industry, the portrayal of landscapes has a powerful impact on the audience together with the characters' sounds, mimics, gestures, expressions, and body language. This study will explore the nexus between nature and self through close reading of Elizabeth Bennet's character in both the novel and its film adaptation.

Keywords: nature, self, film adaptation, *Pride and Prejudice*, Jane Austen

GURUR VE ÖNYARGI'DA DOĞA VE BENLİĞİN KESİŞİMİ

Bu çalışma, Jane Austen'in *Gurur ve Önyargı* romanındaki manzara tasvirlerinde doğanın, karakterlerin tasvirindeki rolünü, Joe Wright'ın 2005 yılında yönettiği Gurur ve Önyargı'nın film uyarlaması ile karşılaştırmalı olarak tartışmayı amaçlamaktadır. Wright, Jane Austen'den farklı olarak doğayı, karakterlerin varoluşlarını gerçekleştirdikleri ve kimliklerini oluşturdukları romantikleştirilmiş bir alan olarak tasvir eder. Ann Banfield, "fiziksel ortamın bilinçle etkileşime girmesi ve bilinci oluşturması nedeniyle, mekânın etkisinin bireyin kimliğinin gelişimini belirlediğini" ifade eder. Doğa ile insanların ruh halleri arasında yakın bir bağ olduğundan, doğa ve doğadaki nesneler insanın kişiliğini, ruhunu ve bilincini yansıtmak amacıyla kullanılmaktadır. Film endüstrisinde manzaraların tasviri, karakterlerin sesleri, mimikleri, jestleri, ifadeleri ve beden dilleriyle birlikte izleyici üzerinde güçlü bir etki yaratır. Bu

* Muğla Sıtkı Koçman University, Department of Western Languages and Literatures, guldenyuksel@mu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0000-2930

çalışma romanın baş kahramanı Elizabeth Bennet'in hem romandaki hem de film uyarlamasındaki karakterini yakından okuyarak doğa ve benlik arasındaki bağı inceleyecektir.

Anahtar sözcükler: doğa, benlik, film uyarlaması, *Gurur ve Önyargı*, Jane Austen

Ana Altayca Yakın Anlamlı Kökler

DR. GÜLHAN ÖZ AÇIK*

Altay dilleri ailesi, mikro düzeyde Türkçe, Moğolca ve Mançu-Tunguzca; makro düzeyde ise Korece ve Japoncanın da dâhil edildiği, henüz bilim dünyasınca kabul veya reddedilemeyen bir kuram olarak tanımlanabilir. Altay dilleri araştırmaları, Strahlenberg'in Tatar Dilleri ailesini oluşturmasıyla başlamıştır. Strahlenberg'in çalışmasını, Altay terimini ilk kez kullanan Castrén ve l//ş ve r//z denkliklerini kuran W. Schott'un çalışmaları takip eder. Bu başlangıç çalışmalarının ardından, dilbilimsel ölçütlere en yakın çalışma Ramstedt tarafından yapılır. Genel Türkçe, Çuvaşça ve Moğolca arasındaki l//ş ve r//z denkliklerini ve r/l'nin z/ş'den daha eski olduğunu tespit etmiş; birçok ses denkliği kurarak Altayistik çalışmalarında öncü olmuştur.

Ramstedt'in ardından Altayistik çalışmaları hız kazanmış; Aalto, Poppe, Kotwicz, Martin, Doerfer, Miller, Street, Clauson, Sçerbak, Róna-tas, Menges, Németh, Tekin gibi isimler alana katkı sağlayan birçok çalışma yapmıştır. Bu isimlerden Clauson, Doerfer, Németh gibi önemli isimler, uzun süreli bölgesel yakınlık ve dil ilişkilerinin bu dilleri birbirine yaklaştırmış olduğu düşüncesiyle Altay dilleri ailesi fikrine karşı çıkmışlardır.

Art arda yapılan yoğun çalışmalardan sonra Altayistik çalışmalarına gösterilen ilgi azalmıştır. Bunun nedenlerini Yılmaz (2018), çalışmaların kesin bir sonuca ulaşamaması, bir tarafın galip gelememesi, yeni yöntemlerin geliştirilememesi ve yeni verilerin ortaya çıkmaması olarak sıralamıştır. Ancak 2000'li yıllardan itibaren Altay dilleri çalışmaları tekrar başlamıştır. Dillerin morfolojik yapılarının kopyalamaya daha dirençli olması, araştırmacıların da bu denkliklere odaklanmasına neden olmuştur. Johanson, Starostin, Dybo, Robbeets ve Mudrak bu dönemin önemli isimleri olarak gösterilebilir.

Altayistik çalışmalarının ikinci döneminde yapılan en önemli çalışmalardan biri Starostin, Dybo ve Mudrak'ın birlikte hazırladığı An Etymological Dictionary of Altaic Languages (EDAL) adlı sözlüktür. 2800 Ana Altayca sözcüğün etimolojisi yapılan sözlükte, aynı zamanda Altay dillerinin karşılaştırmalı ses bilgisi ve biçim bilgisi, diller arası kopyalama düzeyleri ve dillerin tarihlendirmesi üzerine de bölümlere yer verilmiştir. Bu sözlükte yer

* Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, JAMYO Sosyal Bilimler Bölümü, gulhanozacik@gmail.com

alan bazı yakın anlamları köklerin varlığı dikkat çekicidir. Ses ve anlam olarak yaklaşan bu sözcüklerin çok daha eski bir *qı kökünden geldiği düşünülmektedir. Bu çalışmada bu kökler arasındaki yakınlaşma gösterilmeye çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Altay dilleri ailesi, karşılaştırmalı dilbilim, Ana Altayca, rekonstrüksiyon

MAIN ALTAIC CLOSELY RELATED ROOTS

The Altaic family of languages includes Turkish, Mongolian and Manchu-Tunguz at the micro level; at the macro level, it can be defined as a theory that includes Korean and Japanese and has not yet been accepted or rejected by the scientific world. Research on Altaic languages began with Strahlenberg's creation of the Tatar Languages family. Strahlenberg's work is followed by the work of Castrén, who first used the term Altai, and W. Schott, who established the equivalences of l//ş and r//z. After these initial studies, the study closest to the linguistic criteria is done by Ramstedt. He determined the equivalences of l//ş and r//z between General Turkish, Chuvash and Mongolian and that r/l is older than z/ş; He became a pioneer in Altayistic studies by establishing many sound equivalences.

After Ramstedt, Altayistic studies gained momentum; names such as Aalto, Poppe, Kotwicz, Martin, Doerfer, Miller, Street, Clauson, Sçerbak, Róna-tas, Menges, Németh, Tekin have made many studies that contributed to the field. Important names such as Clauson, Doerfer, Németh opposed the idea of the Altaic family of languages, with the idea that long-term regional proximity and language relations had brought these languages closer together.

After successive intensive studies, interest in Altaistic studies has decreased. Yılmaz (2018) listed the reasons for this as the studies not reaching a definitive conclusion, one side not being victorious, new methods not being developed, and new data not emerging. However, since the 2000s, studies on Altaic languages have started again. The fact that the morphological structures of languages are more resistant to copying has caused researchers to focus on these equivalences. Johanson, Starostin, Dybo, Robbeets and Mudrak can be shown as important names of this period.

One of the most important works done in the second period of Altayistic studies is the dictionary called An Etymological Dictionary of Altaic Languages (EDAL), prepared together by Starostin, Dybo and Mudrak. The dictionary, in

which the etymology of 2800 main Altaic words is made, also includes sections on comparative phonology and morphology of Altaic languages, levels of interlingual copying and dating of languages. The existence of some closely related roots in this dictionary is noteworthy. It is thought that these words, which are close in sound and meaning, come from a much older root *qı. In this study, we will try to show the rapprochement between these roots.

Keywords: Altaic languages family, comparative linguistics, Proto-Altaic, reconstruction

Kazakistan'da Turizm Alanında Yabancı Dilin Önemi

DR. GÜLNAZ FAYZULLA* - AKMARAL ABDİGAPPAR**

Ülkede turizmin geliştirilmesi devlet politikasının ana yönüdür. Turizmin gelişmesiyle Kazakistan'ın ekonomik durumunun iyileştirilebileceği ve bir takım sosyal sorunların çözülebileceği de bilinmektedir. Kazakistan turizmin gelişmesi için gerekli tüm kültürel, tarihi, coğrafi ve iklim koşullarına sahiptir. Bağımsızlığını kazandıktan sonra kültürel ve tarihi değerlerin güncellenmesi amacıyla bu alanın geliştirilmesi için ön koşullar oluşturulmuştur.

Şu anda bağımsız ülkemiz, dünya uygar ülkeleri saflarına katılmış, diğer ülkelerle siyasi, ekonomik, kültürel ve dostane ilişkileri güçlendirmiş, dünya toplumunda nüfuzunu artırmıştır. Bu bağlamda, modern yaşamın gereklerine uygun, rekabetçi, çok dilli bir insan oluşturma, birden fazla dile hakim uzman yetiştirme ve yabancı dil öğretimini yeni bir düzeye çıkarma sorunu, ülkenin günümüzün eğitim sisteminde temel görevlerinden biri haline gelmiştir. Çünkü ülke ekonomisine tek katkı sağlayan turizm sektörü için yabancı dil öğrenmek ayrı bir önem taşıyor.

Bu bildiride, yabancı dili erken yaşlarda, özellikle de on yaşından önce öğrenmeye başlayan çocukların, o dili temsil eden kişiler düzeyinde öğrenme olanağına sahip olduğu dünya çapındaki dilbilimciler tarafından kanıtlanmıştır. Biz de bu bilimsel delillere dayanarak Kazakistan'ın geleceği için genç neslin yabancı dil öğrenmesi için azami çaba göstererek 21. yüzyılın öğretmenlerini desteklemeliyiz.

Anahtar sözcükler: turizm, yabancı dil, ülke gelişimi, eğitim sistemi, turizm sektörü.

* KC Türkistan, Uluslararası Turizm ve Otelcilik Üniversitesi, faizulla.g@iuth.edu.kz
** Ö. Canibek Güney Kazakistan Pedogoji Üniversitesi, abdigappar78@mail.ru

Hans Friedrich Blunck'un *Die Urvätersaga* Eseri Örneğinde Nazi Almanyasının Edebiyat Anlayışı

DOÇ. DR. GÜLRÛ BAYRAKTAR*

Alman Edebiyatı 1933 sonrasında Nasyonal Sosyalizm ile birlikte ağır bir darbe almıştır. Yazarlar, düşünürler ve felsefeciler kaleme aldıkları düşüncelerinin yönetim ile eş güdümlü olmasına dikkat etmek durumunda kalmışlardır. Baskı altında yazmak istemeyen veya yazamayanlar ülkeyi terk etmiş veya yazmayı bırakmışlardır. Israrla yazmaya devam edenler ise tecrit edilmiş ve sürgün edildikleri ülkelerde özgürlükleri el verdiği ölçüde yazmaya devam etmişlerdir. 10 Mayıs 1933'te, Alman öğrenci topluluğunun düzenlediği kitap yakma gecesinde Sigmund Freud, Karl Marx, Heinrich Mann gibi günümüzde klasik olarak adlandırabileceğimiz yazarların kitapları yakılmış ve bütün kütüphanelerde yasaklanmıştır.

Ancak buna rağmen 1933-1945 yılları arasında Nazi Almanyasında edebiyat üretimi devam etmiştir. Bu dönemin entelektüellerinden oluşan bir çoğunluğun Nasyonal Sosyalizme bağlılıklarını ilan etmeleriyle mümkün olmuştur. Kendilerini artık Nasyonal Sosyalist yazar olarak adlandıranlar, "Alman Yazarları Koruma Derneği"nin bir alt örgütü olan milliyetçi "Ulusal Yazarlar Çalışma Grubu" ve ulusal-muhafazakâr "Alman Şairler Akademisi" gibi mevcut sağcı örgütlerde yer aldılar.

Hans Friedrich Blunck adı geçen sağ oluşumların başında yer almış bir hukukçu ve yazar olarak birçok eser kaleme almıştır. Bunlardan biri olan 'Die Urvätersaga' (Öz Ata Destanı) 1934 yılında kaleme alınmış türünün en önemli örneklerinden biri olmakla birlikte üç ayrı romandan oluşmaktadır. Her bir roman kendi içerisinde dönemin ruhuna uygun üslupta yazılmıştır. Romanlar içerdikleri motif ve semboller bakımından nasyonal sosyalist okurlara yönelik yazılmış ve yönetimin de ari ırk söylemlerine hizmet eder biçimdedir.

Bu çalışmada Alman Kültür Bakanlığının başına getirilen ve yazım denetimini yürüten Hans Friedrich Blunck'un *Die Urvätersaga* eseri örneğinde 2. Dünya Savaşı esnasında Almanya'da ne tür bir edebiyatın yapıldığını, yazarlarının hangi dürtüyle çalışmalarını yürüttüklerini ve ortaya konulan

* Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Almanca Bölümü, gulru.bayraktar@alanya.edu.tr, Orcid: 0000-0003-1249-0513

eserlerin muhteviyatı incelenmiştir. İncelemeler sonucunda Nasyonal Sosyalist edebiyatın 2. Dünya Savaşına has, dünya edebiyatı çağdaşlarına kıyasla kendine özgü bir tür olduğu ortaya konulmuştur.

Anahtar sözcükler: Alman Edebiyatı, 2. Dünya Savaşı, nasyonal sosyalizm, destan

HANS FRIEDRICH BLUNCK'S WORK *DIE URVÄTERSAGA* AS AN EXAMPLE OF NAZI GERMANY'S LITERARY CONCEPTION

German literature suffered a severe blow with the rise of National Socialism after 1933. Writers, thinkers, and philosophers found themselves compelled to align their thoughts with the government. Those who did not want to write under pressure or could not write either left the country or stopped writing altogether. Those who persisted in writing were isolated and exiled, but continued to write as much as their freedom allowed in the countries where they were exiled. On May 10, 1933, during the book-burning night organized by the German student community, books by authors such as Sigmund Freud, Karl Marx, and Heinrich Mann, whom we would now consider classics, were burned and banned from all libraries.

Nevertheless, literary production continued in Nazi Germany between 1933 and 1945. This was made possible by a majority of intellectuals from this period declaring their allegiance to National Socialism. Those who now referred to themselves as National Socialist writers were involved in existing right-wing organizations such as the nationalist “National Writers’ Working Group” a subsidiary of the “German Writers' Protection Association” and the national-conservative “German Poets Academy”.

Hans Friedrich Blunck, a jurist and writer, played a prominent role in these right-wing formations and penned numerous works. One of them, "Die Urvätersaga" (The Ancestral Saga), written in 1934, is one of the most important examples of its genre, consisting of three separate novels. Each novel is written in a style appropriate to the spirit of the time. The novels are written for National Socialist readers in terms of the motifs and symbols they contain and serve the government's Aryan race discourse.

This study examines the type of literature produced in Germany during World War II, the motivations of its writers, and the content of the works produced, using Hans Friedrich Blunck's work *Die Urvätersaga* as an example.

As a result of the examinations, it has been shown that National Socialist literature during World War II was a unique genre, distinct from its contemporaries in world literature.

Keywords: German literature, World War II, national socialism, saga

Şiirde İmgenin Kullanımına İlişkin Bir İnceleme

DR. GÜLŞEN CAN*

İmge, şiirde anlam alanının en önemli ögesidir. Şiirin bir bölümünü ya da tamamını etkisi altına alan bir gösterge olan imge, şairlerin şiirlerini üzerine bina ettikleri temel dil bilimsel unsurdur. Bu çalışmada Türkçe ders kitaplarındaki şiirler, "imge"nin şiir sanatındaki önemi ışığında incelenmiş, öğrencilerin Türkçe dersinde nasıl bir şiir dili ile karşı karşıya olduklarını betimlemek amaçlanmıştır. Nitel bir çalışma olan bu araştırmada içerik analizi yöntemi kullanılmış, kitaplardaki metinler betimsel tarama modeline göre incelenmiştir. Çalışma materyalini, 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde okutulan sekiz adet Türkçe ders kitabı ve bu ders kitaplarında yer alan 64 şiir metni oluşturmaktadır. Türkçe ders kitaplarındaki şiirlerde toplam 342 imge sıklığı ifadesi saptanmış, bazı şiirlerin imge yönünden çok zengin olduğu bazı şiirlerde ise imge olarak adlandırılabilecek bir tek dil unsurunun bulunmadığı tespit edilmiştir. Sekiz adet Türkçe ders kitabında yer bulan: Cahit Sıtkı Tarancı'nın "Çocukluk" ve "Bu Sabah Hava Berrak", Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun "Türküler Dolusu" ve "Mavi Portakal", Orhan Veli Kanık'ın "Gün Doğuyor", Ülkü Tamer'in "Yıldız Yağmuru", Cahit Külebi'nin "Rüzgâr" ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Bursa'da Zaman" şiirleri 64 şiir içerisinde imge yoğunluğu ve anlam olanakları bakımından en zengin şiirlerdir. Çalışmanın temel sonucu, Türkçe ders kitaplarında Türk Edebiyatının önemli şairlerine ait şiirlere daha fazla yer vermek gerektiğidir. Dil eğitimi konusunda nitelikli metinlerle karşı karşıya gelen çocuklar, ana dillerini daha sağlıklı bir şekilde öğrenme imkânı bulmaktadır.

Anahtar sözcükler: şiir, imge, Türkçe ders kitapları, dil bilimi

A STUDY ON THE USE OF IMAGE IN POETRY

Image is the most important element of the field of meaning in poetry. Image, which is a sign that affects a part or the whole poem, is the basic linguistic element on which poets build their poems. In this study, the poems in Turkish textbooks were analyzed in the light of the importance of "image" in the art of poetry, and it was aimed to describe what kind of poetry language students are

* Türkçe Eğitimi, gulsencan.d@gmail.com, Orcid: 0000-0003-2602-8039

faced with in Turkish lessons. In this qualitative study, the content analysis method was used and the texts in the books were analyzed according to the descriptive screening model. The study material consisted of eight Turkish textbooks taught in the 2018-2019 academic year and 64 poetry texts in these textbooks. A total of 342 image frequency expressions were found in the poems in the Turkish textbooks, and it was determined that some poems were very rich in terms of images, while some poems did not have a single language element that could be called an image. In eight Turkish textbooks: Cahit Sıtkı Tarancı's "Childhood" and "Bu Sabah Hava Berrak", Bedri Rahmi Eyüboğlu's "Türküler Dolusu" and "Mavi Portakal", Orhan Veli Kanık's "Gün Doğuyor", Ülkü Tamer's "Yıldız Yağmuru", Cahit Külebi's "Rüzgâr" and Ahmet Hamdi Tanpınar's "Bursa'da Zaman" are the richest poems in terms of image density and meaning possibilities among 64 poems. The main conclusion of the study is that Turkish textbooks should include more poems by important poets of Turkish Literature. Children who are confronted with qualified texts in language education have the opportunity to learn their mother tongue in a healthier way.

Keywords: Poetry, image, Turkish textbooks, linguistics

Çarlık Rusyası Döneminde Nahçıvan'ın Siyasi-Ekonomik Hayatı *Molla Nasraddin* Sayfalarında

GÜNEL ASGEROVA*

Kafkasya'da Rusya ile İran arasında başlayan savaş, Gülistan (1813) ve Türkmençay (1828) antlaşmalarının imzalanmasıyla sona erdi, Azerbaycan'ın kuzeyi Çarlık Rusya'sının egemenliyine devr edildi. Çarlık 19. yüzyılın başından itibaren Azerbaycan'da hıristiyanlaştırma ve ruslaştırma politikası uygulamaya başladı. Azerbaycan'ın kuzey kesiminin Çarlık Rusya'sının egemenliyi altında olduğu zamanlar tarihimizde oldukça zor bir dönem olarak anılmaktadır.

Çarlık Rusya'sının Türk-İslam dünyasına yönelik planladığı sömürge politikası *Molla Nasreddin*'in eleştirilerinden kaçmadı. Ana hedefi ve arzusu Doğu halklarını özgür ve bağımsız görmek olan *Molla Nasreddin*, 25 yıllık yayın süresi boyunca Çarlık Rusyasına, Batılı ülkelerin sömürgeci politikasına, İran despotizmine ve şah rejimine karşı mücadele etmiştir. Bu mücadelede *Molla Nasreddin*'i yalnız bırakmayan Nahçıvanlı yazarlar keskin yazılarıyla ona destek olmuşlardır. Çarlık Rusyasının Nahçıvan'a yönelik ikili politikasını ifşa edərkən, nahçıvanlı mollanesraddinleri cesur, açıklayıcı yazılarında Doğu halklarına yapılan baskıları ve adaletszlikleri eleştirdiler.

Nahçıvan'ın siyasi ve ekonomik hayatındaki olayları hicivli renklerle yansıtan bu haberler, derginin hiciv makaleleri, yazılar, şiirler, kısa hikayeler, duyurular ve karikatürler aracılığıyla halkın dikkatine sunuldu. Hiciv tarzında dikkatlere sunulan bu olaylar, tüm içeriği ve ciddiyeti bakımından güçlü bir etkiye sahipti.

Çarlık Rusyası (1906-1917) dönemini kapsayan *Molla Nasreddin* dergisinin sayılarındaki raporda, Nahçıvan'ın 20. yüzyıl başındaki siyasi ve ekonomik hayatı nahçıvanlı mollanasreddincilerin degide yayınlanan gazetecilik yazılarına dayanan analizlerle ele alındı.

Molla Nasreddin dergisinin Türk-İslam dünyası halklarının hayatını konu alan çalışması, değeri ve önemi itibarıyla günümüzde de güncelliğini korumaktadır.

* Doktora Öğrencisi, AMİA Nahçıvan Bölümü, gunalasgar1987@gmail.com, Orcid: 0009-0008-3598-1597

Araştırmanın temel amacı, *Molla Nasreddin*'de Nahçıvan'ın sosyo-ekonomik yaşamıyla ilgili yazıları belirlemek ve değerlendirmektir.

Yazar, 20. yüzyılın başlarında Nahçıvan bölgesi de dâhil olmak üzere Doğu ülkelerinde, illerde ve bölgelerde uygulanan sömürge politikasına rağmen, ozamanın önde gelen aydınlama fiqürlerinin mücadelesinin bir sonucu olarak, antik bölgenin her alanında köklü deyişiklikler olduğunu, büyük bir gelişme ve ilerleme aşaması gerçekleştirdiyini kaydetdi.

Anahtar sözcükler: Celil Memmedguluzade, Nahçıvan çevresi, Nahçıvan yazar ve muhabirleri, Türk-İslam dünyası, Çarlık Rusyası, *Molla Nasreddin* dergisi

POLITICAL AND ECONOMIC LIFE OF NAKHCHIVAN DURING TSARIST RUSSIA ON THE PAGES OF *MOLLA NASREDDIN*

The war between Russia and Iran in the Caucasus resulted in the signing of the Gulustan (1813) and Turkmenchay (1828) treaties. Since the beginning of the 19th century, Tsarism began to pursue a policy of Christianization and Russification in Azerbaijan. The periods of the northern part of Azerbaijan under tsarist Russia are remembered in our history as a very difficult period.

During the 25 years of publication *Molla Nasreddin* fought both against the colonial policy of Western states and Shah's regime. Nakhchivan authors also supported" Molla Nasreddin" with their sharp writings. Mollanasreddinists from Nakhchivan criticized the cruelty and injustice committed to the Eastern peoples in their bold, revealing writings.

The news, reflecting the events in the life of Nakhchivan were brought to the attention of the public through satirical articles, feuilletons, poems, essays, announcements and caricatures of the magazine.

In the report, the issues of the journal *Molla Nasreddin* covering the period of Tsarist Russia (1906-1917), the political and economic life of Nakhchivan at the beginning of the 20th century were involved in the analysis based on the journalistic writings of Nakhchivan mollanasreddinists published in the magazine.

The study of the coverage of the life of the peoples of the Turkic-Islamic world of the magazine *Molla Nasreddin* is still relevant today in terms of its value and importance.

The main purpose of the study is to reveal and evaluate the articles published in *Molla Nasreddin* on the socio-economic life of Nakhchivan.

The author noted that despite the colonial policy carried out in the Eastern countries, provinces and regions, including Nakhchivan at the beginning of the 20th century, as a result of the struggle of the leading educational figures, radical changes took place in all areas of the ancient land, a stage of great development and progress was held.

Keywords: Jalil Mammadguluzade, Nakhchivan environment, Nakhchivan writers and correspondents, Turkic-Islamic world, Tsarist Russia, *Molla Nasreddin* magazine

Alibala Hajizade'nin Yaratıcılığı: Genç Neslin Millî ve Kültürel Değerler Ruhuna Uygun Olarak Yetiştirilmesinin Rolü

GÜNEL HABİBOVA*

Alibala Hajizadeh, modern Azerbaycan edebiyatının seçilmiş isimlerinden biri olup, eserleri genç nesillere milli ve kültürel değerlerin öğretilmesinde ve onları vatanseverlik ruhuyla eğitmede önemli bir rol oynamaktadır. Hacızade'nin eserleri halkın tarihi, kültürü ve gelenekleriyle yakından ilgili olmakla birlikte aynı zamanda modern zamanın zorluklarına ve sorunlarına da değinmektedir. Bu bağlamda onun edebiyatı genç okuyucuların kendi ulusal kimliklerini benimsemelerine ve anlamalarına yardımcı olacak zengin bir kaynaktır.

Hacızade'nin yazıları vatanseverlik, cesaret, adalet ve insanlık gibi temalar etrafında dönüyor. Mesela "Rüyama şehit girdi", "Ayrılık", "Vefa" ve diğerleri bu fikirlere örnektir. Bu tema üzerinde çalışan Hacızade, okurların milli kimliğini güçlendirerek onlarda kahramanlık, fedakarlık ve vatandaşlık sorumluluğu duygularını uyandırıyor.

Alibala Hacızade'nin çalışmaları, bu kadar tematik zenginlik ve kültürel derinlikle, genç neslin milli ve kültürel değerler ruhuyla eğitilmesinde önemli bir rol oynuyor. Eserleri okuyuculara kültürel mirası hem inceleme hem de koruma konusunda ilham veriyor. Hacızade bu sayede gelecek nesillere millî kimliklerini ve kültürel değerlerini korumayı ve onlara sadık olmayı öğretmektedir.

Anahtar sözcükler: medeni, millî, kültürel, miras, rol

ALIBALA HAJIZADE'S CREATIVITY THE ROLE OF RAISING THE YOUNG GENERATION IN LINE WITH NATIONAL AND CULTURAL VALUES

Alibala Hajizade is one of the prominent figures of modern Azerbaijani literature, and his works play an important role in educating the younger generation in line with national and cultural values and in educating them with a patriotic spirit. Hajizade's works are closely related to the history, culture, and traditions of the people, while also addressing the challenges and problems of

* Doktora Öğrencisi, Nizami Gencevi Ulusal Azerbaycan Edebiyat Müzesi, nizamiqizi.gunel@gmail.com

modern times. In this context, his literature is a rich source that helps young readers to embrace and understand their national identity.

Hajizade's writings revolve around themes such as patriotism, courage, justice, and humanity. For example, "A Martyr Came into My Dream", "Separation", "Loyalty", and others are examples of these ideas. By working on these themes, Hajizade strengthens the national identity of readers and instills in them feelings of heroism, self-sacrifice, and civic responsibility.

Alibala Hajizade's creativity plays an important role in the upbringing of the young generation in the spirit of national and cultural values with such thematic richness and cultural depth. His works inspire readers to both study and preserve cultural heritage. In this way, Hajizade teaches future generations to preserve their national identity and cultural values and to remain faithful to them.

Keywords: civil, national, cultural, heritage, role

Arap Şiirinin Türk Edebiyatındaki Konumu: Eleştirel Bir İnceleme

DOÇ. DR. GÜRKAN DAĞBAŞI*

Türkler ve Araplar arasındaki kültürel etkileşim yüzyıllar öncesine dayanmaktadır. Türklerin İslamiyet'e girmesinden itibaren yoğunlaşarak artan bu etkileşimin sonunda başta dini eserler olmak üzere, siyasi ve tarihi eserlerin yanı sıra -özellikle son otuz yılda- edebi eserler de Arapçadan Türkçeye çevrilmeye başlamıştır. 1988 yılında Necib Mahfuz'un Nobel Edebiyat Ödülünü kazanması Arapçadan Türkçeye yapılan çeviriler açısından bir dönüm noktası oluşturmaktadır. Çünkü bu tarihten itibaren Arapçadan Türkçeye çevrilen edebi eser sayısında adeta bir sıçrama yaşanmıştır. En çok çevrilen tür ise romandır. Roman türünü şiir, kısa öykü tiyatro türleri takip etmektedir.

Arap edebiyatında özel bir konumu bulunan şiir türü de Türkçeye çevrilen edebî eserler arasında öne çıkmaktadır. Şu ana kadar Arap şiirinden yaklaşık yirmi beş şaire ait doksan eser Türkçeye çevrilmiştir. Ancak bu sayı çok ama çok azdır. Türkçeye en çok eseri çevrilen şairler Adonis, Mahmud Derviş, Nizar Kabbani ve Halil Cubran'dır. Bu dört şaire ait çeviri eser sayısı tüm çevrilen eserlerin neredeyse yarısını oluşturmaktadır. Bu şairlerin yanı sıra Muhammed Bennis, Hulud el-Mualla, Ayşe Basri, Fedva Tukan, Nazik el-Melaike, Selim Bereket gibi isimlerde Türkçeye çevrilmiştir. Ancak şunu da söylemek gerekir ki çevrilen şiir kitapları her zaman direkt Arapçadan çevrilmemiştir. Bazıları İngilizce veya Fransızcadan Türkçeye çevrilmiştir.

Çevrilen şiir kitabı sayısı günden güne arttıkça, bu çevirilere dair birtakım sorular zihinlerde oluşmaya başlamıştır: Çeviriler aslına sadık mı, birden çok çevirisi olan şiirlerde acaba hangisi hem biçim hem de içerik olarak kaynak metne eşdeğer, çevirmenlerin yetkinlikleri ne düzeyde, çevrilen eserlerde editörlük süreçleri nasıl işlemiş, çevrilen şair ve şiirler Arap şiirini hangi düzeyde temsil ediyor, Arap şiirinin Türk edebiyatında konumu ne?

Bu çalışmada yukarıda zikredilen soruların cevapları aranacak, modern Arap şiirinin Türk edebiyatındaki konumu eleştirel bir bakışla ele alınacaktır.

Anahtar sözcükler: Modern Arap şiiri, Türk edebiyatı, çeviri

* Gazi Üniversitesi, Arap Dili Eğitimi, gurkandagbasi@gazi.edu.tr, Orcid: 0000-0002-2050-9213

THE POSITION OF ARABIC POETRY IN TURKISH LITERATURE: A CRITICAL REVIEW

Cultural interaction between Turks and Arabs dates back centuries. As a result of this interaction, which has intensified since the Turks converted to Islam, religious works, political and historical works as well as literary works - especially in the last thirty years - have begun to be translated from Arabic into Turkish. Necib Mahfuz's winning of the Nobel Prize in Literature in 1988 constitutes a turning point in terms of translations from Arabic to Turkish. Because since this date, there has been a leap in the number of literary works translated from Arabic to Turkish. The most translated genre is the novel. The novel genre is followed by poetry and short story theater genres.

The genre of poetry, which has a special place in Arabic literature, stands out among the literary works translated into Turkish. So far, ninety works of approximately twenty-five poets from Arabic poetry have been translated into Turkish. However, this number is very small. The poets whose most works have been translated into Turkish are Adonis, Mahmud Derviş, Nizar Kabbani and Halil Cubran. The number of translated works of these four poets constitutes almost half of all translated works. In addition to these poets, names such as Muhammed Bennis, Hulud el-Mualla, Ayşe Basri, Fedva Tukan, Nazik el-Melaike, Selim Bereket have also been translated into Turkish. However, it should be noted that the translated poetry books were not always directly translated from Arabic. Some of them have been translated from English or French into Turkish.

As the number of translated poetry books increases day by day, some questions about these translations have begun to arise in minds: Are the translations faithful to the original, which one is equivalent to the source text in both form and content in poems with more than one translation, what is the level of competence of the translators, how are the editing processes in the translated works? , to what extent do the translated poets and poems represent Arabic poetry, what is the position of Arabic poetry in Turkish literature?

In this study, answers to the questions mentioned above will be sought, and the position of modern Arabic poetry in Turkish literature will be discussed with a critical perspective.

Keywords: Modern Arabic poetry, Turkish literature, translation

Abatbay Davletov Bibliyografyası

HAKAN BİRDAL*

Karakalpakistan, diğer Türk devletleri arasında az bilinir özerk bir Türk toplumudur. Bu nedenle edebiyatı, dili, tarihi ve sosyopolitik hususiyetleri dünya çapında çok bilinmemektedir. Nitekim bu durum Karakalpak şair ve yazarlarına da temas etmiştir. Bu dili ve edebiyatı tanıtıp dönemsel baskıdan kurtarmak maksadıyla birçok şair ve yazar, anadilde birçok eser kaleme alarak dönemlerindeki işleyişi yansıtmışlardır. Abatbay Davletov, bu noktada Karakalpak dili ve edebiyatına, tarihine, sosyolojisine ve tanıtımına kıymetli eserler veren filologlardan sadece biridir. Ömrünü adadığı Karakalpak dili üzerine eserlerini çeşitli yollarla ele alarak dilin bilimsel tarafını göstermek için gayretle mücadele etmiştir. Karakalpak toplumunun, konjonktürel durumunu yol gösterdiği öğrenim elemanlarıyla bilimsel anlamda aktararak dilin gelişimine katkıda bulunmuştur. Abatbay Davletov 'un yaşamını sürdürdüğü geniş bir bölümünü oluşturan Sovyet esareti, eserlerinde Kiril'i kullanmasına ve bu alfabeyle eserler vermesine neden olmuştur. Davletov, dayanaklı çalışma tespitine göre 1973 yılından ölüm yılı olan 2015'e dek bilimsel çalışmalarını yürütmüştür. Davletov'un çalışmalarında Karakalpak dilinin, kültürünün, çeviribiliminin ve edebiyatına dair yüceltme ve geliştirmeye dayalı yazınlar bulunmaktadır. Gramer eserleri, Karakalpak dilinin öncü çalışmaları olarak yerini alarak Karakalpak Türklerinin nüfuzunu güçlendirmiştir. Çalışmalarının %80'inin gramerlik çalışmalar oluşturmaktadır. Bu azımsanmayacak yüzdelik Karakalpak Türkçesinin dünyaya duyulmasında önayak olmuştur. Karakalpak Türkçesi çalışmaları, Rusya içerisinde, Özbekistan ve Kazakistan gibi ülkelerde duyulmasını, ilerlemesini ve diğer aydınlara öncülük etmesini sağlamıştır. Rus dili ve Özbek Türkçesi, adına yapılan eserler ve anadilindeki kendi kaleme aldığı eserler itibariyle tasnifi oluşturularak yazarın çalışmaları kronolojik olarak ele alınmıştır. Bu noktada Abatbay'ın eserleri, Kiril olarak; tasniflendirme içerisinde kronolojik olarak aktarılmıştır.

Anahtar sözcükler: Abatbay Davletov, Karakalpak, filoloji, bibliyografya, Karakalpak Türkçesi, Karakalpakistan

* Yüksek Lisan Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları ABD, birdal_hakan@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-1773-9261

ABATBAY DAVLETOV BIBLIOGRAPHY

Karakalpakstan is an autonomous Turkic society, little known among other Turkic states. Therefore, its literature, language, history and sociopolitical aspects are not well known worldwide. As a matter of fact, this situation has also affected Karakalpak poets and writers. In order to promote this language and literature and free it from periodical oppression, many poets and writers have written many works in the native language, reflecting the functioning of their time. At this point, Abatbay Davletov is just one of the philologists who have given valuable works to Karakalpak language and literature, history, sociology and promotion. He devoted his life to the Karakalpak language, to which he devoted his life, and struggled diligently to show the scientific side of the language by dealing with his works in various ways. He contributed to the development of the language by transferring the conjunctural situation of the Karakalpak society in a scientific sense with the students he guided. The author's works are discussed chronologically by classifying them in terms of Russian language, Uzbek Turkish, works written in his name and his own works in his native language. The Soviet captivity, which constituted a large part of Abatbay Davletov's life, caused him to use Cyrillic in his works and to produce works in this alphabet. At this point, Abatbay's works are analyzed chronologically in Cyrillic within the classification.

Keywords: Abatbay Davletov, Karakalpak, philology, bibliography, Karakalpak Turkic, Karakalpakstan

Houellebecq'in *Soumisson* Adlı Romanı Üzerine Toplumbilimsel Ruhçözümleyici Bir Okuma

DR. ÖĞR. ÜYESİ HALUK TURĞUT*

Bu çalışmanın amacı yazar Michel Houellebecq'in Soumission (boyun eğiş /itaat) başlıklı romanında betimlemeye çalıştığı yeniötesi (fr. postmoderne) Avrupa toplumunu toplumbilimsel ve ruhçözümleyici bir yaklaşımla ele almaktır. Romanları büyük ilgi uyandıran yazar, 2015 yılında bir toplumsal önceleme romanı olarak yayımladığı yapıtıyla da adından sıkça söz ettirmiştir. Yazar bu romanında, diğer yapıtlarında da sürekli altını çizdiği Avrupa toplumundaki çöküşün (fr. décadence) varacağı kaçınılmaz noktayı, karşıtı olduğu bir siyasal-toplumsal yapıya dönüşüm olarak kurgular. Yapıt, bir üniversite profesörü olan roman başkişisi aracılığıyla, içinde yaşadığı toplumu karanlık bir sona adım adım sürükleyen derin yapıları sorunsallaştırır. Uygarlığın bireyin tinsel yaşamına kattığı olumsuzluklar konusunda yazarla koşut bir noktada bulunan Freud, uygarlığı bir yandan insan toplumlarının gelişmesinin ön koşulu olarak görürken diğer yandan bireyin temel dürtülerini bastıran bir düzenek olduğunun altını çizer. İnsanın doğası gereği saldırgan olduğu ön varsayımından hareket eden kuramcıya göre uygarlığın gelişmesi birey üzerindeki baskıyı artırarak bir takım davranışsal bozukluklara yol açmaktadır. Bir başka deyişle uygarlığın gelişmesiyle özne üzerinde artan tinsel baskı arasında doğru bir orantı söz konusudur. Amacımız, romanda karşıt düşülkeye dönüşmeyle sonuçlanan sürecin toplumsal ve bireysel olgularını irdelemek ve Freud kuramları ışığında çözümlemeye çalışmaktır.

Anahtar sözcükler: Houellebecq, *Soumission*, Freud, psikanaliz, yazınsal eleştiri

A PSYCHO-SOCIOLOGICAL READING ON HOUELLEBECQ'S NOVEL NAMED *SUBMISSON*

The aim of this study is to examine the postmodern European society that author Michel Houellebecq tries to describe in his novel Submission through a sociological and psychoanalytic approach. The author, whose novels have

* Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü, hturgut@nku.edu.tr, Orcid: 0000-0003-4190-2820

aroused great interest, has made a name for himself with his work published in 2015 as a social futuristic novel. In this novel, the author fictionalizes the inevitable point of the collapse of European society, which he constantly underlines in his other works, as a transformation into a political-social structure that he is against. Through the protagonist, a university professor, the novel problematizes the deep structures that drag the society he lives in step by step towards a dark end. Freud, who is at a parallel point with the author in terms of the negative effects of civilization on the psychological life of the individual, sees civilization as a prerequisite for the development of human societies on the one hand, and underlines that it is a mechanism that suppresses the basic impulses of the individual on the other. According to the theorist, who proceeds from the presupposition that human beings are aggressive by nature, the development of civilization increases the pressure on the individual and leads to a number of behavioral disorders. In other words, there is a direct proportion between the development of civilization and the increasing spiritual pressure on the subject. Our aim is to examine the social and individual phenomena of the process that results in the transformation of the novel into a dystopia and to analyze them in the light of Freud's theories.

Keywords: Houellebecq, *Submission*, Freud, psychoanalysis, literary criticism

V. Woolf'un *To the Lighthouse* Başlıklı Romanında Anlatının Bulanıklaştırılmasına Dair Bir Çözümleme

DR. ÖĞRETİM ÜYESİ HAMDİ A. SERDAR*

İngiliz yazar Virginia Woolf'un (1882-1941) *To the Lighthouse* (1927) başlıklı romanı, özellikle barındırdığı bilinç akışı anlatım tekniğiyle modern dönem İngiliz romanının en iyi örneklerinden biri olarak kabul edile gelmiştir. Üç ana bölümden oluşan romanın ilk bölümü ile son bölümü birer günü anlatırken, romanın en kısa bölümü olan ikinci ara bölüm ise aradan geçen on yıl gibi uzunca bir zamanı kısaca özetler. Bölümler, ele aldıkları olayların geçtiği zaman dilimlerinin uzunluğuyla ters orantılı olacak şekilde uzunluklara sahiptirler. Woolf bu romanında bize, karakterlerin dış dünyalarında olup bitenlerden çok iç dünyalarında neleri yaşadıklarını, zihinlerinden neleri geçirdiklerini aktaran bir anlatı sunar. Bunu yaparken, bu çalışmada detaylıca incelenecek örneklerden de görüleceği gibi anlatısını yer yer bulanıklaştırır ve flulaştırır. Anlatının bulanıklaştırılması, doğal olarak, anlatıcının eliyle yapılmaktadır. En yalın haliyle ifade edilecek olunursa, anlatının bulanıklaştırılması, anlatıya konu olan bir karakter, durum ya da olayın olduğu gibi değil de anlatıcı tarafından algılandığı şekliyle anlatıya dahil edilişini ifade eder. Bu, bir bakıma anlatıyı opaklaştırır; net bir şekilde pozlanmadığı için görüntü keskinliğini yitiren bir fotoğraf karesini andırırcasına anlatının görünürlüğüne ciddi orana zarar verir. Böylelikle, anlatının flulaştırılması ile okurun metnin içinde kaybolmuş olduğu, yolunu bulabilmek içinse satır aralarına bırakılan ipuçlarından başka dayanabileceği bir desteğin olmadığı hissine kapılması hedeflenir. Tüm bunların ışığında, bu sunum, öncelikle *To the Lighthouse*'daki anlatıyı, romanın yazıldığı döneme ait tanımlayıcı özellikleriyle ele almayı, sonrasında da söz konusu anlatının flulaştırılışını örnekleriyle incelemeyi hedeflemektedir.

Anahtar sözcükler: flulaştırma, bulanıklaştırma, modernism, roman, anlatı

* Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, hamdi.serdar@erdogan.edu.tr, Orcid: 0000-0003-4356-0625

AN ANALYSIS OF THE BLURRING OF NARRATIVE IN V. WOOLF'S *TO THE LIGHTHOUSE*

British writer Virginia Woolf's (1882-1941) novel, titled *To the Lighthouse* (1927) is commonly accepted as one of the best examples of the modern British fiction, especially with its stream of consciousness narrative technique. The novel consists of three main parts; while the first and last parts of the novel describe one day each, the second intermediate part, which is the shortest one, briefly summarizes the intervening ten years. These parts have lengths that are inversely proportional to the length of time periods in which the events they discuss take place. In this novel, Woolf presents us with a narrative that conveys what the characters are experiencing in their inner worlds and what they are having in their minds, rather than what is happening in their outer worlds. While doing this, she sometimes blurs and obscures her narrative, as can be seen from the examples that will be examined in detail in this study. The blurring of the narrative is naturally done by the narrator. In its simplest form, blurring of the narrative refers to the weaving of a character, situation or event into the narrative as it is perceived by the narrator, rather than as it is. In a way, this makes the narrative opaque; and it seriously damages the visibility of the narrative, as if it resembles a photograph that loses its sharpness because it is not clearly exposed. Thus, by blurring the narrative, it is aimed to make the reader feel that he is lost in the text and that he has no support other than the clues left between the lines to find his way. In the light of all this, this presentation aims first to examine the narrative in *To the Lighthouse* for its defining characteristics of the period in which the novel was written, and then to examine the blurring of the narrative in question with textual examples.

Keywords: blurring, obscuring, modernism, novel, narrative

Kazakistan Millî Marşlarına Genel Bir Bakış

DOÇ. DR. HAMZA AYDOĞDU*

Azerbaycan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle birlikte Türk Devletler Teşkilatı'nın bir üyesi olan Kazakistan, bağımsızlığını kazandıktan sonra ekonomik, siyasal, kültürel anlamda da büyük bir atılım gerçekleştirmiştir. Türkiye Cumhuriyeti, yüzölçümü açısından dünyanın ilk on büyük devleti arasında yer alan ve doğal kaynaklar bakımından da oldukça zengin olan Kazakistan'ı bağımsızlığını ilan ettiği gün tanıyan ilk ülkelerin başında gelmektedir. İki Türk devleti arasında başlayan ilişkiler, aramızdaki kültürel, tarihsel ve manevi bağların da etkisiyle daha da sağlam bir şekilde ilerlemektedir. Ancak bu bağın daha da güçlenmesi, her iki ülke arasında ortak kültürel çalışmaların daha da artmasıyla mümkündür. Biz de bu düşünceden hareketle Kazakistan'ın bağımsızlığa giden serüveninde kullandığı millî marşlar üzerinde duracak; sonuçta da İstiklal Marşı'yla kısa bir mukayesesini yapmaya çalışacağız.

Anahtar sözcükler: Kazakistan, Türk dünyası, millî marş, İstiklal Marşı, Menim Kazakistanım

A GENERAL OVERVIEW OF KAZAKHSTAN NATIONAL ANTHEMES

Kazakhstan, which is a member of the Organization of Turkish States along with Azerbaijan, Kyrgyzstan, Uzbekistan, Turkmenistan and the Turkish Republic of Northern Cyprus, has made a great leap forward in economic, political and cultural terms after gaining its independence. The Republic of Turkey is one of the first countries to recognize Kazakhstan, which is among the top ten largest states in the world in terms of surface area and is very rich in natural resources, on the day it declared its independence. The relations that started between the two Turkish states are progressing more solidly with the influence of the cultural, historical and spiritual ties between us. However, further strengthening of this bond is possible by increasing joint cultural studies between both countries. Based on this idea, we will focus on the national anthems used by Kazakhstan in its adventure towards independence; We will try to make a brief comparison with the National Anthem.

Keywords: Kazakhstan, Turkish world, national anthem, Independence March, I am Kazakhstan

* Erzincan Valiliği

(Un)conscious Problem that has a Name in *Revolutionary Road:* Retraumatized April in Need of Performance

ASST. PROF. HANDE KOLAT*

Richard Yates's 1961 novel *Revolutionary Road* tragically narrates April Wheeler, an audacious, independent dreamer and her rather short life in their house in Revolutionary Road. While the rest of the world was having American dream, April had exceptionally dreamed of moving to Paris. Leading a life in Europe, maybe the idea of ending up in Paris like many earlier artists, poets and writers she wanted to realize her potential as an actress, which she could not achieve in her American suburban life. Even though April's problem with her life, seemingly superficial result of living in the suburbs and she believes that she is not fitting into that society she is together with. April, in fact, has the inner conflict of her inability to show her talents. Her hidden desires, anxieties and unresolved traumas drive her actions and decisions throughout the novel. It is not because it is a 'problem that has no name', a problem used for women in the 1960's by Betty Fridan for the American women, who had everything they could have, but unhappy after all. On the other hand, she wants to act, perform and exist, have a certain place in life. April is a traumatized woman, trying to heal herself with the help of replacement and eventually acting. This paper aims at exploring her unconscious desires and fears tracing back in her actions. Additionally, the dynamics of her relationships, including romantic partnerships, friendships and familial bonds will be examined to find out whether power struggles, unconscious desires and unresolved conflicts manifest in her interactions with others.

Keywords: American literature, Richard Yates, Revolutionary Road, unconscious, trauma

RİCHARD YATES'İN BAĞIMSIZLIK YOLU ROMANINDA 'ADI OLAN BİLİNÇ(Lİ)/(DIŞI) PROBLEM': TRAVMATİK APRIL'IN SAHNELEME İHTİYACI

Richard Yates'in 1961 tarihli romanı *Bağımsızlık Yolu,* cesur ve bağımsız bir hayalperest April Wheeler'ın kısa trajik yaşamını konu alır. Dünyanın geri

* İstanbul Atlas University, English Translation and Interpreting Department, hande.kolat@atlas.edu.tr,

kalanı Amerikan rüyasını yaşarken, April özellikle Paris'e taşınmayı hayal eder. Avrupa'da yaşamak, belki de önceden yaşamış birçok sanatçı, şair ve yazar gibi Paris'te hayatını devam ettirme fikriyle, bir aktris olarak potansiyelini göstermek istiyordu, bu da Amerikan banliyö hayatında başaramadığı bir şeydi. April'ın hayatıyla ilgili sorunu, banliyölerde yaşamanın yüzeysel sonucu gibi görünse de aslında April'ın, yeteneklerini gösterememekten kaynaklı bir iç çatışması vardır. Gizli arzuları, kaygıları ve çözülmemiş travmaları, roman boyunca onun eylemlerini ve kararlarını yönlendirir. April'daki problem Betty Friedan'ın 1960'larda Amerikan kadınları için kullandığı, her şeye sahip olan ancak sonunda mutsuz olan Amerikan kadınları için kullanılan bir problem değildir. Öte yandan, oyunculuk yapmak, performans sergilemek ve var olmak ve hayatta belirli bir yere sahip olmak istiyor. April, kendini yer değiştirerek ve oyunculuk yaparak iyileştirmeye çalışan travmatik bir kadındır. Bu makale, April'ın bilinçaltı arzularını ve korkularını izleyerek eylemlerini takip etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, romantik ilişkileri, arkadaşlıkları ve aile bağları da dahil olmak üzere ilişkilerinin dinamikleri incelenecek, güç mücadelelerinin, bilinçdışı arzuların ve çözülememiş çatışmaların onun diğerleriyle etkileşimlerinde nasıl tezahür ettiği araştırılacaktır.

Anahtar sözcükler: Amerikan edebiyatı, Richard Yates, Bağımsızlık Yolu, bilinçdışı, travma

Böyle Geldi Hürriyet Romanında Teknolojik Gerçeklik

DR. HASAN HÜSEYİN GÖK*

Antik Yunan döneminden itibaren teknoloji insanlığın gündeminde olmuştur. 19. yüzyılda Sanayi Devrimi; siyasal, toplumsal, iktisadi alandaki dönüşümleri doğrudan etkilemiştir. Bu bağlamda Türk edebiyatında roman türündeki eserlere toplumda ortaya çıkan teknoloji algısının yansıdığı söylenebilir. *Böyle Geldi Hürriyet* romanında Osmanlı Devleti'nin II. Meşrutiyet Dönemi'nde önemli bir sanayi bölgesi sayılabilecek Uşak kazasındaki kadın isyanı ele alınır. Bu isyan bir anlamda Ludist hareket olarak da değerlendirilebilir. Romanda ip eğirerek geçimini sürdüren insanların yeni kurulan iplik fabrikaları, boyahaneler ile birlikte işsiz kalması ve bunun sonucu olarak patlak veren isyanın arka planındaki teknolojik gelişmeler ortaya konulmuştur. Bu çalışmanın amacı *Böyle Geldi Hürriyet* romanındaki teknolojik gerçekliği ortaya koymaktır. Bu amaca ulaşmak için iki problem üzerinden bulgulara ulaşılmıştır. Öncelikle romana yansıyan II. Meşrutiyet Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin sahip olduğu/olmadığı teknolojinin neler olduğudur. İkinci problem ise eserden hareketle sahip olunan/olunmayan bu teknolojinin toplum üzerindeki etkileridir. Çalışmanın ilk problemine yönelik bulgularda II. Meşrutiyet Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin teknoloji alanında tren, telgraf, iplik fabrikası, boyahane, halı dokumacılığı, tabakhane, ip eğirmeciliği olmak üzere yedi farklı teknolojik unsura sahip olduğu ortaya çıkmıştır. İkinci probleminin bulguları olarak ise Batı tekniği karşısında yetersiz kalan Osmanlı Devleti'nin ekonomik olarak zor bir sürece girdiği söylenebilir. Özellikle tekstil alanında İngilizlerin makinaları ile mücadele edemediği için iplik üretimi ve halı dokumacılığı alanında bu pazarı İngiltere'ye bırakmak zorunda kalmıştır. Bu çalışma ortaya koyduğu bulgular ile 19. yüzyılda ortaya çıkan gerçekçilik akımının edebi ürünlerde sadece toplumsal boyutuyla değil teknolojik olarak da ele alınması gerektiğini göstermiştir. Son yüzyıldaki teknolojik gelişmelerin Türk edebiyatında gerçekçi romanın kurgusuna ve içeriğine etkisi göz ardı edilmemelidir.

Anahtar sözcükler: Türk edebiyatı, roman, gerçekçilik, teknoloji

* T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, tatarlihasan64@gmail.com, Orcid: 0000-0002-3837-7132

TECHNOLOGICAL REALITY IN THE NOVEL *BÖYLE GELDİ HÜRRİYET*

Technology has been on the agenda of humanity since the ancient Greek period. The Industrial Revolution in the 19th century; It directly affected the transformations in the political, social and economic fields. In this context, it can be said that the perception of technology emerging in society is reflected in novel-type works in Turkish literature.

In the novel *Böyle Geldi Hürriyet*, the Ottoman Empire's II. The women's rebellion in the Uşak district, which could be considered an important industrial region during the Constitutional Monarchy Period, is discussed. In a sense, this rebellion can be considered as a Ludist movement. In the novel, the technological developments in the background of the rebellion that broke out as a result of the unemployment of people who made a living by spinning thread were revealed due to the newly established yarn factories and dyehouses. The aim of this study is to reveal the technological reality in the novel *Böyle Geldi Hürriyet*. To achieve this goal, findings were obtained through two problems. First of all, II reflected in the novel. It is the technology that the Ottoman Empire had/did not have during the Constitutional Monarchy Period. The second problem is the effects of this technology, whether owned or not, on society, based on the work. In the findings regarding the first problem of the study, II. During the Constitutional Monarchy Period, it was revealed that the Ottoman Empire had seven different technological elements in the field of technology: train, telegraph, thread factory, dyehouse, carpet weaving, tannery and thread spinning. As the findings of the second problem, it can be said that the Ottoman Empire, which was inadequate in the face of Western technology, entered an economically difficult period. Since it could not compete with the British machines, especially in the textile field, it had to leave this market to England in the fields of yarn production and carpet weaving. With its findings, this study has shown that the realism movement that emerged in the 19th century should be considered not only with its social dimension but also technologically in literary products. The impact of technological developments in the last century on the fiction and content of realistic novels in Turkish literature should not be ignored.

Keywords: Turkish literature, novel, realism, technology

Orhan Pamuk'un *Sessiz Ev* Romanında Fatma'nın Suskusu

DR. ÖĞR. GÖR. HATİCE GÖKÇE BAL*

İnsanlar için mutlak bir sessizlikten söz edilemez. Sessizlik ses ve varlık ile yok olma hâlidir. Susku ise konuşulması beklenildiğinde, konuşmayı reddetmektir. Susan kişi bilinçli, iradî bir seçim içerisindedir. Tercih edilen susku ile bir şeyler anlatılabilir. Susku bazen konuşma, bazen bir cevap, bazen soru, bazen irdelememe anlamlarına sahiptir. Edebiyat gibi kendisini dil üzerinden inşa eden bir sanat dalı için de susku, ifade biçimi olmaya muktedirdir. Edebiyatta susan karakterler bir şeyler ifade etmektedirler. İfade edilen bu anlamlar biçim ve içerik ile yansıtılabilir. *Sessiz Ev* romanının adı, roman kişilerinden ve anlatıcılarından biri olan Fatma'nın suskusu ile bağlantılıdır. Kullanılan bilinç akışı tekniğiyle Fatma'nın sessiz olmadığı, bilinçli bir tercih olarak dışarıya karşı sustuğu görülmektedir. Fatma, susmasıyla muhatabına bir şeyler anlatmaktadır. Dolayısıyla bu romanda susku bir söylem biçimi olarak yansıtılmıştır. Fatma roman boyunca çok az diyaloğa sahip bir kişi olarak gösterilse de susarak konuşan biri olması hasebiyle sessiz değildir. 1880'lerin Türkiye'sinde toplumsal, siyasî ve ekonomik olarak kadının ve Fatma'nın susmasını gerektiren koşulları roman boyunca izlemek mümkündür. Bununla beraber tarihsel akış içerisinde bu koşulların değiştiği ve dönüştüğü görülürken Fatma'nın suskusunun da anlam değiştirerek devam ettiği görülür. Roman zamanında 90 yaşına gelmiş olan Fatma'nın suskusu öfke, iç hesaplaşma, yaptığı hatalardan utanma, kaçırdığı hayata dair anlamlar barındırır. Fatma susmayı tercih ettikçe toplumdışı olmaya da başlamış, kendini eve, odaya kapatmış ve bu mekânı benliğiyle özdeş tutmuştur. Fatma'nın kimliğiyle beraber değerlendirilen ev de nitelik kazanarak sessiz addedilmiştir. İradî olarak susmanın sonucu mekânın niteliğine de yansımıştır.

Bir söylem biçimi olarak suskunun edebî bir eserde ele alınışını odak noktası yapan bu çalışmada susku ve sessizlik arasındaki kavramsal farklar bir karakter özelinde değerlendirilecektir. İlgili karakter özelinde suskunun psikolojik, sosyolojik, toplumsal ve tarihsel arka planına değinilecektir. Sessizliğin romanda ele alınan biçim ve içerik uyumuna da mekân bağlamında bir bakış açısı geliştirilecektir.

* Haliç Üniversitesi, TÖMER, haticegokcebal@halic.edu.tr

Anahtar sözcükler: Orhan Pamuk, *Sessiz Ev*, sessizlik, susku

FATMA'S SILENCE IN ORHAN PAMUK'S NOVEL *SILENT HOUSE*

There can be no absolute silence for humans. Silence is a state of being absent with sound and presence. Silence is the refusal to speak when speech is expected. The person in silence is making a conscious, voluntary choice. Something can be said with preferred silence. Silence is sometimes a speech, sometimes an answer, sometimes a question, sometimes a non-examination. For an art form like literature, which constructs itself through language, silence is capable of being a form of expression. In literature, characters who are silent express something. These expressed meanings can be reflected in form and content. The title of the novel *Silent House* is linked to the silence of Fatma, one of the novel's characters and narrators. With the stream of consciousness technique used, it is seen that Fatma is not silent, she is silent towards the outside as a conscious choice. Fatma is telling her interlocutor something with her silence. Therefore, in this novel, silence is reflected as a form of discourse. Although Fatma is shown as a person who has very little dialog throughout the novel, she is not silent as she is someone who speaks in silence. Throughout the novel, it is possible to observe the social, political and economic conditions in 1880s Turkey that require women and Fatma to remain silent. However, as these conditions change and transform in the course of history, Fatma's silence continues by changing its meaning. The silence of Fatma, who was 90 years old at the time of the novel, contains meanings of anger, inner reckoning, shame for the mistakes she made, and the life she missed. As Fatma preferred to remain silent, she became an outcast, shut herself in the house, in the room and identified this space with her self. The house, which is evaluated together with Fatma's identity, is qualified and deemed silent. The result of voluntary silence is reflected in the quality of space.

In this study, which focuses on the treatment of silence as a form of discourse in a literary work, the conceptual differences between silence and silence will be evaluated in the context of a character. The psychological, sociological, social and historical background of the character will be discussed.

Keywords: Orhan Pamuk, *Silent House*, silence, muteness

Beyaz Kale'de Güvenilmez Anlatıcı

DOÇ. DR. HAYRUNİSA TOPÇU*

Güvenilmez anlatıcı, anlatıbilimin tartışmalı kavramlarından biridir. Wayne C. Booth tarafından 1961'de yayınlanan *The Rhetoric of Fiction* isimli eserde ortaya atılan ve halen hakkında görüş birliğine varılamayan bu kavram Türk edebiyatındaki eserler çerçevesinde yeterince irdelenmemiştir.

Güvenilmez anlatıcının anlaşılabilmesi için öncelikle ima edilen yazar kavramı tanımlanmalıdır. Kabaca bahsetmek gerekirse gerçek yazarın dışında, anlatı eşliğinde şekillenen ayrı bir kurmaca varlığa ima edilen yazar denir. Yazar metne dayalı olarak kendisinin farklı bir türevini inşa eder. Okur da yine yazarın metindeki imasından yola çıkarak kendi yazarını kurgular, işte okurun kurguladığı bu varlık ima edilen yazardır. Eserin yani ima edilen yazarın normlarına uygun olarak konuşan ya da hareket eden anlatıcı güvenilir anlatıcı, bu normlara uygun olmayanı ise güvenilmez anlatıcı olarak tanımlanır. Anlatıcının yanlış aktarımı, eksik değerlendirmeleri, tutarsız ve çelişkili ifadeleri, okuru yanlış yönlendirmesi güvenilmezliğe neden olur.

Güvenilmez anlatıcı konusundaki kuramsal tartışmalar büyük ölçüde Türkçeye çevrilmiş olsa da kavramın Türk edebiyatı üzerindeki uygulamaları hayli yetersizdir. Dolayısıyla bu çalışmada güvenilmez anlatıcı kavramının Orhan Pamuk'un *Beyaz Kale* isimli romanından yola çıkılarak örneklenmesi hedeflenmektedir. Postmodern özelliklere sahip olan *Beyaz Kale*'de birbirinin yerine geçen iki kişi vardır. Roman, öyküyü bu kişilerden hangisinin anlattığı konusunda okuru kuşkuya düşürür. Anlatıya gizem ve merak katan bu özellik, güvenilmezliği doğurarak kavramın incelenmesi için geniş bir alan sağlar.

Anahtar sözcükler: anlatıbilim, güvenilmez anlatıcı, Orhan Pamuk, *Beyaz Kale*

UNRELIABLE NARRATOR IN *BEYAZ KALE*

The unreliable narrator is one of the controversial concepts of narratology. This concept, which was introduced by Wayne C. Booth in his *The Rhetoric of*

* Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, nisa@hacettepe.edu.tr, Orcid: 0000-0003-2624-5148

Fiction published in 1961, and about which there is still no consensus, has not been sufficiently analyzed within the framework of works in Turkish literature.

In order to understand the unreliable narrator, the concept of the implied author must first be defined. Roughly speaking, apart from the real author, a separate fictional entity shaped by the narrative is called the implied author. The author constructs a different derivative of himself based on the text. The reader constructs his/her own author based on the author's allusion in the text, and this being constructed by the reader is the implied author. The narrator who speaks or acts in accordance with the norms of the work, that is, the implied author, is defined as the reliable narrator, while the one who does not comply with these norms is defined as the unreliable narrator. The narrator's misrepresentation, incomplete evaluations, inconsistent and contradictory statements, and misleading the reader lead to unreliability.

Although the theoretical discussions on the unreliable narrator have been translated into Turkish to a great extent, the applications of the concept in Turkish literature are quite insufficient. Therefore, this study aims to exemplify the concept of unreliable narrator based on Orhan Pamuk's novel *Beyaz Kale.* In *Beyaz Kale*, which has postmodern characteristics, there are two interchangeable narrators. The novel leaves the reader to decide which of these people narrates the story. This feature, which adds mystery and curiosity to the narrative, creates unreliability and provides a wide field for the concept to be examined.

Keywords: narratology, unreliable narrator, Orhan Pamuk, *Beyaz Kale*

Mustafa Kutlu'nun "Tarla Kuşunun Sesi" Adlı Hikâyesini Çevreci Eleştiri Işığında Okuma

DR. ÖĞR. ÜYESİ HAVVAANA KARADENİZ*

Günümüzün en dikkat çeken konularından olan çevre duyarlılığı, iklim krizi ve sürdürülebilir bir yaşam aslında edebiyatın da duyarlılık gösterdiği konuları içermektedir. Çevreyi ve çevre sorunlarını ele alan ve ekoeleştiri olarak adlandırılan çevreci eleştiri, doğayla ilgili olan hemen her konuyu içermektedir. 20. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan çevreci eleştiri, insanın, benmerkezci tutumunu geride bırakarak evrendeki bütün canlıların eşit haklara sahip olduğu gerçeğini kabullenmesi gerektiğini savunur. Diğer canlıların yok sayılması ve ötelenmesinin karşısında durarak insan ve doğa arasındaki ilişkiyi merkeze alır. Değişen yaşam koşulları ve ortaya çıkan yeni gereksinimlere bağlı olarak doğaya, yeni bakış açıları ve farklı disiplinlerle yaklaşmak gerekmektedir. Ekolojik okumalar yapmak da bu sürecin bir parçasını oluşturmaktadır. Doğa unsurlarıyla insan arasındaki uyum, karşıtlık ve çevre bilinci, pek çok yazar tarafından edebî eserlere taşınmıştır. Bu bağlamda 1980 sonrası Türk hikâyeciliğinin önemli isimlerinden olan Mustafa Kutlu, hikâyelerinde doğanın insan yaşamındaki yeri, insanın toprağa bakışı, doğayla iç içe yaşaması, yaylalar, kayalar, sular, ağaçlar, kuşlar, hayvanlar, meyveler ve bunların yanında doğanın tahribatına neden olan makineleşme ve betonlaşma gibi insan-doğa ilişkisini ortaya koyan pek çok unsur ve duruma çevreci bir bilinçle dikkat çekmiştir. Bu nedenle onun eserleri, doğaya gösterilmesi gereken sevgi ve saygının âdeta birer belgesi olup geleceğe dönük bir uyarı niteliğindedir. Bu bakımdan çalışmada, büyük bir doğa hassasiyetine sahip olan Mustafa Kutlu'nun "Tarla Kuşunun Sesi" adlı hikâyesi, çevreci eleştiri gözüyle incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: çevreci eleştiri, Mustafa Kutlu, "Tarla Kuşunun Sesi"

* Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, havvaanakaradeniz@gmail.com, Orcid: 0000-0003-3423-887X

MUSTAFA KUTLU'S STORY "VOICE OF THE SKYLARK" READING IN THE LIGHT OF ENVIRONMENTAL CRITICISM

Environmental awareness, climate crisis and sustainable life, which are among the most striking issues of our day, actually include issues that literature also shows sensitivity to. Environmental criticism, which deals with the environment and environmental problems and is called ecocriticism, includes almost every issue related to nature. Environmental criticism, which emerged in the late 20th century, argues that humans should leave their self-centered attitudes behind and accept the fact that all living things in the universe have equal rights. It focuses on the relationship between humans and nature, standing against the ignoring and marginalization of other living creatures. Depending on changing living conditions and emerging new needs, it is necessary to approach nature with new perspectives and different disciplines. Making ecological readings is also a part of this process. The harmony, contrast and environmental awareness between the elements of nature and humans have been brought to literary works by many writers. In this context, Mustafa Kutlu, one of the important names of Turkish storytelling after 1980, in his stories describes the place of nature in human life, man's view of the land, living in harmony with nature, plateaus, rocks, water, trees, birds, animals, fruits, as well as mechanization and concreting that cause the destruction of nature. He drew attention to many elements and situations that reveal the human-nature relationship, such as, with an environmentalist consciousness. For this reason, his works are almost a document of the love and respect that should be shown to nature and are a warning for the future. In this regard, in this study, the story called "Voice of the Skylark" by Mustafa Kutlu, who has a great sensitivity to nature, was tried to be examined from the perspective of environmental criticism.

Keywords: environmental criticism, Mustafa Kutlu, "Voice of the Skylark"

Vücûdî'nin Risâle-i Gazâsı'nda Edebî Tasvirler

UZM. İBRAHİM BİLGE*

16. yüzyılda Vücûdî tarafından kaleme alınan Risâle-i Gazâ, Lala Mustafa Paşa ve Osman Paşa komutasındaki Osmanlı ordusunun Safevî Devleti'yle mücadelesini anlatan mensur bir gazavât-nâmedir fakat eserin içerisinde çok sayıda Türkçe, Farsça ve Arapça manzum parçalara yer verilmiştir.

Vücûdî, manzum-mensur karışık yazdığı eserinde Osmanlı-Safevî savaşı boyunca tanık olduğu olayları, Osmanlı devlet adamlarını ve Safevî beylerini ayrıntılı bir şekilde anlatır. Bunun yanı sıra gördüğü ırmakları, dağları, kaleleri, şehirleri de ayrıntılı bir şekilde tasvir eder. Eserde geçen edebî tasvirler, tarihî gerçeklere dayanmak suretiyle aynı zamanda Vücûdî'nin şahsî gözlemlerini de içerir. Tasvîrlerde sıkça söz sanatlarına başvuran Vücûdî, en çok teşbih, istiare sanatlarını kullanmıştır. Savaş ve savaşla ilgili unsurlar son derece şiddetli ve heybetli, canlı ve etkileyici bir şekilde tasvir edilmiştir. Vücûdî'nin kullandığı teşbih ve mecazlarla süslü bu canlı ve etkileyici tasvirler, olayları yeniden hissetme, yaşatma niteliği taşır. Vücûdî, eserde Arapça ve Farsça kelime ve tamlamaları yoğun bir şekilde kullanmıştır, bu durum secîli kelime ve kelime gruplarının oluşmasını sağlamıştır. Yazarın kullanmış olduğu edebî tasvîrler, secîlerle birlikte bir bütün oluşturarak esere akıcı, canlı ve etkileyici üslûp özelliği kazandırır. Risâle-i Gazâ, aynı zamanda Vücûdî'nin yaşadığı devirdeki ordu sistemi, askerî gelenekler, silahlar, askerî protokolle ilgili bizlere son derece kıymetli bilgiler verir.

Çalışmamızda Risâle-i Gazâ içerisindeki tasvirler içeriğine göre şahıs, asker, ordu, şehir, kale, ırmak, yol-sefer, dağ, savaş, savaş meydanı ve zaman gibi başlıklar altında tasnife tabi tutulacaktır. Mensur bir tarihi eser olmasına rağmen son derece sanatlı ve külfetli bir dille yazılan Risâle-i Gazâ'da yer alan edebî tasvirlerin dil ve üslûp özellikleri üzerinde durularak metin içerisindeki işlevleri saptanacaktır.

Anahtar sözcükler: Gazâvât-nâme, Vücûdî, Risâle-i Gazâ, tasvîr, edebî tasvîr

* Bağımsız Araştırmacı, ibrahimbilge15@gmail.com, Orcid: 0000-0003-1552-3528

LITERARY DESCRIPTIONS IN VÜCÛDÎ'S RİSÂLE-İ GAZÂ

Written in the 16th century by Vücûdî, Risâle-i Gazâ is a prose gazavât-nâmed describing the struggle of the Ottoman army under the command of Lala Mustafa Pasha and Osman Pasha against the Safavid State, but the work includes many verse pieces in Turkish, Persian and Arabic.

Vücûdî, which he wrote in verse and prose, he describes in detail the events he witnessed during the Ottoman-Safavid war, Ottoman statesmen and Safavid beys. He also describes the rivers, mountains, castles, and cities in detail. The literary descriptions in the work are based on historical facts and also include his personal observations. War and war-related elements are depicted in an extremely violent and majestic, vivid and impressive manner. These vivid and impressive descriptions, embellished with metaphors and metaphors used by al-Bujūdī, have the quality of re-feeling and reliving the events. In the work, Vücûdî used Arabic and Persian words and phrases extensively, which led to the formation of prose words and word groups. The literary descriptions used by the author form a whole together with the prose and give the work a fluent, lively and impressive stylistic feature. Risâle-i Gazâ also provides us with extremely valuable information about the military system, military traditions, weapons, and military protocol in the period in which Vücûdî lived.

In our study, the descriptions in Risâle-i Ghazâ will be classified according to their content under titles such as person, soldier, army, city, castle, fortress, river, road-march, mountain, battle, battlefield and time. Although it is a prose historical work, the language and stylistic features of the literary descriptions in Risâle-i Gazâ, which is written in a highly artistic and burdensome language, will be emphasized and their functions in the text will be determined.

Keywords: Gazâvât-nâme, Vücûdî, Risâle-i Gazâ, description, literary description

Şeyyad Hamza'nın Yusuf u Zelihası'nda Tasviri Eylemler

UZM. İBRAHİM BİLGE* - MERVE ÇELEN**

Şeyyād Hamza'nın Yūsuf u Zeli̯ḫā adlı eseri, Eski Anadolu Türkçesi devresinde yazılmış önemli bir eserdir. Anadolu sahasında yazılmış olan mesnevi, dini içerikli olmasına rağmen dili sade ve pürüzsüzdür. Eser 1526 beyitten oluşmakla beraber aruzun fāilātün fāilātün fāilün kalıbıyla kaleme alınmıştır. Oğuz Türkçesinin ilk devresinde yazılmış olan bu eser, Eski Anadolu Türkçesinin tüm ses ve şekil özeliklerini içinde bulundurması bakımından önemlidir.

Tasvir fiilleri, eklendikleri fiilleri çeşitli açılardan niteleyen yardımcı fiillerdir. Bu yardımcı fiiller, temel anlamından sıyrılarak esas fiilin anlamını etkiler. Fiile eklenen tasvir fiiline göre; asıl eylemin ifade ettiği anlam farklı bir yönden işaretlenir. Bu yardımcı fiiller, Türkiye Türkçesi için işlevlerine göre; tezlik, yeterlik, yaklaşma, sürerlik vb. şeklinde sınıflandırılmaktadır. Tasviri eylemler, Türkçenin bütün dönemlerinde kullanılagelmiş ulaçlı yapıya sahip düzenli birleşik eylemlerdir ve anlam zenginliğini, ifade gücünü göstermek açısından önemlidirler. Tasviri eylemlerin yapısında biri ana eylem, diğeri ise yardımcı eylem olan sözcükler bulunur ve bu sözcükler, tasviri eylem yapısını oluştururken sözlük anlamlarının dışına çıkarak yeni anlamlar kazanırlar. Çalışmanın amacı, Yūsuf u Zeli̯ḫā'da yer alan tasviri eylemleri tespit ederek sınıflandırmak ve Türkiye Türkçesi ile benzerliklerini ve farklılıklarını ortaya koymaktır.

Anahtar sözcükler: Eski Anadolu Türkçesi, Şeyyad Hamza, Yūsuf u Zeli̯ḫā, birleşik eylem, tasviri eylem

DESCRIPTIVE VERBS IN ŞEYYAD HAMZA'S YUSUF U ZELİHA

Şeyyād Hamza's mathnawi work "Yūsuf u Zeli̯ḫā" is known as an important literature work written in Anatolia region during Old Anatolian Turkish period. Despite its religious context, mathnawis linguistic character is comparatively simple and smooth. Manuscript consists of 1526 couplets and written in the

* Bağımsız Araştırmacı, ibrahimbilge15@gmail.com, Orcid: 0000-0003-1552-3528
** Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, mervecelen2@gmail.com, Orcid: 0009-0002-7575-5873

prosody pattern of “fāilātün fāilātün fāilün”. As written in the first eras of Oghuz Turkish, mathnawi holds great importance due to include every phonetic and morphological features of Old Anatolian Turkish.

Descriptive verbs, are auxiliary verbs that qualifies main verbs in various aspects. These auxiliary verbs affects the meaning of main verb in expanse of losing its own meaning. Acording to the auxiliary verb that joined, main verb’s actual meaning expressed from different aspects. In modern Turkish, there auxiliary verbs classified under categories such as promptness, sufficiency, approach, permanence etc. Descriptive verbs are regular compound verbs with gerund structure that holds importance for demonstrating linguistic depth and expressive power of the language. Descriptive verbs constructed by one main verb and an auxiliary verb and while doing that they lose their original meaning to form a new one. This paper focuses on finding and categorizing descriptive verbs in the mmathnawi “Yūsuf u Zeliḫā'” and comparing of differences and similiarities with modern Turkish.

Keywords: Old Anatolian Turkish, Şeyyad Hamza, Yūsuf u Zeliḫā, compound verb, descriptive verb

Vagif Sultanlı Hikâyelerinde Ahiret ve Ölüm

PH.D. İLHAME GÜLTEKİN*

Araştırmanın konusu yazar, profesör doktor Vagif Sultanlı'nın hikayelerinde ahiret, ölüm duygusu, tecrid olunma ve onun doğurduğu iç sestir. Konu ile ilgili veriler yazarın özellikle 2016-2023 senelerinde yazdığı yedi hikayesi, bu hikayelerdeki tabirler, onların dilde ve edebiyatta ifade biçimleri, batil inançlarin türkçe ve farsça ortak ifade biçimleri ile ilgili yayımlanan akademik yayınlardan elde edilmiştir.

V. Sultanlı hikâyelerinin özellikleri önce adlarından başlıyor: ahiretin adı "Kül kafes", göçkünlük ve tecridin adı "Zolaklı yuva", yalnızlığın adı "Hiffet", korkunun adı "Beyaz yol"dur. Araştırma hikayelerin yazıldığı dönem açısından da önemlidir. Zira savaş ve hastalıkların öldürdüğü insan ruhu, değersizlik son dönemde sadece Azerbaycan değil, dünya edebiyatında da yazılması, değerlendirilmesi gereken esas konulardandır. V.Sultanlı'nın eserlerinde bu iki unsurun bıraktığı derin izler bariz görülmektedir. Bu hikayerde kırmızı, pembe renk bulmak zordur. Burada gri renk sadece cehennemdeki külün değil ("Kül kafes"), aynı zamanda "Kilitli dönüş"te kahramanın sevdiği kızın yaşadığı evin de rengidir. Yazarın bu tarzı kısmen *kara film*i de hatırlatıyor.

Yazarın hikayelerinde hayat hızlı geçmiyor, neredeyse kimse acele etmiyor, aksine kahramanlarda zamanın biteceği, "son" korkusu var. Trenden en son iniliyor, yola çıkmaya korkuyorlar. Lakin bu onların kaderinin değişmesine yardım etmiyor. Korktukları "son" er ya da geç onları buluyor. Çalışmanın amacı yazarın hikayelerindeki bu "son"u araştırmak, onu bulunduğu dönemin sosial ve siyasi durumu yönünden değerlendirmektir.

Anahtar sözcükler: Vagif Sultanlı, Azerbaycan edebiyatı, hikâye, ahiret, edebiyatta ölüm

AFTERLIFE AND DEATH IN THE STORIES OF VAGIF SULTANLI

The subject of the research is the hereafter, the feeling of death, isolation and the inner voice it gives rise to in the stories of writer, professor Dr. Vagif Sultanlı. The data related to the topic were obtained from the academic

* Nizami Gencevi Millî Azerbaycan Edebiyatı Müzesi, Eğitim Bölümü, ilhamagultekin@gmail.com

publications published about the seven stories written by the author in 2016-2023, the expressions in these stories, their expressions in language and literature, common expressions of superstitions in Turkish and Persian.

The characteristics of V. Sultanlı's stories begin with their names: the name of the afterlife is “Cash Cage”, the name of displacement and isolation is “Striped Nest”, the name of loneliness is "Hiffet", the name of fear is “White Road”. Research is also important in terms of the period in which the stories were written. Because the human spirit killed by war and diseases, worthlessness is one of the main topics that should be written and evaluated in the literature of not only Azerbaijan, but also in the world. The deep traces left by these two elements are clearly visible in V. Sultanlı's works. It is difficult to find red and pink color in this story. Here, the gray color is not only the ash in hell (“Ash cage”), but also the color of the house where the hero's beloved girl lives.

In the author's stories, life does not pass quickly, almost no one is in a hurry, on the contrary, the heroes have a fear of the end of time. Trenden is the last one moaning, they are afraid to go on the road. But this does not help to change their destiny. The “end” they fear will find them sooner or later. The purpose of the study is to investigate this "end" in the author's stories, to evaluate it in terms of the social and political situation of the period.

Keywords: Vagif Sultanlı, Azerbaijani literature, history, hereafter, death in literature

The Use of Discourse Markers in EFL Classroom Discourse: Turkey Case

RES. ASST. İNCİ DEMİR*

This study aimed to investigate the use of discourse markers (DM) in an English Preparatory School classroom at a university in Turkey. In the study, the research methodology was based on Conversation Analysis. An English lesson focusing mostly on speaking in an Upper-Intermediate English class having 5 students was audio-recorded. Data was obtained via this audio recording. The audio was transcribed into a Word document and analyzed by using Walsh's SETT framework (2001). The results revealed that the most frequently used discourse markers were: "okay, hımm, hı hı, but, so, yani, haa, yes, you know and hani". Furthermore, the data demonstrated that each of them served multiple functions and meanings, including fillers, initiation, confirmation, clarification, apologies, and contrast. Additionally, it was found that teacher talk outnumbered student talk to such a great extent that teacher talk was four times more than student talk with a percentage of 76 % of the overall interaction in the classroom while student talk constituted 23% of it. What is more, it was documented that discourse markers make up a significant portion of teacher speech, roughly 61% of the total.

Keywords: conversation analysis, discourse analysis, classroom discourse analysis, discourse markers, English as a foreign language

YABANCI DİL SINIF SÖYLEMİNDE SÖYLEM BELİRTEÇLERİNİN KULLANIMI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki bir üniversitenin İngilizce Hazırlık Okulu sınıfında söylem belirteçlerinin kullanımını incelemektir. Çalışmada araştırma metodolojisi Konuşma Analizine dayanmaktadır. Upper-Intermediate düzeydeki 5 öğrenciden oluşan bir İngilizce sınıfında ağırlıklı olarak konuşma becerisine odaklanan bir İngilizce dersi ses kaydına alınmıştır. Veriler bu ses kaydı aracılığıyla elde edilmiştir. Ses kaydı bir Word belgesine aktarılmış ve

* Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngiliz Dili Eğitimi Bölümü, incidemir@pau.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7651-0280

Walsh'un SETT çerçevesi (2001) kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuçlar, en sık kullanılan söylem belirteçlerinin şunlar olduğunu ortaya koymuştur: "okay, hımm, hı hı, but, so, yani, haa, yes, you know and hani". Ayrıca veriler, her birinin dolgu, başlatma, onaylama, açıklama, özür dileme ve zıtlık gibi çoklu işlev ve anlamlara hizmet ettiğini göstermiştir. Buna ek olarak, öğretmen konuşmalarının öğrenci konuşmalarından çok daha fazla olduğu, öğretmen konuşmalarının sınıftaki toplam etkileşimin %76'sını, öğrenci konuşmalarının ise %23'ünü oluşturacak şekilde öğrenci konuşmalarından üç kat daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Dahası, söylem belirteçlerinin öğretmen konuşmasının önemli bir bölümünü, toplamın yaklaşık %61'ini oluşturduğu belgelenmiştir.

Anahtar sözcükler: konuşma analizi, söylem analizi, sınıf içi söylem analizi, söylem belirteçleri, yabancı dil olarak İngilizce

Türk Eğitim Materyali ve Medyasında Fransızcadan Ödünçlenen Terimlerin Yazılması ve Seslendirilmesi Sorunu

PROF. DR. İRFAN ATALAY*

Türkiye, kültürlerin kesiştiği bir kavşakta bulunduğu için doğrudan veya dolaylı olarak dilsel ve kültürel etkilere açıktır. Ekonomik ve kültürel ilişkiler, siyasal birliktelikler Türk dilinin uzak kültürlerden de etkilenmesine yol açmaktadır. Etkilenme, temas veya ilişkiler yoluyla yapılan ödünçlemeler kaçınılmaz olarak dilde standartlaşma veya standartlaştırma sorununu doğurmaktadır. Dil ve kültürün kendi başına standartlaşması zorlu ve çok uzun bir süreç gerektirdiği için dilsel ve kültürel kimliği koruyabilmek için öncelikli şey, yazılı ve sözlü dili standartlaştırmaktır. Standartlaştırma, var olan bir standarda uydurma veya bir standart belirleyerek öğeleri belirlenmiş standartta bütünleşme işidir. Dilde standartlaştırma belirlenen ölçüte uygun hale getirerek, farklı dil ve ağızlardan dile giren sözcük ve yapıları dilin kendi işleyiş kurallarına ve söyleme biçimlerine uygun hale getirme sürecidir.

Günümüzde, değişen koşullar ve güç odakları Türk dilindeki etkilerin de değişmesine neden olmakta, mevcut standardın yeni kuşaklar göz önünde bulundurarak güncellenmesi gerekmektedir. Geçmişte Türkçe üzerinde oldukça etkili olan Fransızca yerini İngilizceye bırakmıştır, ancak Türkçede bıraktığı miras kalıcı olmuş, pek çok alanda Fransızcadan alınan sözcük ve kavramlar dilimizle bütünleşmiştir. Ne var ki, frankofon olmayan kuşakların yetişmesiyle yazılı kaynak ve görsel-işitsel iletişim araçlarındaki metin ve söylemlerde Fransızca bir sözcüğün İngilizcenin söyleyiş biçimleriyle yazılıp söylendiğine tanık olunmaktadır, bu da dilsel düzeyde bir standart dışılığı ve seslendirme karmaşasını doğurmaktadır. Bu standart dışılığın özellikle eğitim-öğretim materyalinde ve ulusal düzeydeki iletişim araçlarında sergilenmesi, standarda uymamanın yıllar içinde yaygınlaşacağına işaret etmektedir.

Sonuç olarak, standartlaştırmanın pek çok yönü olmasına karşın, konumuz özellikle belli bir yabancı dile hâkim bireylerin farklı bir dilden alınan sözcüğü yazma ve söyleme biçiminde belli bir standarda uymamasının örneklerine,

* Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü, iatalay@nku.edu.tr, 0000-0002-4437-5539

standartlaştırmaya yeterince eğilmeyen sorumlu kurum ve kişilerin yapması gerekenlere, yöntem ve çalışma örneklerine yer vermektedir.

Anahtar sözcükler: dilde standartlaşma, ödünçleme, seslendirme ve yazma sorunu

THE PROBLEM OF WRITING AND PRONOUNCING TERMS BORROWED FROM FRENCH IN TURKISH EDUCATIONAL MATERIALS AND MEDIA

Turkey is open to direct or indirect linguistic and cultural influences because it is located at a crossroads where cultures intersect. Economic and cultural relations and political unions cause the Turkish language to be influenced by distant cultures. Borrowings made through influence, contact or relations inevitably lead to the problem of normalisation or standardisation in the language. Since the standardisation of language and culture on its own requires a difficult and very long process, the primary thing to preserve linguistic and cultural identity is to standardise written and spoken language. Standardisation is the process of conforming to an existing standard or of setting a standard and integrating the elements into that standard. Standardisation in language is the process of adapting the words and structures that enter the language from different languages and dialects to the language's own rules of functioning and ways of speaking.

Today, changing conditions and power centres cause the influences on the Turkish language to change, and the current standard needs to be updated in consideration of new generations. French, which had a great influence on Turkish in the past, has been replaced by English, but its legacy in Turkish has been permanent, and words and concepts borrowed from French in many fields have been integrated into our language. However, with the upbringing of non-francophone generations, in texts and discourses in written sources and audiovisual communication tools, it is witnessed that a French word is written and spoken in English, which leads to a linguistic non-standardisation and vocalisation confusion. The fact that this non-standardisation is exhibited especially in educational material and in national level communication tools indicates that non-standardisation will become widespread over the years.

In conclusion, although there are many aspects of standardisation, our subject includes examples of the non-standardisation of the way in which individuals who are proficient in a certain foreign language write and pronounce words taken from a different language, what should be done by

responsible institutions and individuals who do not pay enough attention to standardisation, and examples of methods and studies.

Keywords: language standardisation, borrowing, vocalisation and writing problem

Dil ve Söz Arasında İkinci Yeni Şiiri

DR. KAAN TANYERİ*

Şiirbilim kapsamında yapılacak çalışmalarda Ferdinand de Saussure'ün dilbilime kazandırdığı kimi terimlerden yararlanılması gerektiği düşüncesindeyiz. Saussure'ün *Genel Dilbilim Dersleri*'nde sıklıkla üzerinde durduğu bu terimlerden biri dilyetisidir. Çalışmamızda dilyetisi ile şiir arasındaki ilişki incelenmiştir. Dilyetisi, bireylerin ses veya yazı aracılığıyla birbirleriyle iletişim kurabilme becerileridir ve bu yeti her insanda doğuştan bulunur. Saussure, dilyetisinin iki boyuttan oluştuğunu belirtir: dil ve söz. Dilyetisinin toplumsal yönünü dil, bireysel yönünü ise söz olarak adlandırır. Dil, toplumun uzun zaman içinde gelenekselleştirip alışkanlık hâline getirdiği bir uzlaşım sistemidir. Dil, toplumsal olmasının yanı sıra her bireyin zihninde gücül bir dil bilgisel sistem olarak bulunur. Söz ise bu dil bilgisel sisteme bağlı olmak kaydıyla bireylerin özgür edimleriyle konuşması, yazması ya da düşünmesidir. Şiir sözün bir örneğidir ve dil sistemine bağlıdır. Ancak sorun şudur: Şiir, bu sisteme sadık değildir; aksine niteliği itibarıyla sözün sınırlarını radikalleştirme, onu aşma, dil sistemini bozma, onda değişiklikler yapma arayışındadır. Çünkü şiir, daima, istisnalar dışında, gündelik dilden (burada söz ve dil birlikte anlaşılmalıdır) uzaklaşmayı amaçlar. Şairin uzaklaşma çabasının radikalliği Saussure'ün dil/söz yapısını etkileyebilir. Bu bağlamda dil/söz arasındaki bu geçişli ilişki İkinci Yeni örneği üzerinden sorgulanmış, şiirin bu ilişkideki işlevi ve konumu tartışılmıştır. Buna göre İkinci Yeni şiirinin gündelik dilden radikal olarak uzaklaşmasının dil/söz yapısı üzerinde etkili olduğu görülmüş, söz konusu etkiler örnekleriyle ortaya konulmuştur.

Anahtar sözcükler: şiirbilim, Ferdinand de Saussure, dilyetisi, dil, söz, İkinci Yeni

THE İKİNCİ YENİ POETRY BETWEEN LANGUE AND PAROLE

We believe that some of the terms introduced by Ferdinand de Saussure in linguistics should be utilized in studies within the scope of poetics. One of the terms that Saussure frequently highlighted in his Course in General Linguistics is "langage". In our study, the relationship between langage and poetry has been examined. Langage is the ability of individuals to communicate with each other

* T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, katanyeri91@gmail.com, Orcid: 0000-0002-3549-5424

through sound or writing, and this faculty is inherent in every person from birth. Saussure states that langage consists of two dimensions: langue and parole. He refers to the social aspect of langage as langue and the individual aspect as parole. Langue is an arbitrary system that society has institutionalized and habitually perpetuated over a long period of time. Langue exists as a virtual linguistic system in the mind of every individual in addition to being a social phenomenon. Parole, on the other hand, is the act of individuals speaking, writing, or thinking freely within the confines of this linguistic system. Poetry is an example of parole and is dependent on the linguistic system. However, the problem is this: Poetry is not loyal to this system. On the contrary, by its very nature, it seeks to radicalize the boundaries of parole, to surpass them, to disrupt the langue system, and to make changes within it because poetry always aims to distance itself from everyday language (here, parole and langue should be understood together) except for the exceptions. The poet's effort to distance themselves can affect the radical nature of Saussure's langue/parole structure. In this context, the transitive relationship between langue/parole has been questioned through the example of the İkinci Yeni (Turkish literary movement), and the function and position of poetry in this relationship have been discussed. Accordingly, it has been observed that the İkinci Yeni poetry's radical departure from everyday language has had an impact on the langue/parole structure, and these effects have been demonstrated with examples.

Keywords: Poetics, Ferdinand de Saussure, langage, langue, parole, İkinci Yeni

Sözde Sorular Neden Tümleç Olamazlar

DR. ÖĞR. ÜYESİ KADRİ KURAM*

Sözde sorular, konuşucunun cevabını bildiği ve dinleyicinin de bildiğini varsaydığı ancak konuşmayı ilerletebilmek için dinleyiciden dönüt almak için sorduğu sorulardır. Bu nedenle ne bildirme tümceleri gibi bilgi verirler ne de gerçek soru tümceleri gibi bilgi talep ederler (Hill ve Miyagawa, 2024; Rohde, 2006; Han, 2002). Sözde soruları bildirme ve gerçek soru tümcelerinden ayıran bir özellik daha bulunmaktadır. Sözde sorular eylemlerin nesnesi konumunda bulunamazlar. Örneğin, (1a,b) bildirme tümcelerinin ve gerçek soruların nesne konumundaki durumunu göstermektedir. (1c) ise sadece doğrudan aktarım okumasıyla düzgün olup içe yerleştirilmiş bir tümce olarak bozuktur.

(1) a. Buğra Miray'a okula gitmeyeceğim dedi

b. Buğra Miray'a neden okula gelmiyorsun diye sordu

c. Buğra Miraya "O okula gitmeyi kim ister ki?" dedi.

Bu çalışmada sözde soruların neden tümleç konumunda içe yerleştirilemeyeceği araştırılacak ve Emonds'ın (1976) kök bağlamlar önerisi çerçevesinde sözde soruların konuşucu ve dinleyicinin ortak bakış açısını yansıtması nedeniyle tümce sınırının dışında yer aldığı iddia edilecektir. Tümceden daha büyük bir dilsel birim olarak ortak bakış açısı bir tümce içinde yer alamaz, sadece kendisinden daha büyük olan sözce içinde yer alabilir. Bu nedenle de sözde sorular sadece içe yerleştirilmemiş bir ana tümce olarak kurulabilirler.

Anahtar sözcükler: sözde soru, tümleç, kök bağlam, içe yerleştirme, bilgisellik

WHY CAN'T RHETORICAL QUESTIONS BE EMBEDDED?

Rhetorical questions are utterances where the speaker knows the answer and assumes that the addressee knows the answer, too. They are intended to keep the conversation going. For this reason, they do not inform like declaratives; nor do they ask for information like questions (Hill and Miyagawa,

* Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, kadrikuram@bartin.edu.tr, Orcid: 0000-0001-8829-5680

2024; Rohde, 2006; Han, 2002). There is another aspect of rhetorical questions that sets them apart from regular questions. Rhetorical questions cannot be the complement of verbs. For example, (1a,b) show the case of declaratives and regular questions as the complement of a verb. (1c), on the other hand, can only be a quotation.

(1) a. Buğra Miray'a okula gitmeyeceğim dedi

b. Buğra Miray'a neden okula gelmiyorsun diye sordu

c. Buğra Miraya "O okula gitmeyi kim ister ki?" dedi.

This work aims to find out why rhetorical questions cannot be embedded by a verb. The proposed account is that they are beyond the sentence level since they represent the joint perspective of the speaker and addressee, in line with Emond's (1976) proposal. Since joint perspective is a larger unit than sentence, it cannot be embedded in a sentence. It can only appear in an utterance, which is a larger unit. For this reason, rhetorical questions can only be a root-clause.

Keywords: rhetorical question, complementation, root-context, embedding, epistemicity

Bir Modern Edebiyat Masalı: "Bulut ve Kuyu" Hikâyesi ve Cinsiyet

DR. ARŞ. GÖR. KEVSER SÖNMEZ*

Masal türü, milletlerin varlık gösterdiği ilk anlatılardır ve destan türüyle birlikte edebiyatın da ilk anlatmalık – kurgusal metinlerini oluşturur. Masal, kendine ait bir anlatı düzlemine, biçim özelliklerine, formel kalıplara sahiptir. Dolayısıyla gelenekli bir türdür ve halk edebiyatı/ folklor metinleri içerisinde değerlendirilir. Folklorun toplumsal yanında siyasi karşılıklarla da kullanılması, masalın halk hafızası üzerine edindiği değerlerle ilişkilendiğinden beri de masal, toplumsal hafıza ve kolektif bilinç altına dair değer de yüklenir. Modern edebiyatların anonimden uzak ve felsefi yönü baskın ürünlere olan merakı ayrıca moderni temsilen roman türünün ortaya çıkışı masalın yaygınlığını azaltmış, türün üretimini neredeyse durdurmuştur. Bununla birlikte, modern edebiyat yazarlarının; özellikle kolektif kimliğe, kadın edebiyatına ve folklorik birikime yönelik dikkatlerinin neticesinde kimi zaman da postmodernizmin türleri karmaşıklaştırdığı karnaval tekniği sonucunda masallar modernize edilerek yeniden üretilebilir, dönüştürülebilir ya da yazılabilir.

Bu bağlamda günümüz yazarlarından Melike Koçak'a ait *Hiçkuşu* eseri içerisinde yer alan "Bulut ve Kuyu", modern bir masal olarak dikkat çeker. Türün gelenekli yapısının ve içeriğinin bozulduğu bu eserlerde yazarın masal başlığına uygun olarak giriş ve bitiriş formellerinin de anıştırma yoluyla verdiği görülür. Bu masal kadın ve erkekliğin hallerine dair bir bakış açısı sunması bakımından önemlidir.

Bu bildiride anılan metin merkeze alınarak, Koçak'ın masal başlığı içerisinde yer alan masalları; metinlerarasılık ve palimsest kurgu üzerinden tartışılacak ayrıca cinsiyetçi tutumuyla tanınan masalların kadın edebiyatı ve dişil kurgu bağlamında nasıl yapısöküme uğratıldığı tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: kadın edebiyatı, metinlerarasılık, palimsest, cinsiyet

* Pamukkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, kevsers@pau.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7551-7624

A MODERN LITERATURE TALE: THE STORY OF "BULUT VE KUYU" AND GENDER

The fairy tale genre is the first narrative in which nations existed, and together with the epic genre, it constitutes the first narrative - fictional texts of literature. Fairy tales have their own narrative organization style features and formal patterns. Therefore, it is a traditional genre and is evaluated within folk literature/folklore texts. Since the use of folklore with political as well as social meanings is associated with the fairy tale's responses to the folk memory, the fairy tale is also valued for social memory and collective consciousness. Modern literature's interest in products that are far from anonymous and philosophically dominant, as well as the emergence of the novel genre to represent the modern, have reduced the prevalence of fairy tales and almost stopped the production of the genre.

However, modern literature writers; Especially as a result of their attention to collective identity, women's literature and folkloric accumulation, and sometimes as a result of the carnival technique in which postmodernism complicates the genres, fairy tales can be modernized, reproduced, transformed or written.

In this context, "Bulut ve Kuyu", included in the work *Hiçkuşu* by Melike Koçak, one of today's writers, attracts attention as a modern tale. In these works, where the traditional structure and content of the genre is disrupted, it is seen that the author gives the introduction and ending formulas in accordance with the title of the tale through allusion. This tale is important in that it offers a perspective on the states of men and women.

Taking the text mentioned in this paper as the center, Koçak's tales included in the fairy tale title; It will be discussed through intertextuality and palimpsest fiction, and how fairy tales known for their sexist attitudes are deconstructed in the context of women's literature and feminine fiction.

Keywords: women's literature, intertextuality, palimpsest, gender

Ibıray Altınsarin'in Yazdığı Bazı Mektuplarından Hareketle Kazak Toplumunda Eğitimin Panaroması

KÜBRA ÇELİK*

Asırlardır göçlerin, fetihlerin ve savaşların devam ettiği Türkistan coğrafyası hakimiyeti altına girdikleri milletlerin ve devletlerin otoritesi altında yaşamak durumunda bırakılmıştır. Diktatörlüğün temel alındığı iç karışıklıkların sıklıkla yaşandığı bu dönemde Kazak aydınları edebiyatı geliştirmeye ve değiştirmeye çalıştıkça belli başlı siyasi baskı ve sansürlere takılı kalmışlardır. Çar'ı protesto etmek amacıyla ortaya konulan eserler yasaklanmış, eserleri meydana getiren yazarlar en ağır şekilde cezalandırılmıştır. Kazak halkının geleceği için kaygılanan, halkının hürriyetlerine kavuşması için cehaletten uzak kalmaları gerektiğini savunan aydınların başında Ibıray Altınsarin gelmektedir. Kazak Edebiyatı ve Türk Dünyası Edebiyatları içinde adından sıklıkla söz ettiren aydın düşünür ve yazar Ibıray Altınsarin halkının refahı ve eğitimi için yılmadan çalışmalarına devam etmiştir. Maddi ve manevi zorluklarla baş etmenin yanı sıra siyasi ve sosyal alanlarda da zorlu süreçlerle baskı ve sansürlerle karşı karşıya kalmıştır. Durum ne denli zor ve yıldırıcı olursa olsun Altınsarin hedeflerinden vazgeçmeyerek insanlık tarihine adını altın harflerle yazdırmayı başarmıştır. Bu süreçte Altınsarin, din adamlarına, yakın ve uzak çevresine, aile dostlarına ve aydın düşünürlere, maddi manevi her türlü desteği halkının refahı ve gelişimi için kabul edebileceğini beyan eden çeşitli mektuplar yazmıştır. Bu çalışmada ömrünü Kazak çocuklarının eğitimi, halkının aydınlanması ve Kazak dilinin yaşatılması hususuna adamış Kazak çocuk edebiyatının atası olarak bilinen Ibıray Altınsarin'in hayatından ve bulunduğu dönem edebiyatının sosyal/siyasi durumlarla olan ilişiğinden bahsedilerek, Altınsarin'in Türkiye Türkçesine aktarılan mektuplarından örneklerle yazarın eğitime, sosyal hayata, siyasete ve diktatörlüğe bakış açısı incelenmiştir.Çalışmada Altınsarin'in hayatı ve 19. Yüzyıl edebiyatı ele alınarak Rusların yapmış olduğu eğitim sistemine değinilmiş Ibıray Altınsarin'in Türkiye Türkçesine aktarılan mektuplarından örnekler seçilerek incelenmiş, incelenen mektuplardan hareketle Altınsarin'in eğitim sistemine ve Çar yönetimine karşı olan düşüncelerinden/faaliyetlerinden bahsedilmiştir.

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları ABD, kbrcellik@gmail.com, Orcid:

Anahtar sözcükler: Ibıray Altınsarin, mektup, İlminsky, Kazakistan, çar, eğitim, siyasi panorama, cehalet

THE PANOROME OF EDUCATION IN THE KAZAKH SOCIETY BASED ON SOME LETTERS WRITTEN BY IBIRAY ALTINSARİN

For centuries, the region of Turkestan has been subjected to the authority of various nations and states due to migrations, conquests, and wars. In this era marked by dictatorship and frequent internal turmoil, Kazakh intellectuals have attempted to develop and transform literature, only to encounter significant political repression and censorship. Works created to protest against the Tsar have been banned, and the writers behind them severely punished. Leading the intellectuals concerned about the future of the Kazakh people, advocating for their freedom and emphasizing the importance of avoiding ignorance, is Ibıray Altınsarin.

Renowned in Kazakh literature and Turkic literary circles, Ibıray Altınsarin tirelessly dedicated himself to the welfare and education of his people. Despite facing financial and spiritual challenges, he also confronted political and social pressures, including censorship and oppression. Regardless of the daunting circumstances, Altınsarin remained steadfast in his goals, ultimately etching his name in the annals of human history. Throughout this process, he wrote various letters declaring his readiness to accept any form of support, both material and spiritual, from religious figures, close and distant acquaintances, family friends, and intellectual thinkers, all for the betterment and advancement of his people.

This study delves into the life of Ibıray Altınsarin, often hailed as the founding figure of Kazakh children's literature, and explores his relationship with the social and political conditions of the literary landscape of his time. Through selected examples of Altınsarin's letters translated into Turkish, his perspectives on education, social life, politics, and dictatorship are examined.

The study discusses Altınsarin's life and 19th-century literature, touching upon the Russian educational system, and selects examples of his letters translated into Turkish to explore his thoughts and activities regarding the education system and Tsarist rule.

Keywords: Ibıray Altınsarin, letter, İlminsky, Kazakhstan, tsar, education, political landscape, ignorance

Nahçivan El Yazmaları Fonu'nda Muhafaza Olunan "Avamil" El Yazması

KÜBRA VELİYEVA*

Azerbaycan Millî İlimler Akademisi Nahçıvan Bölümü El Yazmaları Fonu'nda, Azerbaycan ve Nahçıvan'ın tarihini, edebiyatını, güzel sanatlarını, bilimsel ve kültürel ortamını inceleyen eski el yazmalar ve basılı kitaplar muhafaza edilmektedir. Fon'da, Azerbaycan türkcesi, Arapça, Farsça, Türkçe, Özbekçe vb. farklı dillerde 600'den fazla eski basılı kitap ve el yazması korunmaktadır. Farklı bilim dallarına ait olan bu eserler bilimsel değerlerine göre seçilmektedir. Fon'da muhafaza edilen eserler arasında Arap dilinin gramerini konu alan "sarf" ve "nahiv" ilmine dair el yazma nüshaları da bulunmaktadır. Bu eserlerden biri de Kerbelâ'i Kazım ibn Kerbelâ'i Ağa Saleh Ordubadî'nin kâtibi olduğu "Avamil" nüshasıdır. Eser, Kerbelâ'i Kazım ibn Kerbelâ'i Ağa Saleh Ordubadî tarafından h. 1227 (1812) yılında istinsah edilmiştir.

Ünlü dilbilimci Abdülkâhir el-Cürcânî 'nin kaleme aldığı "Avamil" adlı eser, "nahiv" ilmine ithaf edilmiş bir eser olarak Arap dil biliminde özel bir öneme sahiptir. "Avamil", "amil" kelimesinin çoğuludur ve Arapça'da "terkib ve cümle içerisindeki kelimelerin irabına etki eden unsurlar" anlamına gelir.Abdülkâhir el-Cürcânî'nin kaleme aldığı "Avamil" kitabında nahiv ilmi kolay ve sade bir dille anlatılmaktadır. Bu eser, medreselerde uzun yıllar ders kitabı olarak kullanılmıştır.

"Avamil" adlı eser, gramer açıklamaları ve ilmî mülahazaları bakımından nahiv ilminin öğrenilmesi için değerli bir yazılı kaynaktır.Yazarın vardığı sonuca göre bu eser, sadece Arap dilinin gramerini incelemek için değerli bir kaynak değil, aynı zamanda 19. yüzyılda Nahçıvan'ın bilimsel ortamının düzeyi hakkında fikir oluşturması açısından da önemlidir.

Bu çalışmada nahiv alimi Abdülkâhir el-Cürcânî'nin "Avâmil" eserinde yer alan 100 amil ile ilgili bazı özgün bilimsel mülahazalar incelenmektedir. Ayrıca Kerbelâ'i Kazım ibn Kerbelâ'i Ağa Saleh Ordubadî'nin kâtibi olduğu "Avamil" el yazmasının konusu, içeriği ve bazı paleografik özellikleri de araştırılacaktır.

* AMİA Nahçıvan Bölümü El Yazmaları Fonu, kubra.valiyeva@yahoo.com, Orcid: 0000-0001-5557-494X

Anahtar sözcükler: “Avamil”, Arap dili, el yazması, Nahçıvan, Kerbelâ'i Kazım ibn Kerbelâ'i Ağa Saleh Ordubadî

“AWAMIL” MANUSCRIPT PRESERVED IN NAKHCHIVAN MANUSCRIPTS FUND

The Manuscripts Fund of the Nakhchivan Branch of ANAS preserves ancient manuscripts and printed books on the history, literature, fine arts, scientific and cultural environment of Azerbaijan and Nakhchivan. The Fund preserves more than 600 old printed books and manuscripts in different languages such as Azerbaijani, Arabic, Persian, Turkish, etc. These works belonging to different sciences are selected according to their scientific values. Among the works preserved in the Fund are manuscripts of the sciences of “sarf” and “nahw”. One of these works is the copy of “Awamil”, which was the transcriber of Karbala'i Kazim ibn Karbala'i Agha Saleh Ordubadi. The work was copied by Agha Saleh Ordubadi of Karbalai Kazim ibn Karbalai in 1227 AH (1812).

The work “Awamil”, authored by Abdul-Qahir Al-Jurjani, is of particular importance in Arabic linguistics as a work dedicated to nahw science. “Awamil” is the plural form of the word “amil”, which in Arabic means” elements that affect the composition and the order of words”. In the work “Awamil”, the science of nahw was explained in a simple language. This work has been used in madrasas for many years as a textbook.

“Awamil” is a valuable written source for learning the science of grammar in terms of grammatical explanations and scientific considerations. According to the author’s conclusion, this work is not only a valuable source for the study of the grammar of the Arabic language, but also important in terms of forming an idea about the level of the scientific environment of Nakhchivan in the 19th century.

This study examines some of the original scientific considerations about the 100 factors in the work “Avāmil” byʿAbdul-Qāhir al-Jurjānî. The subject, content and some paleographic features of the manuscript “Awamil”, which was the transcriber of Karbalai Kazim ibn Karbalai Agha Saleh Ordubadi, will also be studied.

Keywords: “Avamil”, Arabic language, manuscript, Nakhchivan, Karbalai Kazim ibn Karbalai Aga Saleh Ordubadi

Tevfik Fikret ve Hüseyin Cavid'de Ortak Bir Sembol Olarak İstanbul

PROF. DR. LÜTVİYYE ASGERZADE*

Fetihten sonra beş yüz yıla yakın Osmanlı devletinin payitahtı olan İstanbul büyük bir medeniyet merkezi hâline gelen bir dünya şehridir. Medeniyetlere kucak açmış İstanbul, tarihî ve kültürel değerleriyle sanata ve edebiyata yön vermiş, Türk Edebiyatında derin etkiler yaratmıştır. İstanbul, Tanzimat sonrasındaki yenileşme döneminde etkili bir edebiyat ekolü olarak ortaya çıkan Servet-i Fünûncuların eserlerine de konu edilmiştir. Servet-i Fünûn topluluğunun lideri, düşünce ve eylem adamı Tevfik Fikret'in "Sis" şiiri ve Azerbaycan-Türk edebiyatının kutup yıldızlarından Hüseyn Cavid'in "Uçurum" trajedisi bu eserlerdendir. Çalışmamızda Fikret'in "Sis" şiiri ve Cavid'in "Uçurum" ve "Afet" trajedisi incelenmiştir. Fikret'in maddi, manevi oylumuyla onu sıkan İstanbul'a kırgınlık ve yalnızlığını sembolik bir dille ifade ettiği "Sis" şiirinde "menfur ve melun" bir şehir olarak ele alınmasının sebeplerine aydınlatılmıştır. Şiirinde Abdülhamit'in istibdat yönetimi altındaki dış dünya ile derin bir ümitsizlik ve yalnızlık ruh hâli içerisinde bulunan şair (o sıralarda bir polis her gün Fikret'in evini gözaltında bulundururmuş), kendi iç dünyasını birleştirir. İki duvarın: polisin duvarı ile sisin duvarı arasında kalan ve o gün devri bütün dertleriyle duymuş ressam-şair, gördüğü tabloya kendi duygularını da ekler. Bu nedenle şiirine karanlık bir tablo hâlinde sisi tarif ederek başlar. Sonra İstanbul'a ve İstanbul özelinde istibdat yönetimine olan nefretini yansıtır. Sonda acımasızca İstanbul'a ve yönetime lanet eder. Fikret'in "Sis" şiirini yazmasının bir nedeni olsa da şair, İstanbul'a haksızlık eder. İstanbul'u Fikret gibi nefret ve gazapla, kaba ifadelerle şiire yansıtan ikinci bir şair olmamıştır. Sonraki bölümde İstanbul, Cavid'in konu ve karakterlerinin ait olduğu, Batı düşüncesine, burjuva ideolojisine uyum sağlamak zorunda kalan bir şehir olarak sembolleştirdiği "Uçurum" ve "Afet" trajedisi incelenir. Birçok kutsal değerin simgesi olan İstanbul'da hayatın değişmesine bigane kalamayan yazar, Türk gençliğinin Fransızlaşmasını "Uçurum" ve "Afet" eserinde İngiliz zulmü altındaki İstanbul'a dair fikirlerini "İblis" trajedisinde sembolik bir dille ifade

* Azerbaycan Ulusal Bilimler Akademisi, Nizami Genjavi Edebiyat Enstitüsü, asgerzadelutviyye@yahoo.com.tr/ Orcid: 0000-0002-8078-3484

eder. Fikret'ten farklı olarak Cavid'de Türk dünyasının başkenti İstanbul, vatanın sembolü olarak algılanır. Her iki şair eserlerinde kuvvetli kalemleriyle devirlerinin yaşayışlarını, İstanbul'u iyisiyle kötüsüyle tablo hâlinde ortaya koymuşlardır. Cavid için İstanbul, bütün Türk tarihinin, coğrafyasının bir sembolüdür. İstanbul'u sevmek Türk milletini, vatanı sevmektir. Cavid'in ("Uçurum" ve "Afet") ve Tevfik Fikret'in dönemin İstanbulunu, istibdadı, işgali, yenileşmeyi, değişimi vb. içeren "Sis" şiiri sanat bakımından kuvvetli eserlerdir. İstanbul, günümüzde de Türk edebiyatının değişmez mekânlarındandır.

Anahtar sözcükler: İstanbul, sembol, Türk edebiyatı, Tevfik Fikret, Hüseyin Cavid Efendi

ISTANBUL AS A COMMON SYMBOL IN TEVFİK FİKRET AND HÜSEYİN CAVİD

Istanbul, which was the capital of the Ottoman state for nearly five hundred years after the conquest, is a world city that has become a great center of civilization. Istanbul, which has embraced civilizations, has shaped art and literature with its historical and cultural values, and created deep effects in Turkish literature. Istanbul has also been the subject of the works of Servet-i Fünûnists, who emerged as an influential literary school in the post-Tanzimat reform period. The "Sis" poem of Tevfik Fikret, the leader of the Servet-i Fünûn community, a man of thought and action, and the "Uçurum" tragedy of Hüseyn Cavid, one of the pole stars of Azerbaijani-Turkish literature, are among these works. In our study, Fikret's poem "Sis" and Cavid's "Uçurum" and "Afet" tragedy were examined. In the poem "Sis", in which Fikret expressed his sadness and loneliness in Istanbul, which bore him with its material and spiritual volume, in a symvoic language, the reasons for its handling as an "abominable and accursed" city were brought to light. In his poem, the poet, who is in a deep mood of despair and loneliness under the rule of Abdulhamid's tyranny, combines his inner world with the outside world (a policeman was keeping Fikret's house in custody every day at that time). The painter-poet, who is between two walls: the wall of the police and the wall of fog, and who heard the time with all his troubles that day, adds his own feelings to the painting he sees. Therefore, he begins his poem by describing the fog as a dark painting. Then he reflects his hatred for Istanbul and the tyranny in Istanbul's persona. At the end, he mercilessly curses Istanbul and the administration. Although

Fikret has a reason to write the poem “Sis”, the poet is unfair to Istanbul. There has never been a second poet who reflected Istanbul to poetry with expressions of hatred, anger and resentment like Fikret. In the next section, the tragedy of the “Uçurum” and “Afet”, which Cavid symbolized as a city to which the subject and characters belong and which had to adapt to Western thought and bourgeois ideology, is examined. The author, who could not stay ignorant of the changes in life in Istanbul, which is the symbol of many sacred values, expressed the Frenchization of the Turkish youth in “Uçurum” and “Afet”, and his ideas about Istanbul under British persecution in a symbolic language in "İblis." Unlike Fikret, in Cavid, Istanbul, the capital of the Turkish world, is perceived as the symbol of the homeland. In their works, both poets put forward the life of their era and Istanbul, both good and bad, in a tableau with their strong pens. For Cavid, Istanbul is a symbol of all Turkish history and geography. To love Istanbul is to love the Turkish nation and homeland. Cavid's (“Uçurum” and “Afet”) and Tevfik Fikret's Istanbul of the period, tyranny, occupation, innovation, change, etc. The “Sis”, which contains art, are powerful works of art. Istanbul is one of the unchanging places of Turkish literature today.

Keywords: İstanbul, symbol, Turkish literature, Tevfik Fikret, Hüseyin Cavid Efendi

Salah Birsel'in Denemelerinde Yeni Sözcük, Deyim ve Farklı Dil Kullanımları

DR. ÖĞR. ÜYESİ MAHMUT BABACAN*

1960-1973 arasında Türk Dil Kurumu Yayın Kolu Başkanlığını yürüten Salah Birsel, şiirlerinde olduğu gibi denemelerinde de Salah Birsel, günlük konuşma dilinin az bilinir sözcük ve deyimlerini, kendi yarattığı ilginç deyimleri kullanmıştır.

Salah Birsel, varlıkları, nesneleri ve olayları gerek adlandırırken gerekse nitelerken onları değişik yanlarıyla görmeye ve göstermeye çalışırken kimi zaman sözcüklerin anlam alanlarını açmaya, bazen de yeni sözcükler yaratmaya yönelmiştir. Yazar, denemelerinde alışılmış bağdaştırmaların dışına çıktığı gibi, yaygınlaşmamış yeni bağdaştırmalar da oluşturur.

Yazar kimi durumlarda soyut kavramları görüntüye dönüştürerek somutlaştırır; somut nesnelere de soyut nitelemeler yükler. Kimileyin de ses yapısı üzerinde odaklanır. Argoya kaçan ifadeler yanında kendi bulduğu yeni ikilemelere de başvurur. Böylece yazar basmakalıp ve sıradan sıfatlar yerine yeni sıfatlar oluşturmaya çalışır. Okuyanda yeni kanısı uyanan bu kelimeleri Evliya Çelebi, Sinan Paşa gibi yazarlarda bulduğunu bir yazısında söylemektedir. Bazen de Tarama ve Derleme Sözlüğü'nden de yararlanır.

Birsel'in üslûbunda ironi, güldürü öğesi ağır basar ve yazar, sözlüklerde bile rastlanmayan kelimeler kullanır. Ona göre ince alay ve ironi, ona göre denemenin başlıca niteliklerindendir. Deneme aynı zamanda öğretici, düşündürücü ve ufuk açıcı olmalıdır.

Birsel, kelimeleri kendi bilinen bağlamından koparark kullanır. Argodan ve halkın konuşma dilinden kelime ve deyimlere yer verir. Bağlaçlara ve yansıma sözlere çok fazla yer verir. Kimi zaman özgün sıfat ve nitelendirmeleri kullanır. Birsel'in en ince ayrıntıları, farklılıkları adlandırmada ve nitelendirmede özgün bir yaklaşımı vardır. Kelimeleri sözlüklerin verdiği bilinen anlamlarıyla kullanmakla yetinmeyerek onları yepyeni ve bambaşka anlam katmanlarıyla donatır.

* Marmara Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi ABD, mahmut.babacan@marmara.edu.tr, Orcid: 0000-0001-5666-5077

Salah Birsel adeta bir "kelime hokkabazı"dır. "Salah Birsel'e özgü" diye nitelendirilen bu özgün kelimeler, bazen de argo olarak nitelendirilebilir.

Salah Birsel'in sayısı 22'yi bulan deneme türündeki eserlerinden 10'u incelenerek taranarak hazırlanan bu çalışmada, Salah Birsel'in ne kadar zengin bir "sözcük ormanı" oluşturduğunu ve onun bu ormanda ne denli bir "sözcük avcısı" olduğunu göstermeye çalışacağız.

Anahtar sözcükler: Salah Birsel, deneme, özgün kelime, özgün deyim

NEW WORDS, PHRASES AND DIFFERENT LANGUAGE USE IN SALAH BİRSEL'S ESSAYS

Salah Birsel, who was the Head of the Publication Branch of the Turkish Language Association between 1960 and 1973, used little-known words and phrases of daily spoken language and interesting idioms he created in his essays, as well as in his poems.

While Salah Birsel tries to see and show different aspects of beings, objects and events, both while naming them and describing them, he sometimes tries to open the meanings of words and sometimes creates new words. In his essays, the author not only goes beyond the usual associations, but also creates new associations that have not become widespread.

In some cases, the author concretizes abstract concepts by turning them into images; It also attributes abstract qualifications to concrete objects. Sometimes it focuses on sound structure. In addition to slang expressions, he also resorts to new heuristics he finds. Thus, the author tries to create new adjectives instead of stereotypical and ordinary adjectives. He states in one of his articles that he found these words, which awaken a new understanding in the reader, in writers such as Evliya Çelebi and Sinan Pasha. Sometimes it also makes use of the Scanning and Compilation Dictionary.

Irony and comedy elements predominate in Birsel's style, and the author uses words that cannot even be found in dictionaries. According to him, subtle sarcasm and irony are the main characteristics of the essay. The essay should also be instructive, thought-provoking and eye-opening.

Birsel uses words by removing them from their known context. It includes words and phrases from slang and the spoken language of the people. It gives a lot of space to conjunctions and onomatopoeia. Sometimes he uses original adjectives and qualifications. Birsel has a unique approach to naming and

characterizing the smallest details and differences. It is not content to use words with the known meanings given by dictionaries, but also equips them with brand new and completely different layers of meaning.

Salah Birsel is literally a “word juggler”. These unique words, described as “unique to Salah Birsel”, can sometimes be described as slang.

In this study, which was prepared by examining and scanning 10 of Salah Birsel's 22 essay-type works, we will try to show what a rich “word forest” Salah Birsel created and what a “word hunter” he was in this forest.

Keywords: Salah Birsel, essay, original word, original idiom

Çankırı Ağzı Örneğinde Sosyal Hayat: Aile ve Akrabalık

MELİHA UYSAL*

Türkçe; aile yapısı, akrabalık ilişkileri ve akrabalık terminolojisi bakımından kendi içerisinde güçlü ve çeşitlilik gösteren bir yapıya sahiptir. Türkçenin Çankırı ağzında ise bu çeşitliliklere örnek oluşturacak farklı kullanımlar yer almaktadır. Çalışmanın amacı; sosyal hayatın içerisinde yer alan aile yapısı, akrabalık ilişkileri ve akrabalık terminolojisinin Çankırı örneğinde nasıl bir görünüme sahip olduğunu açıklamaktır.

Çankırı bölgesindeki köyler arasında *aile yapıları* (çekirdek, çözülen, parçalanmış, tamamlanmamış, eklemli, geniş), *aile üyeleri arasındaki ilişkiler* (karı-koca, anne-kız, anne-oğul, baba-kız, büyük-küçük erkek kardeş, büyük-küçük kız kardeş, erkek ve kız kardeş), *akrabalık terimleri* (anne, baba, dede, büyükbaba, anneanne, babaanne, ağa, bacı, emmi, hala, teyze, dayı, kayınbaba, kaynana, baldız, görümce, kayın, bacanak, elti, enişte, yenge, dünür, öz-üveylik durumuna göre akrabalar, kültürel yakınlaşmaya göre kirve, kuma, sağdıç, sütanne-nine, süt kardeşliği, kan kardeşliği, ebe vb.) birbirinden farklı özellikler göstermektedir. Bu çalışmada; aile yapısı, üye sayısı, üyelerin kim olduğu, aile üyelerinin birbirlerine karşı sorumluluk ve beklentileri, akrabalık terminolojisi, terminolojide hangi kavramların yer aldığı, Çankırı'nın yaygın akrabalık terminolojilerinden hangisine dâhil olduğu gibi konular açıklanacaktır.

Çalışma, Ağızların Dilbilimsel Yaklaşımla İncelenmesi ve Dijital Ortamda Paylaşımı: Çankırı Ağzı Örneği TUBİTAK 123K412 Projesi'nin ön çıktılarından biridir. Çalışma verisi Çankırı'nın Ilgaz, Kızılırmak, Yapraklı ve Merkez ilçe ve köylerinden toplanmıştır. Çalışmada, aile yapısı ve ailenin gelişimi antropolojik (Morgan, 1871, 2022; Murdock, 1949, Radcliffe Brown, 1941; Ember, 2002; Haviland, 2008; Bates, 2018; Güvenç, 2020; Kottak, 2021) ve sosyolojik (Timur, 1972; Sayın, 2020); akrabalık terminolojisi ise dil bilimsel (Gülensoy, 1974; Li, 1999; Emiroğlu, 2012) taksonomiyle ele alınmıştır.

Anahtar sözcükler: Çankırı ağzı, sosyal hayat, aile, akrabalık

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, melihanobel@gmail.com

SOCIAL LIFE IN THE CASE OF THE ÇANKIRI DIALECT: FAMILY AND KINSHIP

Turkish has a strong and diverse family structure, kinship relationships, and kinship terminology. In the Çankırı dialect of Turkish, there are various usages that exemplify this diversity. The aim of this study is to explain what the family structure, kinship relationships, and kinship terminology look like in the context of Çankırı, as part of social life.

Among the villages in the Çankırı region, there are distinct characteristics in family structures (nuclear, dissolved, broken, incomplete, joint, extended), relationships among family members (husband-wife, mother-daughter, mother-son, father-daughter, older-younger brothers, older-younger sisters, and brothers and sisters), and kinship terminology (such as mother, father, grandfather, grandmother, patriarch, sister, uncle, aunt, father-in-law, mother-in-law, sister-in-law, brother-in-law, cousin, brother-in-law, father-in-law, mother-in-law, stepbrother/stepsister relationships, cultural kinship terms such as godfather, co-wife, best man, wet nurse, milk siblings, blood brothers, midwife, etc.). In this study, such issues as family structure, number of members, who the members are, the responsibilities and expectations between family members, kinship terminology, which concepts are included in the terminology, and which of Çankırı's prevalent kinship terminologies the region falls into, will be explained.

The study is one of the initial outputs of the TUBITAK 123K412 Project titled “Examination of Dialects with a Linguistic Approach and Sharing in Digital Environment: The Case of the Çankırı Dialect.” The data for the study was collected from the Ilgaz, Kızılırmak, Yapraklı, and Central districts and villages of Çankırı. In the study, family structure and development were analyzed from an anthropological perspective (Morgan, 1871, 2022; Murdock, 1949; Radcliffe-Brown, 1941; Ember, 2002; Haviland, 2008; Bates, 2018; Güvenç, 2020; Kottak, 2021) and a sociological perspective (Timur, 1972; Count, 2020). Kinship terminology was approached using a linguistic taxonomy (Gülensoy, 1974; Li, 1999; Emiroğlu, 2012).

Keywords: Çankırı dialect, social life, family, kinship

Ağızlarda Kanıtsalların İşlevleri ve Kaplamsal Özellikleri: Çankırı Ağzı Örneği

DOÇ. DR. MELİKE ÜZÜM* - PROF. DR. NURETTİN DEMİR**

Kanıtsallık; farklı yaklaşımlarla bilginin kaynağının dilbilgisel araçlarla işaretlenmesi (Aikhenvald 2004; 2018), sözlüksel unsurların dilbilgiselleşerek yeni bir işlev kazanmasına yol açan evrensel bir anlam alanı (Mélac 2022) ve konuşucu ile önermesel olay arasındaki ilişkiyi gösteren unsurlar (Hanks 2012) olarak tanımlanır. Türkçenin standart varyantında ise *-mIş* ve *-DI* kullanımları iki farklı görüşle işaretlenmişlik x işaretlenmemişlik (Johanson 2000; 20003; 2018) ve doğrudanlık x dolaylılık (Slobin & Aksu 1982) zıtlığı çerçevesinde tartışılmaktadır. Bu ayrımlarda dolaylılık ve doğrudanlık konuşucunun tanık olmadığı durumlarda (örneğin tarihi olaylar) *-DI* tercihi nedeniyle tutarlı görünmemektedir. Ancak işaretlenmişlik ve işaretlenmemişlik zıtlığı konuşucunun *-DI* seçimiyle nötr bir duruşla bilginin kaynağını işaretlememeyi tercih ettiği açıklamasına izin verir. Buna göre konuşucu bilgiye erişimini kodlayabilir ya da bu konuda herhangi bir bilgi vermez. İşaretlenmişlik altında dolaylılığa odaklanılır. Dolaylılık bilinçli özne tarafından erişilen bilginin dolaylı bir şekilde elde edildiğini bildirmeye atıfta bulunur (Johanson 2018). Alan yazınında ağızlarda kanıtsallık konusu dil ilişkisi kaynaklı kanıtsalların ağız bölgelerinde işlev kaybı açısından ele alınmıştır (Brendemoen 1997; Demir 2002; Işık-Taş & Sağın Şimşek 2019). Ancak kanıtsalların gelişimi ve işlevleri farklı yaklaşımlarla incelenmeyi beklemektedir.

Bu çalışmada, Çankırı'da yürütülen alan araştırmaları sırasında elde edilen verilerden hareketle dilbilgisel ve yarı dilbilgisel kanıtsalların işlevleri açıklanarak kaplamsal özellikleri tartışılacak; kanıtsalların görünüş-zaman, kiplik ve olumsuzluk yapılarıyla birlikte kullanımı, dilbilgiselleşme düzeyleri dikkate alınarak incelenecektir. İncelemede kaplamsal olarak kanıtsalların morfosentaktik durumlarına ve hiyerarşik dizilimlerine odaklanılacaktır. Dil malzemesinde tespit edilen üç kanıtsal dilbilgisel (*-AsI, -(I)mIş(I)mIş)* ve yarı

* Hacettepe Üniversitesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, melikeuzum@gmail.com, Orcid: 0000-0002-2338-8066
** Hacettepe Üniversitesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, demirn@hacettepe.edu.tr, Orcid: 0000-0002-3891-6546

dilbilgisel (*gaḫa*) şeklinde sınıflandırılarak ele alınacaktır (bk. Aikhenvald 2021; Mélac 2022). Çalışma, Türkçenin kanıtsallık sistemi üzerine yapılan incelemelere ağızlardaki görünüm açısından veri sağlamakla birlikte dilsel unsurların kanıtsallık işlevi kazanmasında söz dizimsel özelliklerin etkisi hakkında yeni bulgular sunacaktır.

Anahtar sözcükler: kanıtsallık, anlambilim, dilbilgiselleşme, sözdizimi, Çankırı ağzı

THE FUNCTIONS AND PRAGMATIC EXTENSIONS OF EVIDENTIALS IN ANATOLIAN DIALECTS: THE CASE OF ÇANKIRI DIALECTS

Evidentiality is defined as marking the source of information with grammatical devices (Aikhenvald 2004; 2018), a universal semantic field that causes lexical items to evolve into new functions through grammaticalization (Mélac 2022), and markers that show the relationship between the speaker and the propositional event with different approaches (Hanks 2012). In the framework of evidentiality, the uses of *-mIş* and *-DI* are discussed within the framework of the contrast of marked items versus unmarked items (Johanson 2000; 20003; 2018) and report of direct versus indirect experience by focusing on the standard variant of Turkish (Slobin & 1982). The distinction between indirect and direct expressions does not seem consistent due to the preference for *-DI* in situations the speaker has not witnessed directly while the event is happening (e.g., historical events). However, the contrast of marked and unmarked items explains that the speaker chooses not to indicate the source of information with a neutral stance by choosing *-DI*. Accordingly, the speaker may code his or her access to information or not provide any information about the way to access information. Under the markedness of evidentiality in Turkish, indirectivity refers to reporting that the information accessed by the conscious subject was obtained indirectly (Johanson 2018). In the literature, the issue of evidentiality in dialects has been discussed in terms of the loss of function of evidentials because of the language contact in certain dialect regions (Brendemoen 1997; Demir 2002; Işık-Taş & Sağın Şimşek 2019). However, the development and functions of evidentials remain to be investigated semantically and pragmatically.

In this study, the functions of grammatical and semi-grammatical evidentials will be evaluated and their scope orders will be discussed, based on the data

obtained during the fieldwork conducted in Çankırı; the use of evidentials with aspect-tense, modality, and negation will be examined by taking into account their grammaticalization levels. In the analysis, the focus will be on the morphosyntactic features and hierarchical order of evidentials syntactically. Three evidentials identified in the corpus will be investigated by classifying them as grammatical reported markers *(-AsI, -(I)mIş(I)mIş*) and semi-grammatical inferential (*gaḫa*) (Aikhenvald 2021; Mélac 2022). With this study, we expect to contribute to the research on the evidential system of Turkish providing data about the occurrence of evidentials in the dialect region and findings about the syntactic features of linguistic items developed into evidential.

Keywords: evidentiality, semantics, syntax, grammaticalization, Çankırı dialect

XV. Yüzyıla Ait Bir Ruzname Metni

DR. ARŞ. GÖR. MELİS SEZEN GÜNEŞ YILMAZ*

İnsan, varoluşundan beri hayatta kalabilmek, besin bulabilmek, refah içinde yaşamak, hâkimiyet alanını genişletmek gibi amaçlarla, kendisinden güçlü gördüğü doğa olaylarına göre hareket etmek durumunda kalmıştır. Yıldızları, ayı, güneşi, diğer gezegenleri ve meteorolojik olayları gözlemlemiş, kendine daha fazla fayda sağlamak amacıyla davranışlarını bu doğrultuda düzenlemiştir. Bu açıdan Türk dil tarihine bakacak olursak Orhun Abidelerinden itibaren birçok metinde yer alan örnekler de benzer durumu göstermektedir. Türk edebiyatında, hava olayları, güneş, yıldızlar, ay gözlemlenerek yapılan değerlendirmeler ve toplumun hangi durumda, nasıl davranması gerektiği çeşitli türlerde kaleme alınmıştır. Bu türlerden biri de ruznâmedir. Farsça rûz *"gün"* ve nâme *"yazı, kitap"* kelimelerinin birleşmesinden meydana gelen ruznâme, temel anlamıyla edebiyatımızda yer almasının yanı sıra, yukarıda bahsedilen olaylara göre neyin ne zaman yapılması gerektiğinin yazıldığı bir tür olarak da varlık göstermiştir. Konusu itibarıyla mistik bir yönü de bulunan ruznâme türü, melheme adı verilen tür ile yakından ilgilidir.

Çalışmada işlenen ruznâme metni, Harward Üniversitesi Houghton Kütüphanesinin dijital olarak erişime sunduğu, MS Turk 13. Katalog numaralı Yunus bin Sakka tarafından kaleme alınan *Kitab-ı Usul-i Melhame* adlı 22 varaklık bir melheme metni ile aynı ciltte, melheme metninin hemen ardında bulunmaktadır. 3.5 varak olup, harekeli nesih ile yazılmıştır. Haftanın yedi gününde gezegenlerin, ayın durumunun nasıl olduğu ve hangi zamanlarda nelerin yapılması veya yapılmamasının gerekliliği hakkındadır. Hangi günün hangi saatinin ne yapmak için uygun olduğu veya uygun olmadığının anlatıldığı eser 76 beyitten oluşmaktadır. Çalışmada metnin tamamı verilmiş ve dil özellikleri açısından incelenmiştir.

Anahtar sözcükler: Rûznâme, gün, hafta, Türk Edebiyatı

* Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, melissezengunes@ibu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-1200-7544

A RÛZNÂME TEXT OF THE XVTH CENTURY

Since its existence, human beings have had to act according to natural phenomena that they perceive as stronger than themselves in order to survive, find food, live in prosperity and expand their sphere of dominance. They have observed the stars, the moon, the sun, other planets and meteorological events, and regulated their behavior accordingly in order to benefit themselves more. In this respect, if we look at the history of Turkish language, the examples in many texts from the Orkhun Monuments show a similar situation. In Turkish literature, weather events, evaluations made by observing the sun, stars and moon, and how society should behave in which situation have been written in various genres. One of these genres is the ruznāmed. Ruznāme, which is a combination of the Persian words rūz "day" and nāme "writing, book", has existed in our literature not only in its basic meaning, but also as a genre in which what should be done and when according to the events mentioned above is written down. The ruznâme genre, which also has a mystical aspect in terms of its subject matter, is closely related to the genre called melheme.

The text of the ruznâme studied in this study is in the same volume with a 22-volume melheme text titled *Kitab-ı Usul-i Melhame* by Yunus bin Sakka with the catalog number MS Turk 13, which is digitally made available by Harvard University Houghton Library, and is located right after the melheme text. It is 3.5 double-pages and written in naskh. It is about the state of the planets and the moon on the seven days of the week and what to do or not to do at which times. The work consists of 76 couplets describing which time of the day is suitable or unsuitable for what to do. In this study, the entire text is given and analyzed in terms of language features.

Keywords: Rûznâme, day, week, Turkish literature

Kültürel Kimliğinin Yabancı Dil Olarak Fransızca Ders Kitaplarında Çözümlenmesi

DR. ARŞ. GÖR. MERİL NAKTAN*

Günümüzde, kültür birçok alanda farklı yönleriyle incelenmektedir. Yabancı dil öğretiminde, dilin kültür boyutunu ele almak olmazsa olmazların arasında olan bir konudur. Son yıllarda öne çıkan çalışmalar sayesinde kültür boyutunun dil öğretimindeki yeri tekrar ele alınmıştır. Bu doğrultuda, 2000'li yıllarda Avrupa birliği tarafından yayınlanan Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve kitabı ile birlikte günümüzde kullanılan yabancı dil ders kitapları için referans kitabı olarak yabancı dil öğretiminde yerini almıştır. Bu sayede, yabancı dil öğretimi yalnızca dört temel dil becerisini kazanmak değil ayrıca dili etkili bir şekilde kullanabilmek için kültürel bilgi önem kazanmıştır. Kültür boyutu genellikle kültürlerarası iletişim becerisini edinebilmek şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Böylelikle bu becerinin kazandırılması sürecinde özellikle yabancı dil olarak Fransızca ders kitaplarında en büyük etken olarak gösterilmektedir. Ayrıca öğretmen için yol gösterici olan ders kitapları kültür boyutu aktarımı için kazanımlar dil düzeylerine yönelik uygun olarak hazırlanması gerekmektedir.

Bu bağlamda, yabancı dil olarak Fransızca ders kitaplarıyla dil öğrenen bir kişi kültürlerarası iletişim becerisi ile birlikte kültürel kimlik ile karşılaşmaktadır. Kültür ve kimlik kavramları içiçedir. Yabancı dil öğretiminde, dil ve kültür ayrılmaz bir bütündür. Kültür aktarımı dil ile yapılmaktadır. Bu bağlamda yabancı dil öğrenen bir öğrenen için yeni bir kültür ile tanışması söz konusudur. Bu etkileşim, değişim ve çatışma öğrenende var olan kültür öğelerin üzerinden yaşanmaktadır. Bu boyutta baktığımızda kültürel kimliğimiz yabancı dil ile değişim yaşayarak dünyaya bakış açımızı ve insan ilişkilerimizde önemli bir rol oynamaktadır. Yaşanan toplum ve tecrübelerimizle edinilmiş kültürel kimliğimiz yabancı dil öğrenerek değişmektedir. Bu nedenle yabancı dil olarak Fransızca ile edinilen değişimlerde söz konusudur.

Bu çalışmada kullanılan ders kitapları birkaç yıl arayla yayınlanan üç Fransızca ders kitabıdır. Bunlar *Tempo 1* (1996), *Alter ego A1* (2006), *L'atelier*

* İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Fransız Dili Eğitimi, meril.naktan@iuc.edu.tr, Orcid: 0000-0002-6824-8470

A1 (2019). Seçilen ders kitapları aralıklı yıllarda yayınlanmış olması aynı zamanda Türkiye'de kullanılmış olması araştırmamız için önem taşımaktadır. Kitaplarda öncelikle fotoğraf ve çizimlerden yola çıkarak ikonografik öğeleri ortaya koymak ve kültürel öğeleri inceleyerek yıllar içinde değişen, yenilenen, farklılaşan ve eklenen öğeleri ortaya koymaktır. 21. yüzyılda yaşam biçimleri çerçevesinde kültürün özellikle kültürel kimliğinin farklı yıllarda yayınlanan yabancı dil olarak Fransızca ders kitaplarından yola çıkarak anlamsal ve kavramsal alanlar saptayarak günümüz yabancı dil öğretiminde edinilen öğeleri ortaya koymaktır. Çalışma anlambilimsel, göstergebilimsel yöntemlerden faydalanılacaktır.

Anahtar sözcükler: anlambilim, göstergebilim, kültürel kimlik, yabancı dil olarak Fransızca, ders kitapları, kültür

ANALYSING CULTURAL IDENTITY IN FRENCH AS A FOREIGN LANGUAGE TEXTBOOKS

Nowadays, culture is analysed in many fields with different aspects. In foreign language teaching, addressing the cultural dimension of language is an indispensable subject. Thanks to the studies that have come to the fore in recent years, the place of culture dimension in language teaching has been reconsidered. In this direction, the Common European Framework of Reference for Languages published by the European Union in the 2000s has taken its place in foreign language teaching as a reference book for foreign language textbooks used today. In this way, foreign language teaching is not only about acquiring the four basic language skills but also cultural knowledge has gained importance in order to use the language effectively. The cultural dimension usually appears in the form of acquiring intercultural communication skills. Thus, in the process of acquiring this skill, especially French as a foreign language is shown as the biggest factor in textbooks. In addition, the textbooks, which are a guide for the teacher, should be prepared in accordance with the language levels of the acquisitions for the transfer of the cultural dimension.

In this context, a person who learns a language through French as a foreign language textbooks encounters cultural identity along with intercultural communication skills. The concepts of culture and identity are intertwined. In foreign language teaching, language and culture are inseparable. Culture is transmitted through language. In this context, a foreign language learner meets a new culture. This interaction, change and conflict are experienced through the

cultural elements that exist in the learner. When we look at this dimension, our cultural identity plays an important role in our perspective on the world and human relations by experiencing change with foreign language. Our cultural identity, which is acquired through the society we live in and our experiences, changes by learning a foreign language. For this reason, there are changes acquired with French as a foreign language.

The textbooks used in this study are three French textbooks published a few years apart. These are; *Tempo 1* (1996), *Alter ego A1* (2006), *L'atelier A1* (2019). The fact that the selected textbooks were published in intermittent years and were also used in Turkey is important for our research. The aim of the study is to reveal the iconographic elements in the books based primarily on photographs and drawings and to reveal the elements that have changed, renewed, differentiated and added over the years by analysing the cultural elements. In the 21st century, within the framework of life styles, the study aims to reveal the elements of culture, especially cultural identity, acquired in today's foreign language teaching by identifying semantic and conceptual areas based on French as a foreign language textbooks published in different years. The study will make use of semantic and semiotic methods.

Keywords: semantics, semiotics, cultural identity, French as a foreign language, textbooks, culture

Metin Çakır Polisiyesinde Altkültür

MERVE GÜN*

Her toplumun benimsediği çeşitli düşünce ve davranış biçimleri, değerleri, inançları ve alışkanlıkları vardır. Kültürü meydana getiren bu unsurlar, bir toplumun yaşam biçimine doğrudan etki ederken söz konusu topluma mensup bireyin de yaşamını bu bağlamda düzenlemesini bekler. Toplumsal normlar olarak da adlandırılan bu beklentiler çoğunluk tarafından kabul edilerek kuşaktan kuşağa aktarılır. Öte yandan toplumsal normları reddeden, düzen içinde farklılaşan veyahut sıyrılan kimi gruplar vardır. Bu gruplar yaşamı, egemen kültüre kıyasla daha farklı alımladıkları ya da egemen kültür içinde kimlik edinemedikleri için ortaya başka değer ve inançlar koyarak söz konusu kültürden uzaklaşırlar. Kültürün direttiği normların dışına çıkarak yeni bir tarz ortaya koyarlar ve dünya görüşlerini de diledikleri gibi yaşama fırsatı yakalarlar. Egemen kültürün karşısında altkültür olarak konumlanan bu gruplar çoğu zaman ötekileştirilir. Altkültür grupları toplumsal normları reddettikleri için egemen kültür tarafından düzeni tehdit eden bir topluluk olarak addedilir. Denetlenemeyen altkültüre mensup topluluklar genellikle yok sayılsalar da müzik, sinema, resim, mimari ve edebiyat gibi pek çok sanat dalında temsil edilebilirler.

Bu çalışmada da altkültüre mensup toplulukların yaşam biçimleri, Armağan Tunaboylu'nun kaleme aldığı *Yıldız Cinayetleri*, *Resim Cinayetleri*, *Konsey Cinayetleri*, *Karakol Cinayetleri* ve *Park Cinayetleri* seri romanlarından hareketle tespit edilecektir. Bu biçimler incelenmeden önce roman serisinin ana karakteri Metin Çakır'ın başından geçen maceralardan bahsedilecek, daha sonra onun mizacı, hâl ve hareketleri hakkında bilgi verilerek altkültür içinde yer alan bir bireyin nasıl bir portreye sahip olabileceğine dair bir örnek oluşturulacaktır.

Anahtar sözcükler: Armağan Tunaboylu, Metin Çakır, altkültür, mahalle, aidiyet

* Doktora Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, merve.gun57@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-0055-827X

SUBCULTURE IN METİN ÇAKIR WHODUNIT

Every society has various ways of thinking and behaving, values, beliefs, and habits that it adopts. While these elements that make up culture directly affect the way of life of a society, they expect the individual belonging to the society in question to organize his life in this context. These expectations, also called social norms, are accepted by the majority and passed on from generation to generation. On the other hand, there are some groups that reject social norms and differentiate or stand out within the order. Since these groups perceive life differently than the dominant culture or cannot acquire an identity within the dominant culture, they move away from the culture in question by putting forward other values and beliefs. They put forward a new style by going beyond the norms insisted by the culture and have the opportunity to live their worldview as they wish. These groups, which are positioned as subcultures against the dominant culture, are often marginalized. Subculture groups are considered by the dominant culture to be a community that threatens order because they reject social norms. Although communities belonging to uncontrolled subcultures are often ignored, they can be represented in many branches of art such as music, cinema, painting, architecture and literature.

In this study, the lifestyles of the communities belonging to the subculture will be determined based on the serial *novels Star Murders*, *Picture Murders*, *Council Murders*, *Police Station Murders* and *Park Murders* written by Armağan Tunaboylu. Before examining these forms, the adventures of Metin Çakır, the main character of the novel series, will be mentioned, and then information will be given about his temperament, state and movements, and an example of what kind of portrait an individual in the subculture can have will be created.

Keywords: Armağan Tunaboylu, Metin Çakır, subculture, neighborhood, belonging

Mehmet Fuat Köprülü'nün "Süngü Altında" ve "Hicret Hikâyelerinden" Hikâyelerinde Balkan Savaşı'nın İzleri

DR. ÖĞR. ÜYESİ MİHRİYE ÇELİK*

Yazın hayatına şiirleriyle adım atan Mehmet Fuat Köprülü, yaptığı bilimsel çalışmalar ve kaleme aldığı edebî eserlerle hem akademik camiaya hem de sanatkârlara ışık tutmuş önemli bir Türk aydınıdır. Fuat Köprülü, adını duyurmaya başladığı ilk yıllarda Fecr-i Âti topluluğuna katılır. Bu dönemde sanatın şahsî olduğunu sonuna kadar savunan sanatçı, kendine has estetik bir dil oluşturur. *Genç Kalemler* dergisiyle başlayan *Yeni Lisan* hareketine karşı olan tavrı ciddi polemiklere sebep olur. Türk dilinin sadeleşmesi gerektiğini öne sürenlere karşı dilin doğal gelişimine müdahale etmenin doğru olmayacağı doğrultusundaki düşüncelerini sert bir üslûp ve Fecr-i Âti'nin ona kazandırdığı yüksek tenkit becerisiyle savunur. Ancak bu dönemde Osmanlının uğradığı işgallerle içerisinde bulunduğu olumsuz durum Özellikle Balkan Felaketi'nin yaşandığı 1912-1913 yılları Köprülü için de bir dönüm noktası olur. Böyle bir ortamda bir aydın olarak halka sırtını dönmenin doğru olmayacağını düşünen Fuat Köprülü, Ziya Gökalp'in fikirlerinin de etkisiyle Türkçülük hareketine katılır. Bir süre sonra da Türk dilinin sadeleşmesinin gerekliliğinin farkına varır. Düşünce ve ideallerindeki bu değişiklikler eserlerine de yansımaya başlar. Savunduğu görüş ve geliştirdiği yöntemleri pratiğe dönüştürerek kendinden sonrakilere örnek metinler oluşturan Köprülü, hikâye türü için de bu tavrını sürdürür. 1913 yılında *Halka Doğru* dergisinde yayımladığı "Süngü Altında" ve "Hicret Hikâyelerinden" isimli eserleri sade bir dille kaleme alınmış, Balkan Savaşı'nın yankılarının görüldüğü, kısa hikâyelerdir. Yazar, "Hicret Hikâyelerinden"de Rus zulmünden dolayı muhacirliğe mecbur olarak Kazan'dan gelip Selanik dolaylarında Doyran kasabasına yerleşen Hüsrev Ağa'nın gözleri önünde ailesinin katledilişini; "Süngü Altında" hikâyesinde ise Kavala ile Drama arasındaki Doksad kasabasında yaşayan Hafız Hüseyin Efendi'yi merkeze alarak kasabada yaşanan mezâlimi anlatır. "Hicret Hikâyelerinden" adlı eser Prof. Dr. Nesime Ceyhan tarafından latinize edilmiştir ancak "Süngü Altında" hikâyesinin latinize edilmiş hâli hiçbir kaynakta

* Karabük Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, mihriyetonbul@karabuk.edu.tr, Orcid: 0000-0003-4876-2592

bulunmamaktadır. Bu çalışmayla “Süngü Altında” adlı hikâyenin latinize metni alana kazandırılmış ve bu iki hikâye üzerinden Balkanlarda yaşayan Türklerin trajedisi tarihsel gerçeklikten de yola çıkılarak ortaya konmuştur.

Anahtar sözcükler: Fuat Köprülü, Millî Edebiyat, Süngü Altında, Hicret Hikâyelerinden, Balkan Savaşı

TRACES OF THE BALKAN WAR IN MEHMET FUAT KÖPRÜLÜ'S STORIES NAMED “UNDER THE BAYONET” AND “FROM THE HIJRA STORIES”

Mehmet Fuat Köprülü, who started his literary life with his poems, is an important Turkish intellectual who shed light on both the academic community and the artists with her scientific studies and literary works. Fuat Köprülü joined the Fecr-i Âti community in the early years when he newly made a name for himself. During this period, the artist, who strongly defends that art is personal, creates his own aesthetic language. His attitude towards the *New Language* movement, which begins with the *Genç Kalemler* magazine, causes serious polemics. He defends his thoughts that it would not be right to interfere with the natural development of the language against those who claim that the Turkish language should be simplified, with a harsh style and the high critical skills that Fecr-i Âti has given him. However, the adverse situation of the Ottoman Empire due to the occupations during this period, especially in the years 1912-1913, when the Balkan Disaster occurs, becomes a milestone for Köprülü. Fuat Köprülü, who thinks that it would not be right to turn his back on the people as an intellectual in such an environment, joins the Turkism movement under the influence of Ziya Gökalp's ideas. After a while, he realizes the necessity of simplifying the Turkish language. These changes in his thoughts and ideals begin to be reflected in his works. Köprülü continues this attitude in the story genre by turning the developments and methods he advocates into practice and serving as exemplary texts for those who will come after him. His works "Under the Bayonet" and "From Hijra Stories", published in *Halka Doğru* magazine in 1913, are short stories written in simple language, in which the influence of the Balkan War is seen. In "From Hijra Stories", the author describes the life of Hüsrev Agha, who came from Kazan and settled in the town of Doyran around Thessaloniki, as he was forced to migrate due to Russian oppression and witnessed the massacre of his family. In the story "Under the

Bayonet", he focuses on Hafız Hüseyin Efendi, who lives in the town of Doksad between Kavala and Drama and tells about the atrocities that took place in the town. "From Hijra Stories" was latinized by Prof. Dr. Nesime Ceyhan, but the latinized version of the story "Under the Bayonet" is not available in the literature. In this study, the Latinized text of the story "Under the Bayonet" was brought to the field and the tragedy of the Turkish people living in the Balkans was revealed through these two stories, based on historical reality.

Keywords: Fuat Köprülü, national literature, Under the Bayonet, From the Hijra Stories, Balkan War

İngiltere'deki 7. Sınıf ve Türkiye'deki 7. Sınıf Ana Dili Ders Kitaplarındaki Metinlerin Tema Bakımından İncelenmesi

DR. MİNE ÖZÇELİK*

Bu çalışmanın amacı, Türkiye ve İngiltere'deki ortaokul 7. sınıfta kullanılan ana dili öğretimi ders kitaplarında var olan konu ve tema uygulamalarını inceleyerek kitapların içeriklerinde yer alan tema ve konuları tespit etmektir. İngiltere'deki 7. sınıf ve Türkiye'deki 7. sınıf Türkçe ana dili ders kitaplarında yer alan metinlerin tema bakımından incelenmesi konusunda çalışmayı gerçekleştirmek için araştırma yöntemlerinden nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada veriler nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Çalışmanın veri kaynağını her iki ülkenin ''Cambridge Checkpoint English Coursebook, Ignite English-2 ve Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı'' isimli ders kitapları oluşturmaktadır.

Anahtar sözcükler: ana dili, ders kitapları, tema

AN EXAMINATION OF TEXTS IN 7TH GRADE IN ENGLAND AND 7TH GRADE NATIVE TONGUE COURSE BOOKS IN TURKEY IN TERMS OF THEME

The aim of this study is to examine the subject and theme practices in the native language teaching textbooks used in the 7th grade secondary school in Turkey and England and to identify the themes and subjects in the contents of the books. Qualitative research method, one of the research methods, was used to carry out the study on thematic examination of the texts in the 7th grade Turkish native language textbooks of the 7th grade in England and the 7th grade in Turkey. In the study, data was obtained through document review, one of the qualitative research methods. The data source of the study consists of textbooks named "Cambridge Checkpoint English Coursebook, Ignite English-2 and Secondary School and Imam Hatip Secondary School 7th Grade Turkish Coursebook" of both countries.

Keywords: mother tongue, textbooks, theme

* Pamukkale Üniversitesi, ozcelik1981@gmail.com, Orcid: 0000-0002-9941-5577

Betimleyici Çeviribilim Çalışmaları İçin Yöntem Önerileri

DR. ÖĞR. ÜYESİ MUAZZEZ USLU*

Bir bilim dalının, bir hipotez ortaya koymak, bu hipotezi test edip kanıtlamak ya da çürütmek ve yahut değiştirip düzeltmek için başvuracağı alan betimleyici alan olacaktır. Bu çalışmanın amacı öncelikle betimleyici çalışmaların kapsamını kısaca tartışıp, daha sonra çeviri betimlesinde önerilen yöntemleri tartışmak ve temel prensiplerini saptamaktır. Her ne kadar çeviribilim 1970'lerde kendini özerk bir bilim alanı olarak tanıttıktan sonra erek odaklı çeviribilim yaklaşımının gelişimine paralel olarak, betimleyici çalışmalar yeni bir dal olarak ortaya çıkmış gibi görünse de çeviri tarihi, sosyolojisi ve eleştirisi alanlarında yapılan çalışmalar da betimleyici çalışmalarla yakın temas içinde olmuştur. Çeviri ürünlerini, uygulama ve süreçlerini açıklamak ve betimlemek için yapılan betimleyici çevibilim alanında özellikle Gideon Toury ve James Holmes'un çalışmaları öne çıkmaktadır. Çeviri çalışmalarının deneysel ve dizgesel olması gerektiğini belirten Toury'e göre çeviribilim çalışmak için seçtiği nesneyi, konuyu kontrollü ve sistematik bir biçimde araştırır, çalışır, betimler ve açıklar (1985, 1985: 16). Holmes ise betimleyici çalışmaları; metin odaklı ve karşılaştırmalı çeviri betimlemesinin yapıldığı ürün odaklı çalışmalar, çevirilerin erek dizgede sosyo-kültürel işlevlerinin betimlenmesiyle ilgilenen işlev odaklı çalışmalar ve çeviri süreci ya da edimini araştıran süreç odaklı betimleyici çalışmalar olmak üzere üçe ayırır (1988- 72- 73). Betimleyici çalışmaların nasıl yapılacağı sorusuna gelince, bu alanda Toury'nin üç aşamalı yeterliliğe dayalı yöntem önerisini, Holmes'un haritalandırıcı ve karşılaştırmalı metodolijisi izler. Bu iki çığır açıcı, erek odaklı çevibilimin öncüsü olmuş yazarın önerdikleri yöntemlerin yanısıra, Manipulasyon Okuluna mensup Jose Lambert ve Hendrik van Gorp'un (1985) sistemik ve işlevsel çalışmaları ve Kitty M. Van Leuven-Zwart'ın (1990) makro ve mikro yapısal betimlemeye önem atfeden çalışmasından bahsetmek gerekir. Bu çalışma, istisnasız tüm betimleyici çalışmaların bir kıyaslamaya ve macro ve mikro düzey incelemeye dayandığını, çünkü ancak böyle bir incelemenin sonucunda çeviriye dair bir takım genel geçer verilere ulaşılabileceğini göstermiştir. Nitekim betimleyici çalışmaların sonuçlarından yararlanacak çeviribilimciler, kuram alanına geribildirim

* Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, muslu@mu.edu.tr, Orcid: 0000-0001-6546-738X

sağlayabilirler ve böylelikle çeviri hipotezlerinin kanıtlanması ya da çürütülmesi söz konusu edilebilir.

Anahtar sözcükler: betimleyici çeviribilim çalışmaları, metodoloji, makro/mikro düzey karşılaştırmalı inceleme

METHOD PROPOSALS FOR DESCRIPTIVE TRANSLATION STUDIES

Descriptive studies will be the brach a discipline will resort to when it is essential to put forward a hypothesis, to test this hypothesis in order to prove or refute, or to modify and correct it for a rebuttal. The first aim of this study is to briefly discuss the scope of descriptive studies and then the proposed methods of translation description and identify the basic principles of descriptive studies. Although descriptive studies seems to have emerged as a new branch of study in accordance with the development of the target-oriented translation studies approach after translation studies introduced itself as an independent field of science in the 1970s, studies of translation history, sociology and criticism have always been in close contact with it. The works of Gideon Toury and James Holmes stand out in the field of descriptive studies to explain and describe translation products, practices and processes. According to Toury, who argues that translation studies should be empirical and systematic to investigate, describe and explain the objects or subjects chosen for study in a controlled and systematic way (1985, 1985: 16). Holmes, on the other hand, divides descriptive studies into three categories: product-oriented studies that focus on text and comparative translation description, function-oriented studies that deal with the description of the socio-cultural functions of translations in the target language, and process-oriented descriptive studies that investigate the process or act of translation (1988- 72- 73). As for the question of how to conduct descriptive studies, Toury's three-stage adequecy orieneted methodology is followed by Holmes' mapping and comparative methodology. In addition to the methods proposed by these two pioneering authors of target-oriented translation, the systemic and functional work of Jose Lambert and Hendrik van Gorp (1985), who come from the Manipulation School, and the work of Kitty M. Van Leuven-Zwart (1990), which emphasises macro and micro-structural description, can be mentioned. The present study has shown that all descriptive studies, without exception, are based on macro- and micro-level comparative analyses, because only through such an analysis

some generally valid data on translation can be collected. Hence, translation scholars who utilise the results of descriptive studies can provide feedback to the field of theory and thus it will be probable to prove or refute translation hypotheses.

Keywords: descriptive translation studies, methodology, macro/micro level comparative analysis

Eski Anadolu Tarihi'nin İlk Yazılı Belgeleri: Kültepe Tabletleri

DOÇ. DR. MURAT ÇAYIR*

M.Ö. 2. bin yılın başlarında Eski Asur devleti Mezopotamya'da güçlü bir devlet hâline gelmiştir. Asur'da yaşanan ekonomik kalkınma sonrasında bolluk ve refah dönemi başlamıştır. Bunun sonucunda Asurlu tüccarlar başta farklı türden kumaşlar olmak üzere ellerinde bulunan çeşitli ürünleri satmak, hammadde bakımından fakir olan Mezopotamya'ya ihtiyaç duyulan malları ithal etmek için çevre ülkelere yönelmişlerdir. Doğal kaynaklar bakımından zenginliği ve ticarî faaliyetlerde yabancılara sağlanan kolaylıklar nedeniyle Anadolu tercih edilen ilk yer olmuştur. Böylece Anadolu'da, Asur Ticaret Kolonileri Devri olarak anılan ve M.Ö. 1927-1719 yılları arasında 200 yılı aşkın bir süre devam eden bir dönem başlamıştır.

Asurlular Güneydoğu Anadolu ve Orta Anadolu'da bulunan 40 kadar şehirde, *kārum*ve *wabartum*adı verilen ticaret kolonileri kurmuşlar ve bu kolonilerin merkezi olarak Kültepe-Kaniš'i seçmişlerdir. Burada Asurlu ve Anadolulu tüccarlara ait evlerde 23 binin üzerinde çivi yazılı belge ele geçmiştir. Kültepe dışında Boğazköy-Hattuš'da 74 ve Alişar-Amkuwa'da 63 adet Eski Asurca tablet bulunmuştur. Kaniš kārumu'nun Ib safhasıyla çağdaş bu belgeler de ticarî konularla ilgilidir. Eski Asurca belgelerin önemli bir kısmını iş mektupları, borç senetleri ve mahkeme tutanakları oluşturmaktadır. Çeşitli kayıt ve masraf listeleri de sık rastlanan belgelerdir. Evlenme-boşanma, evlatlık alma ve miras gibi aile hukuku ile ilgili metinlerin dışında, daha az sayıda köle ve ev satış senetleri de bulunmaktadır. Tabletlerde Anadolu'nun yerli halkının sosyal yaşantısıyla ilgili bilgi kaydedilmemiştir. Dönemin siyasî ve sosyal olaylarının anlatıldığı belge sayısı ne yazık ki çok azdır.

Anahtar sözcükler: Eski Asurca, çivi yazısı, Eski Anadolu, Kültepe Tabletleri

* Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Sumeroloji ABD, murat.cayir@ankara.edu.tr, Orcid: 0000-0003-3433-8846

THE FIRST WRITTEN DOCUMENTS OF ANCIENT ANATOLIAN HISTORY: KÜLTEPE TABLETS

At the beginning of the 2000 B.C. The Old Assyrians became a powerful state in Mesopotamia. After the economic development in Assyria, a period of abundance and prosperity began. As a result, Assyrian merchants turned to surrounding countries to sell various products, especially different types of fabrics, and to import needed goods to Mesopotamia, which was poor in terms of raw materials. Anatolia was the first preferred destination due to its richness in natural resources and the convenience provided to foreigners in commercial activities. Thus, in Anatolia, known as the Assyrian Trade Colonies Period, this period began between 1927 and 1719 B.C. that lasted for more than 200 years.

Assyrians established trade colonies, called *kārum* and *wabartum*, in about 40 cities in Southeastern and Central Anatolia, and choose Kültepe-Kaniš as the center of these colonies. Here, more than 23.000 cuneiform documents were discovered in the houses of Assyrian and Anatolian merchants. Apart from Kültepe, 74 Old Assyrian tablets were found in Boğazköy-Hattuš and 63 in Alişar-Amkuwa. These documents, contemporary with the Ib level of the Kaniš *kārum*, are also related to commercial matters. A significant part of Old Assyrian documents consists of business letters, debt notes and law textes. Various records and expense lists are also common documents. Apart from texts related to family law such as marriage-divorce, adoption and inheritance, there are also a smaller number of slave and house sales deeds. No information about the social life of the indigenous people of Anatolia was recorded on the tablets. Unfortunately, the number of documents describing the political and social events of the period is very few.

Keywords: Old Assyrian Language, cuneiform, Ancient Anatolia, Kültepe Cuneiform Tablets

Çatalyol Anlatısı Olarak Haldun Taner'in *Günün Adamı* Oyunu

DOÇ. DR. MURAT GÜR*

Anlatı teorisi bağlamında bir terim olarak "çatalyol", en genel hâliyle kurmaca bir evren içerisinde, anlatı kişisinin aldığı/alacağı kararların sonucunda birbirinin yerine geçebilecek muhtemel dünyaların bir arada sunulduğu anlatıları niteler. Bu açıdan çatalyol anlatıları, daha geniş bir anlatı yapısına karşılık gelen karşıolgusal anlatıların bir alt türü biçiminde değerlendirilebilir. Bu tür metinlerde, genellikle başkişisinin karar verme sürecine odaklanılır. Alınacak karar anlatı gerçekliği içinde bir kırılma noktası oluşturur ve anlatı, bu kırılma nedeniyle oluşan çatal üzerinden devam eder. Bu doğrultuda yeni oluşan çatal, anlatı gerçekliğinden farklı bir karşıolgusal dünyaya karşılık gelir. Böyle bir anlatı yapısı ilk bakışta paralel evren ve olası dünyalar teorileri çerçevesinde bilimkurgudan fantastiğe uzanan geniş bir edebî alanı akla getirir. Bununla birlikte ana akım gerçekçi edebî gelenek içerisinde kişinin karar verme sürecinde düşünce dünyasının yansımasından oluşan karşıolgusal dünyalara odaklanan birçok metnin varlığından söz edilebilir.

"Çatalyol anlatıları" yapı ve içerik itibarıyla Türk edebiyatı bağlamında neredeyse hiç ele alınmamış, bu tür anlatıların imkânları üzerinde düşünülmemiştir. Söz konusu yapı bir defa anlaşılır hâle geldiğinde şiirden düzyazıya birçok örneğin varlığından söz edilebilir. Haldun Taner'in *Günün Adamı* başlıklı oyunu bu açıdan ele alınabilecek bir anlatı yapısı sergiler. Oyun, adı belirtilmeyen muhayyel bir ülkede geçer. Genel seçimler öncesinde Profesör olarak adlandırılan oyunun başkişisine muhalif parti tarafından milletvekilliği ve bakanlık teklif edilir. Profesör'ün bütün ailesi ona teklifi kabul etmesi için baskı yapar. Bu süreçte anlatı, akademi ve siyasetin ilkeleri arasında kalan Profesör'ün karar verme süreci üzerinde kurulur. Teklifi kabul ederse hayatının nasıl değişeceğinin tahayyül edilmesiyle anlatıda karşıolgusal bir katman oluşturulur.

Bu çalışmada öncelikle çatalyol anlatılarının yapısı üzerinde durularak genel bir tanımlama yapılmaya çalışılacaktır. Ardından Taner'in *Günün Adamı* başlıklı

* Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, muratgur58@gmail.com, Orcid: 0000-0003-1577-9152

oyunu bir çatalyol anlatısı olarak ele alınacak ve bu yapının metnin anlamlandırılması açısından ne gibi imkânlar sunduğu tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Çatalyol anlatıları, karşıolgusallık, anlatı katmanları, Haldun Taner

HALDUN TANER'S *THE MAN OF THE DAY (GÜNÜN ADAMI)* AS A FORKING PATHS NARRATIVE

As a term in the context of narrative theory, 'forking-paths', in its most general form, refers to narratives in which possible worlds that can replace each other as a result of the decisions taken/to be taken by the protagonist are presented together in a fictional universe. In this respect, forking paths narratives can be considered as a sub-genre of counterfactual narratives, which refers to a broader narrative structure. In such texts, the focus is usually on the protagonist's decision-making process. The decision to be taken creates a breaking point in the narrative reality and the narrative continues through the forking path formed due to this break. Accordingly, the newly formed path corresponds to a counterfactual world different from the narrative reality. At first glance, such a narrative structure brings to mind a wide literary field ranging from science fiction to fantasy within the framework of parallel universe and possible worlds theories. However, within the mainstream realist literary tradition, there are many texts that focus on counterfactual worlds that are the reflection of the world of thought in the decision-making process of the individual.

'Forking paths narratives' have almost never been discussed in the context of Turkish literature in terms of structure and content, and the possibilities of such narratives have not been considered. Once the structure in question becomes clear, many examples from poetry to prose can be mentioned. Taner's play exhibits a narrative structure that can be analysed in this respect. The play takes place in an unnamed imaginary country. Before the general elections, the protagonist of the play, called Professor, is offered the parliamentary deputy and ministry by the opposition party. The Professor's whole family pressurises him to accept the offer. In this process, the narrative is built on the decision-making process of the Professor, who is torn between the principles of academia and politics. A counterfactual layer is created in the narrative by imagining how his life will change if he accepts the offer.

In this study, firstly, a general definition will be tried to be made by focusing on the structure of forking paths narratives. Then, Haldun Taner's play titled *Günün Adamı (The Man of the Day)* will be discussed as a forking paths narrative and the possibilities this structure offers in the interpretation of the text will be discussed.

Keywords: Forking Paths narratives, counterfactuality, narrative layers, Haldun Taner

Süleymaniye Kütüphanesi Bağdatlı Vehbî Koleksiyonu 00918 Kayıt Numaralı Mensur Bir Kıyâfet-Nâme

DR. ÖĞR. GÖR. MUSTAFA ALKAN*

Sözlükte "Ḳılıḳ, şekl-i ḫāricī, heyʾet, ṣūret" ve "İnsānuñ sīmā ve eşkāl-i ḫāriciyesinden aḫlāḳ ve aḥvāl-i ṭabīʿiyyesini istiḫrāc itmek maʿrifeti: ʿİlm-i ḳıyāfet, Fr. Physiognomonie" anlamlarına gelen "ḳıyāfe[t]" kelimesi Arapça'da "Takip etmek, iz takip etmek, peşi sıra gitmek" manalarını içerir. Türkçede bu kelime anlam değişmesine uğramış "giysi" ve "dış görünüş" manasında kullanılır olmuştur. Kelimenin Türkçedeki "dış görünüş" anlamıyla ilişkili olacak şekilde, kişinin beden ve azalarının şeklinden hareketle onun kişiliği ve karakteri hakkında bilgi elde edip hüküm veren, kişinin dış görünüşünden iç dünyasını tespit etmeye çalışan ilme kıyâfet ilmi adı verilmiştir. Kişinin kendini ve diğer insanları tanıma çabasının neticesi olan kıyâfet ilmi; sosyal hayatta köle-cariye alımı, bir kişinin nesebini tespit etme, devlette görev verilecek kişilerin gerekli nitelikte olup olmadığını öğrenmeye kadar birçok hususta kullanılmıştır.

Kıyâfet ilmi üzerine yazılan manzum ve mensur eserlere "kıyâfet-nâme" denir. Kıyâfet-nâmeler bilgi vermeyi esas alan metinler olduğundan onlarda sanat gayesi yoktur. Manzum olan kıyâfet-nâmelerde de edebî bir amaç güdülmez sadece öğrenmesi kolay olsun diye nazım tercih edilmiştir.

Hint, Çin, Mısır ve Yunan'da meşhur olan kıyâfet ilmi, Türkler arasında da ilgiyle karşılanıp Türk edebiyatında 15. yüzyıldan itibaren kıyâfet-nâme türünde eserler verilmeye başlanmış ve gerek tercüme gerekse telif epeyce metin ortaya konmuştur. Bunlardan biri de Süleymaniye Kütüphanesi Bağdatlı Vehbî Koleksiyonu'nda 00918 numarasıyla kayıtlı mensur "Kıyâfet-nâme"dir. Zahriyesi ile 33b, 34a ve 62b varağındaki baskılı ifadeye göre Evkâf Hazinesi tarafından satın alınan eserin esas bölümü 62 varaktan müteşekkil iken eklerle beraber kitap toplam 68 varaktır. Eserin 1b ile 62b haricindeki her sayfasında düzenli şekilde 9 satır mevcuttur. Besmele ile başlayan eserde, hamdele ve salveleden sonra müellif, eserin tertibi ve kıyâfet ilminin geçerliliği üzerine bilgiler vermektedir. Eserin esas bölümü ise baştan ayağa kadar her uzuv için

* Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkçe Eğitimi ABD, alkan@aku.edu.tr, Orcid: 0000-0002-9293-2715

bir bölüm ayrılacak şekilde tertip edilmiştir. İşbu bildiride bahse konu eser ayrıntılı şekilde tanıtılacak ve eserin içeriği hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar sözcükler: Kıyâfet-nâme, fizyonomi, beden şekli, beden uzuvları

SULEYMANIYE LIBRARY BAĞDATLI VEHBÎ COLLECTION A PROSE KIYÂFET-NÂME WITH REGISTRATION NUMBER 00918

In the dictionary, it is translated as “disguise, appearance, shape, image” and “The skill of determining the morals and temperament of a person from his appearance and external form: The word “Kıyâfet”, which means “the science of physiognomy, French Physiognomonie” in Arabic, means “to follow, to follow a trail, to go in pursuit”. In Turkish, this word has undergone a change in meaning and has been used in the sense of “clothing” and “external appearance”. In relation to the word’s meaning of “external appearance” in Turkish, the science that obtains and judges information about a person’s personality and character based on the shape of his/her body and parts, and tries to determine the inner world of a person from his/her external appearance is called the science of physiognomy. The science of physiognomy, which is the result of the person’s effort to know himself and other people, has been used in many issues in social life, such as the purchase of slaves and concubines, determining a person’s lineage, and finding out whether the people to be assigned in the state have the necessary qualifications.

The verse and prose works written on the science of physiognomy are called “Kıyâfet-nâme”. The “Kıyâfet-nâma”s are texts based on giving information, there is no artistic purpose in them. No literary purpose is pursued in the verse works of Kıyâfet-nâme, and verse is preferred to make it easy to learn.

The science of physiognomy, which was famous in India, China, Egypt and Greece, was also welcomed with interest among the Turks, and works in the genre of kıyāfet-nāme began to be published in Turkish literature from the 15th century onwards, and many texts, both translated and composed, were produced. One of these is the prose “Kıyâfet-nâme” registered in Süleymaniye Library Bağdatlı Vehbî Collection under the number 00918. The main part of the work, which was purchased by the Treasury of Foundations according to the printed expression on the zahriye and on the 33b, 34a and 62b leaves, consists of 62 leaves, while the book has a total of 68 leaves with the appendices. There are 9 lines on every page of the work except 1b and 62b. In the work,

which begins with the “besmele”, after the “hamdele” and “salvele”, the author gives information about the organisation of the work and the validity of the science of physiognomy. The main part of the work is organised in such a way that a chapter is allocated for each limb from head to foot. In this paper, the work in question will be introduced in detail and information will be given about the content of the work.

Keywords: Kıyâfet-nâme, physiognomy, body shape, body parts

Türk Edebiyatında İslam ve Modern: Yeni Bir Adlandırmanın Göreceli Tekinsizliği

DR. ÖĞR. ÜYESİ NESRİN AYDIN SATAR*

20. yüzyılda İslamcılık düşüncesi ve edebiyatın İslamileştirilmesi amacıyla Arap dünyasında üretilen İslami edebiyat kavramı ile önceki yüzyılın bakiyesi siyasi, sosyal ve tarihi olayların edebi metinlerde İslam'ın görünürlüğe dair etkileri; Türk edebiyatı içinde İslami edebi birikimin yeniden gözden geçirilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. En temelde, konusu İslam olan Türk edebiyatının modern formlar ve temalarla yeniden üretilmesi olarak tanımlanabilecek İslami Modern Türk Edebiyatı, dinî öğretilerin ya da yönelimlerin yanı sıra, başta siyasi olmak üzere kültürel, sosyal ve ekonomik temaların İslam dini ve kültürü üzerinden yorumlanmasını içeren yeni bir edebi alan olarak karşımıza çıkar.

Bu çalışmada, İslami modern Türk edebiyatı adlandırmasının; İlahiyat ile İslami İlimler fakültelerindeki Türk İslam Edebiyatı ve edebiyat fakültelerindeki Yeni Türk Edebiyatı bilim dallarında kabul edilen yerleşik edebi dönemselleştirme içindeki yeri sorgulanır. Zira çalışma, ilgili fakültelerin İslami konuların modern formlarla üretilmesine dair bazı ön kabulleri olduğu fikrine dayanmaktadır. Dahası çalışmada, özellikle 1950lerden sonra başta roman olmak birçok farklı modern türde karşımıza çıkan İslami/İslamcı edebî ürünlerin genel Türk edebiyatı yeri eleştirilerek analiz edilir. Çalışmada, Sigmund Freud'a ait olan "tekinsiz" *(unheimlich)* kavramından yararlanılır. Modern dönemde edebî metnin eskiye ait olarak addedilen dinî tema ve formlarla yeniden gündeme gelmesinin yarattığı güvensiz ve tedirgin edici hissiyatı açıklamak için bu kavram oldukça işlevseldir. Çalışmada tekinsiz kavramıyla birlikte düşünülen İslami Modern Türk Edebiyatı adlandırması, İslam ve modern mefhumlarının bir arada kullanıl(ama)masına edebi bir alternatif olarak değerlendirilir. Ayrıca söz konusu adlandırmanın 20. yüzyıl ve sonrasında üretilen modern edebî metinlerde İslam olgusu üzerine çalışan araştırmalar için öneminden bahsedilir.

* Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İslâmî İlimler Fakültesi, Türk İslam Edebiyatı Bilim Dalı, nesrin.satar@gmail.com, Orcid: 0000-0003-0559-9983

Anahtar sözcükler: İslami edebiyat, İslamcı edebiyat, Modern Türk edebiyatı, tekinsiz, Türk İslam edebiyatı

ISLAM AND MODERN IN TURKISH LITERATURE:
THE UNCANNITY A NEW TERM

In the 20th century, the idea of Islamism and the concept of Islamic literature produced in the Arab world with the aim of Islamizing literature, as well as the effects of the political, social, and historical events of the previous century on the visibility of Islam in literary texts, made it necessary to review the Islamic literary accumulation in Turkish literature. Islamic Modern Turkish Literature, which can basically be defined as the reproduction of Turkish literature whose subject matter is Islam with modern forms and themes, appears as a new literary field that includes the interpretation of religious teachings or orientations as well as cultural, social, and economic themes, especially political, through the religion and culture of Islam.

In this study, the place of the term of Islamic modern Turkish literature within the established literary periodization accepted in the departments of Turkish Islamic Literature Modern Turkish is questioned. The study is based on the assumption that there are certain preconceptions in these faculties regarding the production of Islamic subjects in modern forms. Furthermore, the study critically analyzes the general place of Islamic/Islamist literary products, especially novels, which have emerged in many different modern genres since the 1950s, within Turkish literature. The concept of "uncanny" *(unheimlich)* belonging to Sigmund Freud is utilized in the study. This concept is quite functional in explaining the unsettling and disturbing sensation created by the reintroduction of religious themes and forms traditionally associated with the past into literary texts of the modern period. The term, Islamic Modern Turkish Literature, considered together with the concept of the uncanny, is evaluated as a literary alternative to the simultaneous use of Islam and modern concepts. Additionally, the importance of this term for research on Islamic phenomenon in modern literary texts produced in the 20th century and beyond is discussed.

Keywords: Islamic literature, Islamist literature, Modern Turkish literature, uncanny, Turkish Islamic literature

Ali Şir Nevâyî'nin Nazmü'l-Cevâhîr Adlı Eserinde Deyimler

DR. ÖĞR. ÜYESİ NESRİN GEZİCİ*

Deyimler, kalıplaşmış söz öbekleridir. Bir dilin zenginliğinin önemli göstergeleri arasında yer alan deyimler, anlatımı özlü ifade etme yollarından biridir. Orhun Yazıtları'ndan itibaren metinlerimizde tanıkladığımız deyim söz varlığımızın kapsamlı bir özelliğe sahip olduğu görülmektedir. Alan araştırmacılarının dikkatini çeken bu söz varlığı, çeşitli eserlerimizde tespit edilmiştir. Bir dilin farklı dönemlerine ait değişik metinlerinde ortak deyimlerin yer alması şaşırtıcı değildir. Dildeki değişimin deyimlerin biçimine yansıdığı görülmektedir.

Nazmü'l-Cevâhir, 1485 tarihinde Ali Şir Nevâyî tarafından manzum olarak yazılmış önemli bir eserdir. Ali Şir Nevâyî, bu eserinde Hz. Ali'nin Nesrü'l-Le'âlî adlı eserinde yer alan hikmetli sözlerini Çağatay Türkçesine çevirmiştir. Giriş bölümü mensur olarak yazılan eser, 265 dörtlükten oluşmakta ve iyi insan olmanın yolları anlatılmaktadır. Nevâyî'nin eserlerinde kullandığı dil, ifade gücünün değerini göstermektedir. Klasik Dönem Çağatay Edebiyatı'nın önemli temsilcilerinden olan Nevâyî, sözü edilen eserinde dili etkili ve özlü kullanma becerisini ortaya koymakta, Hz. Ali'nin hikmetlerini çevirirken deyimlere sık sık yer vermektedir. Bu çalışmada, Nazmü'l-Cevâhir'de yer alan deyimler tespit edilmiştir. Eserde yer alan deyimler, yapı bakımından incelenmiş, anlatımın akışı içinde çekime girmiş yapıları değerlendirilmiştir. Yapılan bu çalışmayla Nazmü'l-Cevâhir'de yer alan deyimlerin söz varlığı ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar sözcükler: Ali Şir Nevâyî, Nazmü'l-Cevâhir, deyimler

IDIOMS IN ALİ ŞİR NEVÂYÎ'S NAZMÜ'L-CEVÂHİR

Idioms are stereotyped phrases. Idioms, which are among the important indicators of the richness of a language, are one of the ways of expressing expression succinctly. It is seen that our idiom vocabulary, which we have witnessed in our texts since the Orkhun Inscriptions, has a comprehensive feature. This vocabulary, which attracts the attention of field researchers, has been identified in our various works. It is not surprising that there are common

* Karabük Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ngzci83@gmail.com, Orcid: 0000-0002-3915-2859

idioms in different texts belonging to different periods of a language. It is seen that the change in language is reflected in the form of idioms.

Nazmü'l-Cevâhir is an important work written in verse by Ali Şir Nevâyî in 1485. In this work, Ali Şir Nevâyî translated the wise sayings of Hz. Ali in his work Nesrü'l-Le'âlî into Chagatai Turkish. The work, whose introduction is written in prose, consists of 265 quatrains and describes the ways of being a good person. The language used by Nevâyî in his works shows the value of his power of expression. Nevâyî, who is one of the important representatives of Classical Period Chagatai Literature, reveals his ability to use language effectively and concisely in the mentioned work, and frequently uses idioms while translating Hz. Ali's wisdoms. In this study, the idioms in Nazmü'l-Cevâhir were identified. The idioms in the work were analysed in terms of structure, and their inflected structures in the flow of the narration were evaluated. With this study, the vocabulary of the idioms in Nazmü'l-Cevâhir has been revealed.

Keywords: Ali Şir Nevâyî, Nazmü'l-Cevâhir, idioms

Alışılmışlıktan Açıklığa Açıklıktan Tekinsizliğe

NİLAY BİLİR*

Evren, insanı çevreleyen ve aynı zamanda bildirim amacıyla kullandığı anlamlı birimlerin bütünüdür. Bu birimler gösterge olarak adlandırılırken göstergebilimde bunları inceleyen bilim dalı olarak tanımlanır. Gösterge, kendi dışında herhangi bir şeyi temsil eden ve onun yerini alabilen bir nesne olarak açıklanır. Böylece sözcükler, semboller, işaretler bir gösterge olarak kabul edilir ve bu anlamlı birimlerin birçoğuyla, hayatın neredeyse her alanında karşılaşırız. İnsanların birbirleriyle iletişim kurmasını sağlayan diller de göstergelerin kendi aralarında kurdukları ilişkiden oluşur. Dilsel göstergelerin önemli bir özelliği ise birbirlerinden ayrılamayan iki düzlem içermeleridir: ses ve kavram. Dilbilimciler, sesi veya sesler bütününü gösteren, kavramı da gösterilen olarak tanımlar.

Göstergebilim de bu dizgelerin işleyişini belli bir yöntemle inceler veya bu sistemlerin incelenmesini sağlayacak olan modelin belirlenmesinde önemli bir rol oynar. İnsanın insan için ve dünyanın insan için taşıdığı anlamları araştırırken diğer yandan insanı çevreleyen anlamlar evrenini ve bunların üretilme süreçlerini ele alır. Mesela bir reklam afişinde kullanılan rengi veya sloganın bir gösterge olarak değerlendirilebileceği gibi bir edebî eserde bir kahramanın amacı, davranışı veyahut bir metaforun kullanımı, vb. çevresindeki birimlerle veya kendi içinde oluşan yapıyı incelememize olanak sağlar.

Bu hususta Memduh Şevket Esendal'ın *Ayaşlı ile Kiracıları*, Mine Söğüt'ün *Beş Sevim Apartmanı*, Başak Baysallı'nın *Fresko Apartmanı* adlı eserlerindeki "apartman" kavramı göstergebilimsel yöntemle incelenecek ve "apartman" kavramının geçirdiği dönüşüm ele alınacaktır.

Anahtar sözcükler: apartman, gösterge, göstergebilim, öykü, roman

FROM FAMILIARITY TO CLARITY FROM CLARITY TO THE UNCANY

The universe is the whole of meaningful units that surround humans and that they use for reporting purposes. While these units are called signs, semiotics is defined as the branch of science that studies them. A sign is

* Doktora Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, nilay-9395@hotmail.com, Orcid: 0009-0001-8667-8693

explained as an object that represents and can replace something outside itself. Thus, words, symbols, and signs are considered indicators, and we encounter many of these meaningful units in almost every area of life. Languages that enable people to communicate with each other consist of the relationships that signs establish among themselves. An important feature of linguistic signs is that they contain two inseparable planes: sound and concept. Linguists define the sound or set of sounds as the signifier, and the concept as the signified.

Semiotics also examines the functioning of these systems with a certain method or plays an important role in determining the model that will enable these systems to be examined. While it investigates the meanings that humans have for humans and the world has for humans, it also deals with the universe of meanings surrounding humans and the processes of their production. For example, the color or slogan used in an advertising poster can be considered as a sign, as well as the purpose, behavior or use of a metaphor of a hero in a literary work, etc. It allows us to examine the structure formed with the surrounding units or within itself.

In this regard, the concept of "apartment" in Memduh Şevket Esendalı's works called *Ayaşlı ile Kiracıları*, Mine Söğüt's *Beş Sevim Apartmanı*, Başak Baysallı's *Fresko Apartmanı* will be examined with a semiotic method and the transformation of the concept of "apartment" will be discussed.

Keywords: apartment, sign, semiotics, story, novel

Translation of Religious Texts

DR. ÖĞR. GÖR. NİMET ALPASLAN*

Although there are differences in efficiency and matching subtle connotative meanings of figurative expressions and rhetorical devices, all languages in the world have the potential to communicate the relevant content of any given message. On contrary to less marked speech situations, in the religious speech situations, many people still believe that expressing in any language other than the so-called original language is almost impossible because of the linguistic components like semantic, lexical, grammatical, and stylistic elements. However, extra-linguistic determinants like the immediate situation, subject matter, time, place, audience, speaker, and the affective implications are disregarded. Due to the increasing awareness on the importance of language, a great deal of discussion has taken place regarding the relationship between language and thought, language of reality, the function of language and the nature of translation; and the translators of religious texts are exposed to the strict criticism regarding their translation. There are many kinds of translation criteria and acceptability parameters in evaluating the translation. However, people usually mix all these translation processes up and demands almost impossible without realizing the limitations. In this paper, besides the influence of text type both linguistic and extra-linguistic factors affecting the translation of religious language and their effects on the language variations will be discussed, and examples regarding the interactive effects of these determinants on language will be presented based on translation studies.

Keywords: translation, religious text, linguistic components, extra-linguistic determinants

DİNÎ METİNLERİN ÇEVİRİSİ

Mecazi ifadelerin ve retorik araçların verimliliği ve ince çağrışımsal anlamlarının eşleştirilmesinde farklılıklar olmasına rağmen, dünyadaki tüm diller herhangi bir mesajın ilgili içeriğini iletme potansiyeline sahiptir. Daha az

* Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, nimet.alpaslan@hotmail.com, Orcid: 0000-0003-3689-9030

belirgin konuşma durumlarının aksine, dinî içerikli konuşma durumlarında birçok kişi, anlamsal, sözcüksel, dilbilgisel ve biçemsel unsurlar gibi dilsel bileşenler nedeniyle orijinal dil olarak adlandırılan dil dışında herhangi bir dilde ifadenin neredeyse imkânsız olduğuna inanmaktadır. Ancak, anlık durum, konu, zaman, yer, izleyici, konuşmacı ve duygusal etkiler gibi dil dışı belirleyiciler göz ardı edilmektedir. Dilin önemi konusundaki artan farkındalık nedeniyle, dil ile düşünce arasındaki ilişki, dilin gerçekliği, dilin işlevi ve çevirinin doğası hakkında birçok tartışma yapılmıştır; dinî metinlerin çevirmenleri, çevirileri konusunda katı eleştirilere maruz kalmışlardır. Çevirinin değerlendirilmesinde birçok çeviri kriteri ve kabul edilebilirlik parametresi bulunmaktadır. Ancak, insanlar genellikle tüm bu çeviri süreçlerini karıştırır ve sınırlamaları fark etmeden neredeyse imkânsız taleplerde bulunurlar. Bu bildiride metin türünün etkisinin yanı sıra dinî metinlerin dilini etkileyen hem dilsel hem de dil dışı faktörler ve bunların dil farklılıkları üzerindeki etkileri ele alınacak ve bu belirleyicilerin dil üzerindeki etkilerine ilişkin örnekler sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: çeviri, dinî metin, dilsel bileşenler, dil dışı belirleyiciler

Refik Halit Karay'ın "Ayşe'nin Yazgısı" Öyküsünün Metindilbilimi Açısından İncelenmesi

DOÇ. DR. NİMET KARA KÜTÜKÇÜ*

Konuşucuya dili doğru ve etkili biçimde kullanma yetisi kazandıran ve dilin dört temel becerisi olarak kabul edilen dinleme, konuşma, okuma, yazma birbirleriyle işlevsel ve mantıksal bir bütünlük içindedir. Dil kullanıcısının duygularını, düşüncelerini dinleyiciye doğru ve anlaşılır bir şekilde aktarmasını sağlar unsur bu dört temel beceridir. Konuşucunun okuduğunu anlaması, yorumlaması ve sonuç çıkarması olarak tanımlanabilecek okuma becerisinin gerçekleşebilmesi ve geliştirilebilmesi için ilk olarak olarak yazılı bir ürüne ihtiyaç vardır. İşte bu ihtiyacı karşılamak için var olan yazılı metinler, cümlelerin belli bir amaç doğrultusunda mantıklı bir biçimde aynı bağlamda yatay bir şekilde dizilmesiyle oluşur. Bu dizilerin en önemlilerinden biri sürükleyici ve basit anlatımıyla dikkat çeken edebi tür olan hikâyelerdir. Genellikle öyküleyici anlatımın kullanıldığı hikâyeler çoğunlukla yapısı ve unsurları bakımından ele alınırken aslında bu hikâyelerin, dilbilimsel ve metinbilimi açısından da incelenmesi faydalı olacaktır.

Bütün dil çalışmalarının en son ve en kapsamlı hali olan ve dili inceleyen bilim, dilin bilimi olarak tanımlanan alan dilbilimdir. Metindilbilimi ise dilbilime bağlı olarak gelişen ve dilbiliminin bir alanı olarak ortaya çıkan metnin yapısını, işlevini ve ögeleri arasındaki ilişkileri inceleyen alandır. Metindilbilimi; bir metnin bütünlüğünü, birliğini yaratan bağlantıları ve tutarlılıkları inceler. Ayrıca metindilbilimi, bir metni, metin oluşturma ölçütlerine göre çözümler ve sınıflandırır. Metindilbilimi terimi ilk kez 1955 yılında Coseriu tarafından kullanılsa da metinle ilgili ilk dilbilimsel çalışmalar Poetika'da dili incelerken sözcüklerden ya da cümlelerden değil metinlerden hareket edilmesi gerektiğini söyleyen Aristo'yla başlar.

Refik Halit Karay'ın *Memleket Hikâyeleri* ve *Gurbet Hikâyeleri* Türk edebiyatında hikâye türü denildiğinde akla ilk gelen örneklerdendir. Bu çalışmada da metinden ve metinsellik ölçütlerinden, bağdaşıklıktan ve

* Karabük Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, nimetkara@karabuk.edu.tr, Orcid: 0000-0002-0017-7231

bağdaşıklık ilkeleriden bahsedilerek Refik Halit Karay'ın "Ayşe'nin Yazgısı" adlı öyküsü "sözcüksel bağdaşıklık ve dilbilgisel bağdaşıklık, metinsellik ölçütleri ve küçük yapı" açısından değerlendirilecektir.

Anahtar sözcükler: Refik Halit Karay, metindilbilimi, bağdaşıklık

ANALYSIS OF REFİK HALİT KARAY'S "AYŞE'NİN YAZGISI" STORY IN TERMS OF TEXTLINGUISTICS

Listening, speaking, reading and writing, which are accepted as the four basic skills of language and which give the speaker the ability to use language correctly and effectively, are in a functional and logical integrity with each other. It is these four basic skills that enable the language user to convey his/her feelings and thoughts to the listener in an accurate and understandable way. In order for the reading skill, which can be defined as the speaker's comprehension, interpretation and inference of what he/she reads, to be realized and developed, a written product is firstly needed. Written texts, which exist to meet this need, are formed by arranging sentences horizontally in the same context in a logical manner for a certain purpose. One of the most important of these sequences is stories, a literary genre that attracts attention with its gripping and simple narrative. While stories, which generally use narrative narration, are mostly analyzed in terms of their structure and elements, it would be useful to examine these stories from a linguistic and textual point of view.

Linguistics is the latest and most comprehensive form of all language studies and is defined as the science that studies language, the science of language. Textlinguistics, on the other hand, is the field that develops in relation to linguistics and emerges as a field of linguistics, which examines the structure, function and relations between the elements of the text. Textlinguistics examines the connections and consistencies that create the integrity and unity of a text. In addition, textlinguistics analyzes and classifies a text according to the criteria of text formation. Although the term textlinguistics was first used by Coseriu in 1955, the first linguistic studies on text begin with Aristotle who, in his Poetics, states that when analyzing language, one should start from texts, not words or sentences.

Refik Halit Karay's *Memleket Hikâyeleri* and *Gurbet Hikâyeleri* are among the first examples that come to mind when it comes to the story genre in Turkish literature. In this study, text and textuality criteria, cohesion and cohesion

principles will be mentioned and Refik Halit Karay's story “Ayşe'nin Yazgısı” will be evaluated in terms of “lexical cohesion and grammatical cohesion, textuality criteria and small structure”.

Keywords: Refik Halit Karay, textlinguistics, coherence

Yabancı Dil Öğreniminde Sözdizimsel Yanlışların Analizi

ARŞ. GÖR. NURGÜL ÖZDEMİR*

Sözdizimi (İng. syntax; Alm. syntax; Fr. syntaxe; Ru. синтаксис) "altulamlamanın niteliğini, öbek yapısındaki sözcük ve birimlerin arasındaki ilişkiyi ve bunların sıralanması ile ilgili kuralları" (İmer, Kocaman, Özsoy, 2019, s.242) içerir ve tümce yapısını ele alır. Anlamın oluşumunda önemli bir aracı unsur olan sözdizim tümcelerdeki "dilsel birimler arasında kurulan bağıntıların tümü"nü (Vardar, 2002, s.182) yapısal düzeyde ele alır. Bağdaşıklık unsurlarının yapısal döngüsü dil sistemleri içinde farklılıklar gösterebilmektedir. "Tekrarlayan biçimler" (Lee, 2021, s.151) olarak da bilinen kelimeler ve cümleler anlamlı bir bütün oluşturana değin metin içinde bağlantılar ağı kurar. Derin yapıdaki anlamların gün yüzüne çıkmasında yardımcı olan araçların incelenmesi ve eğitim sürecine dahil edilmesi dil öğrenicilerinin hedef dil sistemini yapısal bakımdan kavraması hem de anlam oluşturucu bağdaşıklıkları belirlemesi açısından önemlidir.

Kültürel olguların ve bakış açılarının her ulusta farklılaşmasının yanı sıra sözdiziminin yapılaşmasında da her dil için geçerli bir standart yapı yoktur. Dil öğrenicisinin anlamı oluşturana değin yapısal bakımdan "o dilde düşünebilme yetisini" diğer bir deyişle ulusun dile bakış açısını öğrenmesi önem kazanır. Türkçe sözdiziminde cümlenin devinimini, hareketini, eylemini gösteren esas öge sonda yer alırken Rusça'da genellikle yüklem öznenin hemen yanında cümle ortasında yer alır. Bu durum Rusça öğreniminde Türk öğrencilerin zorlandıkları bir durum olabilmektedir. Hem Türkçe hem de Rusça'da şekil merkezli sözdiziminden çok anlam merkezli bir dizilim olduğu söylenebilir. Anlamı ön plana çıkaran bu yaklaşımın Rusça dil öğrenimine esneklik sağlamasının yanı sıra süreci zorlaştırdığı da görülmektedir.

Bu açıklamalardan hareketle nitel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada sözdizim kapsamında ikinci dil ediniminde ana dili etkisinin ölçülmesi hedeflenmiştir. Çalışmada anadili Türkçe olup Rusça öğrenen B1 düzeyindeki 25 öğrenci katılımcı olarak yer almıştır. Gönüllülük esasına dayanan çalışmada katılımcılardan hazır verilmiş cümle ögeleriyle tümce oluşturmaları, boş bırakılmış cümle ögesini tespit etmeleri ve sorulara cevap

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Slav Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Rus Dili ve Edebiyatı ABD, nurgulozdemir087@gmail.com, Orcid: 0000-0003-4597-8427

vermeleri istenmiştir. Sadece sözdizim yanlışlarının saptandığı çalışmada sözlük kullanımı serbest bırakılmıştır.

Anahtar sözcükler: sözdizimi, dilbilgisi, anadil etkisi, yanlış analizi

ANALYSIS OF SYNTACTIC ERRORS IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING

Syntax (Eng. syntax; Alm. syntax; Fr. syntaxe; Ru. синтаксис) includes “the nature of subordination, the relationship between words and units in phrase structure, and the rules regarding their order” (İmer, Kocaman, Özsoy, 2019, p.242) and deals with sentence structure. Syntax, which is an important intermediary element in the formation of meaning, deals with “all the relations established between linguistic units” (Vardar, 2002, p.182) at the structural level. The structural cycle of cohesion elements may vary within language systems. Words and sentences, also known as “repetitive forms” (Lee, 2021, p.151), establish a network of connections within the text until they form a meaningful whole. It is important to examine the tools that help uncover deeper meanings and to include them in the educational process in order for language learners to comprehend the target language system structurally and to identify meaning-making cohesions.

In addition to the fact that cultural phenomena and perspectives differ in every nation, there is no standard structure for every language in the structuring of syntax. It is important for the language learner to learn “the ability to think in that language”, in other words, the nation's perspective on language, in terms of structure until he/she can form meaning. In Turkish syntax, the main element showing the motion, movement and action of the sentence is located at the end, whereas in Russian the predicate is usually located in the middle of the sentence right next to the subject. This can be a difficult situation for Turkish students in Russian language learning. It can be said that both Turkish and Russian have a meaning-centered syntax rather than a form-centered syntax. It is seen that this approach, which emphasizes meaning, not only provides flexibility to Russian language learning but also makes the process more difficult.

Based on these explanations, this study, which uses qualitative research method, aims to measure the effect of mother tongue on second language acquisition within the scope of syntax. In the study, 25 B1 level students who are native speakers of Turkish and learners of Russian took part as participants.

In the voluntary study, the participants were asked to form sentences with pre-prepared sentence elements, to identify the sentence element left blank and to answer the questions. In the study where only syntax errors were detected, the use of dictionary was left free.

Keywwords: syntax, grammar, mother tongue influence, error analysis

İkinci Meşrutiyet Dönemi Basın Dünyasına *Boşboğaz ile Güllabi*'den Bir Bakış

DR. ÖĞR. ÜYESİ NURSELİ GAMZE KORKMAZ*

24 Temmuz 1324 Cuma günü *Resmî Gazete*'de "Meclis-i Mebusan'ın yeniden toplanmasının, seçim yapılmasının illere padişah buyruğu gereği bildirilmiş olduğunu" bildiren ifadelerle ilan edilen II. Meşrutiyet dönemi Osmanlı basınında o güne kadar görülmemiş bir canlılık başlatmıştır. Her ne kadar, ilk günlerde ortaya çıkan yayınların birçoğu uzun ömürlü olmamışsa da önceki döneme oranla oldukça hareketli bir döneme girilmiştir. Bu yayınlarda mizah ve ironinin yoğun biçimde gözlenmesi ise dönemin siyasal ve kültürel atmosferine dair pek çok şey ifade etmektedir.

II. Meşrutiyet Dönemi'nde yayımlanan mizah gazetelerinden biri *Boşboğaz ile Güllâbi*'dir. Gazete 24 Temmuz 1324 ile 1 Kânûn-ı Evvel 1324 tarihleri arasında haftada iki sayı olmak üzere toplam 36 sayı çıkmıştır. Sahibi ve "sermuharriri" Hüseyin Rahmi ve "nâşiri" ise Tüccarzâde İbrâhim Hilmi'dir. Gazeteye yazılarıyla Ahmet Rasim ve Mithat Cemal de katılmıştır. Gazetenin 36 sayısı boyunca, bazı mizahi hikâye ve anekdotların yanı sıra II. Abdülhamit devrinin, II. Meşrutiyet'in ilk günlerinde gerçekleşen siyasî olayların ve dönemin basın dünyasında yaşananların kritiği yapılmıştır. *Boşboğaz ile Güllabi*, yayımlandığı süre içinde çok etkili olmuş ve adından çok söz ettirmiş bir gazete olmasa da II. Meşrutiyet dönemi basını üzerine yapılacak çalışmalar için önemli veriler sunmaktadır.

Bu bildiride, öncelikle II. Meşrûtiyet döneminin siyasi ve sosyolojik atmosferinin mizah basınını nasıl etkilediği ve şekillendirdiği üzerinde durulacak, bu bağlamda ironi ve mizahi söylem ile siyasal ortam arasındaki ilişkiler tartışılacak, daha sonra ise Meşrutiyet'in ilânını izleyen günlerde Osmanlı basın hayatında yaşanan canlılığın *Boşboğaz ile Güllâbi* adlı mizah gazetesindeki görüntüsü ve dönemin artan basın-yayın faaliyetlerine yönelik gazetede yer alan eleştiriler incelenmeye çalışılacaktır. Yapılan analizlerde II. Meşrutiyet döneminin tarihî, sosyolojik ve kültürel atmosferi göz önünde

* Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ngkorkmaz@aybu.edu.tr, nurseligamze@gmail.com

bulundurulacak, ayrıca gazetede yer alan metinler çağdaş mizah ve ironi teorileriyle birlikte değerlendirilecektir. Son olarak elde edilen bulgulardan hareketle söz konusu dönemde basın-yayın ortamının geçirdiği dönüşüm/değişime dair elde edilen sonuçlar değerlendirilecektir.

Anahtar sözcükler: II. Meşrutiyet Dönemi, Osmanlı-Türk basını, *Boşboğaz ile Güllabi*, Hüseyin Rahmi Gürpınar, mizah, ironi

A VIEW FROM *BOŞBOĞAZ AND GULLABİ* TO OTTOMAN PRESS OF THE SECOND CONSTITUTIONAL ERA

Constitutionalism was announced for the second time in the *Resmî Gazete* (official newspaper) on Friday, July 24, 1324 with the expression stating that: "The reconvening of the Parliament and the holding of elections have been notified to the provinces in accordance with the sultan's order" and this announcement initiated an unprecedented vitality in the Ottoman press. Although many of the publications that appeared in the first days did not last long, a very active term was entered compared to the previous period. The intense observation of humor and irony in these publications indicates a lot about the political and cultural atmosphere of the term.

One of the humor newspapers published during the Second Constitutional Era was *Bosboğaz and Güllâbi*. The newspaper published a total of 36 issues, twice a week, between 24 July 1324 and 1 Kânûn-ı Evvel 1324. Its owner and editor is Hüseyin Rahmi and its publisher is Tüccarzâde İbrahim Hilmi. Additionally very well known authors of their era Ahmet Rasim and Mithat Cemal also joined the newspaper with their articles. Throughout the 36 issues of the newspaper, as well as some humorous stories and anecdotes, articles about the political events that took place in the first days of the Second Constitutional Era were published and the events in the press world were criticised. Although *Boşboğaz and Güllabi* was not a newspaper that was very influential and made a name for itself during the time it was published, it provides important data for studies on the press of the Second Constitutional Era.

In this essay, firstly it will be focused on how the political and sociological atmosphere of the constitutional monarchy period affected and shaped the humor press, in this context, the relations between irony and humorous discourse and the political ambience will be discussed, and then the liveliness of the Ottoman press life in the days following the declaration of the

constitutional monarchy will be argued. Thus, the image of the dynamics in the Ottoman press life in *Bosboğaz and Güllâbi* will be revealed by mading an attempt to examine the criticisms in the newspaper regarding the increasing press and publishing activities of the period. In the analyses, the historical, sociological and cultural atmosphere of the era will be taken into consideration, and the texts in the newspaper will be evaluated together with contemporary humor and irony theories. Finally, based on the findings obtained, the results achieved regarding the transformation/change that the press-publication atmosphere underwent in the period in question will be interpreted.

Keywords: II. Constitutional Monarchy Period, Ottoman Press, *Boşboğaz ile Güllabi*, Hüseyin Rahmi Gürpınar, irony, humor

Romanların Feminist (Eleştirel) Yöntemle İncelenmesi

DR. OKAN ANCAK*

Feminist eleştiri kadın-erkek ilişkilerinde kadınların aleyhine işleyen cinsiyet eşitsizliklerine odaklanırken feminist edebiyat eleştirisi kadınların bireysel, kültürel ve siyasal konumlarına ilişkin cinsiyetçi göstergeleri edebiyat metinlerinde arar. Bu yönüyle feminist edebiyat eleştirisi romanlarda yer alan cinsiyetçi eğilimlerin tespit edilerek yorumlanması doğrultusunda gerçekleştirilen bir çabaya göre ilerleyen bir yöntemdir. Bu çalışmada, roman incelemelerinde feminist edebiyat eleştirisinden nasıl yararlanılabileceği romancı ile okur arasında, açık ve dolaylı iletişim şeklinde, açığa çıkan iki farklı durum üzerinden somutlaştırılarak ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

Feminist analiz, bireysel olanın siyasal niteliğine odaklanırken siyasal olanın bireysel niteliğini ortaya koyabilmeye de imkân tanır (Keller, 2020, s. 33). Bireysel olanın siyasal olduğu yönündeki sosyal bilimsel yaklaşım ise kadınların özel yaşamlarının siyasal boyutlarını öne çıkarabilme potansiyelini içerisinde barındırır (MacKinnon, 1982, s. 533-535). Öte yandan sanat, imgeler aracılığıyla düşünmeyi gerektiren yaratıcı bir uğraştır; eleştiri de sanatsal imgeleri kavramsal olarak anlamlandırmayı (Küçük, 2011, s. 34) gerektirir.

Buradan hareketle romanlarda okurlara aktarılan görüşlerden yola çıkarak yazarların eğilimlerini anlamanın mümkün olacağı şeklindeki bir mantıksal sonuca ulaşılabilir. Nitekim David Lodge'un da belirtmiş olduğu gibi "edebiyat insan bilincinin en zengin ve en kapsayıcı kaydıdır" (Lodge, 2017, s. 19). Yazar romanı kurgularken yarattığı simgelerin ve karakterlerin arkasında yer alır. Böylelikle karakterlerin incelenmesi, yazarın toplumsal/siyasal eğilimlerini anlamaya olanak tanır (Küçük, 2011, s. 63). En nihayetinde bir karakterin roman içerisindeki konumu, yazarın belirli bir konudaki tutumunu anlayabilmek için oldukça önemli ipuçlarını içerisinde barındırır.

Bu kapsamda, romanların incelenmesinde iki temel yaklaşımdan yararlanarak romancının kadın yaşamına ilişkin eğilimleri ortaya çıkarılabilir. İlk durumda anlatıcı-yazar, görüşlerini okurlarına açık iletişim şeklinde doğrudan aktarma yolunu tercih eder; bu yönüyle yazarın metnin içerisinde yer alan temel toplumsal ve siyasal nitelikli değerlendirmeleri, araştırmacının

* Bağımsız Araştırmacı, okanancak@hotmail.com, Orcid: 0000-0003-2806-9475

oldukça somut göstergelere ulaşabilmesini olanaklı kılar. İkinci durumda ise yazarın roman karakterleri arasındaki ilişkileri nasıl kurgulamış olduğunu anlamaya yönelik bir gözlem biçimi öne çıkar; bu duruma da dolaylı iletişim biçimi adı verilebilir.

Anahtar sözcükler: edebiyat, roman, feminist edebiyat eleştirisi

EXAMINING NOVELS WITH A FEMINIST (CRITICAL) METHOD

While feminist criticism focuses on gender inequalities that work against women in male-female relations, feminist literary criticism searches for sexist indicators regarding women's individual, cultural and political positions in literary texts. In this respect, feminist literary criticism is a method that progresses according to an effort to identify and interpret the sexist tendencies in novels. In this study, it is tried to reveal how feminist literary criticism can be used in novel studies, concretizing it through two different situations, in the form of open and indirect communication between the novelist and the reader.

While feminist analysis focuses on the political nature of the individual, it also allows revealing the individual nature of the political (Keller, 2020, p. 33). The social scientific approach that the individual is political has the potential to highlight the political dimensions of women's private lives (MacKinnon, 1982, p. 533-535). On the other hand, art is a creative endeavor that requires thinking through images, and criticism requires conceptually interpreting artistic images (Küçük, 2011, s. 34).

Based on this, a logical conclusion can be reached that it is possible to understand the tendencies of the authors based on the opinions conveyed to the readers in the novels. As a matter of fact, as David Lodge stated, “literature is the richest and most comprehensive record of human consciousness” (Lodge, 2017, p. 19). The author stands behind the symbols and characters she created while constructing the novel. Thus, examining the characters allows understanding the social/political tendencies of the author (Küçük, 2011, s. 63). Ultimately, a character's position in the novel contains very important clues to understand the author's attitude on a certain subject.

In this context, the novelist's tendencies regarding women's life can be revealed by using two basic approaches in examining the novels. In the first case, the narrator-author prefers to convey his views directly to his readers in the form of open communication; In this respect, the author's basic social and

political evaluations in the text enable the researcher to reach very concrete indicators. In the second case, a form of observation that aims to understand how the author has constructed the relationships between the characters of the novel comes to the fore, and this situation can be called indirect communication style.

Keywords: literature, novel, feminist literary criticism

Lermontov'un "Bir Türk'ün Yakınmaları" Adlı Şiirinde Türk İmgesi

DR. ONUR AYDIN*

Bir toplumun başka bir toplumu imgeler aracılığıyla nasıl algıladığını inceleyen imge bilimi araştırmaları sayesinde edebî çalışmaların sınırları genişlemiş ve kültürlerarası etkileşim artmıştır. XVII. yüzyılın sonlarından itibaren Osmanlı ve Rusya arasında çıkan savaşlar neticesinde iki kültür birbirini daha yakından tanımaya başlamış ve bu gelişmelerin etkisi ileriki dönemlerde edebiyat sahasına da yansımıştır. XIX. yüzyıl Rus edebiyatının önemli şairlerinden olan Mihail Yuryeviç Lermontov (1814-1841) yazdığı eserlerinde başka ülkelerden ve milletlerden sıkça söz etmiştir. 1829 yılında kaleme aldığı *Bir Türk'ün Yakınmaları* başlıklı şiirinde şair, Türk imgesine başvurmuştur. İlk bakışta, içeriği göz önünde bulundurulduğunda şiirin Türklükle bir ilgisi olmaması, çalışmanın çıkış noktasını teşkil etmektedir. Araştırma kapsamında adı geçen şiirinin başlığında Lermontov'un neden 'Türk' sözcüğünü kullandığı sorusu çalışmanın ana sorunsalını oluşturmaktadır. Çalışmada öz yaşam öyküsel araştırma ve imge merkezli çözümleme yöntemlerinden yararlanılmıştır. Şairin yaşamını ve yaratıcılığını betimleyen ve *Bir Türk'ün Yakınmaları* adlı şiir üzerine yapılan çalışmalar, araştırmanın materyali olarak belirlenmiştir. Çalışmada Türk imgesinin araştırılma kapsamı, Lermontov'un sanatı ve adı geçen şiiri ile sınırlandırılmıştır. Gerçekleştirilen inceleme neticesinde Türk sözcüğüyle eserde coğrafi bir konumun, bir kahraman ya da kişinin kastedilmediği görülmüştür. Türklük imgesinin bir eleştiri unsuru olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Şair, başlıkta Türk'ün içerikte ise Rus halkının yakınmalarını dile getirerek Rusya'daki otoriter ve baskıcı düzeni eleştirmiştir. Lermontov'un sıkça işlediği yalnızlık ve yabancılaşma temaları da dikkate alındığında şairin kendisini Rus topraklarına ait hissetmediği bu nedenle bir yabancı, bir başka deyişle Türk olarak şiirini yazdığı ve ona başlıkta yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: imge, şiir, Türk, Rusya, çarlık, Lermontov

* Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü, onur_aydin@anadolu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7981-5821

Şiirde Estetik ve İdeoloji: Cenap Şahabettin'in Aynı Başlıklı Şiirine Bir Nazire Olarak Roni Margulies'in "Elhân-ı Şita" Şiiri

PROF. DR. ORHAN OĞUZ*

Şiirde estetik ve ideoloji, edebiyatın diğer türlerinde ve sanatın diğer dallarında olduğu gibi içiçedir: İdeoloji kendi estetiğini kurar ve estetik, aynı anda, ideolojiyi tekrar ve durmadan üretir ve değiştirir. Bu etkileşim, estetik ve ideolojinin sırayla sahne aldığı bir döngüden ziyade ikisinin etkisinin eşzamanlı olarak gerçekleştiği bir süreç şeklinde işler. 1980 sonrası Türk şiirinde sosyalist realist anlayışı temsil eden isimlerden biri olan Roni Margulies'in (1955-2023) "Elhan-ı Şita" şiiri, Servet-i Fünûn hareketinin şiirde önde gelen iki temsilcisinden biri olan Cenap Şahabettin'in (1870-1934) aynı başlıklı şiirine bir nazire olarak okunduğunda edebî metinde estetik ve ideoloji ilişkisini irdeleme imkânı sunar. Bir şiirdeki söylemde mevcut ideolojik yaklaşımın, başka bir şiirde benzer bir tematik zeminde farklı bir ideolojik yaklaşımla değiştirilmesinin şiir estetiğine nasıl bir yansıması olur? Bu sorunun cevabı, söz konusu değişimin nasıl bir biçim ve içerik ürettiğine bakılarak bulunabilir. Margulies'in şiiri, Cenap Şahabettin'in şiirinin metafizik unsurlar içeren söylemine materyalist bir söylemle cevap verir. Bu durum, şiirin içeriğinde ve biçiminde dikkate değer farklılıklar olarak ortaya çıkarır. Margulies'in "Elhân-ı Şita" şiiri, Cenap Şahabettin'in şiirinde tabiata odaklanan içeriğin yerine topluma odaklanan bir içeriğe, aşkın bir hakikata referans veren bir estetik yerine gündelik hayatın gerçeklerine dayanan bir estetiğe yönelir.

Anahtar sözcükler: şiir, ideoloji, estetik

AESTHETICS AND IDEOLOGY IN POETRY: RONI MARGULIES'S "ELHÂN-I ŞİTA" AS A NAZİRE TO (IMITATION OF) CENAP ŞAHABETTİN'S POEM WITH THE SAME TITLE

The aesthetics and ideology in poetry are intertwined, as in other genres of literature and other branches of art: ideology establishes its own aesthetics, and

* Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, orhanoguz1@gmail.com, Orcid: 0000-0002-0514-1449

aesthetics, at the same time, produces and changes ideology. This interaction operates as a process in which the effects of both occur simultaneously, rather than as a cycle in which aesthetics and ideology take the stage sequentially. The poem “Elhan-ı Şita” (Melodies of Winter) by Roni Margulies (1955-2023), one of the poets representing the socialist realist approach in Turkish poetry after 1980, is a “nazire” to (imitatio of) a poem with the same title by Cenap Şahabettin (1870-1934), one of the two leading poets of the Servet-i Fünun literary movement in Turkish literature. Reading the two poems together offers the opportunity to examine the relationship between aesthetics and ideology in the literary text. What kind of reflection does it have on the aesthetics of poetry when the existing ideological approach in the discourse of one poem is replaced with a different ideological approach on a similar thematic basis in another poem? The answer to this question can be found by looking at what form and content the change in question produces. Margulies's poem responds to the metaphysical elements of Cenap Şahabettin's poem with a materialist discourse. This results in notable differences in the content and form of the poem. Margulies's poem "Elhân-ı Şita" turns towards a content that focuses on society instead of the content that focuses on nature in Cenap Şahabettin’s poem, and an aesthetic that is based on the realities of daily life instead of an aesthetic that refers to a transcendent truth.

Keywords: poetry, ideology, aesthetics

ОБРАЗЫ В ЛИРИКЕ ПРИРОДЫ (на примере работ А. Ажиниязова и Т. Сарсенбаева)

OTAROVA TURSINGUL*

В статье раскрываются особенности использования способов изображения пейзажа в поэтических произведениях. Как объект исследования было изучено поэтическое творчество А.Ажиниязова и Т.Сарсенбаева. На примере художественных произведений проанализировано умение поэтов использовать художественное слово в создании пейзажа, наличие у них индивидуального стиля. В пейзажных описаниях в стихотворениях анализируются различное описание красоты природы через художественное слово, ее функция в раскрытии мира человеческих характеров и образов, символическое и подробное эстетическое служение художественного слова в изображении чувств лирического героя.

Ключевые слова: пейзаж, лирический герой, характер, символ, образ, описание, художественное слово, поэтика, искусство, композиция

IMAGERY IN THE LYRICS OF NATURE (USİNG THE EXAMPLE OF THE WORKS OF A. AJİNİYAZOV AND T. SARSENBAEV)

The article reveals the features of using methods of depicting landscapes in poetic works. The poetic works of A. Ajiniyazov and T. Sarsenbaev was studied as an object of research. By using the example of works of art, the ability of poets to use the artistic word in creating a landscape and the presence of their individual style are studied. In landscape descriptions in poems, various descriptions of the beauty of nature through the artistic word, its function in revealing the world of human characters and images, the symbolic and detailed aesthetic service of the artistic word in depicting the feelings of the lyrical hero are analyzed.

Keywords: landscape, lyrical hero, character, symbol, image, description, literary word, poetics, art, composition

* Assistant Teacher, Nukus Branch of Tashkent University of Information Technologies Named After Muhammad al-Khorezmiy, tuchka94@list.ru

Otto Rank'ın Doğum Travması Kavramı ve Sosyal Bilimlere Getirdiği Yeni Bakış

DR. ÖZGE GAMSIZ TUNÇ*

Otto Rank, üç kardeşin en büyüğü olarak 22 Nisan 1884'te, Avusturya Viyana'da bir Yahudi ailesinde dünyaya gelmiştir. Gerçek adı Otto Rosenfeld olmasına karşılık takma isim olarak Rank'ı kullanmaktadır. Rank, orta hâlli bir ailede yaşam sürmüş, zayıf ve güçsüz bir çocukluk geçirmiştir. Alkolik bir baba ve psikolojik açıdan sorunlu bir çocukluğa rağmen entelektüel açıdan arzuları ve idealleri olan biridir. 1905 yılında, henüz yirmi bir yaşındayken Freud'a bir yazısını vererek onunla tanışmıştır. Freud, entelektüel ilgilerini beğendiği, sıra dışı bir kavrayışa sahip olduğunu düşündüğü Otto Rank'ı teşvik etmiş ve yönlendirmiştir. Rank; bu süreçte Psikanaliz Birliği sekreterliğine yükselmiş, 1912 yılında doktorasını tamamlamış ve dönemin ünlü psikanaliz dergilerinin yayıncılığını üstlenmiştir. Rank, *Kahramanın Doğuş Miti: Mitolojinin Psikolojik Yorumu* ve benzer çalışmalarında Freud'un izinden gitmiştir. Uzun bir süre Freud'un yakın çevresinde olan ve hatta veliahdı olarak görülen Rank, *Doğum Travması* kitabıyla, baba Freud ile bir nevi Oidipal bir mücadele içine girerek kendi kuramını geliştirme çabası içine girmiştir. *Doğum Travması*, yazıldığı dönemde Freud ve çevresinde büyük bir tepkiyle karşılanmış ve sert eleştirilere maruz kalmıştır. Bu durumun nedeni ise, Rank'ın *Doğum Travması* eserinin, Freud'un insan psikolojisini açıklamak için öne sürdüğü düşüncelerle paralel olmamasıdır. Freud, nevrozları ve kaygıları; cinsellikle, Oidipal ilişki ile açıklamaya çalışırken Rank doğumla anneden ayrılmanın insan psikolojisini şekillendiren, bütün nevrozların ortaya çıkmasına neden olan belirleyici bir travma olduğunu öne sürmüştür. Bu doğrultuda bu araştırmada, Otto Rank'ın *Doğum Travması* adlı çalışması üzerinden onun özelde psikanalize ve genelde ise sosyal bilimlere getirdiği özgün bakış konu edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Otto Rank, doğum travması, psikanaliz

* Adalet Bakanlığı, ozgegamsiz89@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-7473-7975

OTTO RANK'S CONCEPT OF BIRTH TRAUMA AND ITS NOVEL PERSPECTIVES FOR THE SOCIAL SCIENCES

Otto Rank was born into a Jewish family in Vienna, Austria, on April 22, 1884, as the eldest of three siblings. Despite his real name being Otto Rosenfeld, he used Rank as a pseudonym. Rank lived in a middle-class family and experienced a weak and frail childhood. Despite having an alcoholic father and a psychologically troubled childhood, he was a person with intellectual desires and ideals. In 1905, at the age of twenty-one, he presented one of his papers to Freud, which initiated their acquaintance. Freud encouraged and guided Otto Rank, whose intellectual interests he admired and whom he considered to have an extraordinary insight. During this period, Rank rose to the position of secretary in the Psychoanalytic Association, completed his doctorate in 1912, and undertook the publishing of renowned psychoanalytic journals of the era. In works such as *The Myth of the Birth of the Hero: A Psychological Interpretation of Mythology* and similar studies, Rank followed in Freud's footsteps. Having been a close associate of Freud for a long time and even seen as his heir apparent, Rank entered into a sort of Oedipal struggle with father-figure Freud through his book *The Trauma of Birth*, in which he endeavored to develop his own theory. *The Trauma of Birth* was met with considerable opposition and harsh criticism from Freud and his circle at the time of its written. The reason for this was that Rank's *The Trauma of Birth* was not in line with Freud's ideas to explain human psychology. While Freud tried to explain neuroses and anxieties with sexuality and the Oedipal relationship, Rank proposed that separation from the mother at birth was a decisive trauma that shapes human psychology and causes the emergence of all neuroses. Accordingly, this study examines Otto Rank's *The Trauma of Birth*, focusing on his unique contributions to psychoanalysis specifically, and to the social sciences in general.

Keywords: Otto Rank, birth trauma, psychoanalysis

Post-Kemalizm ve Post-post Kemalizm: 2002 Sonrası Türkiyesinde Siyasi Dönüşümlerin Söylem Boyutu

DOÇ. DR. ÖZGÜN KOŞANER* - BEYZA ÇİMEN**

Van Dijk'in (1993) temellerini attığı Eleştirel Söylem Çözümlemesi bağlamında ele alınabilecek eşdizimlilik sözcüklerin belirli bir bağlamda belirli sözcüklerle birlikte görülme eğilimi olduğunu ve sözcükler arasında rastlantısal oluşumların ötesine geçen yakın görünümler ve ilişkiler bulunduğunu öne sürer. Eşdizimlilik örüntülerinin incelenmesi; söylemde örtük halde bulunan ideolojilerin, güç ilişkilerinin ve toplumsal tutumların ortaya çıkarılmasında etkilidir (Baker vd., 2008).

Bu çalışmada, İlker İhsan Aytürk tarafından "Post-post Kemalizm: Yeni Bir Paradigmayı Beklerken (2015) isimli çalışmada tanımlanmış olan ve 1980'lerin sonunda Kemalist ideolojiye alternatif olarak ortaya çıkmış "Post-Kemalizm" ve post-Kemalizm paradigmasının ötesine geçerek Post-Kemalist paradigmanın eleştirel bir şekilde değerlendirip daha geniş bir tartışma alanı sunan "Post-post Kemalizm" kavramları arasındaki ayrımı söylem yoluyla incelemeyi amaçlıyoruz.

Çalışmamızda, belirlenen örneklem grubunun araştırmanın amacı doğrultusunda belirli özelliklere sahip olmasını amaçlayan ve bu özellikler doğrultusunda örnekleme belirli ölçütler getiren, böylelikle araştırmacıların çalışmanın amacına en uygun verileri toplamasına olanak sağlayan seçkili örneklem yöntemini kullanacağız. Çalışmamızda 2002-2024 yılları arasında yayın hayatını sürdüren gazeteler arasından *Milliyet* ve *Sabah* gazetelerinin politika sayfalarında yer alan haber metinleri, Kasım 2002 genel seçimlerinin ardından Türkiye'de post-Kemalist düşünce açısından önemli siyasi ve toplumsal dönüşümlerin yaşandığı 2002-2013 arası dönem ve post-post Kemalist paradigmanın ortaya çıkmasına zemin hazırlayan; Gezi Parkı protestoları, 15 Temmuz darbesi gibi dönüm noktalarını ve bunların getirdiği

* Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Dilbilimi Bölümü, ozgun.kosaner@deu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-1609-3291
** Yüksek Lisans Öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Dilbilimi Bölümü, beyzacimen@outlook.com, Orcid: 0009-0000-1347-1512

iç ve dış politika değişiklikleriyle şekillenmiş 2013-2024 arası dönem olmak üzere on birer yıllık iki dönem halinde ele alacağız.

Oluşturduğumuz derlemi, "Kemalizm, Atatürkçülük, Türk, vatan, yurt, millet, ulus" olmak üzere yedi anahtar sözcüğün eşdizimlilik örüntüleri bakımından Concordancer programı yardımıyla inceleyeceğiz. Elde ettiğimiz bulgular doğrultusunda anahtar sözcüklerin eşdizimlilik örüntülerini şematik ve tematik dağılımları üzerinden sınıflandırarak post-Kemalizm ve post-post Kemalizm kavramlarının haber metinlerindeki yansımalarını inceleyerek Aytürk (2015, 2022) tarafından ortaya konulan bu kavramsal ayrımın derlemimizde var olup olmadığını ortaya koymayı amaçlıyoruz.

Anahtar sözcükler: post-Kemalizm, post-post Kemalizm, haber metinleri, eleştirel söylem çözümlemesi, eşdizimsellik

POST-KEMALİSM AND POST-POST KEMALİSM: THE DISCURSIVE DIMENSION OF POLITICAL TRANSFORMATIONS IN POST-2002 TÜRKİYE

The concept of concordance, which may be discussed in the context of critical discourse analysis, a concept first introduced by Van Dijk (1993), suggests that words tend to be seen together with other words in a specific context, and that there are close associations and relationships between words that exceed the probability of coincidental occurrences. Analysing concordance patterns enables the identification of the ideologies, power relations and social attitudes inherent in discourse (Baker et al., 2008).

This study aims to analyse the terms "Post-Kemalism" and "Post-post Kemalism". The former emerged in the late 1980s as an alternative to Kemalist ideology, while the latter goes beyond and critically evaluates the Post-Kemalist paradigms, offering a wider field of discussion. Both terms were initially defined by Ilker İhsan Aytürk in his 2015 publication, "Post-post Kemalism: Waiting for a New Paradigm".

In this study, we will employ a selected sampling method that is designed to ensure that the sample group possesses the requisite characteristics in alignment with the research objectives. This method also ensures that the sample group meets the specified criteria, thus enabling the researchers to collect the most appropriate data for the purpose of the study. This study will examine news texts in politics pages of the *Milliyet* and *Sabah* newspapers. The period under consideration is 2002–2024, divided into two eleven-year periods: The period between 2002 and 2013 – which was characterised by

significant political and social transformations in Turkey in terms of post-Kemalist thought following the general elections in November 2002 – and the period between 2013 and 2024, which was marked by pivotal events such as the Gezi Park protests and the 15 July coup d'état, as well as domestic and foreign policy changes resulting from them, which paved the way for the emergence of the post-post Kemalist paradigm.

We will analyse our corpus in terms of the concordant patterns of seven selected keywords, i.e. "Kemalizm, Atatürkçülük, Türk, vatan, yurt, millet, ulus" (eng. Kemalism, Atatürkism, Turkish, homeland, native country, people of nation, nation), using the Concordancer software. In accordance with the findings, we seek to categorise the concordance patterns of the keywords according to their schematic and thematic distributions and to investigate the reflections of the concepts of post-Kemalism and post-post Kemalism in news texts. Our aim is to ascertain whether the conceptual distinction put forward by Aytürk (2015, 2022) can be observed in our data.

Keywords: post-Kemalism, post-post Kemalism, news texts, critical discourse analysis, concordance

Turgut Uyar'ın Şiirlerinde Büyüklük Algısı

DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZLEM KAYABAŞI*

II. Yeni anlayışı Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin önemli dönüm noktalarından biridir. Ancak bu anlayışa mensup olan şairler bireysel olarak da şiire yenilikler getirmeyi başarmışlardır. Yaşadıkları çağa ayna olmak yerine bireysel duyarlıklarını yarattıkları orijinal imgelerle ve kavramlara yükledikleri farklı değerlerle ifade etmeyi tercih ederler. Bu bağlamda Turgut Uyar şiiri değerlendirildiğinde dikkati çeken unsurlardan biri büyüklük algısıdır. Uyar, bütün şiirlerine de ismini veren Büyük Saat'te insanlık tarihinden sahneleri anlatır. Bunun yanı sıra bireysel uyanış ve varoluşu, bireyin kent hayatı içindeki yerini ve problemlerini sıklıkla ele alır. Konu seçiminde belirleyici etken ise kendi tecrübeleridir. Şairin hayatındaki küçük-büyük paradoksu öncelikle yaşadığı yerlerden hareketle ve bunların kıyaslanmasıyla ortaya çıkar. Sonrasında ise bunu bir parametre gibi kabul eder ve büyük kelimesine farklı anlamlar da yükleyerek kullanmaya başlar. Şehir hayatı, şairin içe kapanık kişiliği, şiirlerinde anlattığı varlıkları/durumları okuyucuya farklı bakış açılarıyla sunma gayreti, tabiata kaçma arzusu Uyar'ın şiirlerinde büyüklük kavramının neden ön plana çıktığının ipuçlarını verir.

Bu bildiride Turgut Uyar'ın bütün şiirleri büyük-küçük kavramlarından hareketle değerlendirilecektir. Şairin kendine ait kabul ettiği ve çizdiği küçük bir dünyası varken şiirlerinde bunun tam zıttı bir algıyla düşünmesinin nedenleri üzerine sorular sorulacak ve cevaplar aranacaktır. II. Yeni'nin içine kapanıklığı ile bilinen şairinin şiir dünyası, hayatı-eseri-psikolojisi arasında bağlar kurularak açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Turgut Uyar, şiir, büyüklük algısı, şehir hayatı

PERCEPTION OF GREATNESS IN TURGUT UYAR'S POEMS

II. Yeni is one of the important points of Turkish poetry in the Republican period. However, individual poets who belong to this understanding have also succeeded in bringing innovations to poetry. Instead of reflecting the age they live in, they prefer to express their individual sensibilities with the original images they create and the different values they attach to concepts. In this

* Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ozlem.kayabasi@dpu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0136-4300

context, one of the striking elements when Turgut Uyar's poem is evaluated is the perception of greatness. Uyar describes scenes from human history in Büyük Saat, which gives its name to all his poems. In addition, it frequently deals with individual awakening and existence, the individual's place and problems in urban life. The determining factor in choosing a topic is their own experience. The small-big paradox in the poet's life emerges primarily by starting from the places he lived and comparing them. Afterwards, it accepts this as a parameter and begins to use the word big by attaching different meanings to it. City life, the poet's introverted personality, his effort to present the beings/situations he describes in his poems from different perspectives to the reader, and his desire to escape to nature give clues as to why the concept of greatness comes to the fore in Uyar's poems.

In this paper, all of Turgut Uyar's poems will be evaluated based on the concepts of big and small. Questions will be asked and answers will be sought about the reasons why the poet has a small world that he accepts and draws as his own, but thinks with the opposite perception in his poems. II. It will be tried to explain the poetic world of Yeni, who is known for his introversion, by establishing connections between his life, work and psychology.

Keywords: Turgut Uyar, poetry, perception of greatness, urban life

Technology and Pavlovian Conditioning Technique United: Shaping Individual Identity at Early Ages in Aldous Huxley's *Brave New World*

ASST. PROF. ÖZLEM SAYAR*

This study primarily aims to analyze Aldous Huxley's seminal work, *Brave New World*, a 20th-century masterpiece that continues to spark intense discussions and shape the literary landscape. In this context, this paper delves into the novel's profoundly unsettling portrayal of the use of Pavlovian technique and technology to condition the citizens of the World State from a young age, thereby raising crucial questions about the formation of individual identity. The Pavlovian conditioning technique, pioneered by the Russian physiologist Ivan P. Pavlov, emerged from his groundbreaking experiments on conditioning with dogs. Pavlov's use of tools such as lamps and bells to manipulate the dogs' responses, even to the point of salivation, was a testament to the power of this technique. Its application with the aid of technology in *Brave New World* provokes profound reflections on the nature of control and individuality.

Besides, Huxley presents a dystopian futuristic society and state in which individuals are not born but engineered by artificial wombs. They are designed as the product of technology chiefly by the system of the World State as its designed society members. This process erases the unique characteristics of people's identities, leading to a homogenized society devoid of individuality. In this regard, this paper serves as a reminder of the identity question in society, where individuals are transformed into conformists without identity by the system, state, or authority.

Keywords: Aldous Huxley, *Brave New World*, Pavlovian conditioning, identity

* Adıyaman University, Faculty of Arts and Science, Department of English Language and Literature, ozlemsayar@adiyaman.edu.tr, Orcid: 0000-0003-1053-2863

TEKNOLOJİ VE PAVLOV'UN KOŞULLANDIRMA TEKNİĞİ BİRLEŞİNCE: ALDOUS HUXLEY'NİN *CESUR YENİ DÜNYA*'SINDA BİREYSEL KİMLİĞİ ERKEN ÇAĞLARDA ŞEKİLLENDİRME

Bu çalışma temelde Aldous Huxley'in, yoğun tartışmalara yol açmaya ve edebiyat dünyasını şekillendirmeye devam eden 20. yüzyıl başyapıtı *Cesur Yeni Dünya* adlı ufuk açıcı eserini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, bu makale, Pavlov'un tekniğinin ve teknolojinin, Dünya Devleti vatandaşlarını genç yaşlardan itibaren şartlandırmak için kullanılmasına ilişkin romanın okuyucuyu son derece tedirgin edici tasvirini incelemekte ve böylece bireysel kimliğin oluşumuna ilişkin önemli soruları gündeme getirmektedir. Rus fizyolog Ivan P. Pavlov'un öncülüğünü yaptığı Pavlov'un koşullandırma tekniği, bu bilim insanının köpeklerle koşullandırma üzerine yaptığı çığır açan deneylerden ortaya çıkmıştır. Pavlov'un, köpeklerin tepkilerini salya akıtacak kadar manipüle etmek için lambalar ve ziller gibi araçları kullanması, bu tekniğin gücünün bir kanıtı olmuştur. *Cesur Yeni Dünya*'da bu tekniğin, teknolojinin yardımı ile uygulanması, kontrol ve bireyselliğin doğası üzerine derin düşüncelere ve tartışmalara yol açmaktadır.

Ayrıca Huxley, bu eserinde bireylerin doğmadığı, bunun yerine yapay rahimler tarafından tasarlandığı distopik fütürist bir toplum ve devleti okuyucuya sunmaktadır. Bireyler, aslında, Dünya Devleti sistemi tarafından şekillendirilerek ve teknolojinin ürünü ve çıktısı olarak, bu devletin tasarlanmış toplumunun tasarlanmış üyelerini oluşturmaktadırlar. Bu sürecin devlet için getirisi, insanların kimliklerinin kendine özgü özelliklerini silerek, bireysellikten yoksun, homojenleşmiş bir toplum yaratmaktır. Bu bağlamda bu makale, bireylerin sistem, devlet veya otorite tarafından kimliksiz konformistlere dönüştürüldüğü toplumdaki kimlik sorununun hatırlatıcısı görevini üstlenmektedir.

Anahtar sözcükler: Aldous Huxley, *Cesur Yeni Dünya*, Pavlovcu koşullandırma, kimlik

Fakir Baykurt'un *Tırpan* Adlı Romanında Kadın Kimliği

DR. PELİN GÖRGÜLÜ*

Tarih boyunca kadınların varlığı toplumsal şartların değişmesiyle incelenmeye değer bir hale gelmiştir. Kadınların toplumsal hayattaki varlığı ve sorgulanan değeri geçmişten günümüze süregelen tartışmalar yaratmıştır. Özellikle Türk toplumunda kadının ve kadın kimliğinin konumu erken dönemde yasal şartlarla belirlenmiş olsa da birçok kadın farklı bölgelerde farklı muameleye maruz kalmıştır. Toplumlarda algılanma biçimlerinin farklı olması, inanılan değer yargıları, geleneklerin bahane edilmesi gibi sebeplerle kadınlar ayrımcılığa maruz kalmıştır. Bahsi geçen kadın ve kadın kimliği sosyolojik ve psikolojik tespitler içermektedir. Edebi bir tür olan roman ise sosyolojik ve psikolojik dinamiklerden yararlanırken ortaya argüman sunar. Cumhuriyet sonrası dönemde yazılan romanlarda kadın ve kadın kimliğine olan eğilimlere rastlamak mümkündür. Özellikle sosyal statüsü düşük, eğitim yönünden zayıf, fiziksel veya psikolojik şiddete uğrayan kadınların ön plana çıktığı görülmektedir. Kadının değişen kimliği, konumu edebi eserlere, bilhassa romanlara yansır. Fakir Baykurt da 1970 yılında TRT Roman Başarı Ödülü'nü aldığı *Tırpan* romanıyla köy hayatında ezilen, hor görülen, çabalayan kadınların sesini duyurmayı amaçlarken eğitimin önemini vurgulamak birincil gayesi olmuştur. Bu çalışmanın amacı *Tırpan*'da kırsal kesimde yaşayan kadınların mevcut konumunu, kadın kimliğinin oluşumunu, kadınların var olma çabasını ve kaderine razı gelmeyip mücadele eden kadınları romanın olay örgüsü ışığında, zamansal ve mekânsal şartlar göz önünde bulundurularak analiz etmektir.

Anahtar sözcükler: Fakir Baykurt, kadın çalışmaları, roman, inceleme, toplumsal cinsiyet

WOMEN'S IDENTITY IN FAKİR BAYKURT'S *TIRPAN*

Throughout history, the existence of women has become worthy of scrutiny as social conditions have changed. The existence of women in social life and their questioned value have created ongoing debates from past to present. Although the position of women and women's identity in Turkish society was

* pelingorgulu@gmail.com, Orcid: 0000-0002-0070-8020

determined by legal conditions in first years of the republic, many women have been subjected to different treatment in different regions. Women have been subjected to discrimination for reasons such as different ways of perception in societies, beliefs in value judgments, and the excuse of traditions. The aforementioned woman and female identity contain sociological and psychological determinations. The novel, as a literary genre, utilizes sociological and psychological dynamics and presents an argument. It is possible to come across tendencies towards women and women's identity in novels written in the post-Republican period. It is seen that women with low social status, poor education, and women who are subjected to physical or psychological violence come to the forefront. The changing identity and position of women is reflected in literary works, especially novels. Fakir Baykurt, with his novel Tırpan, for which he received the TRT Novel Achievement Award in 1970, aimed to give a voice to women who were oppressed, despised and struggling in village life, while emphasizing the importance of education was his primary goal. The aim of this study is to analyze the current position of rural women in *Tırpan*, the formation of women's identity, women's struggle for existence and women who do not accept their fate and struggle in the light of the plot of the novel, taking into account the temporal and spatial conditions.

Keywords: Fakir Baykurt, women's studies, novel, research, gender

Sait Faik'in Öykülerinde Edebî Paralellik

PROF. DR. RAMAZAN SİRACOĞLU*

Sıradan insanların yaşam gerçeklerini, onların günlük kaygıları ve özlemlerini başarılı şekilde yansıtmış Sait Faik Abasıyanık, Türk ve Dünya edebiyatında önemli konuma sahiptir. Karakterlerin portrelerini ve tasvirlerini kısa ve net bir şekilde karakterize ederek onların iç dünyalarını iç monologlar ve diyaloglar aracılığıyla aktarmış S. Faik'in öyküleri büyük ölçüde gerçekçi hikâye anlatma teknikleriyle betimlenilmiştir. Sosyal ve politik sorunların nedenlerini ve bunları çözmenin yollarını aramak hiçbir zaman S. Faik'in sanatsal ilgisinin odağı olmadı. Onun öykülerinde insanın ruhsal durumu, çektiği acılar ve arayışlar anlaşılır bir dilde ele alınmıştır. Aslında S. Faik, kendi eserlerini toplumsal sorunları, sosyal adaletsizliği çözmeği hiç zaman amaçlamamıştır. Onun eserlerinde içerisinde huzur ve manevi sığınak bulduğu doğa ile bir etkileşim mevcuttur. S. Faik'in öykülerinin olay örgüsünde beklenmedik sonluklara veya keskin değişimlere, dinamizmlere rastlamak çetindir, fakat insan yaşamının ilişkin gözlemlerinin derinliği hemen dikkat çeker. S. Faik'in hikâyelerinin merkezinde "küçük insan"ların benzersiz kaderleri ve hayat hikâyeleridir. Öykülerdeki olay zamanlarının akşam veya gece olması çok manidardır. Yazar, okuyucularına adeta edebi kahramanlarının kaderleri ile karanlık geceler arasında bir benzerlik olduğu fikrini telkin etmiştir. "Lüzumsuz Adam", "Mahalle Kahvesi", "Tüneldeki Çocuk" ve "Havada Bulut" eserlerinde Sait Faik, rüyalarla gerçekler, nesnel dünya ile hayal dünyası arasındaki çelişkileri ön plana çıkarmıştır. Tıpkı Rus yazarı A. P. Çehov gibi, öykülerinde "küçük insan"ları ön planda tutmuş S. Faik, söz konusu eserlerde kendi hayal dünyasını ve yaşamını da betimlemeyi ihmal etmemiştir. Sunumda S. Faik'in edebi konsepti, Çehov tarzlı öykülerindeki konu, karakter ve tasvir paralelliği ele alınmıştır.

Anahtar sözcükler: öykü, toplum, sanat, zaman, Abasıyanık

* Karabük Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, rahmedov@karabuk.edu.tr, Orcid: 0000-0002-3953-6860

LITERARY PALLELALLY IN SAİT FAİK'S STORIES

Sait Faik Abasiyanik, who successfully reflected the realities of life of ordinary people, their everyday worries and aspirations, occupies an important place in Turkish and world literature. S. Faik's stories, which briefly and clearly characterize the portraits and descriptions of the characters, conveying their inner world through internal monologues and dialogues, are largely depicted using realistic storytelling techniques. The search for the causes of social and political problems and ways to solve them has never been at the center of S. Faik's creative interests. His stories tell in accessible language about the spiritual state of man, his suffering and quest. In fact, S. Faik never directed his works to solve social problems and social injustice. In his works there is an interaction with nature, in which he finds peace and spiritual shelter. In the plot of S. Faik's stories it is difficult to find an unexpected ending, sudden changes and dynamism, but the depth of his observations of human life immediately attracts attention. At the center of S. Faik's stories are the unique destinies and life stories of "little people." It is very significant that the events in the stories take place in the evening or at night. The author almost inspired readers that there are similarities between the fates of his literary heroes and dark nights. In his works "The Useless Man", "Local Coffee Shop", "Child in the Tunnel" and "Cloud in the Sky", Sait Faik highlighted the contradictions between dreams and reality, the objective world and the world of dreams. Like the Russian writer A. P. Chekhov, S. Faik in his stories gave priority to "little people" and did not neglect to describe the world of his own dreams and life in these works. The presentation discussed the literary concept of S. Faik, the parallelism of plot, character and description in his Chekhov's style stories.

Keywords: story, society, art, time, Abasiyanik

Orhan Pamuk'un *Kara Kitap* Adlı Romanında Mekân

DR. ÖĞR. GÖR. SABANUR YILMAZ*

1990 yılında ilk baskısı yayımlanan, yazıldığı dönemde dünya çapında tartışma yaratan, pek çok dile çevrilen ve edebiyatımızın özgün romanlarından biri olarak kabul edilen *Kara Kitap*, postmodern çizgide olan bir romandır. Orhan Pamuk, kitabın Dadaist bir roman olduğunu da ifade etmektedir. Ayrıca söz konusu kitap, Pamuk'un 2006 yılında Nobel ödülünü almasını sağlayan eserlerin başında gelir. Kitap, Şeyh Galip'in *Hüsn-ü Aşk* adlı eserinin günümüze uyarlanmış hâlidir. *Hüsn-ü Aşk*'ın yanı sıra Doğu ve Batı edebiyatından pek çok esere göndermeler vardır: örneğin *Mantıku't Tayr*, *Bin Bir Gece Masalları*, *İlahi Komedya*, *Decameron*, vs.

Roman, Rüya'nın eşi Galip'i terk etmesiyle açılır ve romanda Galip'in İstanbul sokaklarında Rüya'yı aramasını okuruz. Pamuk, karısı Rüya'yı arayan Galip ile birlikte okura İstanbul'u, özellikle Nişantaşı'nı gezdirir. Buralar aslında Pamuk'un da yetiştiği bölgedir. Yazar İstanbul'u bir arka plan olarak değil de bir kahraman olarak ele alır, hatta diyebiliriz ki romanın asıl kahramanı İstanbul'dur.

Mekân, olayın gerçekleştirildiği ortamı yansıtmanın yanı sıra içinde yaşayan insanın ruh hâli ve eşyayla arasındaki ilişkiye dair de ayrıntılar içerir. Çok katmanlı ve farklı okumalara açık bir roman olan *Kara Kitap*'ta Galip'in Rüya'yı arayışı bir anlamda kendisini arayışı olarak da yorumlanabilir. Bu çalışmada romanda mekânın nasıl kullanıldığının ve Galip'in bu süreçte İstanbul ile kurduğu ilişkinin izi sürülecektir.

Anahtar sözcükler: İstanbul, Kara Kitap, mekân, Orhan Pamuk, postmodernizm

SPACE IN ORHAN PAMUK'S NOVEL NAMED *KARA KİTAP*

Kara Kitap, whose first edition was published in 1990, created controversy around the world when it was written, was translated into many languages and is considered one of the original novels of our literature, is a postmodern novel. Orhan Pamuk also states that the book is a Dadaist novel. In addition, the book

* Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, sabanur.yilmaz@bilecik.edu.tr, Orcid: 0000-0003-2843-8584

in question is one of the works that enabled Pamuk to receive the Nobel Prize in 2006. The book is a modern-day adaptation of Şeyh Galip's work *Hüsn-ü Aşk*. In addition to *Hüsn-ü Aşk*, there are references to many works from Eastern and Western literature: for example, *Mantıku't Tayr*, *One Thousand and One Nights*, *Divine Comedy*, *Decameron*, etc.

The novel opens with Rüya leaving her husband Galip, and in the novel we read about Galip searching for Rüya on the streets of Istanbul. Pamuk shows the reader around Istanbul, especially Nişantaşı, together with Galip, who is looking for his wife Rüya. This is actually the region where Pamuk grows. The author treats Istanbul as a hero rather than a background, and we can even say that Istanbul is the real hero of the novel.

In addition to reflecting the environment in which the event takes place, the space also contains details about the mood of the person living in it and the relationship between them and the objects. In *Kara Kitap*, which is a multi-layered novel open to different readings, Galip's search for Rüya can, in a sense, be interpreted as his search for himself. In this study, how space is used in the novel and the relationship between Galip and Istanbul during this period will be examined.

Keywords: İstanbul, *Kara Kitap*, Orhan Pamuk, postmodernism, space

Çankırı Ağızlarında Kültürel Söz Varlığının Dokümantasyonu

SEHER YAZAR KAYA*

Ağızlarda yüzyıllar boyunca oluşturulan kültürel birikimlerin geri döndürülemez şekilde kaybolmaması için dokümantasyon çalışmalarının yapılması oldukça önemlidir. Bu yönüyle ağızlar, yazısı olmayan dillerle benzerlik gösterir. Bir sonraki nesillere kültür ve bilgi aktarımının sağlanması için dokümantasyonunun yapılması ve tekrar edilebilir duruma getirilmesi gerekir. Ağızlar; art zamanlı ve eş zamanlı dil incelemelerinin yanı sıra atasözleri, deyimler, halk inançları, sözlü tarih, folklorik ürünler, gelenekler gibi birçok farklı konuda zengin veriler taşır (Demir, 2013, s. 33-34). Bu çalışmada, TÜBİTAK 123K412 numaralı "Ağızların Dilbilimsel Yaklaşımla İncelenmesi ve Dijital Ortamda Paylaşımı: Çankırı Ağzı Örneği" başlıklı proje kapsamında alan araştırmasıyla elde edilen dil malzemesi kültürel bağlamda incelenecektir.

Kültürel verilerin değerlendirilmesinde ise Bowern'in (2015) sözlüksel verilerin oluşturulması için ileri sürdüğü özel konu alanları temel alınmıştır. "Yer adları, eserler ve gündelik eşyalar, flora ve fauna, değer yargıları, dini veya törensel terminoloji" çalışmada yer verilen bazı konu başlıklarıdır. Yer adları; söz dizimi, tarihsel dil bilimi ve kültürel atıf konusunda ilginç bir konu başlığı olmasına rağmen sözlük biliminde çoğunlukla göz ardı edilir. Söz konusu projede ise yer adları, dokümantasyona dâhil edilmiştir. Sözlüksel verilerin oluşturulmasında özel konu alanlarının artırılabileceğini de vurgulamak gerekir (Bowern, 2015, s. 124-127).

Bu çalışmada, ağızlarda genel dil verileri elde edilirken kültürel ögelerin nasıl toplanabileceğine ilişkin öneriler sunulmuş ve adı geçen projedeki "Bölgede yaşatılan kültürel ögelerin belgelenmesinde nasıl bir yol izlenebilir?" araştırma sorusuna yanıt aranmıştır.

Anahtar sözcükler: ağız araştırmaları, Çankırı, kültür, dilsel dokümantasyon

* Doktora Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, seheryazar.9606@hotmail.com, Orcid: 000-0003-3780-331X

DOCUMENTATION OF CULTURAL VOCABULARY IN ÇANKIRI DIALECTS

It is very important to carry out documentation studies in order to prevent the irreversible loss of cultural accumulations created over centuries in dialects. In this respect, dialects are similar to unwritten languages. In order to ensure the transfer of culture and knowledge to the next generations, they need to be documented and made reproducible. Dialects carry rich data on many different subjects such as proverbs, idioms, folk beliefs, oral history, folkloric products, traditions as well as diachronic and synchronic language studies (Demir, 2013, pp. 33-34). In this study, TÜBİTAK 123K412 numbered "Analyzing Dialects with Linguistic Approach and Sharing in Digital Environment: The Case of Çankırı Dialect", the linguistic material obtained through field research will be analyzed in a cultural context.

The evaluation of cultural data is based on the special subject areas suggested by Bowern (2015) for the creation of lexical data. "Place names, artifacts and everyday objects, flora and fauna, value judgments, religious or ceremonial terminology" are some of the topics included in the study. Although place names are an interesting topic in syntax, historical linguistics and cultural reference, they are often ignored in lexicography. In this project, place names are included in the documentation. It should be emphasized that special subject areas can be increased in the creation of lexical data (Bowern, 2015, pp. 124-127).

In this study, suggestions on how cultural elements can be collected while obtaining general language data in dialects are presented and an answer to the research question "What kind of a way can be followed in documenting the cultural elements kept alive in the region?" in the aforementioned project is sought.

Keywords: dialect studies, Çankırı, culture, linguistic documentation

Adalet Ağaoğlu'nun *Tombala* İsimli Eserinde Geriatrik Sorunlar ve Huizinga'nın Oyun Teorisi

SELÇUK HÜSEYİN GAZİ KARATAY*

Geriatri, insan hayatının doğal evrimsel süreçlerinden biri olarak bireylerin yaşlılık dönemlerini kapsayan ve yeni bir geçiş devresinin de hazırlığı olan özel bir dönemdir. Ölüme dair korkular, işe yaramama duygusu, yalnızlaşma korkusu ve en nihayetinde bireyin varlık alanını daraltmasından kaynaklanan psikolojik problemleri ile yaşlılık; sadece bireysel değil aynı zamanda kültürel ve toplumsal da karşılıkları olan bir süreçtir. Toplumsal hayatın dışında kalmanın getirdiği yabancılaşma, yaşlı bireyin zaman içerisinde edinmiş olduğu kültürleşme sürecini baltalar. Adalet Ağaoğlu'nun *Tombala* isimli tiyatrosunda yaşlı bir çiftin sosyal ve psikolojik olarak yaşadıkları çöküş ve yalnızlık oynadıkları tombala oyunu üzerinde anlam kazanır. Bu oyun iki yaşlıyı bir yandan hayatta tutarken ve onların hayatına kaybettikleri dinamizmi sunarken diğer yandan içe kapanmanın, yıllanmış öfkenin ve yaşam sonu ve oyun sonu benzerliğinin işaret ettiği gibi ölümden kaçısın da bir sembolü olur. Bu bağlamda bildiride Johan Huizinga'nın *Homoludens* adlı eserinde oyunu bir kültür olgusu olarak sunar. Oyunu insanlık çağındaki evrelerle bağlantısını oluştururken her oyunun kendi kural pratiği çerçevesinde bireylere bir de rekabet ve müsabaka sınırı çizer. Oyunun gönüllülük esasına dayanışı, bireyleri özgürleştirmesi, gündelik hayattan koparması, zamandan ve mekândan yalıtılmış bir iç gerçekliğe sahip olması cezbedici yönünün bulunması ve aynı zamanda yarattığı korku ve hırs nedeni ile vücutta yaşamsal bir direnç oluşturması noktasında önemli bir deneysel pratiktir. Oyun mutlaka bir yaratma ve güç/başarı arzusuna dayanması ve sistemleştirildiği ölçüde alınan hazzı yapaylaştırması, kısacası içgüdüsel olması noktasında yine ilkel yaşamsal dürtüyü harekete geçirir.

Bildiri Ağaoğlu'nun *Tombala* eserindeki oyun teorisini geriatrik sorunlar açısından incelemek ve bireyin toplumsal konumunun oyun ve tiyatro özelinde nasıl tartışıldığını göstermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar sözcükler: Adalet Ağaoğlu, Tombala, Huizinga, oyun teorisi, geriatri

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Pamukkale Üniversitesi, Yeni Türk Edebiyatı ABD, efe.karatay06@gmail.com, Orcid: Orcid 0009-0000-0270-9046

GERIATRIC PROBLEMS AND HUIZINGA'S GAME THEORY IN ADALET AĞAOĞLU'S BINGO

Geriatrics, as one of the natural evolutionary processes of human life, is a special period that covers the old age periods of individuals and is the preparation of a new transition period. Old age, with its fears about death, feelings of uselessness, fear of loneliness and, ultimately, psychological problems caused by the narrowing of the individual's field of existence, is a process that has not only individual, but also cultural and social counterparts. The alienation caused by being excluded from social life undermines the acculturation process that the elderly individual has acquired over time. In Adalet Ağaoğlu's Bingo theater, the collapse and loneliness experienced by an elderly couple socially and psychologically makes sense on the bingo game they play. While this game keeps two elderly people alive on the one hand and offers the dynamism they have lost to their lives, on the other hand, it becomes a symbol of introversion, aging anger and the similarity of the end of life and the end of the game, as well as an escape from death. In this context, in the declaration, Johan Huizinga's work Homoludens presents the game as a cultural phenomenon. While creating the connection of the game with the stages in the age of humanity, it also draws a competition and competition limit for individuals within the framework of each game's own rule practice. It is an important experimental practice at the point that the game is based on voluntary basis, liberates individuals, disconnects them from everyday life, has an internal reality isolated from time and space, has an attractive aspect, and at the same time creates a vital resistance in the body due to the fear and ambition it creates. The game necessarily activates the primitive vital impulse again at the point that it is based on a desire for creation and power/success and that it artificially Junks the pleasure received to the extent that it is systemized, in short, it is instinctive.

The paper aims to examine the game theory in Ağaoğlu's *Bingo* work from the point of view of geriatric problems and to show how the social position of an individual is discussed in terms of games and theater.

Keywords: Adalet Ağaoğlu, Bingo, Huizinga, game theory, geriatrics

Haruki Murakami: A Global Literary Journey from Japan to the World

DR. ÖĞR. GÖR. SELİN YURDAKUL*

In a world increasingly shaped by globalization, the migration of literature across borders has become more fluid and pervasive than ever before. This phenomenon extends beyond literature to encompass music, film, and other forms of art, facilitated by advancements in technology that grant simple access to global audiences. Haruki Murakami, one of the most important figures of modern Japanese literature, emerges as one of the prime examples of writers who have transcended national boundaries to earn international acclaim. Understanding Murakami's ascent to prominence requires acknowledging the Westernization of Japanese literature following the Meiji period. This era marked Japan's transition from an isolated feudal society to a modernized nation influenced by Western ideals. The societal shift towards Westernization, driven by aspirations of military and economic strength, altered the reception of Japanese writers in Western literary circles. Murakami's immersion in Western culture, coupled with his experiences living abroad and his deliberate incorporation of Western motifs into his works, distinguishes him from his contemporaries in the Japanese literary scene. While critics may scrutinize his portrayal of Japan and find it lacking authenticity, Murakami's global appeal lies in his ability to capture universal themes of isolation, identity, and existential angst that resonate with readers worldwide. Murakami's journey from a local Japanese author to a global literary icon exemplifies the transformative power of literature in an increasingly interconnected world. By bridging cultural divides and transcending linguistic boundaries, Murakami's works serve as a testament to the enduring impact of storytelling in uniting humanity across the vast tapestry of human experience. In this context, this study aims to discuss Murakami's journey from his origins in the Japanese literary market to his recognition on the global stage.

Keywords: Haruki Murakami, globalization, Westernization, universalism

* Ordu Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, selinyurdakul@hotmail.com, Orcid: 0000-0003-1913-1257

HARUKİ MURAKAMİ: JAPONYA'DAN DÜNYAYA KÜRESEL BİR EDEBİYAT YOLCULUĞU

Küreselleşen dünyada, edebiyatın sınırların ötesine taşınması her zamankinden daha zahmetsiz ve yaygın hale gelmiştir. Bu olgu, küresel kitlelere kolay erişim sağlayan teknolojik ilerlemeler sayesinde, edebiyatın ötesine uzanarak, müziği, filmi ve diğer sanat formlarını da içine alır. Modern Japon edebiyatının en önemli isimlerinden biri olan Haruki Murakami, ulusal sınırları aşarak, uluslararası beğeni kazanan yazarların başlıca örneklerinden biri olarak karşımıza çıkar. Murakami'nin yükselişini anlamak, Japon edebiyatının Meiji dönemini takiben Batılılaşmasını tanımayı gerektirir. Bu dönem, Japonya'nın izole bir feodal toplumdan Batı ideallerinden etkilenmiş modern bir ulusa geçişine işaret eder. Askeri ve ekonomik güç arzularının yönlendirdiği Batılılaşmaya doğru toplumsal değişim, Japon yazarların Batı edebiyat çevrelerindeki algısını değiştirmiştir. Murakami'nin Batı kültürüyle iç içe olması, yurt dışında yaşadığı deneyimler ve Batı motiflerini bilinçli olarak eserlerine dahil etmesi, onu Japon edebiyat sahnesindeki çağdaşlarından ayırmaktadır. Eleştirmenler, onun Japonya tasvirini dikkatle inceleyip özgünlükten yoksun bulabilirken, Murakami'nin küresel çekiciliği, dünya çapındaki okuyucularda yankı uyandıran izolasyon, kimlik ve varoluşsal kaygı gibi evrensel temaları yakalama yeteneğinde yatar. Murakami'nin ulusal bir yazardan küresel bir edebiyat ikonuna yolculuğu, giderek iç içe geçen bir dünyada edebiyatın dönüştürücü gücüne örnek teşkil etmektedir. Murakami'nin çalışmaları, kültürel ayrımlar arasında köprü kurarak ve dilsel sınırları aşarak, insan deneyiminin engin dokusunda insanlığı birleştirmede hikâye anlatımının kalıcı etkisinin bir kanıtı olarak hizmet eder. Bu bağlamda, bu çalışma, Murakami'nin Japon edebiyat çevrelerindeki kökenlerinden küresel sahnedeki tanınırlığına kadar olan yolculuğunu tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar sözcükler: Haruki Murakami, küreselleşme, Batılılaşma, evrensellik

Das Thema Familie in zeitgenössischen deutschen Kürzestgeschichten

DR. ÖĞR. ÜYESİ SEVAL AYNE KARACABEY*

Kürzestgeschichten haben heute auf Grund ihrer Qualität und Tiefe einen verdienten Platz in der Literatur gefunden. Themen zeitgenössischer Kürzestgeschichten sind u.a. Familiengeschichten und eine Fülle von Konfliktsituationen in der Familie. Das Thema Familie wird von den Autoren aufgegriffen, um bestimmte Aspekte des familiären Zusammenlebens und damit verbundene Emotionen in knapper Form zu präsentieren und die Leser tief zu berühren. Dabei gibt die Kürzestgeschichte einen Einblick in das Phänomen Familie, reflektiert das Verhalten von Familienmitgliedern, die Dynamik von Konflikten oder eines einschneidenden Ereignisses im Rahmen des familiären Zusammenlebens. Vorliegender Beitrag untersucht anhand von deutschen Kürzestgeschichten, wie die bekanntesten Autoren aktuelle familiäre Situationen und Konflikte aufzeigen und damit umgehen. Zudem richtet sich das Augenmerk des Beitrages auf die historische Entwicklung von Kürzestgeschichten und ihren Einfluss auf die Gestaltung von Familienstrukturen und die Beziehungen der Familienmitglieder. In diesem Rahmen werden Gemeinsamkeiten und Unterschiede ausgewählter Kürzestgeschichten herausgearbeitet, um die Vielfalt der Familienkonstruktionen in der deutschen Literatur zu veranschaulichen. Anhand der ausgewählten Kürzestgeschichten, wird gezeigt, dass der historisch-kulturelle Kontext bei der Reflexion von menschlichen Erfahrungen einen großen Stellenwert hat. Dabei wurde als wesentlich erkannt, dass sich Schriftsteller in recht unterschiedlicher Weise den von ihnen beschriebenen Familien nähern und bestimmte Aspekte in sehr unterschiedlicher Art und Weise reflektieren. Es wird ein recht unterschiedlich wirkendes Reservoir von Bildern und Metaphern geboten, in denen Menschen unterschiedlichster Lebenswelten und Kulturen dargestellt und Symbole ihres Ichs herangezogen werden. In diesem Kontext wird eine Vielfalt von Motiven und Themen gezeigt,

* Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, sevala@mu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-8804-3325

die von traditionellen Familienbildern bis hin zu modernen Konzepten von Familienzusammenhalt und –konflikten reicht.

Schlüsselwörter: Emotionen, Familie, Gesellschaft, historisch-kultureller Kontext, Kürzestgeschichten

ÇAĞDAŞ ALMAN KÜÇÜREK HİKÂYELERDE AİLE TEMASI

Küçürek hikâyeler, niteliği ve derinliği nedeniyle günümüz edebiyatında hak ettiği yeri bulmuştur. Çağdaş küçürek hikâyelerin konuları arasında aile öyküleri ve ailedeki birçok çatışma durumu yer alır. Yazarlar, aile yaşamının belirli yönlerini ve buna bağlı duyguları özlü bir şekilde sunmak ve okuyucuyu derinden etkilemek amacıyla aile konusunu çeşitli şekillerde ele almaktadır. En kısa hikâye/küçürek hikâye, aile olgusuna dair duygu-düşünce aktarır, aile üyelerinin davranışlarını, çatışma dinamiklerini veya aile yaşamı bağlamındaki derinden etkileyici bir olayı yansıtmaktadır. Bu çalışmada, en tanınmış Alman yazarların küçürek hikâyelerinde aile teması ve aile çatışmalarını nasıl sergilendiği incelenmeye çalışılacaktır.

Makalede ayrıca kısa öykülerin/küçürek hikâyelerinin tarihsel gelişimi ve aile yapılarının tasarımı ve aile üyeleri arasındaki ilişkiler üzerindeki etkisi üzerinde durulmaktadır. Bu bağlamda Alman edebiyatındaki aile yapıları, öyküler arasındaki benzerlikler ve farklılıklar vurgulanmıştır. Seçilen kısa öykülerden hareketle, insan deneyimleri yansıtılırken tarihsel-kültürel bağlamın büyük önem taşıdığı gösterilmektedir. Yazarların tanımladıkları aile çok farklı şekillerde ele alınmış olup, simgeler ve metaforlar tespit edilmiştir. Bu bağlamda geleneksel aile imajlarından modern aile bütünlüğü ve çatışma kavramlarına kadar çeşitli motif ve temalar görülmektedir.

Anahtar sözcükler: duygular, aile, toplum, tarihsel-kültürel bağlam, küçürek-hikâyeler

Cevdet Kudret'in *Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman* Eseri Üzerine Bir İnceleme

SEVİLAY DEMİR*

Edebiyatımıza roman ve tiyatro gibi Batılı türler Tanzimat Fermânı ile birlikte girmiştir. Bu anlamda hikâye ve roman yeni türlerdir. Bunun neticesi olarak da edebiyat tarihi ile ilgili çok fazla çalışma da yapılmamıştır. Divan Edebiyatında gördüğümüz tezkirecilik anlayışı yerini edebiyat tarihi araştırmalarına bırakmıştır. Edebiyat tarihi ile ilgili öncü isimlerden biri *On Dokuzuncu Asır Türk Edebiyatı* tarihiyle Ahmet Hamdi Tanpınar olmuştur. Fakat bu çalışma Tanzimat Dönemindeki şair ve yazarları ele almıştır. Dolayısıyla Cumhuriyet Dönemi'ndeki yazarları ve şairleri bulamayız. Dolayısıyla Cevdet Kudret de Cumhuriyet Dönemi'ndeki yazarları ele almasıyla bu anlamda öncülerdendir. Bu eserde Tanzimat Dönemindeki yazarlardan başlayarak Cumhuriyet Dönemi'ndeki yazarların hepsine yer verilmiştir.

Eserde Tanzimat Dönemi Edebiyatı'ndan 1960'a kadar olan Türk edebiyatı 3 cilt olarak anlatılmıştır. İlk cildi 1859-1910 yıllarındaki yazarları ele alır ve ilk basımı 1945 yılında yapılmıştır. İkinci cildi ise 1911-1922 yıllarındaki yazarları ele alır ve ilk baskısı 1967'de yapılmıştır. Üçüncü cildi ise 1923-1959 yıllarındaki yazarları ele alır ve 1990'da basılmıştır. Bu eser edebiyat tarihi olarak yazılanlar arasında en kapsamlılardan bir tanesidir ve oldukça geniş bir yazar kadrosu vardır. Türk Edebiyatı'nda hikâye ve romanın tarihi gelişimini ve Tanzimat'tan 1960'a kadar olan Türk Edebiyatı'nı araştırmak isteyen edebiyatçıların başvurması gereken temel kaynaklardan bir tanesidir. Yazarların önce biyografileri anlatılmış sonra özet metinler üzerinden bir değerlendirme yapılmıştır. Yani metin odaklı eleştiri yöntemini kullanmıştır.

Cevdet Kudret bazen de tarihi eleştiriyi kaymış yazarları yaşadıkları döneme göre değerlendirmiştir. Eserinde alıntı yaptığı bazı yazarları belirtmiş ama kitabın sonuna kaynakça belirtmemiştir. Ele aldığı yazarların eserlerinden örnek metinler almıştır. Bazen de Tanzimat Dönemindeki yazarları anlatırken tekrara düşmüştür. Yine bazı yazarları gereğinden fazla övmüş bazen de abartılı bir şekilde yermiştir. Değerlendirme yaparken çok fazla nesnel olmadığını görüyoruz.

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, demirsevilay60989@gmail.com, Orcid: 0009-0007-3150-8914

Anahtar sözcükler: Modern Türk romanı, hikâye, eleştiri, Tanzimat Dönemi yazarları

AN ANALYSIS ON CEVDET KUDRET'S BOOK *TÜRK EDEBİYATINDA HİKÂYE VE ROMAN*

Western genres such as story and novel entered our literature with the Tanzimat Decree. In this sense, story and novel are new genres. As a result, there haven't been many studies on literary history. The concept of tezkirecilik seen in Divan Literature has been replaced by literary history research. One of the pioneering figures in literary history is Ahmet Hamdi Tanpınar with his work "Nineteenth Century Turkish Literature", which focuses on the Tanzimat Period poets and writers. However, this work only covers the poets and writers of the Tanzimat Period, leaving out those of the Republic Era. Therefore, Cevdet Kudret is also a pioneer in this regard by focusing on the writers of the Republic Era. In this work, starting from the writers of the Tanzimat Period, all writers of the Republic Era are included.

In the work Turkish Litareture from the Tanzimat Period Litareture to is discribed in 3 volumes. First, the biographies of the authors were explained and then an evaluation was made based on the summary text. So I can say that the used the text oriented criticism method.

Cevdet Kudret sometimes evaluated the writes Who had deviated from historical critisizm according to the period in which they lived. He stated some of the authors he quoted İn his work but did not include a bibliography at the end of the book, and of the book and this is a huge deficiency. He took sample text from the works of the authors. He discussed, and because he took some text İn their entirety rather than as a summary, this made the work cumbersome. If these sections are removed the work can contain 2 volumes not 3. Sometimes he fell into repetition when describing the writes of the Tanzimat Period. Again he praised some writers more than necessary and sometimes criticized them exaggeratedly. We see that there is not much objectivity when making evaluations

Keywords: Modern turkish novel, story, writers of Tanzimat period, criticism

Sabahattin Ali'nin "Dekolman" Öyküsünü Oksidentalist Anlayışla Okumak

DOÇ. DR. SEVİM KARABELA ŞERMET*

Batı'nın Doğuya dair izlenimlerini ifade eden Oryantalizm teriminin karşısına Batı dünyasına ilişkin kalıp düşüncelerle ilişkili olarak Oksidentalizm terimi üretilmiştir. Oksidentalizm genel itibariyle Doğuculuğun tersine çevrilmiş biçimi olarak algılanmaktadır. Batı'yı anlamaya çalışmak ve karşı söylem üretmek üzere varlık sergileyan Oksidentalistler, Batı'nın tanımladığı Doğu imajını kabul etmeyerek Doğunun asıl imajının neliği sorusuna yönelmişlerdir. Batı dünyasında mevcut olan kalıplaşmış Doğu imajını red ederek Batı'nın Doğuyu tek tipleştirmesine karşı çıkmaktadırlar. Alışılagelmiş Doğu algısını kırmak ve bu algının karşısına alışılagelmiş bir Batı algısı oluşturmak çabası sergilemektedirler. Batı ile ilgili genel algı ise ilk olarak maddi olanla ve uygarlık kavramı etrafında ön plana çıkması ve diğer taraftan sömürgecilik aracılığı ile yerli kültürlerin yokedilmesi ve unutulmasına sebep olmasıdır.

Doğu entelektüel birikiminin bir icadı olan ve Oryantalizme bir karşı çıkış olarak ortaya atılan Oksidentalizmin tanımı kendi içinde belirsizlikler taşımaktadır. Bu durum onun tanım sürecinin hala devam ediyor olması ile açıklanabilir. Entelektüel bir birikimi henüz yakalayamamış bir disiplin olan Oksidentalizm Oryantalistlere muhalif bir hareket izlenimi uyandırmaktadır.

Roman, öykü, şiir, mektup gibi farklı türlerde eserler vermiş olan Sabahattin Ali Türk edebiyatının en ünlü yazarlarından birisidir. Bu çalışmada Sabahattin Ali'nin Dekolman öyküsü çerçevesinde öteki olana bakışı Almanlar özelinde değerlendirilecek ve bu bakış oksidentalist bir yaklaşımla okunacaktır. Aynı zamanda Sabahattin Ali'nin oldukça kısa bir yaşam kesitinden oluşan çarpıcı öyküsü onun özel yaşamı ile ilişkilendirilecektir.

Anahtar sözcükler: oksidentalizm, oryantalizm, Sabahattin Ali, "Dekolman", Almanlar

* Sinop Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ssermet@sinop.edu.tr, Orcid: 0009-0004-9359-7017

READING SABAHATTİN ALİ'S "DEKOLMAN" STORY WITH AN OXIDENTALIST APPROACH

In contrast to the term Orientalism, which refers to the West's impressions of the East, the term Occidentalism was coined in relation to stereotypes of the Western world. Occidentalism is generally perceived as an inverted form of Orientalism. Occidentalists, who existed to try to understand the West and produce a counter-discourse, rejected the image of the East defined by the West and turned to the question of what the true image of the East is. They reject the stereotypical image of the East existing in the Western world and oppose the West's uniformization of the East. They make an effort to break the conventional perception of the East and to create a conventional perception of the West against this perception. The general perception of the West is that it first comes to the fore with the material and the concept of civilization, and on the other hand, it causes the destruction and oblivion of indigenous cultures through colonialism.

The definition of Occidentalism, which is an invention of the intellectual accumulation of the East and which was put forward as an opposition to Orientalism, carries ambiguities within itself. This can be explained by the fact that its definition process is still ongoing. Occidentalism, a discipline that has not yet achieved an intellectual accumulation, gives the impression of a movement in opposition to the Orientalists.

Sabahattin Ali is one of the most famous writers of Turkish literature, having written novels, short stories, poems and letters. In this study, Sabahattin Ali's view of the other within the framework of the story Dekolman will be evaluated with a special focus on Germans and this view will be read with an occidentalist approach. At the same time, Sabahattin Ali's striking story, which consists of a very short slice of life, will be associated with his private life.

Anahtar sözcükler: orientalism, occidentalism, Sabahattin Ali, "Dekolman", Deutsche

Stefan Zweig'ın *Schachnovelle* Adlı Eserinde Benzetmeler ve Çevirileri

DOÇ. DR. SEVTAP GÜNAY KÖPRÜLÜ*

1881 Viyana doğumlu olan yazar Stefan Zweig'ın, birçok dile çevrilen *Schachnovelle* adlı eseri, Türkçeye "Satranç" adıyla çevrilmiştir. Zweig bu son eserini Brezilya'da sürgünde iken yazmıştır. İlk baskısı 1942'de yayımlanmış olan eser, psikolojik bir hikayedir ve Nasyonal Sosyalizm zamanını yansıtmaktadır. Eserde, yazarın sıklıkla mecazlı anlatım kullandığı görülmekte, eğretileme, benzetme, kişileştirme gibi söz sanatlarına oldukça sık rastlanmaktadır. Yazar benzetmelerle anlaşılırlığı artırmakta, anlatımını güçlendirmektedir. Söz sanatlarından biri olan benzetmede, iki taraf arasında benzerliği vurgulamak amacıyla bir karşılaştırma söz konusudur ve bu karşılaştırma Türkçede genellikle "gibi" aracılığıyla, Almancada ise "wie" aracılığıyla yapılmaktadır. Yazınsal eserlerin çevirisinde dilsel araçların dikkate alınması ve hedef dile aktarımda korunması gerekmektedir. Zira söz sanatları yazarın anlatımını güzelleştirmekte ve güçlendirmektedir.

Bu çalışmada *Schachnovelle* adlı eserde kullanılan söz sanatlarından "benzetme" ele alınmış, "wie" [gibi] aracılığıyla yapılan benzetmeler araştırılmıştır. Eserin dört farklı çevirmen tarafından yapılmış olan Türkçe çevirileri incelenmiş, benzetmelerin çevirilerine odaklanılmıştır. Bu kapsamda, kaynak eserde geçen benzetmelerin çeviride yine bir benzetme ile verilip verilemediği, anlamın korunup korunamadığı ve benzetmenin hangi sözcük aracılığıyla nasıl sağlandığı araştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda, yazarın eserde kullanmış olduğu benzetmelerin ve anlamlarının çevirilerde çoğunlukla korunduğu, kaynak eserde "wie" ile yapılmış olan benzetmelerin çevirilerde büyük ölçüde "gibi" edatıyla aktarıldığı görülmüştür. Bunun yanı sıra çevirilerde, "sanki", "nasıl … -se", "-casına", "benzer", "benzeyen", "türden", "misali", "nasıl ki", "tıpkı" gibi kullanımlara da rastlanmıştır.

Anahtar sözcükler: *Satranç*, söz sanatları, benzetme, gibi, benzetme çevirisi

* Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, sevtapkoprulu@nevsehir.edu.tr, Orcid: 0000-0002-8841-355X

SIMILES IN STEFAN ZWEIG'S WORK "SCHACHNOVELLE" AND THEIR TRANSLATIONS

The work "Schachnovelle" by the writer Stefan Zweig, who was born in Vienna in 1881, has been translated into many languages and was translated into Turkish under the name "Satranç". Zweig wrote this last work while he was in exile in Brazil. The work, first published in 1942, is a psychological story and reflects the time of National Socialism in German. In the work, it is seen that the author often uses figurative language, and stylistic devices such as metaphors, similes and personifications are frequently encountered. The author uses similes to increase comprehensibility and strengthen the narrative. The simile is a comparison between two parties to highlight the similarity. And this comparison is usually made by "gibi" [like] in Turkish and by "wie" in German. The stylistic devices need to be taken into account in the translation of literary works and preserved in the transfer to the target language. This is because they beautify and strengthen the author's narrative.

In this study, "similes", one of the speech figures used in the work called "Schachnovelle, is discussed and similes made with "wie" [like] were investigated. The Turkish translations of the work by four different translators were examined and the translations of the similes were focused on. In this context, it was examined whether the similes in the source language were reproduced with the similes in the translation, whether the meaning was preserved, how and with which words the similes were created. As a result of the research, it was found that the similes, used by the author in the work, and their meanings were largely preserved in translations. The similes made with "wie" in the source work are usually translated with "gibi". It has also been observed that "sanki", "nasıl … -se", "-casına", "benzer", "benzeyen", "türden", "misali", "nasıl ki", "tıpkı" are used.

Keywords: Chess, speech figure, similes, like, translation of similes

Soru-Yanıt Sıralı Çiftinde Yeğleme Türleri

DR. SİBEL ÇAPAN TEKİN* - DOÇ. DR. FUNDA UZDU YILDIZ**

Etkileşimli konuşma, konuşmanın ilkelerine uygun olarak belirli bir düzende ve katılımcılar arasında söz sırası dönüşümüne bağlı olarak gerçekleşir. Konuşmanın katılımcıları tarafından üretilen sözceler iletişimin devamlılığını sağlayan *sıralı çiftler* ile sağlanır. Sıralı çiftler, konuşmada anlaşılabilirliğin temel alındığı bir söz sırası alma etkinliğidir (Schegloff, 2007). Katılımcılar, toplumsal konumlarına ve rollerine uygun olarak söz sırasını kendinden sonraki konuşucuya bırakarak iki kısımdan oluşan sözceler üretirler. Sıralı çift örüntüleri *selamlama-selamlama, soru-yanıt, bilgi isteme-bilgi verme, izin- onay, teklif-ret* vb. çift türlerinden oluşur. Söz konusu çift türlerinin farklı konuşucular tarafından üretilmesi, birinci dizi ve ikinci dizi arasında çift-tür ilişkisi olması gerekmektedir. Birinci kısımda oluşturulan diziyle ilgili ikinci kısımda alıcı, konuşmanın bağlamına göre alternatif yanıtlar üretebilmektedir. Örneğin bir ricanın kabul edilmesi, onaylanması *yeğlenen*; reddedilmesi, inkâr edilmesi, beklenmedik bir biçimde sunulması ise *yeğlenmeyen* bir yanıt olarak ortaya çıkmaktadır. Yeğleme biçimleri yanıtların etkililiğine göre *hafifletme, ayrıntılandırma, yoksama, konumlandırma* olmak üzere dört farklı biçimde oluşmaktadır (Schegloff, 2007). Çalışmanın amacı Türkçede yeğleme türlerinin görünümlerini belirlemektir. Bu amaçla çalışmada, kitle iletişim araçlarına başvurulmuş ve hazır kayıtlardan yararlanılmıştır. Çalışmanın amacına uygun olarak tabakalı amaçlı örneklem alma yöntemi ile seçilen, 780 dakika ve 16 bölümden oluşan 1 Kadın 1 Erkek dizisindeki soru- yanıt çiftleri çevriyazıya dönüştürülerek Schegloff (2007) tarafından belirlenen yeğleme türleri çerçevesinde çözümlenmiştir. Çalışmanın sonucunda soru-yanıt sıralı çifti bağlamında dizi çiftleri arasında 'yanıt verme' eyleminin, 'yanıt vermeme' eyleminden daha çok tercih edildiği; katılımcıların hafifletme ve ayrıntılandırma yeğleme türlerine sıklıkla başvurarak konuşmayı sürdürme eğiliminde olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: sıralı çiftler, yeğleme, konuşma çözümlemesi

TYPES OF PREFERENCE IN QUESTION-ANSWER ADJACENCY PAIRS

* Karadeniz Teknik Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, scapan@ktu.edu.tr, Orcid: 0000-0001-6926-1135

** Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Dilbilimi Bölümü, funda.uzdu@deu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-1813-5432

Talk-in-interaction takes place in a certain order in accordance with the principles of conversation and depending on the turn taking order between the participants. The utterances produced by the participants of the conversation are provided with adjacency pairs that ensure the continuity of communication. Adjacency pairs are a turn-taking activity based on intelligibility in conversation (Schegloff, 2007). Participants produce two-part utterances in accordance with their social position and role, leaving the turn of conversation to the next speaker. Adjacency pair patterns consist of pair types such as greeting-greeting, question-answer, request-acceptence, permission-approval, offer-refusal, etc. These pair types must be produced by different speakers, and there must be a pair-type relationship between the first and the second sequence. In the second part related to the sequence generated in the first part, the receiver can produce alternative responses according to the context of the conversation. For example, accepting or approving a request is a preferred response, whereas rejecting, denying or presenting it in an unexpected way is a dispreferred response. According to the effectiveness of the responses, preference forms are formed in four different ways: mitigation, elaboration, default and positioning (Schegloff, 2007). The aim of this study is to determine the appearance of preference types in Turkish. For this purpose, the study utilized mass media and ready-made recordings. The question-answer pairs in the series 1 Kadın 1 Erkek, consisting of 780 minutes and 16 episodes, selected by stratified purposive sampling method in accordance with the purpose of the study, were transcribed and analyzed within the framework of the preference types determined by Schegloff (2007). As a result of the study, it was revealed that the act of 'responding' was preferred more than the act of 'not responding' among the sequence pairs in the context of question-answer adjacency pairs, and that the participants tended to continue the conversation by frequently resorting to minimization and elaboration preference types.

Keywords: adjacency pairs, preference, conversation analysis

Kayaç Katmanlarını Parçalamak: *Dünya Ağrısı*'nda Metinlerarasılık

DR. ÖĞR. GÖR. SİBEL YILMAZ*

Her edebî metnin kendinden önce yazılmış metinlerden izler taşıdığı görüşünü temel alan metinlerarasılık, son yıllarda edebî metinlerin incelenmesi, yorumlanması ve anlamlandırılmasında etkili bir yöntem olarak kullanılmaya başlanmıştır. 2000'lerden sonra yazılan birçok romanda metinlerarasılığın farklı görünümleriyle karşılaşmak mümkündür. Günümüz edebiyatının öne çıkan yazarlarından Ayfer Tunç'un 2014 tarihli *Dünya Ağrısı* romanı da kasabaya benzer bir Orta Anadolu şehrinde babasından kalan oteli işleten Mürşit karakterinin yaşadıkları etrafında geçmişle hesaplaşma, vicdan, adalet, hafıza, şiddet, toplumsal bellek, travma, yas, mezhep ve inanç farklılığı, linç kültürü gibi birçok toplumsal meseleye değinirken metinlerarası göndermeleriyle dikkat çeker. Bu göndermeler, yazarın diğer romanlarında da gördüğümüz üzere güncel ve politik sorunları düşünsel bir düzlemde tartışmaya imkân verir. *Dünya Ağrısı*'ndaki metinlerarası ilişkiler şu kategorilere ayrılabilir: Albert Camus'nün absürt felsefesi ve Emil Cioran'ın nihilist felsefesi aracılığıyla yapılan felsefî göndermeler; Yusuf Atılgan, Goethe, Oğuz Atay ve Fernando Pessoa gibi yazarlara yapılan edebî göndermeler; rüya sahneleri, bilinçakışı ve leit motiflerle belirgin kılınan psikolojik göndermeler. Bunlara ek olarak kitaba adını veren Almanca "weltschmerz" terimi de bu kategorileri bütünleyen bir şemsiye kavram olarak düşünülebilir. Bu çalışmada öncelikle metinlerarasılık kavramına değinilecek, ardından *Dünya Ağrısı* romanı metinlerarası ilişkiler bağlamında değerlendirilecektir. Romanın farklı düşünür ve eserlerle kurduğu ilişki ağını çözmek romanın alımlanmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar sözcükler: Ayfer Tunç, metinlerarasılık, weltschmerz (dünya ağrısı)

* Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türk Dili Bölümü, yisibel@metu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7450-1460

BREAKING UP LAYERS OF ROCK: INTERTEXTUALITY IN *DÜNYA AĞRISI*

Intertextuality, grounding on the idea that each literary text bears traces of the texts prior to itself, has been used as an effective method in the analysis and interpretation of literary texts in the recent years. It is possible to encounter intertextuality in its different forms in the novels written after 2000s. The novel *Dünya Ağrısı* dated 2014 by Ayfer Tunç, one of the prominent authors of today's literature, catches attention with its intertextual references while touching upon social matters such as reckoning with past, conscience, justice, memory, violence, collective memory, trauma, bereavement, denominational differences and worship preference differences and lynch culture around the experiences of the protagonist Mürşit, who runs the hotel inherited from his father in a small town in Central Anatolia. These references make it possible to discuss on a conceptional level the contemporary and political problems which we also encounter in other novels of the author. Intertextuality in *Dünya Ağrısı* can be divided into these categories: philosophical references through absurd philosophy of Albert Camus and nihilist philosophy of Emil Cioran; literary references to authors such as Yusuf Atılgan, Goethe, Oğuz Atay and Fernando Pessoa; psychological references made explicit by dream scenes, stream of consciousness and leitmotifs. Additionally, the German term "weltschmerz" which names the novel can be thought as an umbrella concept complementing these categories. In this study, first, the concept of intertextuality will be touched upon, then the novel *Dünya Ağrısı* will be handled in the context of intertextual relations. Unraveling the intertextual network that the novel establishes with various thinkers and works will contribute its reception.

Keywords: Ayfer Tunç, intertextuality, weltschmerz

Nasrettin Hoca Fıkralarında Anlatım ve İçerik Düzlemi Çözümlemesi: *Eşeğe mi İnanıyorsun Bana mı?*

DOÇ. DR. SONGÜL ASLAN*

1208 yılında Hortu'da doğup Akşehir'de yaşamını sürdüren Nasrettin Hoca, medrese eğitimi almış sonra da derviş olmuş bilge bir efsanevi kişiliktir. Aldığı eğitim ve kişiliği gereği her şeyi eleştirir. Ağına takılan hiçbir çarpıklığı görmezden gelmez; dünya düzeni, kötü alışkanlıklar, hak dağılımı vb.

Nasrettin Hoca fıkraları hem basit hem karmaşık hem naif hem derin görünümler sunabilmektedir. Temelinde yaşam felsefesi barındıran bu fıkralar insanın, insan olmanın anlamını ve gereğini unutmaya yüz tuttuğu zamanlarda onu özgün doğasına geri döndüren bir işleve sahiptirler. Nasrettin Hoca, insanların yapa yapa alışkanlık haline getirdikleri olumsuz davranışlarının tam tersini yaparak ya da yapana kendisini yakalatarak o yapıyı yıkar ve böylece insana özgün yapısını yeniden hatırlatır. Bunun okurunda ya da dinleyicisindeki yansımasının derecesi gülme eyleminin şiddetiyle ölçülebilir. Okur/dinleyici kendisini yakalamıştır aslında bu noktada. Hem insanın doğasını hem de toplumun yapısını çok iyi bilen Nasrettin Hoca insanlık durumlarını -elbette bozulmakta olanları- mizah ve metafor kullanarak yansıtıp insana insanî olanın yakıştığını tersinden hatırlatmaktadır.

Sorunları ve çarpıklıkları Aristoteles'in adını pratik bilgelik koyduğu bilgeliğiyle çözmektedir.

Bu çalışmada, derin yaşam felsefesi taşıyan Nasrettin Hoca fıkralarının göstergebilimin de peşinde olduğu göstergesinin anlamlama katmanları aranacaktır. Bu işlem Louis Hjelmslev'in anlatım ve içerik düzlemleri örnekçesi (fr. modèle) kullanılarak yapılacak olup anlatım düzlemindeki söylemsel yapıyı bozma (fr. déconstruction) tekniğinin içerik düzlemindeki anlama yansıma biçimi açık edilmeye çalışılacaktır. 6 Aralık 1942'de Charlie Chaplin'in de radyodan Türk halkına anlattığı Nasrettin Hoca fıkrası olan *Eşeğe mi inanıyorsun bana mı?"* fıkrası örneklem olarak ele alınacaktır.

Anahtar sözcükler: Nasrettin Hoca, fıkra, göstergebilim, Hjelmslev, anlatım ve içerik düzlemi

* Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü, songulak@adu.edu.tr, Orcid: 0000-0001-7484-516X

Politics of Dark Humour in Virginia Woolf's *Orlando*

ASSOC. PROF. ŞEBNEM DÜZGÜN*

Dark humour is a type of comedy which intermingles entertainment with serious issues, like violence, poverty, and racial and gender stereotypes, to point to the problems in socio-political institutions and systems. Virginia Woolf's *Orlando* (1928) is an example of dark humour, which investigates gender issue, a subject that has socio-political dimensions, within the realm of a sardonic humour. The transformation of Orlando, the main character, into a woman, enables Woolf to show that gender norms are illusionary and restrictive since they are created by socio-political authorities that enforce male supremacy. While attacking socio-political institutions depicting women as weak and subordinate creatures, Woolf employs a bitter humour to make her readers notice the absurdity of conventional gender norms through her androgynous character. After turning into a woman, Orlando experiences some funny experiences of womanhood, like hairdressing and make-up, which take several hours. Having a first-hand experience about women's lives, Orlando recognizes that these exhausting and trivial demands made on women restrict their lives since they have hardly any time for thinking about their own needs and desires. She concludes that women are not naturally fanciful, chaste, or obedient, but they are forced to assume these qualities imposed by the patriarchal society. Accordingly, Orlando's experiences of womanhood are amusing for the readers, but these entertaining experiences conceal serious criticism about the restrictive roles attributed to women. The aim of this study is to show that Woolf uses dark humour as a socio-political instrument to question traditional gender norms.

Keywords: Virginia Woolf, *Orlando*, dark humour, women, gender norms

VIRGINIA WOOLF'UN *ORLANDO* ADLI ESERİNDE KARA MİZAH POLİTİKALARI

Kara mizah, sosyo-politik kurumlar ve sistemlerdeki sorunlara dikkat çekmek için eğlence ile şiddet, yoksulluk, ırk ve cinsiyet konusundaki

* Ankara Science University, Department of English Translation and Interpretation, duzgunsebnem@gmail.com, Orcid: 0000-0002-0467-1018

basmakalıp yargılar gibi ciddi konuları harmanlayan bir komedi türüdür. Virginia Woolf'un *Orlando* (1928) adlı eseri, sosyo-politik boyutları olan toplumsal cinsiyet konusunu alaycı bir mizah çerçevesinde irdeleyen bir kara mizah örneğidir. Ana karakter Orlando'nun bir kadına dönüşmesi, Woolf'un toplumsal cinsiyet kurallarının erkek üstünlüğünü dayatan sosyo-politik otoriteler tarafından yaratıldığı için yanıltıcı ve kısıtlayıcı olduğunu göstermesini sağlar. Woolf, kadınları zayıf ve ikincil varlıklar olarak tasvir eden sosyo-politik kurumlara karşı çıkarken, çift cinsiyetli karakteri aracılığıyla okuyucularının geleneksel toplumsal cinsiyet kurallarının anlamsızlığını fark etmelerini sağlamak için sert bir mizah kullanır. Orlando, bir kadına dönüştükten sonra, saatlerce süren saç ve makyaj gibi kadınlığa dair bazı gülünç deneyimler yaşar. Kadınların yaşamları hakkında ilk elden deneyime sahip olan Orlando, kadınlara yönelik bu yorucu ve sıradan taleplerin, kendi ihtiyaçları ve arzuları hakkında düşünmek için neredeyse hiç zamanları olmayan kadınların yaşamlarını kısıtladığını fark eder. Kadınların doğuştan hayalperest, iffetli ya da itaatkâr olmadıkları, fakat ataerkil toplum tarafından dayatılan bu nitelikleri üstlenmeye zorlandıkları sonucuna varır. Bu bağlamda, Orlando'nun kadınlık deneyimleri okuyucular için eğlenceli olmakla birlikte, bu eğlenceli deneyimler kadınlara atfedilen kısıtlayıcı rollere dair ciddi eleştirileri barındırmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Woolf'un kara mizahı geleneksel toplumsal cinsiyet kurallarını sorgulamak için sosyo-politik bir araç olarak kullandığını göstermektir.

Anahtar sözcükler: Virginia Woolf, *Orlando*, kara mizah, kadınlar, toplumsal cinsiyet kuralları

Eleştirel Edebiyatta Karakterlerin Toplumsal Statüsünün Yansıması

YRD. DOÇ. DR. ŞEFA ALİYEVA*

Eleştirel gerçekçilikte karakterlerin sunumu sırasında karakterlerin konuşmaları ve kullandıkları ifadeler hangi sınıfa ait olduklarını ortaya koymaktadır. Eleştirel gerçekçi dramada cinsiyet meselesinin birkaç nokta dışında sorun düzeyine çıkmadığı doğrudur.

Celil Memmedguluzade'nin dramaturjisinde karakterlerin tipikliği ve herhangi bir sınıfı randevu alarak temsil etmeleri diyalog olasılığını arttırmakta, bireylerin ve karakterlerin değil sınıfların buluşması olarak algılanmasının yolunu açmaktadır. Bu yöntem, toplumu katmanlara göre ortaya koyan eleştirel gerçekçilik özelliğine mükemmel bir şekilde yanıt verir.

Celil Memmedguluzade, *Danabaş Köy Okulu* oyunundaki örgün eğitime, öğretmen Hasanov'un ve benzeri "aydınların" kendi örneğindeki öğretim yöntemine gülmüş ve bunların köylüler ve reşit olmayan çocuklar üzerindeki etkilerine karşı keskin bir ironik tavır sergileyerek tüm bunları acı bir alaycılıkla yazmıştır.

İskender'in şarap bağımlılığını herkes farklı yorumluyor. Bazıları onun zayıf ve çaresiz olduğunu düşünürken, bazıları da sarhoşluğu araç olarak kullandığını düşünüyor. Ancak İskender'in Şeyh Nasrullah'la olan diyaloglarına ve kendi kendine konuşma tarzındaki monologlara bakarsak, eserdeki örneklerle onun derin düşünce ve zekaya sahip olduğunu, aynı zamanda doğruları söylemekten çekinmeyen biri olduğunu görebiliriz. Sarhoşluğu dışa dönüktü ama ne şarabın etkisiyle, ne de Şeyh Nasrullah'ın belagatlı sözleriyle içselliği kayıtsızlık perdesiyle örtülmemişti. Mevcut toplumu ikna etmek için yardıma ve silah arkadaşlarına ihtiyacı vardı. Ama toplum İskender'e değil, sahte şeyhlere inanmaya hazırdı.

Yazar, *Annemin Kitabı* oyunundaki kardeşler aracılığıyla "yabancılaşmış insanlar" tipini yarattı. Dr. Lalbyuz, Rus genel valileri gibi onlar da topluma

* Azerbaycan Millî Bilimler Akademisi Nizami Gencevi Edebiyyat Enstitüsü, shafa.aliyeva89@gmail.com

yabancı değillerdi. Çünkü başka bir ilden ya da şehirden geldikleri biliniyordu. Yani söz ve eylemlerinin halka yabancı olduğu kabul edilmektedir. Ancak bu toplumda yetişen kardeşlerin anne ve kız kardeşlerine karşı konuşmaları, davranışları, tutumları bu toplum için farklı bir yabancılaşma örneğiydi. Yazar bu tipleri yaratırken onların kıyafetlerini, görünüşlerini, hatta çalışma odalarını o kadar net bir şekilde anlatır ki, karakterin yüzü okuyucunun gözü önünde canlanır.

Anahtar sözcükler: eleştirel edebiyat, toplumsal statü, karakter, *Annemin Kitabı*, Celil Memmedguluzade

Mapping out Life with Resilience: Kiran Millwood Hargrave's *The Girl of Ink & Stars*

ASST. PROF. TUĞÇE ALKIŞ*

This paper examines how children's fantasy fiction encourages children to improve their coping capabilities for confronting the challenges of life. Fantasy operates as an empowering device for a child protagonist to discover his/her inner strength in the process of self-discovery and individuation. Children's fantasy fiction often situates children away from the sterile and idyllic setting in order to enable them to take responsibility for their actions and make their own choices. Kiran Millwood Hargrave's award-winning novel, *The Girl of Ink & Stars* focuses on thirteen-year-old Isabella's adventurous and dangerous journey to the Forgotten Territories of her homeland, the island of Joya. As the daughter of a cartographer, Isabella is equipped with the knowledge of maps and stars, and she is nurtured by her father's mythical and legendary tales. She embarks on an expedition to find her missing best friend, employing her knowledge of maps and stars, and believing in the power of the stories as guidance. Since she faces the truth that the island is in danger of destruction, she embraces her role as a saviour in changing the destiny of the island. Throughout Isabella's journey, she not only maps out her future with inner strength and resilience but she also discovers the power of friendship and storytelling. In this respect, the aim of this paper is to discuss how children's fantasy fiction promotes courage resilience, and wisdom to encourage children to make the world a better place. Through the analysis of *The Girl of Ink & Stars,* it also explores the function of fantasy that empowers children to comprehend the challenges of life and construct their authentic selves.

Keywords: children's fantasy fiction, *The Girl of Ink & Stars,* resilience, inner strength

* Recep Tayyip Erdogan University, Department of English Language and Literature, tugce.alkis@erdogan.edu.tr, Orcid: 0000-0003-2637-2630

DUYGUSAL İSTİKRAR İLE HAYATI ŞEKİLLENDİRMEK: KİRAN MİLLWOOD HARGRAVE'İN *MÜREKKEP VE YILDIZLARIN KIZI*

Bu çalışma, fantastik çocuk yazınının çocukları hayatın zorluklarının üstesinden gelebilme becerileri geliştirmeye nasıl teşvik ettiğini incelemektedir. Fantezi, çocuk ana karakterin kendini keşfetme ve bireyleşme sürecinde içsel gücünü keşfetmesini sağlayan güçlendirici bir araç olarak işlev görür. Fantastik çocuk yazını, çocukların sorumluluk üstlenmelerini ve kendi seçimlerini yapmalarını sağlamak için onları genellikle steril ve huzur dolu ortamdan uzaklaştırır. Kiran Millwood Hargrave'in ödüllü romanı *Mürekkep ve Yıldızların Kızı*, on üç yaşındaki Isabella'nın evi olan Joya adasının Unutulmuş Bölgelerine yaptığı maceralı ve tehlikeli yolculuğa odaklanmaktadır. Bir kartografın kızı olan Isabella, haritalar ve yıldızlar hakkında bilgi ile donatılmış ve babasının mitolojik ve efsanevi masallarıyla büyümüştür. Haritalar ve yıldızlar hakkındaki bilgisini kullanarak ve hikâyelerin rehberlik gücüne inanarak kayıp en yakın arkadaşını bulmak için bir keşif yolculuğuna çıkar. Adanın yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğu gerçeğiyle yüzleştikten sonra, adanın kaderini değiştirmek için kurtarıcı rolünü benimser. Isabella yolculuğu boyunca sadece içsel güç ve duygusal istikrarla geleceğini şekillendirmekle kalmaz, aynı zamanda arkadaşlığın ve hikâye anlatıcılığının gücünü de keşfeder. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı, çocukları dünyayı daha iyi bir yer haline getirmeye teşvik etmek için fantastik çocuk yazınının cesaret, duygusal istikrar ve bilgeliği nasıl desteklediğini tartışmaktır. Bu çalışma, *Mürekkep ve Yıldızların Kızı*'nın analizi aracılığıyla, fantezinin çocuklara hayatın zorluklarını kavrama ve özgün benliklerini inşa etme olanağı veren işlevini de araştırmaktadır.

Anahtar sözcükler: fantastik çocuk yazını, *Mürekkep ve Yıldızların Kızı*, duygusal istikrar, içsel güç

Yunus Emre ve Türk Tasavvuf Edebiyatı

DR. ÜLKER BAHŞİYEVA*

Türk tasavvuf edebiyatının tanınan simalarından biri de Yunus Emre olmuştur. Yunus Emre Tasavvuf edebiyatında kendine has bir tarzın kurucusu olmuştur. O, Ahmed Yesevî ile başlayan tekke şiiri geleneğini özgün bir söyleyişle Anadolu'da yeniden ortaya koymuşdur.Yunus Emre, Anadolu Selçuklu Devletinin dağılmaya ve Anadolunun çeşitli bölgelerinde büyüklü küçüklü Türk beyliklerinin kurulmaya başlandığı 13 yüzyıl ortalarından 14. yüzyılın birinci çeyreğine kadar Orta Anadolu havzasında , Eskişehirin Sivrihasar ilçesinde yer alan Sarıköyde yetişmiş ve Ankaranın Nallıhan ilçesindeki Tapduk Emre'nin dergahında yaşamıştır.

Türkçeyi 13-14. yüzyıllarda ilk kez şiire dönüştüren ve bu dile edebi hüviyet kazandıran Yunus Emre şiirlerini Türk dilinin inceliklerini kullanarak ağırlıklı olarak hece türünde dörtlük nazım şekliyle kaleme almıştır. O, İrfan şairi olarak Türkçeyi aşk ve anlam diline kazandırmayı başarmıştır. Mustafa Tatçı haklı olarak "Yunus Emre sokak Türkçesini semavileştiren kişidir. Onun izinden gidenler bu semavi dili kullandılar ve Türkçeyi arşa kanatlandırdılar" diyor. Örneğin: "Ben gelmedim davi için, benim işim sevi için / Dostun evi gönüllerdir, gönüller yapmağa geldim" diyen Yunus Emre, tasavvufi bir düşünce olarak evrende tek bir insan ve tek bir kalbin varlığında Allah'ın var olma yollarına işaret eder.

Yunus Emre halk dilinin inceliklerini ustalıkla kullandığından, onun şiirlerinde farklı ahenk ve mecaz sistemleri, sade kelimelerle etkili ifade yeteneği dikkati çekmektedir. Şair, bu eserleri ile Türk-İslam edebiyatında yeni milli nazım şekli oluşturmuş ve Türk şiirinde ortak dilimizden doğan yeni şiir üslubunu ortaya çıkarmıştır. Yunus Emre, din, felsefe ve tasavvuf ile ilgili terimleri halkın daha kolay anlayabileceği şekilde kullanarak 13-14. yüzyıllarda Türk dilimizin söz varlığını büyük ölçüde zenginleştirmiştir. Örneğin, "gönül", "çelebi", "dava", "kitap", "şans", "taht" vb.

* Azerbaycan , Bakü ADPU Filoloji Fakültesi, ulker.baxsiyeva@mail.ru, Orcid: 0000-0002-5994-2356

Yunus Emre'nin 13-14. yüzyıl Türk şiirine getirdiği yeniliklerden biri de yarattığı metaforlardır. Şair, metaforlar aracılığıyla şiirlerdeki biçim çeşitliliğini sağlamakla kalmamış, aynı zamanda bu şiirlerin felsefi yükünü de artırmıştır. Yunus Emre'nin şiirlerinde ağırlıklı olarak dörtlük kullanılması, klasikler de dâhil olmak üzere Yusuf Has Hacib'den bu yana mâni-tuyuğ gibi Türk millî şiir biçimlerine bağlar. Halk edebiyatı örneği olan bu şiirler, Yunus Emre'ye ait yeni şiir örnekleri olarak Türk edebiyatını zenginleştirmeye hizmet etmiştir.

Anahtar sözcükler: Yunus Emre, aşk, dil, şiir, tasavvuf

YUNUS EMRE AND TURKISH MYSTICAL LITERATURE

Yunus Emre was one of the famous figures of Turkish Sufism literature. Yunus Emre was the founder of a unique style in Sufism literature. He re-introduced the tradition of tekke poetry, which began with Ahmed Yesevî, in Anatolia with an original speech. Yunus Emre grew up in Sarıkoy, located in Sivrihasar district of Eskishehir, in the Central Anatolia basin, from the middle of the 13th century to the first quarter of the 14th century, when the Anatolian Seljuk State began to disintegrate and large and small Turkish principalities began to be established in various regions of Anatolia, and lived in Tapduk Emre's dergah in the Nallıhan district of Ankara.

Yunus Emre is the irreplaceable poet of the Turkic world who turned the Turkish vernacular language into poetry for the first time in the 13th-14th centuries and turned it into a highly literary language. Yunus Emre wrote his poems using the intricacies of the Turkish language mostly in the four-syllable form. As a gnostic poet, he was able to bring the Turkish language to the language of love and meaning. The great Turkish researcher Mustafa Tatci rightly noted that "Yunus Emre is a man who made street Turkish heavenly. Those who followed in his footsteps used this heavenly language and made Turkish a throne." For example: I did not come for the protest, my job is for love / Friends home is hearts,I came to make hearts ("Ben gelmedim davi için ,benim işim sevi için / Dostun evi gönüllerdir ,gönüller yapmağa geldim") - Yunus Emre, who says, as a mystical thought, pointing to the ways of God's existence in the existence of a single person and a single heart in the universe.

Yunus Emre skilfully uses the intricacies of the folk language, that`s why his poems are characterized not only different systems of harmony, metaphor but also his ability to express meaning effectively through simple words. With such poems, Yunus Emre formed not only new form of national poetry in Islamic

Turkish literature but also new poetry style in Common Turkish language. Yunus Emre greatly enriched the vocabulary of our Turkish language in the 13th-14th centuries by using the terms related to religion, philosophy and Sufism in his poems which were easier for the people to understand. For example, “heart”, “chalabi”, “protest”, “book”, “luck”, “throne” and so on.

One of the innovations that Yunus Emre brought to the Turkish poetry of the 13th-14th centuries is the metaphors which he created. Through metaphors, the poet not only ensures the diversity of form in the poems, but also increases the philosophical burden of these poems. The multiplicity of four stanza system in Yunus Emre's poems connects it not only with the popular Turkish national poetry forms from since Yusif Khas Hajib but also the classic forms of poetry. These poems written in the style of folk poetry served to enrich our Turkish poetry as new poetic examples of Yunus Emre.

Keywords: Yunus Emre, love, language, poetry, mysticism

Popüler Romanın Suçu Ne? Basmakalıp Eleştirinin Eleştirisi

DOÇ. DR. VELİ UĞUR*

Ulus devletlerin inşası aşamalarında milliyetlerin yaratılması için işlevsel olan eserler ulusal edebiyat kanonlarına dahil edilmiştir. Eğitim müfredatları da makbul vatandaşların yetiştirilmesine uygun biçimde düzenlenmiştir. Bu süreçte popüler romanlar çeşitli nedenlerle kanon dışında tutulmuştur. Popüler edebiyatın insanları dünya meselelerinden uzaklaştırdığı, estetik olarak yetersiz olduğu, okuyucularına sahte dünyalar sunduğu gibi eleştiriler kanon dışına atılmalarının nedenleri olarak gösterilmiştir. Ancak bilimkurgu, fantastik, polisiye gibi türlerdeki popüler romanlar yakından okunduğunda bu eserlerin arasında da çeşitli düzeylerin olduğu, kanonik eserlerle yarışabilecek nitelikte örnekler ihtiva ettikleri görülür. Dolayısıyla bu eleştirilerin pek çoğunun ezbere yapıldığı ve haksız oldukları anlaşılmaktadır. Bu bildiri Herbert J. Gans'ın *Popüler Kültür ve Yüksek Kültür* adlı kitabında dile getirdiği, kimi çevrelerin popüler kültüre yönelik eleştirilerini ele almayı ve bunların haklılığını sorgulamayı amaçlamaktadır. Söz konusu eleştirilerin geçerliliği popüler edebiyat üzerinden yorumlanacaktır. Gans, adı geçen eserinde, sadece yüksek kültür ürünlerinin estetik yeterliliğe sahip olduğu iddiasını çürütmeye çalışmaktadır. Gans'a göre, popüler kültürde standarlaşma ön plandadır ancak bu yüksek kültür için de geçerlidir. Her ikisi de orijinallik ve yenilik konularında piyasaya bağımlıdır. Dolayısıyla iki kültür de ticari kazancı önemsemektedir. Gans popüler kültürün birey ve toplum için zararlı olduğu iddilarına da karşı çıkar. Farklı ideolojilerden çok sayıda eleştirmen yüksek kültürü ciddi, popüler kültür ise bu ciddiyetten yoksun bulmuştur. Ancak bu seçkinci tavrı olumsuzlayan çok sayıda örnek vardır.

Anahtar sözcükler: popüler roman, yüksek edebiyat, edebiyat kanonu, yüksek kültür, alt kültür

* Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, veliugur@mu.edu.tr Orcid: 0000-0003-3832-5620

WHAT IS THE CRIME OF THE POPULAR NOVEL?

CRITICISM OF STEREOTYPICAL CRITICISM

Works that are functional for the creation of nationalities during the construction stages of nation states have been included in the canons of national literature. Educational curricula are also designed to raise acceptable citizens. During this period, popular novels were excluded from the canon for various reasons. Criticisms such as popular literature distracting people from world affairs, being aesthetically inadequate, and presenting false worlds to its readers have been cited as reasons for their exclusion from the canon. However, when popular novels in genres such as science fiction, fantasy, and detective stories are closely read, it is seen that there are various levels among these works and that they contain examples that can compete with canonical works. Therefore, it is understood that many of these criticisms are made by heart and are unfair. This paper aims to address the criticisms of some circles towards popular culture, expressed by Herbert J. Gans in his book *Popular Culture and High Culture*, and to question their justification. The validity of the criticisms in question will be interpreted through popular literature. In his aforementioned work, Gans tries to refute the claim that only high culture products have aesthetic competence. According to Gans, standardization is at the forefront in popular culture, but this is also valid for high culture. Both are dependent on the market for originality and innovation. Therefore, both cultures care about commercial gain. Gans also opposes claims that popular culture is harmful to the individual and society. Many critics from different ideologies have viewed high culture as serious, while popular culture lacked this seriousness. However, there are many examples that negate this elitist attitude.

Keywords: popular novel, high literature, canon of literature, high culture, sub-culture

Çocuklara Yönelik İyileştirici Öykülerin Göstergebilimsel Açıdan İncelenmesi

VEYSEL ÇİFTÇİ* - DOÇ. DR. İBRAHİM SEÇKİN AYDIN**

Öykülerde yer alan metaforların iyileştirici gücü üzerine çeşitli araştırmalar yürütülmektedir. Bu araştırmada da psikoloji biliminde kullanılan terapötik (iyileştirici) öykülerde yer alan metaforlar, iletiler ve sorunlar saptanmak istenmiş, terapötik öykülerin göstergebilimsel açıdan incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Nancy Davis tarafından yazılan Çocuklar İçin İyileştirici Öyküler kitabı incelenen bütünce olarak seçilmiş, kitapta yer alan 105 öyküden 26 öykü amacı karşılaması nedeniyle ölçüt örnekleme yoluyla seçilmiştir. Araştırmanın verileri, doküman analizi yöntemiyle toplanmış, veri analizi ise içerik analizi ve Greimas'ın göstergebilimsel çözümleme yöntemi olan eyleyenler örnekçesi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Eyleyenler örnekçesi şeması ile anlatıların sadece biçimsel özellikleri değil, aynı zamanda anlatısal düzeyleri de ortaya konmuştur. Anlatıda yer alan kavramların, olguların dâhil oldukları yapılar saptanarak diğer göstergelerle ilişkileri sistemli bir biçimde deşifre edilmiştir. Bulgular sonucunda incelenen öykülerin Greimas'ın eyleyenler örnekçesine uygun olduğu, her öyküde bir karşıtlığın bulunduğu, öykülerdeki metaforların çocukların günlük yaşamlarında karşılaşabilecekleri canlı veya cansız varlıklardan oluştuğu, eylemlerin veya durumların, hayalî unsurların metafor olarak kullanıldığı, öykülerdeki sorunların terapötik öykülerin yazılma amaçlarıyla örtüştüğü, iletilerin metaforlar aracılığıyla aktarıldığı, öykülerin hayatın içinde karşılaşılabilecek sorunların çözümüne dönük, öğretici bir niteliğe sahip olduğu saptanmıştır. Bu çalışma ile birlikte terapi süreçlerinde kullanılan terapötik öykülerin arka planında yer alan imgeler, hayaller, düşünceler yani gösterilenler açığa çıkarılmış, dilsel kodlar çözümlenerek insana ilişkin travmaların, olumsuz olayların ve durumların iyileştirilmesinde hangi metaforların kullanıldığı saptanmış, metaforlardan yola çıkılarak gerçekleştirilen çözümlemelerle söylenenin arkasındaki gizil değişkenler

* Öğretmen, T. C. Millî Eğitim Bakanlığı, veyselciftci33@hotmail.com, Orcid: 0000-0001-8688-1555

** Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, seckin.aydin@deu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0610-863X

keşfedilmiştir. İyileştirici amaçlar doğrultusunda yazılmış olan ve çeşitli metaforlarla ifade edilen terapötik öykülerin Greimas'ın eyleyenler örnekçesi ile çözümlenmiş olması, insana ilişkin birtakım keşifleri açığa çıkarmıştır. Göstergebilimsel çözümleme yapmanın psikolojide, eğitim biliminde, toplum bilimde ve birçok farklı alanda bir karşılığının bulunduğu da varsayılmıştır. Çalışma sonucunda araştırmacılar, yeni araştırmalara dönük birtakım önerilerde de bulunmaktadır.

Anahtar sözcükler: öykü, terapötik öykü, metafor, göstergebilimsel çözümleme, eyleyenler örnekçesi

SEMIOTIC EXAMINATION OF HEALING STORIES FOR CHILDREN

Various studies have been conducted on the healing power of metaphors in stories. In this study, it was aimed to determine the metaphors, messages and problems in therapeutic (healing) stories used in psychology and to analyze therapeutic stories semiotically. For this purpose, the book Healing Stories for Children written by Nancy Davis was selected as the whole analyzed, and 26 stories out of 105 stories in the book were selected through criterion sampling because they met the purpose. The data of the study were collected through document analysis, and data analysis was carried out using content analysis and Greimas's semiotic analysis method, the actantial model of agents. With the actantial model scheme, not only the formal characteristics of the narratives but also their narrative levels were revealed. The structures in which the concepts and phenomena in the narrative are included were identified and their relations with other signs were systematically deciphered. As a result of the findings, it was determined that the stories examined were in accordance with Greimas's actantial model, there was a contrast in each story, the metaphors in the stories consisted of living or non-living beings that children can encounter in their daily lives, actions or situations, imaginary elements were used as metaphors, the problems in the stories overlapped with the purposes of writing therapeutic stories, messages were conveyed through metaphors, and the stories had an instructive quality towards the solution of problems that could be encountered in life. With this study, the images, dreams, thoughts in the background of therapeutic stories used in therapy processes, that is, the signifieds, were revealed, the linguistic codes were analyzed to determine which metaphors

were used in the healing of human traumas, negative events and situations, and the hidden variables behind what was said were discovered through the analysis based on metaphors. The analysis of the therapeutic stories written for healing purposes and expressed in various metaphors with Greimas's actantial model revealed a number of discoveries about human beings. It is also assumed that semiotic analysis has a counterpart in psychology, education science, social science and many other fields. As a result of the study, the researchers also make some suggestions for new research.

Keywords: story, therapeutic story, metaphor, semiotic analysis, actantial model

Sözbilimsel Yapı Kuramı Çerçevesinde Deyimlerin İkna ve Güdüleme İşlevi

YASEMİN BAĞRIYANIK* - PROF. DR. ÖZGE CAN**

Oluşturucularının tek tek gerçek anlamından farklı bir anlam yüklenerek bütüncül anlamlara sahip olan deyimler, çoksözcüklü dilsel anlatımlardandır. Deyimlerin sözün gücünü ve ikna ediciliğini artırması nedeniyle sözbilim türlerinden siyasi sözbilimde de sıklıkla kullanılmaktadır. Alanyazında pek çok farklı açıdan araştırmacıların ilgi odağı olan deyimler, önermeler arasındaki bağdaşıklık ilişkilerini çözümlemeye yönelik kuramlar arasında bulunan ve Mann ve Thompson (1987) tarafından sunulan Sözbilimsel Yapı Kuramı (SYK) kapsamında ele alınmamıştır. Oysaki SYK ikna ve güdüleme çerçevesinde yapılandırılan bir kuramdır ve deyimlerin ön plana çıkan bu işlevleri ile SYK ile deyim ilişkisinin gözetilmesi gerektiği açıktır.Söz konusu bu ilişkiyi incelemeyi amaçlayan çalışmamızda ya önerme düzeyinde olan ya da önerme içinde kodlanan deyimlerin ikna ve güdüleme işlevi tartışılmaktadır. Önermeler SYK kapsamında tümcelerle aktarılmaktadır ve bu önermeler Sunum Temelli ve Konu Temelli İlişkiler başlıkları altında ele alınmaktadır. Sunum Temelli İlişkilerde dinleyiciyi ikna etme ve güdüleme ya da diğer bir deyişle dinleyiciyi bir şeye inandırma söz konusu olmasına karşın Konu Temelli İlişkilerde daha ayrıntılı bilgi aktarımından söz edilmektedir. Kuram çerçevesinde, ilişkisel önermeleri oluşturan ve önermenin en önemli yapısı olan Çekirdek (Ç), sözbilimsel ilişkilerin merkezindedir ve metin üreticisinin amacını taşımaktadır. Önerme yapılarının diğer bir ögesi olan Eklenti (E) ise Ç'de belirtilen amaca hizmet etmekte ve önermede belirtilen iletişimsel işlevi ayrıntılandırmaktadır. SYK kapsamında deyimlerin ikna ve güdüleme işlevinin incelendiği çalışmamızda 2023 yılında siyasi mitinglerde Millet İttifakı tarafından gerçekleştirilen mitinglerde kodlanan deyimlerin incelemeye aldığımız işlevleri SYK bağlamında çözümlenmiştir. Sözü edilen kuram çerçevesinde değerlendirilen deyimlerin Sunum Temelli İlişkilerde ve Ç'de

* T. C. Millî Eğitim Bakanlığı. Dokuz Eylül Üniversitesi Genel Dilbilim Doktora Öğrencisi, yaseminba@yahoo.com, Orcid : 0000-0003-4785-6837
** Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Dilbilimi Bölümü, ozge.can@deu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-2864-2649

kodlandığı; dolayısıyla deyimlerin sözbilimsel türlerden siyasî sözbilimde dinleyicileri ikna ve güdüleme amacıyla kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: deyim, sözbilim, sözbilimsel yapı kuramı (SYK), sunum temelli ilişkiler, konu temelli ilişkiler, çekirdek, eklenti

PERSUASIVE AND MOTIVATIONAL FUNCTIONS OF IDIOMS IN THE FRAMEWORK OF RHETORICAL STRUCTURE THEORY

Idioms, which have a compositional meaning by attributing meaning different from the literal meaning of their individual constituents, are one of the multiword linguistic expressions. Since idioms increase the power and persuasiveness of words, they are frequently used in political rhetoric, which is one of the types of rhetoric. Idioms, which are the focus of researchers' attention in many different aspects in the linguistic literature, have not been addressed within the scope of the Rhetorical Structure Theory (RST) presented by Mann and Thompson (1987), which is among the theories for analysing the coherence relations between propositions. However, RST is a theory structured within the framework of persuasive and motivational functions, and with these foregrounded functions of idioms, it is clear that the relationship between idioms and RST should be considered. In this study, which aims to analyse this relationship, the persuasive and motivational functions of idioms that are either at the proposition level or encoded within propositions are discussed. Propositions are conveyed by sentences within the scope of RST and these propositions are discussed under the headings of Presentational Relations and Subject-Matter Relations. While Presentational Relations involve persuading and motivating the listener(s) or, in other words, making the listener(s) believe in something, Subject-Matter Relations involve conveying more detailed information. Within the framework of the theory, the Nucleus (N), which constitutes relational propositions and is the most important structure of the proposition, is at the centre of the rhetorical relations and conveys the purpose of the text producer. The Satellite (S), another element of propositional structures, serves the purpose specified in the N and elaborates the communicative function specified in the proposition. In our study, in which the persuasive and motivational functions of idioms are analysed within the scope of RST, the functions of the idioms encoded in the political meetings held by the Nation Alliance in 2023 have been resolved in the context of RST. It is concluded

that the idioms considered within the framework of the above mentioned theory are encoded in the Presentational Relations and in the N; therefore, idioms are used to persuade and motivate listeners in political rhetoric.

Keywords: idiom, rhetoric, rhetorical structure theory (RST), presentational relations, subject-matter relations, nucleus, satellite

Aşkın Üç Hâli

PROF. DR. YUNUS BALCI*

Aşk, insanlık tarihindeki en evrensel ve karmaşık duygulardan biridir. Sanatta, müzikte, edebiyatta aşkın kaynaklık yaptığı sayısız örnek bulunmaktadır. Sanatkârlar, yüzyıllardır bu derin duyguyu ifade etmek için sözcüklerin, renklerin, seslerin gücünü kullanmışlardır. Ancak aşk ve şiir arasındaki ilişki insan deneyiminin en eski ve en derin ilişkilerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Pek çok şiirde aşk, yüce ve idealize edilmiş romantik bir duygu olarak yer alır. Fakat zaman zaman, edebi anlayışların, zamansal akımların, düşünsel yönelimlerin etkisiyle farklı yaklaşımları da görmek mümkün olmaktadır.

Bu bildiride Yahya Kemal'in *Mehlika Sultana Aşık Yedi Genç,* Orhan Veli'nin *Dedikodu* şiiri ve Hilmi Yavuz'un *Fehmi K.'ın Acayip Serüvenleri* isimli anlatısında Yahya Kemal'in *Mehlika Sultana Aşık Yedi Genç* şiirini parodikleştirmesiyle ortaya çıkan *Fehmi Ka Oğlana Aşık Yedi Wench* şiiri karşılaştırılacaktır. Bu karşılaştırmadaki amaç aşk anlayışına bu farklı yaklaşımların şiirlerdeki aşkı ele almanın çeşitli yönlerini keşfetmektir.

Yahya Kemal'in şiiri, klasik edebiyatımızda da görebileceğimiz gibi aşkın, "aşkınlaştırıcı", yüce bir varlık alanına taşıyıcı rolüne odaklanırken, Orhan Veli'nin şiiri aşkı, sıradan, günlük hayatın bir parçası olarak görmekte ve "yüce" değeri yerle bir etmektedir. Hilmi Yavuz'un şiiri ise, öncelikle Yahya Kemal'in şiirinin bir parodisi olmakla birlikte genel anlamda aşkı tümüyle merkezsizleştirmekte, parçalamakta, anlamsızlaştırmaktadır. Niyetimiz bu üç şiir etrafında, aşk merkezinde, klasikten moderne ve oradan da postmoderne uzanan perspektifte, üç farklı edebiyat anlayışının yaklaşımı ortaya koymaktır.

Anahtar sözcükler: şiir, aşk, Yahya Kemal, Orhan Veli, Hilmi Yavuz

THE THREE STATES OF LOVE

Love is one of the most universal and complex emotions in human history. In art, music, and literature, there are countless examples where love has served as a source of inspiration. For centuries, artists have utilized the power of words, colors, and sounds to express this deep emotion. However, the

* Pamukkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, yunusbalci@gmail.com, Orcid: 0000-0002-8613-6528

relationship between love and poetry stands out as one of the oldest and deepest relationships in human experience. In many poems, love is portrayed as a lofty and idealized romantic feeling. However, at times, it is possible to see different approaches influenced by literary understandings, temporal movements, and intellectual orientations.

In this paper, Yahya Kemal's Mehlika Sultana Aşık Yedi Genç, Orhan Veli's "Dedikodu" and Hilmi Yavuz's parodic poem Fehmi Ka Oğlana Aşık Yedi Wench, will be compared. The purpose of this comparison is to explore various aspects of love in the poems.

Yahya Kemal’s poem focuses on the role of love as an “ennobling” and uplifting force, as we might see in classical literature, while Orhan Veli's poem views love as ordinary, as a part of everyday life, dismantling its “lofty” value. Hilmi Yavuz’s poem, primarily a parody of Yahya Kemal’s poem, but also generally decenters, fragments, and renders love meaningless. We intend to present the approaches of three different literary understandings, ranging from classical to modern and then to postmodern perspectives, centered around love through these three poems.

Keywords: poetry, love, Yahya Kemal, Orhan Veli, Hilmi Yavuz

Religious Motifs in William Shakespeare's *The Tragedy of Hamlet, Prince of Denmark* and Fyodor Dostoyevsky's *Crime and Punishment*

DR. ZAMİRE İZZETGİL*

William Shakespeare and Fyodor Dostoyevsky are outstanding authors whose oeuvres have been well-known all over the world for centuries. Their literary texts deal with the issues of the period as well as the problems of individuals who try to solve them. Each of their masterpieces includes moral values that have connections with evil and good, and the works are also associated with religious and, notably, biblical discourse and motifs. Two literary works that are selected for this study explicitly and implicitly make references to biblical allusions. Thus, both of the writers incorporate elements of intertextuality into their masterpieces, and, by doing so, they create intertextual connections with religious texts. Thus, the aim of this study is to examine religious motifs in light of Julia Kristeva's intertextual theory and its elements, such as references, parables, quotations, allusions, and symbols. It also attempts to compare these selected literary works by focusing on verses from the New and Old Testaments, parables, and psalms. The study reveals that Shakespeare and Dostoyevsky's references to the parables, biblical discourses, and verses lend credence to Julia Kristeva's ideas on intertextuality, which maintain that texts are not solely the product of their authors but rather are synthesises of earlier ones.

Keywords: Shakespeare, Hamlet Tragedy, Dostoyevsky, Crime and Punishment, Kristeva, religious motifs, intertextuality

WILLIAM SHAKESPEARE'İN *HAMLET TRAJEDİSİ-DANİMARKA PRENSİ* VE FYODOR DOSTOYEVSKY'NİN *SUÇ VE CEZA* ESERLERİNDEKİ DİNÎ MOTİFLER

William Shakespeare ve Fyodor Dostoyevski tüm dünyada tanınan seçkin yazarlardır. Yazarların eserleri, dönemlerinin meselelerinin yanı sıra bunları çözmeye çalışan bireylerin sorunlarını da ele almaktadır. Her biri başyapıt bu

* zizzetgil@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-6208-513X

eserler kötülük ve iyilikle bağlantılı ahlaki değerleri içermekte, aynı zamanda dinî motifler ve kutsal kitaplar ile de ilişkilidirler. Bu çalışma için seçilen iki edebî eser açık ve örtük bir şekilde Kutsal Kitaplar'a göndermeler yapmaktadır. Dolayısıyla, her iki yazar da metinlerarasılık unsurlarını başyapıtlarına dahil etmişlerdir. Böylece, dinî metinlerle metinlerarası bağlantılar kurmuşlardır.

Bu çalışma, Julia Kristeva'nın metinlerarasılık kuramı ve bu kuramın göndermeler, benzetmeler, alıntılar, atıflar, imalar ve semboller gibi unsurları ışığında dini motifleri incelemektedir. Ayrıca, Yeni ve Eski Ahit'ten ayetlere, kıssalara ve mezmurlara odaklanarak seçilmiş edebi eserleri karşılaştırmayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, Shakespeare ve Dostoyevski'nin benzetmelere, İncil'deki söylemlere ve ayetlere yaptıkları göndermelerin, Julia Kristeva'nın metinlerin yalnızca yazarlarının ürünü olmadığını, aksine daha önceki metinlerin sentezi olduğunu savunan metinlerarasılık hakkındaki fikirlerini desteklediğini ortaya koymaktadır.

Anahtar sözcükler: Shakespeare, Hamlet Trajedisi, Dostoyevski, Suç ve Ceza, Kristeva, dinî motifler, metinlerarasılık

Adalet Ağaoğlu'nun *Ölmeye Yatmak* Romanı Üzerinden Zaman, Aile ve Çocuk Kavramları

ZEHRA ÇETİN*

Bu çalışmada Türkiye'nin bazı dönemlerini ve dönemin insanlarının, yaşadıkları dönemin tesiri altında nasıl kaldıklarını, yazdığı tüm romanlar ile Türk edebiyatında hatırı sayılır tartışmalara gündem olan Adalet Ağaoğlu'nun, romancılığa geçişinin baş yapıtı sayılacak olan ve başta bu roman olmak üzere bundan sonra ki romanlarında da olacağı gibi karakterlerin kendi aralarında ki çatışmaları ele alınan Ölmeye Yatmak romanı üzerinden anlatılacaktır. Bu çalışmayı yapma amaçlarının başında Ağaoğlu'nun romanlarının sadece bir dönem romanı olmadığı, kullanılan teknikler ve romanın üzerine inşa edildiği temeller bakımından son derece zengin ve önemli noktalara değindiğini açıklamaktır. Yer yer yapılan değerli alıntılar ile bu düşünceler desteklenecektir. Önce dahil olduğu Dar Zamanlar üçlemesi anlatılacak sonrasında Ölmeye Yatmak romanı üzerinden zaman, aile, çocuk kavramlarına ışık tutulacaktır.

Anahtar sözcükler: Adalet Ağaoğlu, *Ölmeye Yatmak*, aile, çocuk, zaman

THE CONCEPTS OF TIME, FAMILY AND CHILDREN THROUGH ADALET AĞAOĞLU'S NOVEL *ÖLMEYE YATMAK*

In this study, some periods of Turkey and how the people of the period stayed under the influence of the period they lived in will be explained through the novel *Ölmeye Yatmak*, which will be considered as the masterpiece of Adalet Ağaoğlu, who is on the agenda of considerable discussions in Turkish literature with all the novels he has written, and which will be considered as the masterpiece of his transition to novelism, and which deals with the conflicts between the characters themselves, as will be the case in this novel and in the novels to follow. The main purpose of this study is to explain that Ağaoğlu's novels are not just novels of a period, and that they touch on extremely rich and important points in terms of the techniques used and the foundations on which the novel is built. These ideas will be supported by valuable quotations from

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, Orcid: zehracetin174@gmail.com, Orcid: 0009-0008-6976-8524

time to time. First, the *Dar Zamanlar* trilogy will be explained and then the concepts of time, family and children will be shed light on through the novel *Ölmeye Yatmak*.

Keywords: Adalet Ağaoğlu, *Ölmeye Yatmak*, family, child, time

Şuşa'nın Değeri: *İki Alev Arasında*

PROF. DR. ZEKİ TAŞTAN*

Tarihi ve kültürüyle kadim bir şehir olan Şuşa, Azerbaycan tarihinde olduğu kadar bütün bir Türk tarihi için de önem taşımaktadır. Sahne olduğu insanlık acılarıyla Türk dünyasının hafızasına kazınan bu şehir, temsil ettiği coğrafyanın adeta kalbi olarak tanımlanabilecek bir konumdadır. Şehir, 1992 yılının Şubat ayında Ermeni kuvvetlerinin Hocalı'da gerçekleştirdiği katliam sebebiyle bir insanlık trajedisine sahne olmuş, ayrıca bu saldırı diğer işgallerin de önünü açmıştır. 1992 yılının Mayıs ayına gelindiğinde Ermenistan ve Dağlık Karabağ Ermenileri, Şuşa şehri ile Laçin bölgesini işgal etmiştir. Yaklaşık otuz yıllık bu işgal ve ayrılık nihayetinde Şuşa, 2021'de gerçekleşen ve Azerbaycan'ın zaferiyle sonuçlanan savaş sonucunda tekrar Türk toprağı haline gelerek bağımsızlığına kavuşmuştur.

Birçok yönüyle romanlara da konu olan Şuşa, kültürel dokusu ve kadim sanat geleneği ile de dikkat çeken bir şehirdir. Yusuf Vezir Çemenzeminli'nin yazdığı *İki Alev Arasında* adlı roman, 18. yüzyıl sonlarında Karabağ Hanlığı'nın Rusya ve Kacar İmparatorluğu arasında sıkıştığı dönemi konu alır. Roman, Şuşa'nın tarihi, kültürel ve siyasi önemini de vurgular. Biz bu bildiride Şuşa'yı, Yusuf Vezir Çemenzeminli'nin yazdığı *İki Alev Arasında* adlı roman üzerinden incelemeye çalışacağız.

Anahtar sözcükler: Şuşa, Türk tarihi, İki Alev Arasında, Karabağ, tarihi roman

THE VALUE OF ŞUŞA: *BETWEEN TWO FIRES*

Şuşa, an ancient city with its history and culture, is important for the history of Azerbaijan as well as the entire Turkish history. This city, engraved in the memory of the Turkish world with the human suffering it witnessed, is in a position that can be described as the heart of the geography it represents. The city became the scene of a human tragedy due to the massacre carried out by Armenian forces in Khojaly in February 1992, and this attack also paved the way for other occupations. In May 1992, Armenia and Nagorno-Karabakh Armenians occupied the city of Şuşa and the Lachin region. After nearly thirty

* Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, zekitastan@gmail.com, Orcid: 0000-0001-9574-4878

years of occupation and separation, Şuşa became Turkish territory again and gained its independence as a result of the war that took place in 2021 and resulted in the victory of Azerbaijan.

Şuşa, which is also the subject of novels in many aspects, is a city that attracts attention with its cultural texture and ancient artistic tradition. The novel *Between Two Fires*, written by Yusuf Vezir Çemenzeminli, is about the period in the late 18th century when the Karabakh Khanate was stuck between Russia and the Qajar Empire. The novel also emphasizes the historical, cultural and political importance of Şuşa. In this paper, we will try to examine Şuşa through the novel Between Two Fires written by Yusuf Vezir Çemenzeminli.

Keywords: Şuşa, Turkish history, *Between Two Fires*, Karabağ, historical novel

Bir *Translatio* ve Çeviri Bütüncesi: Christine de Pizan ve "La Cité des dames"

DOÇ. DR. ZUHAL EMİROSMANOĞLU* - DOÇ. DR. JAVİD ALİYEV**

Bu araştırma 2019 ve 2021 yıllarında iki farklı grup olarak İstanbul Üniversitesi Fransızca Mütercim Tercümanlık öğrencileriyle yürütülen lisans bitirme projesi dersi kapsamında yaptığımız Christine de Pizan'ın *La cité des dames- Cité* [Kadınlar Kenti] çeviri bütüncesinden yola çıkmaktadır. Kitabın henüz Türkçede çevirisi yoktur. Bu da bütünce seçiminin önemini ortaya koymaktadır. Kadın edebiyatının öncülerinden Pizan'ın hayatı ve yazar kimliği Orta Çağ çeviri kültürüne yön veren *translatio* kavramı ile birçok aşamada kesişim göstermektedir. Genel hatlarıyla "doğu"dan "batı"ya bilgi ve güç transferi olarak özetleyebileceğimiz *translatio*, metinlerarası bir hareket ve dolaşım ile kültürlerarası bir aktarımı ifade etmektedir. Bu çalışmanın ilk düzleminde, *translatio* kavramının kapsam alanı yazar olarak Pizan'ın biyografisi dahil edilerek genişletilecektir. Ardından yapıt olarak *Cité*'nin bir metin olarak inşasında göndermede bulunduğu Batılı mizojini geleneğinin temel metinleriyle kurduğu metinlerarasılık ilişkisi çeviri perspektifinden tartışılacaktır. Çalışmanın ikinci düzlemi için ders içi bir çeviri pratiği olarak *Cité*'nin çevirisinin vaka olarak seçilmesinde yapı, içerik ve kurgu itibariyle kaynak metnin bu çalışmada vurgulanan metinlerarasılığı ve çokkatmanlılığı önemli bir etmendir. Aynı zamanda "zamansal", "kültürel" ve "dilsel" olarak böylesi "uzak" bir bütünce üzerinden, son sınıf bitirme projesi öğrencilerinin çeviri pratiklerini gözlemlemek çeviri eğitimine eleştirel bakış için de anlamlı izlekler sunmaktadır. Tüm bu özellikleriyle metinlerarasılığına bağlı olarak metnin yapısı, biçemi ve içeriği üzerinden öğrencilerin *Cité* ile kurdukları çeviri ilişkisinin sorunsallaştırılması verimli bir tartışma zemini açmaktadır.

Anahtar sözcükler: *Translatio*, metinlerarasılık, Christine de Pizan, *La cité des dames*, "*Kadınlar Kenti"*

* İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Fransızca Mütercim ve Tercümanlık ABD, zuhalkaraca@istanbul.edu.tr , Orcid: 0000-0002-7545-5398

** T.C. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, İngilizce Mütercim Tercümanlık Bölümü, javid.aliyev@yeniyuzyil.edu.tr, Orcid: 0000-0003-1185-862X

A *TRANSLATIO* AND TRANSLATION CORPUS: CHRISTINE DE PIZAN AND "*LA CITÉ DES DAMES*"

This research is based on Christine de Pizan's *La cité des dames* [The City of the Ladies, hereafter referred to as *Cité*] as a translation corpus, which was completed as part of the undergraduate graduation project course conducted with Istanbul University French Translation and Interpreting students in two separate groups in 2019 and 2021. The book has not yet been translated into Turkish, which underscores the significance of corpus selection. Christine de Pizan, a pioneer in women's literature, whose life and author identity intersect with *translatio*, a concept that played a pivotal role in shaping the translation culture of the Middle Ages. *Translatio*, broadly defined as the transfer of knowledge and power from the "east" to the "west", encompasses intertextual movement and circulation, as well as intercultural transfer. In the initial phase of this study, the concept of *translatio* will be broadened by incorporating Pizan's biography as a writer. Subsequently, the intertextual relationship established by *Cité* with essential texts of the Western misogyny tradition, referenced in its textual construction, will be examined from a translation perspective. In the second phase of the study, the focus will be on emphasizing the intertextuality and multi-layered nature of the source text, particularly in terms of its structure, content, and narrative. This serves to highlight the importance of selecting *Cité* for translation as a case study for in-class translation practice. Furthermore, the analysis of translation practices among senior graduation project students using such a "distant" corpus across temporal, cultural, and linguistic dimensions offers valuable insights for a critical appraisal of translation education. Hence, by problematizing the translation dynamics that students establish with *Cité*, including its structure, style, content, and intertextuality, this research fosters meaningful discussions and provides fertile ground for further exploration.

Keywords: *Translatio*, intertextuality, Christine de Pizan, *La cité des dames*, *The City of the Ladies*

EKLER

EK 1: Yüz Yüze Program

EK 2: Çevrimiçi Program

SÖYLEM 3. ULUSLARARASI FİLOLOJİ SEMPOZYUMU
YÜZ YÜZE PROGRAM

24 Mayıs 2024, CUMA

AÇILIŞ 9.00-09.30

Açılış konuşması : Prof. Dr. Oktay Yivli

A SALONU

1. Oturum / Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ali Tilbe / Saat: 09.30-10.45

Katılımcı	Bildirinin Adı
İrfan Atalay	Türk Eğitim Materyali ve Medyasında Fransızcadan Ödünçlenen Terimlerin Yazılması ve Seslendirilmesi Sorunu
Nurgül Özdemir	Yabancı Dil Öğreniminde Sözdizimsel Yanlışların Analizi
Gökhan Dinar Yusuf Topaloğlu	Fransızca Yazma Yeteneğinin Geliştirilmesi: Avrupa Dil Ortak Çerçeve Programı ve Çevrimiçi Eğitim Araçlarının Rolü
Gizem Kılıç	Osmanlı Devleti Sokaklarının Dilsel Manzarası
Ayşegül Özkan	Kazakçada Olgusallık Bildirmeyen Tümleç Yan Cümleleri

ARA: Çay, Kahve Molası

A SALONU

2. Oturum / Oturum Başkanı: Prof. Dr. Zeki Taştan / Saat: 11.00 - 12.15

Katılımcı	Bildirinin Adı
Zeki Taştan	Şuşa'nın Değeri: İki Alev Arasında
Hamza Aydoğdu	Kazakistan Millî Marşlarına Genel Bir Bakış
Cafer Gariper Ebru Vural Arslan	Oğuz Atay'ın Tutunamayanlar Romanında Suçluluk Duygusu
Pelin Görgülü	Fakir Baykurt'un Tırpan Adlı Romanında Kadın Kimliği
Elçin Yılmazkaya	Fakir Baykurt'un Köy Romanlarındaki Söz Varlığının Çevreci Eleştiri Odağında İncelenmesi

ÖĞLE ARASI

A SALONU

3. Oturum / Oturum Başkanı: Prof. Dr. Yunus Balcı / Saat: 13.30-14.45

Katılımcı	Bildirinin Adı
Yunus Balcı	Aşkın Üç Hâli

Kaan Tanyeri	Dil ve Söz Arasında İkinci Yeni Şiiri
Özlem Kayabaşı	Turgut Uyar'ın Şiirlerinde Büyüklük Algısı
Gamze Beştaş	İdeolojik Söylem Çözümlemesinde Örtük Anlam Çıkarımı: 31 Mart 2024 Türkiye Yerel Seçiminin Karşıt Bakış Açısına Sahip Çevrimiçi Haber Medyasına Yansıması
Sibel Yılmaz	Kayaç Katmanlarını Parçalamak: Dünya Ağrısı'nda Metinlerarasılık

B SALONU

3. Oturum / Başkan: Prof. Dr. Çiğdem Pala Mull / Saat: 13.30-14.45

Katılımcı	Bildirinin Adı
Çiğdem Pala Mull	Doğu ve Batı'dan 'Kadınlar Ülkesi'ni Okumak: Gilman ve Gaspıralı'da Ütopya ve Kadın
Seval Ayne Karacabey	Das Thema Familie in zeitgenössischen deutschen Kürzestgeschichten
Gülden Yüksel	The Nexus Between Nature and Self in Pride and Prejudice
Tuğçe Alkış	Mapping Out Life with Resilience: Kiran Millwood Hargrave's The Girl of Ink & Stars
Haluk Turğut	Houellebecq'in Soumisson Adlı Romanı Üzerine Toplumbilimsel Ruhçözümleyici Bir Okuma
Gonca Karaca	A Symbolic Order or Dystopic Chaos: Exploring the Symbolic Constructs in Blue Ticket by Sophie Mackintosh

ARA: Çay, Kahve Molası

A SALONU

4. Oturum / Başkanı: Prof. Dr. Nurettin Demir / Saat: 15.00-16.15

Katılımcı	Bildirinin Adı
Melike Üzüm Nurettin Demir	Ağızlarda Kanıtsalların İşlevleri ve Kaplamsal Özellikleri: Çankırı Ağzı Örneği
Meliha Uysal	Çankırı Ağzı Örneğinde Sosyal Hayat: Aile ve Akrabalık
Ezgi Dilan Özel	Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi'nde Hastalık Kavram Alanının Ağızlar Üzerinde İncelenmesi
Seher Yazar Kaya	Çankırı Ağızlarında Kültürel Söz Varlığının Dokümantasyonu
Murat Çayır	Eski Anadolu Tarihi'nin İlk Yazılı Belgeleri: Kültepe Tabletler

ARA: Çay, Kahve Molası

A SALONU

5. Oturum / Başkanı: Doç. Dr. Hayrunisa Topçu / Saat: 16.30 - 17.45

Katılımcı	Bildirinin Adı
Fatih Altuğ	Safiye Erol'un Kadıköyü'nün Romanı'nın Edebî Atlası
Veli Uğur	Popüler Romanın Suçu Ne? Basmakalıp Eleştirinin Eleştirisi
Hayrunisa Topçu	Beyaz Kale'de Güvenilmez Anlatıcı
Burak Biçer	Apokaliptik Bir Bilim Kurgu Örneği: Sıcak Kafa
Alişan Okumuş	Yarım Kalmışların Hikâyesi: Düş Kırgınları Romanının Edebiyat ve Sinema Bağlamında Okunması

25 Mayıs 2024, CUMARTESİ

A SALONU

1. Oturum / Başkanı: Doç. Dr. Ferda Zambak / Saat: 09.00-10.15

Katılımcı	Bildirinin Adı
Ferda Zambak	Fatma Aliye Hanım'ın Refet ve Udi Romanlarında Kadınların Eğitimine ve Çalışmasına Dair Meseleler
Gizem Ece Gönül	Nezihe Muhittin'in Tefrika Romanı: *Taşkın Ruhlar*
Zehra Çetin	Adalet Ağaoğlu'nun *Ölmeye Yatmak* Romanı Üzerinden Zaman, Aile ve Çocuk Kavramları
Sevilay Demir	Cevdet Kudret'in Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman Eseri Üzerine Bir İnceleme

B SALONU

1. Oturum / Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ali Tilbe Saat: 09.00-10.15

Katılımcı	Bildirinin Adı
Gökhan Dinar Ali Tilbe	Jean Rouaud'un Savaş Alanları Adlı Özöyküsel Aile Romanı
Sabanur Yılmaz	Orhan Pamuk'un Kara Kitap Adlı Romanında Mekân
Elif Şeyma Çetin	Şule Gürbüz'ün Zamanın Farkında Adlı Eserinde Başarısızlığın Estetiği

ARA: Çay, Kahve Molası

A SALONU

2. Oturum / Oturum Başkanı: Prof. Dr. Gökhan Tunç / Saat: 10.45-11.45

Katılımcı	Bildirinin Adı
Gökhan Tunç	Zamana Gülen İmge: Ophelia Kompleksi ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Ayna" Şiir
Ahmet Duran Arslan	Nail Vahdeti Çakırhan ve Şiiri
Ebru Özgün	Zeynep Uzunbay'ın Şiirlerinde Kronotop
Gürkan Dağbaşı	Arap Şiirinin Türk Edebiyatındaki Konumu: Eleştirel Bir İnceleme

B SALONU

2. Oturum / Oturum Başkanı: Doç Dr. Murat Gür / Saat: 10.45-12.00

Katılımcı	Bildirinin Adı
Murat Gür	Çatalyol Anlatısı Olarak Haldun Taner'in Günün Adamı Oyunu
Nurseli Gamze Korkmaz	"İkinci Meşrutiyet Dönemi Basın Dünyasına Boşboğaz ile Güllabi'den Bir Bakış"
Mustafa Alkan	Süleymaniye Kütüphanesi Bağdatlı Vehbî Koleksiyonu 00918 Kayıt Numaralı Mensur Bir Kıyâfet-Nâme
Hakan Birdal	Abatbay Davletov Bibliyografyası

ÖĞLE ARASI

A SALONU

3. Oturum / Oturum Başkanı: Prof. Dr. Kamil İşeri / Saat: 13.30-14.45

Katılımcı	Bildirinin Adı
Esra Aydın Gökhan Soyşekerci Kamil İşeri	Üstsöylem Belirleyicilerinin Kitap Arkası Yazılarda Görünümleri
Muazzez Uslu	Betimleyici Çeviribilim Çalışmaları için Yöntem Önerileri
Mahmut Babacan	Salah Birsel'in Denemelerinde Yeni Sözcük, Deyim ve Farklı Dil Kullanımları
Selçuk Hüseyin Gazi Karatay	Adalet Ağaoğlu'nun Tombala İsimli Eserinde Geriatrik Sorunlar ve Huizinga'nın Oyun Teorisi

Erhan Gürpınar	1940-1960 Dönemi Türk Romanında Kadın Seri Kâtiller

ARA: Çay, Kahve Molası

A SALONU

4. Oturum / Oturum Başkanı: Doç. Dr. Songül Aslan / Saat: 15.00-16.15

Katılımcı	Bildirinin Adı
Songül Aslan	Nasrettin Hoca Fıkralarında Anlatım ve İçerik Düzlemi Çözümlemesi: Eşeğe mi İnanıyorsun Bana mı?
Berat Samet Kahraman	"Ya Tutarsa" Söyleminin Bilme İstenci Açısından İncelenmesi"
Erdi Öztürk	Orta Çağ Ermeni Toplumsal Yaşamı Çerçevesinde Mhitar Goş'un Fablları
Betül Arıcı	Türklerde Yıldızlarla İlgili Halk İnanışları: Selçuklu Örneği
Gamze Beştaş	Türk Medyasında Bellek Kavramının Söylemsel Çözümlemesi

ARA: Çay, Kahve Molası

A SALONU

5. Oturum / Oturum Başkanı: Doç. Dr. Fatih Altuğ / Saat: 16.30-17.45

Katılımcı	Bildirinin Adı
Fatih Altuğ	1970'lerin Edebî Alanında Edebiyat Dergisinin Etrafındaki Polemikleri Konumlandırmak
Nesrin Aydın Satar	Türk Edebiyatında İslam ve Modern: Yeni Bir Adlandırmanın Göreceli Tekinsizliği
Hatice Gökçe Bal	Orhan Pamuk'un Sessiz Ev Romanında Fatma'nın Suskusu
Nilay Bilir	Alışılmışlıktan Açıklığa Açıklıktan Tekinsizliğe
Merve Gün	Metin Çakır Polisiyelerinde Altkültür

B SALONU

3. Oturum / Oturum Başkanı: Prof. Dr. Dilek Çetindaş / Saat: 16.30-17.45

Katılımcı	Bildirinin Adı
Dilek Çetindaş	Ecinni, Taşralı, Anormal ve Kadın: Vesvese'de Kadınlığın Bir Başka Hali

Mine Özçelik	İngiltere'deki 7. Sınıf ve Türkiye'deki 7. Sınıf Ana Dili Ders Kitaplarındaki Metinlerin Tema Bakımından İncelenmesi
Kübra Çelik	Ibıray Altınsarin'in Yazdığı Bazı Mektuplarından Hareketle Kazak Toplumunda Eğitimin Panoraması
Gamze Beyaz	Yabancı Çocuklara Türkçe Öğretiminde Ege ile Gaga Örneği: Tohum Topları
Melis Sezen Güneş Yılmaz	XV. Yüzyıla Ait Bir Ruzname Metni
Kevser Sönmez	Bir Modern Edebiyat Masalı: "Bulut ve Kuyu" Hikâyesi ve Cinsiyet

SÖYLEM 3. ULUSLARARASI FİLOLOJİ SEMPOZYUMU

ÇEVRİMİÇİ PROGRAM

TEKNİK MODERATÖR: **ARŞ. GÖR. TURHAN KOÇ**

24 MAYIS 2024, CUMA

1. Oturum / Başkanı: Doç. Dr. Dilek Altınkaya Nergis / Saat: 09.00-10.15

Katılımcı	Bildirinin Adı
Bilge Gökter Gençer	Osmanlı Dönemi Sözlüklerinde "Yasak" Sözcükler: Sözlükbilimsel Bir İnceleme
Dilek Altınkaya Nergis Ahu Selin Erkul Yağcı Esra Çağlar Aka	Türkiye'de Kolay Dil Uygulamaları: Ege Üniversitesinde Bir Pilot Çalışma
Kadri Kuram	Sözde Sorular Neden Tümleç Olamazlar
Can Şahin	Fransızcadan Türkçeye Geçen Şiir Terimlerinin Türkçede Terimleşme Süreci
Nimet Kara Kütükçü	Refik Halit Karay'ın Ayşe'nin Yazgısı Metindilbilimi Açısından İncelenmesi
Meril Naktan	Kültürel Kimliğinin Yabancı Dil Olarak Fransızca Ders Kitaplarında Çözümlenmesi
Özlem Sayar	Technology and Pavlovian Conditioning Technique United: Shaping Individual Identity at Early Ages in Aldous Huxley's Brave New World

2. Oturum / Oturum Başkanı: Doç. Gulrû Bayraktar / Saat: 10.30-11.40

Katılımcı	Bildirinin Adı
Buse Duruk	Kutadgu Bilig ve Kitab-ı Gülistan Bi't Türki Adlı Eserlerde Yönetici Vasıfları Üzerine
Özge Gamsız Tunç	Otto Rank'ın Doğum Travması Kavramı ve Sosyal Bilimlere Getirdiği Yeni Bakış
Hasan Hüseyin Gök	"Böyle Geldi Hürriyet" Romanında Teknolojik Gerçeklik
Emel Aydın	Fazlı Necip'in Ah, Anne Adlı Eserinin Anne-Oğul İlişkisi Bakımından İncelenmesi

Şefa Aliyeva	Eleştirel Edebiyatta Karakterlerin Toplumsal Statüsünün Yansıması
Lütviyye Asgerzade	Tevfik Fikret ve Hüseyin Cavid'te Ortak Bir Sembol Olarak İstanbul
Derya Oğuz	Çeviribilimde Terminolojik Muğlaklık

3. Oturum / Başkanı: Doç. Dr. A. Nursen Durdağı / Saat: 13.00-14.15

Katılımcı	Bildirinin Adı
Okan Ancak	Romanların Feminist (Eleştirel) Yöntemle İncelenmesi
A. Nursen Durdağı	Dijital Beşer Bilimlerde Çeviri ve Çağdaş Yaklaşımlar
Emine Güzel	Kaybedilen Benlik Saygısının Yeniden Oluşturulma Aracı Olarak Özyaşamöyküsü
Gökşen Yıldırım	Eleştirel Posthümanist Bir Okuma: Elif Sofya Şiirinde Hayvanlar
Havvaana Karadeniz	Mustafa Kutlu'nun "Tarla Kuşunun Sesi" Adlı Hikâyesini Çevreci Eleştiri Işığında Okuma
Sevim Karabela Şermet	Sabahattin Ali'nin "Dekolman" Öyküsünü Oksidentalist Anlayışla Okumak
Gülrû Bayraktar	Hans Friedrich Blunck'un Die Urvätersaga Eseri Örneğinde Nazi Almanyasının Edebiyat Anlayışı

4. Oturum / Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Başak Ergil / Saat: 14.25-15.50

Katılımcı	Bildirinin Adı
Zamire İzzetgil	Religious Motifs in William Shakespeare's *The Tragedy of Hamlet, Prince of Denmark* and Fyodor Dostoyevsky's *Crime and Punishment*
Özgün Koşaner Beyza Çimen	Post-Kemalizm ve Post-Post Kemalizm: 2002 Sonrası Türkiye'sinde Siyasi Dönüşümlerin Söylem Boyutu
İnci Demir	"Unraveling The Use of Discourse Markers in Efl Classroom Discourse: A Case Study in Turkey"
Başak Ergil-Suat Köse	Authorship and Creativity in TV Series Theme Song Translation: Barış Pirhasan's Translation of "It's Jungle Out There"
Aleyna Durmuş	The Tyranny of Existence in Albert Camus' *Caligula* and *The State of Siege*
Selin Yurdakul	Haruki Murakami: A Global Literary Journey From Japan to The World
Şebnem Düzgün	Politics of Dark Humour in Virginia Woolf's *Orlando*

5. Oturum / Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Mihriye Çelik / Saat: 16.00-17.25

Katılımcı	Bildirinin Adı
İbrahim Bilge	Vücûdî'nin Risâle-i Gazâsı'nda Edebî Tasvirler
İbrahim Bilge-Merve Çelen	Şeyyad Hamza'nın Yusuf u Zelihası'nda Tasviri Eylemler
İlhame Gültekin	Vagif Sultanlı Hikâyelerinde Ahiret ve Ölüm
Mihriye Çelik	Mehmet Fuat Köprülü'nün "Süngü Altında" ve "Hicret Hikâyelerinden" Hikâyelerinde Balkan Savaşı'nın İzleri
Onur Aydın	Lermontov'un "Bir Türk'ün Yakınmaları" Adlı Şiirinde Türk İmgesi
Nesrin Gezici	Ali Şir Nevâyî'nin Nazmü'l-Cevâhîr Adlı Eserinde Deyimler
Emine Ayan	Karekodlu Bir Roman: Hasan Özkılıç'ın *Şima* Adlı Eserini Sanatsal ve Edebî Bir Anlatı Olarak Okumak

25 MAYIS 2024, CUMARTESİ

1. Oturum / Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Ezgi Gaga / Saat: 09.00-10.15

Katılımcı	Bildirinin Adı
Veysel Çiftçi İbrahim Seçkin Aydın	Çocuklara Yönelik İyileştirici Öykülerin Göstergebilimsel Açıdan İncelenmesi
Arda Karadavut	Sekiz Yükmek Yaruk'tan Eski Türkçenin Deyim Varlığına Katkılar
Eshabil Bozkurt	Oscar Wilde'ın The Happy Prince Başlıklı Hikâyesinin Osmanlı Türkçesine Çevirileri
Ezgi Esen A. Nursen Durdağı	Dil Öğrenme-Öğretme Uygulamalarındaki Kültür Aktarımının Eksiklik, Baskınlık Bağlamında İncelenmesi
Ezgi Gaga	Altyazı Çevirisinde Makine Çevirisi Kullanımı
Gülhan Öz Açık	Ana Altayca Yakın Anlamlı Kökler
Büşra Özer Erdoğan	Representation of Sign Language Interpreters in Turkish Media: Examples of Interpreters "Overshadowing The Show"

2. Oturum / Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Hamdi A. Serdar / Saat: 10.25-11.25

Katılımcı	Bildirinin Adı
Ahmet Yıkık	Aliye Ummanel'in "Ev"i Bağlamında Çağdaş Kıbrıs Türk Tiyatrosunda Yüzleşme
Hamdi A. Serdar	V. Woolf'un to the Lighthouse Başlıklı Romanında Anlatının Bulanıklaştırılmasına Dair Bir Çözümleme
Fatma Bilge Atay	Poe'nun "The Tell-Tale Heart" Adlı Kısa Öyküsünün Yeniden Çevirileri Üzerine Bir İnceleme
Ayşe Tepebaşı	Mukadder Gemici'nin Hikâyelerinde "Öteki"
Burak Çavuş	Antroposen Çağın Erken Habercisi: Halikarnas Balıkçısı ve Öfkesi, Gündüzü Kaybeden Kuş Adlı Öyküleri

3. Oturum / Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Burcu Yılmaz Cebin / Saat: 11.30-12.30

Katılımcı	Bildirinin Adı
Burcu Yılmaz Çebin	Yakup Kadri'nin Millî Savaş Hikâyeleri ile Alphonse Daudet'in Pazartesi Hikâyeleri Adlı Eserlerinde Bireyin Var Olma Tutkusu
Gözde Özlem	Geçmiş Zaman Elbiseleri, Bir Yol ve Zaman Sığınağı'ndaki Geçmiş Zaman İmgesi Üzerine Bir Değerlendirme
Gülşen Can	Şiirde İmgenin Kullanımına İlişkin Bir İnceleme
Hande Kolat	(Un)Conscious Problem That Has a Name in Revolutionary Road: Retraumatized April in Need of Performance
Yasemin Bağrıyanık Özge Can	Türkçede Deyimlerin Sözbilimsel Yapı Kuramı Çerçevesinde İncelenmesi

4. Oturum / Başkanı: Dr. Öğr. Gör. Nimet Alpaslan / Saat: 13.30-14.55

Katılımcı	Bildirinin Adı
Burak Urucu	Transformative Narratives: Exploring The Journey in Turkish and British Stage Adaptations of Kafka's The Metamorphosis
Cansu Civan	A Postmodern Portrait of The Female Artist: A Kristevan Analysis of Joy Mccullough's Blood Water Paint
Ferah İncesu	"The White Man's Burden" As Reserve and Agency in Conrad's "The Lagoon"
Nimet Alpaslan	Translation of Religious Texts
Otarova Tursingul	Imagery in The Lyrics of Nature (Using The Example of The Works of A. Ajiniyazov and T. Sarsenbaev)

5. Oturum / Başkanı: Doç. Dr. Sevtap Günay Köprülü / Saat: 15.05-16.30

Katılımcı	Bildirinin Adı
Ferda Dikmen	Türk Üniversite Öğrencilerinin Fransızca Dolaylı ve Dolaysız Tümleç Kullanımında Karşılaşılan Yanlışların İncelenmesi
Sevtap Günay Köprülü	Stefan Zweig'ın "Schachnovelle" Adlı Eserinde Benzetmeler ve Çevirileri
Zuhal Emirosmanoğlu Javid Aliyev	Bir Translatio ve Çeviri Bütüncesi: Christine De Pizan ve "La Cité Des Dames"
Kübra Veliyeva	Nahçivan El Yazmaları Fon'unda Muhafaza Olunan "Avamil" El Yazması
Gülnaz Fayzulla	Kazakistan'da Turizm Alanında Yabancı Dilin Önemi
Sibel Çapan Tekin Funda Uzdu Yıldız	Soru-Yanıt Sıralı Çiftinde Yeğleme Türleri

6. Oturum / Başkanı: Prof. Dr. Orhan Oğuz / Saat: 16.40-17.40

Katılımcı	Bildirinin Adı
Orhan Oğuz	Şiirde Estetik ve İdeoloji: Cenap Şahabettin'in Aynı Başlıklı Şiirine Bir Nazire Olarak Roni Margulies'in "Elhân-I Şita" Şiiri
Ülker Bahşiyeva	Yunus Emre ve Türk Tasavvuf Edebiyatı
Günel Asgerova	Çarlık Rusyası Döneminde Nahçıvan'ın Siyasi-Ekonomik Hayatı "Molla Nasraddin" Sayfalarında
Ramazan Siracoğlu	Sait Faik'in Öykülerinde Edebî Paralellik
Günel Aliyeva	Alibala Hajizade'nin Yaratıcılığı Genç Neslin Millî ve Kültürel Değerler Ruhuna Uygun Olarak Yetiştirilmesinin Rolü